

Tik pred slepo ulico

BOJAN BREZIGAR

Rekordna vrednost nemške marke na italijanskem trgu ni nobena novost. Novost je kvečjemu v dejstvu, da se rekord ze nekaj mesecev nevarno stopnjuje, in da je po splosni oceni lira podcenjena. Njena padajoca vrednost naj bi torej ne bila posledica slabosti italijanskega gospodarstva, ampak predvsem rezultanta mednarodnih spekulacij in politične nestabilnosti v Italiji. Vsekakor pa je padanje vrednosti lire tudi potrditev, da se optimistične napovedi Berlusconijeve vlade niso uresnicile. Ne glede na premierova zagotovila, da je stanje mnogo boljše, in da je za stalno padanje pokazatelj kri-va propaganda vladi ne-naklonjenega tiska (!), lahko mirno trdimo, da je sedanja vlada prav na področju gospodarstva, kjer je obljubljala gradove v oblakih, padla mnogo nizje od najbolj pesimističnih predvidevanj.

To stanje bo zelo težko sanirati. Predvsem pa to ne bo neboleče. Nova vlada bo morala priviti davčni vijak in tega se verjetno zaveda tudi sam Berlusconi: zato z vso odločnostjo sili v takojšnje volitve, najraje kar marca, preden bodo strogi gospodarski ukrepi neizbežni. Volilni uspeh bi mu nato zagotovil pet let nemotene-ge vladanja. Se tri mesece pa bi lira in borza lahko prosto padali; Berlusconijeva podjetja ne kotirajo na borzi, pa-danje vrednosti lire pa bi se nekaj časa koristilo industriji, ki bi lahko ceneje izvažala. Kako dolgo? Vse dokler se ne bodo surovine tako po-drazile, da se bo ponovno sprožil mehanizem inflacije, pred katerim svari governer državne banke. Inflacija pa samo navidezno ni davek; dejansko je davek, ki ga bogatejši sloji občutijo le obrobno, ker v največji meri prizadene sibe-kjše sloje prebivalstva.

Tudi zaradi nevarnosti povečanja inflacije so potrebni takojšnji ukrepi; sprejme jih lahko samo vlada, ki bi bila opolnomočena z zaupni-čo v parlamentu. Predčasne volitve, torej naj-manj tri mesece brez-vladja, polemik in stal-nega zaostrovanja, bi verjetno dokončno poti-snile italijansko gospo-darstvo v slepo ulico.

RIM / POLITIČNO STANJE V ITALIJI ŠE VEDNO SKRAJNO NEJASNO

Berlusconi vztraja: Jaz ali volitve Opozicija za novega mandatarja

Liga ostaja razdvojena - Scalfaro se bo morda odločil jutri popoldne

**Marka 1.060 lir,
ECU 2.000 lir,
padec na borzi**

MILAN - Politična nestabilnost je tudi včeraj zadala močan udarec liri. Vrednost marke je namreč ponovno močno narasla in je sinoči dosegla že skoraj 1.060 lir. Padla je sicer vrednost dolarja, vendar so za italijansko gospodarstvo vsi včerajšnji pokazatelji izrazito negativni. Lira se je osibila v odnosu z večino evropskih valut in ECU je prvič presegel vrednost 2.000 lir. Na milanski borzi sta včeraj padla oba pokazatelja: Mibtel za 1,48 odstotka, MIB

pa za 2 odstotka. Sicer so na borzi vsi množično prodajali, kar odraža nezaupanje v italijansko gospodarstvo. To nezaupanje pa potrjujejo tudi mednarodni dejavniki. Ameriška agencija Standard and Poor's, ki ocenjuje zanesljivost izplačila dolgov, se ba je pripravlja na novo deklariranje Italije. Guverner državne banke Fazio pa napoveduje skrajšnje zvišanje obrestne mere, čeprav previdno govori o »zacasnosti« takega ukrepa.

Na 11. strani

RIM - Dvajset dni po začetku vladne krize se stališča strank niso spremenila. To so jasno pokazali včerajšnji Scalfarovi pogovori s predstavniki političnih sil.

• **Silvio Berlusconi** in njegovi zavezniki so se zavzeli za nov mandat dosedanjemu premieru, kot edino alternativo pa »ponudili« takojšnje predčasne volitve.

• **Reformistična levica in Ljudska stranka** se zavzemata za predsedniško vlado, ki ne bi bila vezana na stranke, ampak bi pridobila zaupnico z močjo svojega programa.

• **Severna liga** je razdeljena, vendar tajnik Umberto Bossi zagotavlja, da bi predsedniško vlado podprlo tudi Maronijevo krilo, medtem ko se notranji minister ni hotel izjasniti.

• **Stranka komunistične prenove** se je opredelila za terminsko vlado »demokratskega jamstva«, ki naj bi popeljala državo na volitve.

• **Predsednik Scalfaro** bo danes končal pogovore. Bo že jutri odločil in izbral mandatarja?

Na 3. strani

NOVINARSKA KONFERENCA

Illy o Sloveniji

TRST - Trzaski zupan Riccardo Illy se je na včerajšnji novinarski konferenci zavzel za pridružen članstvo Slovenije v Evropski uniji, a v upanju, da se predhodno rešijo vsa bilateralna vprašanja med Rimom in Ljubljano. Illy je bil precej kritičen do slovenske vlade, čes da je svojčas neupravičeno zavrnila znano oglejsko listino.

Illy je sodeloval na tradicionalnem novoletnem srečanju s trzaskimi kronisti. Udeležila sta se ga tudi podpredsednik deželne vlade Antonione in deželni odbornik Degano. Oba sta do Slovenije zavzela podobno stališče kot Illy in s tem pokazala dokaj usklajeno politično linijo trzaskih voditeljev.

Na 3. in 4. strani

ČEČENIJA / PRED ENIM MESECEM SE JE ZAČEL RUSKI NAPAD

V Groznem kljub premirju srditi spopadi

Duma bo poskušala v bodoče omejiti samovoljne posege vojske v Ruski federaciji

GROZNI - Danes mineva en mesec od začetka ruskega napada na Čečenijo, včeraj pa premirje, ki ga je razglasila ruska stran, da bi upornikom »omogočila mirno predajo«, ni zazivel niti za trenutek. Čečenski branilci so delno jutranje zatišje izkoristili za prerazporeditev svojih sil, ruska vojska pa je nadaljevala z ostrostrelskim obstreljevanjem nasprotnikovih položajev, pozneje pa je izvedla tudi več topniških napadov na obklojeno predsedniško palačo. Po podatkih agencij so napadi zvečer oslabili. Čečenski voditelj

Džohar Dudajev je v torek popoldne pristal na rusko ponudbo o prekinitvi spopadov, vendar Moskva trdi, da iz Groznega se ni dobila nobenega uradnega odgovora. Sarib Jusupov, svetovalec predsednika Dudajeva, trdi, da je pismo čečenskega voditelja že na poti v Moskvo.

Ruski varuh človekovih pravic Sergej Kovaljov je kritiziral pogoje, ki jih je Čečenom za ustavitev sovražnosti postavil Kremelj, saj gre po njegovem za nov ultimatum, ne pa za predlog mirne rešitve konflikta. Poslanci stranke Ruska izbira refor-

mista Jedorja Gajdarja bodo dumi danes predstavili predlog zakona, po katerem bi lahko ruska vojska posredovala znotraj države le v primeru predhodne razglasitve izrednega stanja, za kar pa je potrebno soglasje parlamenta. V torek je Rusijo k ustavitvi spopadov vnovič pozvala Evropska zveza, Svet Evrope pa je za nedolocen čas prestavil razpravo o sprejemu Rusije v to institucijo. Ruska vlada je zaradi pritiskov zahoda pristala, da delegaciji OVSE dovoli ogled razmer v Čečeniji.

Na 19. strani

VREME / ZIMA JE PONOVRNO POKAZALA SVOJE ZOBE

Po neurju v severni Evropi se polarni zrak seli na jug

Najhuje je bilo v Nemčiji - Severni Italiji bo prizaneseno

BERLIN - Medtem ko je civilna zaščita v pričakovanju novega vala slabega vremena za danes in jutri alarmirala vse prefekture srednje in južne Italije, so ta val izredno hladnega polarnega zraku na svoji kozi že občutili predvsem Nemci. Od Baltiskega morja (na sliki AP) do Bavorske so divjali viharji z dežjem, snegom in zledom, ki je ceste spremenil v prava drsališča. Da bi bila mera polna, so v številnih krajih reke prestopile bregove. Vse to bo kot kaže prizaneseno severni, a ne južni in srednji Italiji.

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Odslej prometne globe dražje

Včerajšnji Uradni list je objavil vladni odlok, ki določa povišanje vseh denarnih kazni za prometne prekrške. Odslej bodo te globe povprečno za 8 odstotkov višje.

Stran 2

Trst: spet predlog o združevanju šol

Trzaski solski skrbnik je spet predložil načrt, ki predvideva združitev nižje srednje sole F. Erjavca s solo I. Cankarja in sole F. Levstika s solo S. Kosovele.

Stran 4

Gorica: Polemike glede bencina

Nihče od udeležencev ponedeljkovega srečanja na Trgovinski zbornici v Gorici ni podprl predloga poslanca Asquinija o razširitvi bencina po znižani ceni na vso deželo.

Stran 9

Slovenska glasbena ustvarjalnost

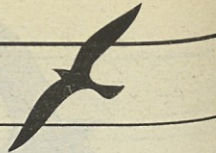
Tradicionalni Božični koncert, ki ga v Trstu prireja Zveza cerkvenih pevskih zborov, je letos poudaril zlasti ustvarjalnost slovenskih glasbenikov v Italiji.

Stran 15

Špela Pretnar tretja v Flachau

Na včerajšnji tekmi za svetovni pokal v superveleslalomu v Flachau je Slovenka Špela Pretnar osvojila tretje mesto in samo dve stotinki zaostala za zmagovalko Götschlovo.

Stran 28

DRAGINJA / ODLOK V URADNEM LISTU

Odslej dražje tudi prometne globe

Povprečno so jih povišali za 8 odstotkov, konkretno za zneske od 2 do 320 tisoč lir

RIM - Voznikom se prav gotovo ne pišejo lepi časi. S 1. januarjem so poudarili prometni davek, kakor tudi cestnine za avtoceste. Zdaj pa so povišali še globe za prometne prekrške, in sicer za 8 odstotkov, tako da so jih uskladili s stopnjo inflacije v zadnjih dveh letih.

Vse podrobnosti o teh poviških je mogoče prebrati v Uradnem listu z dne 10. januarja, v katerem je objavljen zadnji ministrski odlok. Poviški znašajo od 2 do 320 tisoč lir. Naj navedemo nekaj najznačilnejših primerov.

Kdor ne bo spoštoval rdečega semaforja, bo odslej tvegal (poleg neizpolnitve) od 8 do 20 tisoč lir višje denarne kazni kot doslej. Najmanjša globa za ta prekršek bo namreč znašala 108 tisoč lir (prej 100 tisoč), najvišja pa 420 tisoč lir (prej 400 tisoč). Podobno se bodo povišale denarne kazni za parkiranje vozil na nedovoljenih mestih, za nevarna prehitavanja, za nepravilna zavijanja pred križišči in vzpetinami ter za nevarno vožnjo.

Tisti, ki ne bodo pravilno izpostavili izrezkov s potrdili o plačnem promet-

nem davku in o plačani zavarovalnici, bodo po novem tvegali globe od najmanj 32 tisoč (prej 30 tisoč) do največ 124 tisoč lir (prej 120 tisoč). Podobno velja za tiste, ki bodo zasedli cestišča za igranje z žogo ali za druge nedovoljene športne prireditve. Vozniki, ki ne bodo spoštovali cestnih znakov, ki bodo trobili v naseljih ali bodo krožili s premočno prižganim radiom ali kasetofonom, bodo odslej plačevali globe od 54 do 216 tisoč lir (prej od 50 do 200 tisoč lir). Podobno velja za voznike in potnike, ki krožijo brez pripetega varnostnega pasu oziroma brez varnostnih celad, če gre za motorna kolesa. Bolj zapletena je kazistika nespoštovanja omejenih hitrosti. Kdor bo hitrost omejeval prekoračil za 10 km/h, bo tvegal globo od 54 do 216 tisoč lir (prej 50 oziroma 200 tisoč), kdor bo vozil še hitreje, pa globo od 216 do 864 tisoč lir (prej 200 do 800 tisoč). Vozniki v vinjenem stanju ali pod učinkom mamil bodo tvegali globe od 540 do 2 milijona 160 tisoč lir (prej 500 tisoč do 2 milijona).

Škofje: Evangelij usmiljenja zdravilo za rane italijanske družbene stvarnosti

RIM - V Italiji obstaja »želja po spremembah«, vendar je trčila ob »odsotnost perspektiv, ki bi bile korenito, obenem pa tudi odgovorno inovativne«. Tako menijo italijanski skofi, ki so zaskrbljeni, ker bi v »sedanji fragmentaciji in konfliktnosti interes posameznikov in skupin lahko prevladal nad interesi skupnosti«.

Italijanska skofovska konferenca, ki se bo v novembru zbrala na posvetu v Palermu, je kot pripravo na to srečanje, objavila tezo »Evangelij usmiljenja za novo italijansko družbo«. Osrednji del analize je posvečen politični in socialni stvarnosti v Italiji, ki skofe - kot izhaja iz tona dokumenta - močno skrbi. »V skupni zavesti je se veliko ran«. Med temi skofje navajajo »družbeni rak mafije«, »grožnje okultnih sil«, »politični razkroj, ki je spodkopaval zaupanje v državo in njene ustanove« in »še ostro gospodarsko krizo«.

Nujnost sprememb, menijo skofi, je sprotila med ljudmi veliko pozitivnih energij, toda to je trčilo ob odsotnost korenitih in obenem odgovorno inovativnih perspektiv, kar je frustriralo te legitimne želje. »Prevladujoča težnja v družbenem, gospodarskem in političnem razvoju je

emarginirala revne in se poglobila razkorak med slojem, ki ima zajamčeno prihodnost, in manjšino revnih, pri čemer je hudo popustila družbena občutljivost.« Simptomi popušcanja pa so po oceni skofov »upadanje konkretne solidarnosti z Jugom v državi in v svetu, zaprtost do priseljencev in pojavi rasizma«.

V zadnjih letih so se italijanski katoliki posvetili predvsem delu v socialnih strukturah, kar je imelo kot posledico umik iz politike, zaradi česar je bil politični sloj »ob krščanskih navdih in ob sposobnost načrtovanja«. Prav zaradi tega je po oceni skofov nujno, da se katoliki spet angažirajo v politiki. Danes so razkropljeni po strankah in skupinah, zato je treba resno poglobiti vprašanje, kako naj pridejo do izraza »skupni navdih in krščanskih vrednotah, skupno pripravljanje predlogov in njihovo udejanjanje«. Tudi Cerkev je angažirana v »iskanju novega«, kajti »vsi preživljamo velike težave in nihče nima pravice, da bi se umaknil«.

Zdravilo, ki ga nakazujejo italijanski skofje je »evangelij usmiljenja, kar pomeni stalno bitko proti strari in novi revščini, obenem pa tudi angažiranost, da

se z vrednotami pravičnosti, resnice, solidarnosti in miru podkrepiti izbire in ocenjevalna merila«.

Kaj pa menijo skofje o zblizovanju med Ljudsko stranko in Demokratično stranko leve? O tem dokument ne govori. Toda turinški nadškof Giovanni Saldarini je novinarjem povedal, da so skofje v tem pogledu razdvojeni. »Nekateri odločno nasprotujejo temu zblizanju, drugi pa so mu naklonjeni«, je menil msgr. Saldarini. Po njegovem mnenju bi Ljudska stranka morala posvetiti več pozornosti programom in njihovi vsebini kot pa zavezništvom. Saldarini je dejal, da je po njegovi oceni DSL »demokratska stranka, ki ni več vezana na marksistično ideologijo«. Pravi vozle so nekateri pogledi, med temi vprašanje prekinitve nasečnosti. »Preden se povežemo z nekom, je treba preučiti program in preveriti, ali je v skladu s krščansko vizijo sveta«, je menil turinški nadškof.

O teh in drugih problemih bodo skofi govorili na konferenci, ki bo novembra v Palermu. To srečanje bo tudi priprava Cerkev na naloge, s katerimi se bo spoprijela v tretjem tisočletju.

NOVICE

Polemike okrog preiskav o umoru Alpijeve in Hrovatina

RIM - »Bo že res, da je general Carmine Fiore eden izmed najboljših italijanskih generalov, kot pravi poveljnik generalnega staba italijanske vojske Bonifazio Incisa di Camerata, toda jaz potrjujem svojo sodbo o njem: je nezanesljiv in lažniv.« Tako je povedala mati Ilarije Alpi, televizijske casnikarke, ki so jo umorili lanskega marca med opravljanjem službe v Somaliji skupno s snemalcem Miranom Hrovatinom. Gospa Alpi je v izjavi za tiskovno agencijo ANSA povedala, da se je general v celotni zadevi izkazal izredno slabo. V pismu, ki ga je pisal družini Alpi dva meseca po umoru, je zagotovil, da je kot poveljujoči italijanskim četam v Somaliji takoj po krvavem dogodku odredil, naj ga karabinjerji raziščejo, po zahtevanju raznih pric pa naj bi tega v resnici ne storil. Poleg tega je sele 8 mesecev po umoru razkril, da je beležke umorjene casnikarke prevzel tedanji direktor RAI Locatelli. »Tudi zaradi takšnega obnašanja vemo tako malo o umoru moje hčere,« je zaključila gospa Alpi.

Protest pobudnikov referendum o zakonu Mammi

RIM - Pobudniki referendumu proti zakonu Mammi o ureditvi italijanskega televizijskega sistema so včeraj priredili protestna shoda pred sedežem državne radiotelevizije RAI v kraju Saxa Rubra pri Rimu ter pred sedežem Berlusconijeve televizijske družbe Fininvest v Ul. Aventino v Rimu. Protestirali so, ker sredstva javnega obveščanja ta čas posvečajo vso pozornost volilnim referendumom, ne pa njihovem, čeprav je korektna informacija bistvenega pomena za demokracijo in tudi za res demokratične volitve.

Parlamentarna komisija RAI o imenovanju novega direktorja

RIM - Parlamentarna komisija za nadzor nad državno radiotelevizijo RAI bo 12. t. m. zaslišala upravni svet RAI, da bi se seznanilo, s kakšnimi kriteriji nameravajo upravitelji imenovati novega direktorja RAI. Za to se je včeraj odločilo predsedstvo komisije z večino glasov. Za so bili predstavniki leve, sredine in Severne lige, proti pa vsi Berlusconijevi zavezniki.

Nenavadna sreča v casinòju pri S. Vincentu

AOSTA - Mlad turinški zdravnik, cigar imena na njegovo željo niso objavili, je to nedeljo zmagal kar 766 milijonov lir v znameniti igralnici pri Saint Vincentu v Dolini Aosti. Igral je na različnih mizah in za dve uri je imel neverjetno srečno roko.

Končno se bo poročil moški, ki se »ni rodil«

POTENZA - Sodišče v Potenzi je včeraj odredilo, naj matični urad občine San Fedele izda rojstni list za Vita Paceja, ki se je prav tam rodil pred 68 leti, a ga pristojni matični urad ni nikoli zabeležil. Pace se bo tako lahko končno uradno poročil z žensko, s katero že dalj časa živi v Bologni.

Elisabetta je zavekala dve leti po materini smrti

RIM - Elisabetta tehta dobre tri kilograme, njeno zdravstveno stanje je odlično, rodila se je pred tednom dni v Rimu, dve leti po mamini smrti.

Zgodba male Elisabette je edinstvena. Njena mama Elisabetta se je pred slabimi tremi leti obrnila na rimskega ginekologa Pasqualeja Bilotto, ker ni mogla zanositi. Zdravniku je uspelo v epruveti oploditi osem njenih jajčec z semenčicami njenega moza Enrica. Stiri oplojena jajčeca so vstavili v zensko maternico, a Elisabetta je morala nosečnost prekiniti. Preostala stiri jajčeca so v kliniki zamrznili. Novembra 1992 je Elisabetta umrla v prometni nesreči.

Po njegovi smrti se je vdoveli Enrico spet obrnil na ginekologa Enri-

ca in predlagal, naj vstavi preostale stiri plodove v maternico svoje 33-letne sestre, da bi ona rodila otroka, ki ga nesrečna Elisabetta v svojem življenju ni mogla. Sestra je poročena, ima šestletnega otroka, a je privolila bratovi želji.

Nosečnost je prestala brez vsakih komplikacij in pretekli teden rodila deklico, ki ji je oče dal materino ime Elisabetta.

Rojstvo otroka po materini smrti je spet odprlo vrsto etičnih in moralnih vprašanj, predvsem v cerkvenih krogih. teolog vatikanskega glasila Osservatore romano Gino Conzetti je ob novici izjavil, da predstavlja vsako rojstvo srecen trenutek, dodal pa je, da se je Cerkev izrekla proti spočetju izven materinega telesa in izven zakonske zveze.

NA SEJI VIŠJEGA SODNEGA SVETA

Še o spornih ministrskih inšpekcijah na tožilstvih

RIM - Sporne inšpekcije pravosodnega ministrstva na nekaterih italijanskih tožilstvih so bile v središču včerajšnjega zasedanja Višjega sodnega sveta, ki je zaslišal sefa tožilstev v Palermu in Firencah Giancarla Casellija in Pierluigija Vigna. Zaslišanje je bilo za zaprtimi vrati, kot se je zvedelo pa ni slo za polemično razpravo, pač pa bolj za skupno obravnavanje splošnega vprašanja limitov ministrskih inšpekcij, ki so podvržene sodni tajnosti. Sodnik Vigna je na primer poudaril, da sodnik lahko izroci tajne svednje Višjemu sodnemu svetu, ki je garant neodvisnosti in avtonomije sodstva, ne more pa jih izročiti organom pravosodnega ministrstva, ki pripada izvršni oblasti.

Vigna in Caselli sta se včeraj udeležila tudi zasedanja parlamentarne komisije za boj proti mafiji, kjer se je vnela dokaj vroča polemika o vprašanju mafijskih skesanec.

Na sliki AP: Caselli se rokuje s članom parlamentarne komisije in izvedencem za mafijo Pinom Arlacchijem.

PREISKAVE / NOVOST

V zdaj odkritih trakovih končno resnica o Ustici?

RIM - Stirinajst let in sedem mesecev po se vedno nerazčiščenem strmo glavljenju potniškega letala DC9 družbe Itavia pri Ustici v Tirenskem morju so prisli na dan stirije novi magnetofonski trakovi, ki bi lahko dali pomemben doprinos nadaljevanju preiskav. Na njih so namreč posneti pogovori med pristojnimi radarskimi centri prav na večer 27. junija 1980, ko je letalo izginilo v morskimi vodah z desetina-mi mrtvih.

Trakove so našli v okviru preiskav, ki jih vodi sodnik Rosario Priore, in sicer lanskega decembra v operativni sobi radarskega centra v Capodichinu pri Neaplju. Sodnik Priore je odredil, naj trakove zdaj pregledajo in preučijo izvedenci Fondacije Bordini, ki so že desifrirali in prepisali

vrsto posnetkov v okviru te afere. Delo naj bi opravili v roku 60 dni.

Po mnenju nekaterih bi najdeni trakovi lahko predstavljali preokret v preiskavah. Upoštevati je namreč treba, da bi moral po dogovoru incident registrirati radarski center v Licoli, saj je bil palermski center tistega večera zaseden za letalske vaje. Toda v Licoli tega niso storili. Zanimivo pa je, da center v Capodichinu deluje na približno istem območju, zaradi česar ni izključeno, da so tam tudi posneli pomembne podatke o strmo glavljenju DC9. Sodnik Priore je ob tem odredil tudi dodatno preiskavo, da bi ugotovili, zakaj so ti trakovi prisli na dan sele zdaj, ko pa so letalske oblasti v preteklosti večkrat zagotovile, da so posredovale ves njim razpoložljiv material.

VERONA / NEOFAŠISTI

Franco Freda obtožen oživljanja fašistične stranke

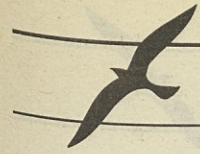
VERONA - Pred sodnikom za preliminarne postopke sodišča v Veroni Carminejem Pagliuocu se je včeraj začela preliminarne razprava zoper pripadnike Nacionalne fronte, ki so osumljeni oživljanja fašistične stranke in kršitve določil zakona Mancino, ki prepoveduje vsakršne rasistični izgrede in ščuvanje k narodnostni mrznji.

Sodnik Pagliuca bo moral v bistvu oceniti, ali je državno tožilstvo v Veroni zbralo dovolj dokaznega gradiva, da je upravičen formalni proces proti pripadnikom

Fronte, ki jo vodi nacional-socialistični ideolog iz Padove Franco Freda. Freda, ki je bil vpleten v pokol na Kmečko banko na Trgu Fontana v Milanu, je bil leta 1993 v okviru preiskave aretiran in je odsedel nekaj tednov v zaporu. Kot ostali obtoženci se Freda včeraj ni predstavil pred sodnikom. »Ostal je Brindisiju (Freda ze nekaj let živi v tem mestu, kjer vodi založbo),« je pojasnil njegov branilec Guariente Guarienti, »ker je prepričan, da je preliminarni proces le prehodna faza, ki ne bo spremenila obtožnice«. Guarenti je tudi anticipiral svojo obrambno strategijo. »Nacionalna fronta je samo odraz svobodnega razmišljanja in razpravljanja in ni bilo nikoli nobenega spodbujanja h kršitvi zakonov,« je dejal odvetnik. Podobnega mnenja je bil tudi poslanec Nacionalnega zavezništva Nicola Passetto, ki brani nekatere druge obtožence. »Tu se skuša krniti svobo mišli. Če je Italija se demokratična država, procesa ne sme biti.«

Nasprotnega mnenja je državno tožilstvo, po katerem je Nacionalna fronta »organizacija, ki je delala propagando za politični projekt, ki ga veljavni zakoni prepovedujejo«. V dokaz tožilstvo navaja politični program Fronte, ki je med drugim predvideval »zaprte meje za ilegalne priseljence«, »izgon vseh neevropskih priseljencev«, »odpravo zakona Marteli«. Teze obtožbe naj bi dokazovali shodi ob poletnem solsticiju.

Skupaj s Francom Fredo so na zatozni klopi številni njegovi somisljeniki predvsem iz Verone in okolice.

ITALIJA / NAPOVEDUJE SE OBDOBJE VELIKE NAPETOSTI

Opozicija za predsedniško vlado, Berlusconi za volitve

Scalfaro bo danes končal pogovore - V četrtek ime mandatarja?

RIM - Dvajset dni je minilo, od kar je italijanski premier Silvio Berlusconi stopil na Kvirinal, da bi predsedniku republike Oscarju Luigiju Scalfaru vrnil mandat. V teh treh tednih pa se kljub prvemu krogu posvetovanj predsednika Scalfara in kljub številnim stikom (javnim in tajnim) med strankami, stalnica italijanskih političnih strank niso spremenila.

Silvio Berlusconi in njegovi zavezniki, ki so predsinocnjim do polnoči razčlenjevali italijansko politično sahovnico, so v bistvu vztrajali v dosednji zahtevi in jo se nekoliko zaostri. Scalfaru so predlagali, naj spet poveri Silviu Berlusconiju mandat za sestavo nove vlade. Po njihovi utemeljitvi bi taka vlada lahko dobila zaupnico parlamenta, ker naj bi računala na podporo tiste skupine parlamentarcev Severne lige, ki se spoznavajo v stališčih notranjega ministra Roberta Maronija. Če Scalfaro take rešitve ne bi sprejel, bi po oceni Berlusconi in njegovih zaveznikov edina možna rešitev razpust parlamenta in razpis predčasnih volitev.

Premier v odstopu in njegovi zavezniki se zavedajo, da nova Berlusconijska vlada ne bi imela večine (vsaj senatu ne, saj je že sedaj ni imela). Njihov predlog tezi najbrž zato le k temu, da bi se imeli krmilo države v rokah med volilno kampanjo.

Povsem nasprotno je bilo stališče opozicije. Tako reformistična levica

s progresisti kot center s tajnikom Ljudske stranke Roccum Buttiglionejem sta zahtevala predsedniško vlado. Progresisti so se zavzeli za »ugledno vlado, ki ne bo vezana na politične stranke«, Buttiglione je govoril o »tehnično-politični vladi. V bistvu gre za isti predlog: predsednik republike naj imenuje takega mandatarja, ki bo s svojim ugledom in programom dobil podporo parlamenta.

Predstavniki Severne lige se niso zaustavili z novinarji. Toda pozneje je tajnik Umberto Bossi zagotovil, da Liga ni razklana in da bi tudi Maronijevo krilo podprlo predsedniško vlado. Notranji minister je bil veliko previdnejši in se ni hotel izjasniti. »Ne bi bil tako optimist s stevilkami, kot so moji kolegi v Ligi,« je dejal novinarjem.

Razglasena struja v opoziciji je bila Stranka komunistične prenov, ki se zaveznica za prehodno vlado demokratičnega jamstva. Njena naloga naj bi bila spremeniti pravila informiranja in zasnovati zakon proti televizijskim monopolom, nato pa v kratkem času popeljati državo na volitve.

Scalfaro, ki bo danes končal drugi krog posvetovanj, se bo moraj spoprijeti tudi s stevilkami. Katera vlada bi lahko dobila zaupnico v parlamentu? Nova Berlusconijska vlada bi ne imela zaupanja, vendar tudi morebitna predsedniška vlada nima že vnaprej zagotovljene večine, saj ni jasno, ali bi jo podprlo Maronijevo krilo v Ligi, predvsem pa je vprašanje,

ali bi taka vlada lahko računala na podporo SKP.

Kakršna koli bo rešitev, ki jo bo izbral predsednik Scalfaro, se italiji napoveduje obdobje velike napetosti. Če bo država morala na predčasne volitve, se bo med Berlusconi in opozicijo vnel izredno oster celni spopad. Morebitna predsedniška vlada pa bi morala računati z ostro opozicijo Silvia Berlusconi in njegovih zaveznikov. Ta opozicija bi bila nekoliko manj ostra, ko bi Scalfaru uspelo imenovati mandatarja, ki bi zasadil klin v Forza Italia in si pridobil podporo golobc. Tem doslej se ni uspelo vzleteti, ker je Berlusconi doslej imel ključ kletke trdno v svojih rokah.

Predstavnika progresistov Luigi Berlinguer (levo) in Cesare Salvi po pogovoru s predsednikom republike (AP)

Bossi posegel s trdo roko, vendar ni ukrotil notranjih oporečnikov v Ligi

RIM - Tajnik Severne lige Umberto Bossi je udaril po notranjih oporečnikih. Prvi signal politike trde roke je bil odvzem zaupnice dosedanjemu deželnemu tajniku Luigi Negriju, ki sodi med najbolj vnete pristase liderja notranje opozicije Roberta Maronija.

Toda Bossijeva politika trde roke zaenkrat ni obrodila pričakovanih sadov, saj se med nasprotnimi kriloma prerokajo tudi o številni moči vsake komponente. Bajta sta si Bossi in Maroni o tem vprašanju sla v lase tudi med pogovorom na Kvirinalu s predsednikom republike Oscarjem Luigiem Scalfarom. O zadregi obeh voditeljev Lige pa priča dejstvo, da se po pogovoru

s Scalfarom nista ustavila z novinarji za že tradicionalno izjavo.

»Oporečniških« parlamentarcev je kvecjemu 33, je novinarjem povedal minister Giancarlo Paggiarini. Po njegovih besedah naj bi 78 poslancev na 100 in 42 senatorjev na 53s faksom potrdilo pripravljenost, da voli za predsedniško vlado. Drugačna je bila ocena odstavljenega Negrija. Po njegovem mnenju ima oporečniško krilo vsaj 50 parlamentarcev, morebitna predsedniška vlada pa bi lahko računala v zbornici samo na 317 glasov (eden več od potrebne večine). Negri je potrdil znano Maronijevo usmeritev: ne predčasnim volitvam, ne prekuciji in da vladi, ki bi bila izraz Kartela svobostin.

Soocanje med Bossijevim in Maronijevim krilom se bo nadaljevalo vse do kongresa, ki je napovedan za 11. in 12. februar. Med aktivisti uživa sedanji tajnik Lige se veliko zaupanje, toda nasprotniki mu očitajo, da je s svojim ravnanjem odtujil volilce.

V tem času se bo stopnjeval tudi zunanji pritisk na liderja »Lumbardov«. Prvi znaki takega pritiska so bili vidni že včeraj, ko je bivši poslanec Lige Vittorio Aliprandi, ki se je pridružil skupini liberalnih demokratov in federalistov, ovadil Ligo zaradi nelegalne finansiranja, ker naj bi svoje parlamentarce prisilila, da ji odstopijo del plače, predvsem pa odškodnine, ki jo parlament priznava za plačevanje pomočnikov.

RIM / NA SEJI VODSTVA

SKP za terminsko vlado, ki naj pripravi volitve

Bertinottijevi usmeritvi pa je oporekalo precej voditeljev

RIM - Stranka komunistične prenov se zavzema za oblikovanje vlade demokratičnega jamstva, ki naj po kratki prehodni fazi popelje državo na volitve. Tako je včeraj, kot piše v zaključnem sporočilu, sklenilo strankino vodstvo, ki je s svojim stališčem spoznanilo predsednika republike.

Kaze pa, da je bila razprava v strankinem vodstvu dokaj živahna, saj je tudi od glasov SKP odvisno, ali bi morebitna predsedniška vlada dobila zaupnico v parlamentu. Ob koncu je prevladala usmeritev tajnika Fausta Bertinottija, ki nasprotuje novemu mandatu dosednjemu premieru Silviu Berlusconi, pa tudi morebitni desnosredinski vladi. Bertinotti se je v svojem poročilu

zavzel za vlado demokratičnega jamstva, ki naj bi popeljala državo k volitvam. Med njenimi nalogami naj bi bila »priprava novih pravil za sredstva množičnega obveščanja in vsaj zametek zakona proti televizijskim monopolom, udejanjanje sindikalnega sporazuma za zascito pokojnin in deželne volitve«. Po Bertinottijevi oceni pa ne bi bila sprejemljiva vlada z obsežnejšim programom, ki bi vseboval nov gospodarski manever in volilno reformo. »Taka vlada ne bi imela zadostne ljudske podpore, predvsem pa bi bila izpostavljena ofenzi in revansi desnice«.

Bertinottiju je najodločnejše oporekal bivši tajnik Sergio Garavini, po katerem se ni mogoče izogniti gospodarskemu manevru in volilni reformi, če »hočemo resnično reformo skrbstvenega sistema«. Garavinija sicer skrbi »nevarnost desničarskega gospodarskega manevra, toda ekonomski ukrepi so neizbežni uvod v reformo pokojninskega sistema«.

Tudi Lucio Magri, Rino Serri in Luigi Vinci so opozorili, da bo SKP morala podpreti morebitno vlado, če bi bili njeni glasovi potrebni. »Lahko bi izrekli tehnično zaupnico,« je menil Vinci, ki je dejal, da je resnična bojazen SKP »taka volilna reforma, ki bi nam bila usodna«.

Ob koncu je prevladala Bertinottijeva usmeritev. Toda tudi po včerajnji razpravi je res vprašanje, kaj bi naredila SKP, ko bi bili njeni glasovi res odločilni za rojstvo vlade, ki bi osamila Silvia Berlusconi.

IZ FJK V SLOVENIJO

Milijarda lir na dan za nakup bencina

RIM - Ministrstvo za finance je izračunalo, pa čeprav samo okvirno, koliko potrosijo avtomobilisti iz Furlanije - Julijske krajine za nakup bencina v sosednji Sloveniji. Podatke je sporočil podtajnik ministrstva za finance, posl. Roberto Asquini, ki je tako tudi podprl svoj predlog, da bi uvedli bencin po znižani ceni v vsej deželi.

V zadnjih treh mesecih so zbrali 8 dni, ko so finančni strazniki na vseh mejnih prehodih Furlanije - Julijske krajine beležili, koliko avtomobilov je prešlo mejno crto, namenjenih v Slovenijo. Skupno so zabeležili prehod 66.457 avtov z

videmsko registracijo, 89.776 s trzasko, 46.160 z goriško in 9.254 s pordenonsko registracijo. Skupno se je torej peljalo v Slovenijo 211.674 avtov in zelo verjetno je vsak pred povratkom v Italijo napolnil rezervoar s cenejšim slovenskim bencinom.

Po izračunih finančnega ministrstva, naj bi avtomobilisti iz Furlanije - Julijske torej potrosili za nakup bencina v Sloveniji milijardo lir na dan, kar znasa 365 milijard lir na leto. Podtajnik Asquini sicer trdi, da avtomobilisti iz nase dežele potrosijo več kot 400 milijard lir: verjetno za podtajnika leto traja več kot 365 dni...

TRST / STALIŠČE ŽUPANA ILLYJA IN PODPREDSEDNIKA DEŽELNE VLADE

»Slovenija mora v Evropo, a ne mimo oglejskega duha«

TRST - Italija - v primerjavi z Nemčijo in Avstrijo - zamuja pri pospeševanju gospodarskih odnosov s Slovenijo, Hrvaško in v državami Vzhodne Evrope, zato ima ves interes, da postane Slovenija čimprej pridružena članica Evropske unije. Pred asociacijskim sporazumom z EU pa bosta morala Rim in Ljubljana predhodno rešiti vsa bilateralna vprašanja, kar lahko, ob vzajemni dobri volji, brez težav naredita v tem letu. Trzaski zupan Riccardo Illy je na včerajšnji novinarski konferenci izpostavil ta svoja sicer že znana stališča, ki - vsaj glede postopka - popolnoma sovpadajo z usmeritvijo zunanje ministra Antonia Martina.

Do ponesrečenega oglejskega srečanja med Martinom in Lojzeto Peterletom je bil Illy vsekakor drugačnega mnenja. Zagovarjal je namreč stališče, da je treba pogajanja za pridruženo članstvo ločiti od dvostranskih vprašanj, po »oglejskem afrontu«, ko je slovenska vla-

da odkrito demantirala svojega zunanje ministra, pa je bila Italija - vsaj tako meni zupan - primorana zaostri svojo usmeritev. Poti nazaj ni več, zato je Oglej hoče nočes izhodišče za vsa nadaljnja pogajanja.

Mimo tega je Illy prepričan, da Italija, kljub tem težavam, ne more mimo prijateljstva in sodelovanja s Slovenijo. Rim je pri tem zamudil že marsikateri vlak, ki pa sta ga pravčasno ujeli Avstrija in Nemčija. Zastoj v odnosih med Rimom in Ljubljano najbolj škodi Trstu, ki se bo lahko rešil hude gospodarske krize, le če bo znal vzpostaviti nove odnose s sosedi, predvsem s Slovenijo, a tudi z vsemi državami, ki so nastale na tleh bivše Jugoslavije. Trzaska občinska uprava - je se poudaril Illy - bo, kot doslej, naredila vse, da se bodo odnosi med Italijo in Slovenijo premaknili s sedanje mrtve točke. Vladna kriza v Italiji ter nejasna politična situacija v Sloveniji pa v tem trenutku žal ne obe-

tata nič dobrega.

Illyjeva stališča je podprl podpredsednik deželne vlade Furlanije - Julijske krajine Roberto Antonione. Tudi on je mnenja, da se morata sosedni takoj resno lotiti reševanja bilateralnih vprašanj, »ki so vsa rešljiva, le če obstaja vzajemna dobra volja«. Antonione, ki pripada Berlusconijski stranki »Forza Italia«, je torej prepričan, da se vse težave (vključno s problematiko vračanja imovine istrskim optantom) lahko rešijo v nekaj mesecih. Med državama morajo prevladati državniški interesi, medtem ko so doslej na obeh straneh te interese prevečkrat zasencile drobne notranjepolitične racunice.

Antonione, kot vidimo, zagovarja odprta politična stališča. Skoda, da njegovi trzaski somisljeniki razmišljajo drugače, saj se njihova stališča do Slovenije pravzaprav ne razlikujejo od stališč neofasistov in skrajne nacionalistične desnice.

S.T.

Župan Illy upa v »razjasnitev« med Italijo in Slovenijo (foto KROMA)

GOSPODARSKE IN DRUŽBENE TEŽAVE MESTA

Trst s skupnimi močmi proti ekonomski krizi

Antonione: Italijani in Slovenci živijo v sožitju

Občina in Dežela morata se učinkoviteje sodelovati za premostitev hudih, posebno gospodarskih vprašanj, ki pestijo Trst. Upravi sta že pred časom ubrali pot skupnega reševanja problemov, tako da lahko upamo, da bo novo leto boljše od prejšnjega, ki je bilo za Trst v vsakem smislu negativno, če že ne katastrofalno leto. Da si mora mesto zavhati rokave in pustiti ob strani dobro znano jokavost, je voščilo, ki so ga Trstu na tradicionalnem srečanju kronistov namenili župan Riccardo Illy ter deželna odbornika Roberto Antonione in Cristiano Degano. Predsednik Združenja kronistov Giorgio Cesare jih je predstavil kot »mlado in perspektivno trojico neprofesionalnih politikov, od katerih si Trst lahko pričakuje marsikaj koristnega«.

Ce pustimo stalisca o Sloveniji, o katerih poročamo na tretji strani, so vsi trije upravitelji soglasali z oceno, da mora Trst predvsem z lastnimi močmi zaustaviti svoj propad. Dežela, da v okviru svoje avtonomije pomaga umirajočemu tržaskemu gospodarstvu, Občina pa, da posodobi svoj zastareli aparat, da izboljša službe in servise ter da spodbuja reševanje kriznih situacij.

Župan je rekel, da je enoletna preiskusna doba obinske uprave mimo in da je treba sedaj dosledno izvajati predvolilne obljube. Pohvalil je sodelovanje, ki ga je Trst končno vzpostavil z okoliskimi upravami in napovedal bližnji zaključek po-

Z včerajšnje tiskovne konference v Novinarskem krožku (F. KROMA)

gajanju za skedenjsko železarno. Glede usode Lloyd Triestino pa je dejal, da bi bila likvidacija plovne družbe morda se celo dobrodola, saj njeni dolгови, kot kaže, krepko presegajo vrednost imovine.

Podpredsednik deželne odbora Antonione (Forza Italia) je izključil, da bo vladna kriza vplivala na stabilnost deželne koalicije, v vrstah katere vlada po njegovem velika politična sloga. Tako on, kot Degano, sta mnenja, da Dežela zelo pazljivo spremlja tržaska dogajanja in da si močno prizadeva za resitev glavnih kriznih situacij, kot je npr. skedenjski obrat. Degano, ki je odbornik za prevoze, je tudi omenil nujno koordinacijo med tržasko in koprsko luko.

Antonione se je v svojem posegu edini bežno navezal na problematiko

sožitja in pravic slovenske manjšine. Izrazil je prepričanje, da Italijani in Slovenci živijo v miru in v sožitju ter da si velika večina Tržacanov obeh narodnosti zeli spravo in sodelovanje. »Skoda le, da v obeh skupnostih delujejo manjše skupine, ki politično izkoriščajo vsa se odprta vprašanja. Slednja bo treba čimprej rešiti in tako onesposobiti skrajneže v obeh tabo-rih«, je dejal Antonione. Nihče ne dvomi v njegovo dobro vero, njegove besede pa močno spominjajo na znano teorijo o dveh nasprotujočih si ekstremizmi.

Illy, Antonione in Degano so izrazili veliko zaskrbljenost nad zelo negativnimi posledicami rimske vladne krize. Najbolj razočaran je seveda podpredsednik Dezele, medtem ko sta Degano in

župan obžalovala predvsem dejstvo, da so se krajevne uprave znasle brez vladnega sogovornika. Tudi prihodnost žal ne obeta nič dobrega, saj so vsi trije upravitelji prepričani, da bo politična nestabilnost trajala še precej časa, morda tedne, če že ne mesece.

Predsednik novinarskega sindikata Fulvio Gon je uvodoma omenil težave, s katerimi se sooča tudi krajevni informacijski sistem. Tik pred božičem je prenehal izhajati dnevnik »La Cronaca«. Upati je, da gre začasno prekinitev in da bo časopis v kratkem spet v kioskih. Gon pa je pri oceni položaju spregledal težave, s katerimi se soočajo slovenska občila, do katerih je sindikat vsekakor vedno pokazal veliko občutljivost.

S.T.

PREDLOG TRŽASKEGA ŠOLSKEGA SKRBNIKA

Šolstvo: novo leto, stara združevanja

Združili naj bi šoli Sv. Jakob-Sv. Ivan in Prosek-Opčine

Novo leto se je za naše solstvo začelo s starimi tegobami. Učenci, dijaki, učitelji in profesorji so se predvčerajšnjim po najdaljših božičnih in novoletnih počitnicah zadnjih nekaj let spet vrnili v sole. Vrnitev ni bila najbolj srečna, saj je sovpadala z nič kaj razveseljivo novico, ki je pronicnila iz uradov tržaskega šolskega skrbništva.

Solski skrbnik je izdelal nov načrt za tako imenovano racionalizacijo solske mreže na Tržaskem. Ob vpogledu vanj postane takoj jasno, da sploh ne gre za kako novost, pač pa za ponovno predstavitev starega načrta, tistega, ki je že enkrat klavirno »pogorel«, ker ga mnistrstvo za solstvo ni odobrilo.

V njem je solski skrbnik ohranil tudi predlog o združitvi dveh slovenskih nižjih srednjih sol: nižje srednje sole Frana Erjavca iz Rojana z nižjo srednjo solo Ivana Cankarja od Sv. Jakoba ter nižje srednje sole Frana Levstika z nižjo srednjo solo Srečka Kosovele na Opčinah. Vzrok za to »racionalno« združitve naj bi tical v že znanem preloženem številu razredov na rojanski in prosekški soli.

Solski skrbnik je predlagal omenjeno združitve že v načrtu za solsko leto 1993/94. Takrat je ob koncu predloga zapisal, da bi soli lahko združili tudi zato, ker sta se dotedanja ravnateljstva upokojila ob začetku solskega leta 1993. Deželna komisija za vprašanja slovenske sole je predlog zavrnila, prav tako se je negativno o tem

in tudi številnih drugih skrbnikovih predlogih izrekel pokrajinski solski svet. Načrt je takrat propadel.

Solski skrbnik ga je ponovno predstavil leto pozneje (načrt za solsko leto 1994/95). Naletel je na podoben odziv kot njegov predhodnik: ostal je le na papirju. Skrbnik je sedaj spet potegnil papir iz predala in ga poslal v presojo pokrajinskemu solskemu svetu, da bi izvedel za njegovo (neobvezujočo) mnenje. Gotovo bo o njem spet razpravljala Deželna komisija za vprašanja slovenske sole. Kaksno bo njeno mnenje ni težko ugibati.

Skrbnik bo nato poslal načrt na ministrstvo za solstvo. Dejansko bo zahteval, naj se ministrstvo

izreče o možnosti združevanja sol, ki jih pravno štiti mednarodni sporazum. Ministrstvo je lani - kot rečeno - že razpravljalo o načrtu, in ga zavrnilo.

Ob vsem tem se zastavlja se vprašanje, zakaj se je solski skrbnik prav sedaj odločil, da predloži podoben načrt. Tržaska občina je namreč že lani naročila skupini univerzitetnih izvedencev, naj pripravijo celovito in temeljito studijo o vprašanju solskih poslopij v občini. Ta studija naj bi služila tudi solskim oblastem pri sestavi načrtov za racionalizacijo solske mreže. Očitno je solski skrbnik smatral, da lahko sam predstavi nov (stari) predlog, ne da bi upošteval ugotovitve in izsledke izvedencev.

V MIELI / PRVO PREDAVANJE

Tečaj za vodnike o Rižarni

Vpisovanja sprejemajo do 16.30 - Danes G. Corni o nacizmu

Danes popoldne se bo v dvorani gledališča Miele - in v krožku Assicurazioni Generali - začel tečaj za didaktične vodnike po Rižarni. Prijav je bilo toliko, da so organizatorji, tržaska občinska uprava oz. Mestni zgodovinski in umetniški muzej v sodelovanju z Deželnim inštitutom za zgodovino odporniškega gibanja in s krožkom uslužbencev zavarovalnice Assicurazioni Generali, morali poiskati večjo dvorano. Prijave bodo sprejemali še danes, vse do začetka predavanj.

Danes bo na vrsti prvo predavanje, in sicer od 16.30 do 18.30, ko bo zgodovinar Gustavo Corni spregovoril o nacizmu kot totalitarnem režimu. Isti predavatelj bo jutri govoril o protisemitizmu in pokolu Židov.

Naslednja predavanja bodo 18. januarja (Raul Pupo o vojni in odporniškem gibanju v Julijski

krajini), 19. januarja (Paolo Sema o nacionalnem vprašanju v Julijski krajini), 25. januarja (Marco Palla o fasističnem režimu), 26. januarja (Marco Coslovich o deportaciji s Primorske v koncentracijska taborišča), 1. februarja (Milica Kacin-Wohinz o Slovincih in Hrvatih v Julijski krajini od 1918 do 1945), 2. februarja (Giampaolo Valdevit o vprašanju Trsta, vojni in mednarodni politiki), 8. februarja (Tristano Matta o Rižarni

med zgodovinskim revizionizmom in relativizacijo). Zadnje predavanje bo 9. februarja, ko bosta Elio Apih in Marina Rosi podala praktični primer vodenega obiska v Rižarni s posebnim poudarkom na zgodovinski razstavi.

Brezplačni tečaj je namenjen diplomiranim iz sodobne zgodovine in studentom zadnjih let univerze, profesorjem vseh sol, ter vsem, ki jih zanima zgodovina Rižarne.

Vabilo na protest

Stranka komunistične prenovе vabi svoje somisljenike, da se množično udeležijo jutrisnjega protesta pred sedežem dezelnega sveta na Oberdanovem trgu. Protest, ki se bo začel ob 9.30, zadeva zakonski osnutek o zdravstveni reformi, ki ga bo deželna skupščina pričela obravnavati prav jutri. SKP odločno nasprotuje, piše v tiskovni noti, zakonskemu osnutku Fasola-Matassi. Prvi je sedanji odbornik za zdravstvo in pripada Ligi, Matassi, ki pripada DSL, pa je bil odbornik v Travanutovi vladi.

Solidarnost SKP z delavci, ki so zasedli železniško postajo

Stranka komunistične prenovе je protestirala proti prijavi sodstvu petih delavcev skedenjske železarne in devetih drugih delavcev, ker so med manifestacijo 16. junija 1993 prekinili promet na tržaski železniški postaji.

Po mnenju SKP je polurna simbolična zasedba postaje priklicala pozornost javnosti na nevzdržno stanje zaposlitve v Trstu, kjer so samo v prvih mesecih prejšnjega leta izgubili več kot 1.800 delovnih mest. Po mnenju SKP se postavlja vprašanje, če prijava sodstvu spada v okvir napadov sedanje desničarske vlade proti delavcem in njihovim sindikalnim pravicam. To naj bi potrjevalo dejstvo, da so prijavi delavce, ne pa političnih predstavnikov, ki so se udeležili tiste manifestacije, v prvi vrsti zastopnikov SKP.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, visina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

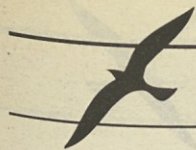
Prednaročnina za Italijo 300.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopišnih založnikov FIEG

»SREČANJE S ČASOPISOM« ZA ŠTUDIRAJOČO MLADINO

»Namerna dezinformacija utira pot vojnim spopadom«

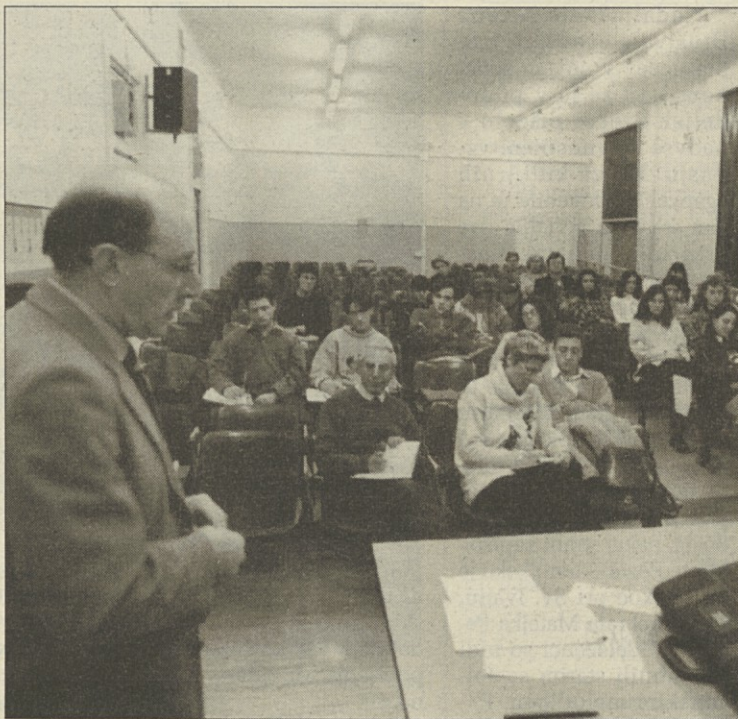
Dijakom je govoril novinar Paolo Rumiz, ki je iz svojih osebnih izkušenj v bivši Jugoslaviji prikazal nekatere zakonitosti in skrivnosti novinarstva

Na liceju Oberdan se je včeraj nadaljeval niz srečanj na temo »Srečanje s časopisom«. Jamstveni odbor FJK za informiranje o mladoletnih in siskih subjektih in Novinarska zbornica sta si zamislili tečaj o informiranju za višje srednjesolce. Dijakom nekaterih italijanskih visjih sol je na včerajšnjem srečanju govoril Paolo Rumiz, ki je iz svojih osebnih izkušenj kot dopisnik v bivši Jugoslaviji prikazal nekatere zakonitosti in skrivnosti novinarstva.

Paolo Rumiz je dijakom skušal razkriti predvsem svet dezinformacije, v katerem vsi živimo, se posebno pa tiste oblike dezinformacije, s katerimi se vsakodnevno srečujejo novinarji. Ta mehanizem deluje tako v času miru kot v vojnem stanju, sicer pa ima umetnost lazi svojo mitološko legitimnost že v Trojanskem konju, ki ne bi nikoli prišel v Trojo brez namerne dezinformacije in ukanje. Namerna dezinformacija pri-

pravi vojnemu spopadu potreben teren, kajti predhodnik vsake vojne je besedna vojna in besedno bombardiranje na straneh sovražnih časopisov. Da lahko sovražnika ubiješ, ga moraš sovražiti, zato pa ga ne smeš poznati. Nujno je, da ga zreduciraš na stereotip, brezoblično maso. Temu primeren način je pisanje o zločinih neke skupnosti, kar s pomočjo narodnostne ali verske etikete omogoči obtožbo in inkriminacijo te skupnosti v njeni celoti.

Dezinformacija pa je lahko odvisna tudi od psihološke pogojenosti, na primer strahu, nevarnosti ali osebne opredeljenosti. Rumiz se v obrambo pred takimi in podobnimi pastmi postavlja z iskanjem dogodkov iz vsakodnevnega življenja, ki so lažje preverljivi in niso podvrženi namerni dezinformaciji zainteresiranih. V mikrokozmosu pa lahko veliko odkrijemo tudi o makrokozmosu. (td)

KNJIGE / PREDSTAVITEV PRVENCA LAURE CARNIELI

Novo ime v tržaški književnosti

Sinoci je bila v krožku Assicurazioni Generali predstavitev knjige »Racconti in nero« (Povesti v crnem) trzaskе avtorice Laure Carnieli (na sliki v sredini), ki se prvič predstavlja javnosti.

Delo je izšlo pri založbi Asterisco, ki jo vodi Tul-

lio Regente in ki se oblikuje tudi po prefinjeni opremi, poleg seveda izrazito osebne izbire besedil in tem ter iskanja novih neobičajnih glasov med tukajšnjimi ustvarjalci. V okviru iste zbirke, ki je posvečena poeziji in prozi je pred kratkim izšla tudi pesniška zbirka Vipacco (Vipava) Giorgia Maggijs, ki je v nekem smislu alternativa Magrisovi Donavi.

Knjigo in avtorico je številnemu občinstvu predstavil pesnik Claudio Grisancich, ki ga z Lauro Carnieli vežejo dolga leta službe pri zavarovalni družbi Assicurazioni Generali. Poudaril je zlasti novosti in neposrednost jezika, v katerem so spisane te jedke kratke zgodbe in v katerem ni niti sledi trzaskosti, nasprotno, iz njih veje kozmopolitskost, združena z ironijo in odmaknjenostjo do teme, ki se jih loteva. (bov)

Posl. Niccolini napada Bossija Liga pa še molči

»Nisem se nikomur prodal, moja odločitev, da zapustim Severno ligo je dozorela že pred časom in to se preden je Umberto Bossi predložil nezaupnico Berlusconijski vladi«. Tako je tržaški poslanec Gualberto Niccolini odgovoril na pisanje mnogih časopisov, ki so njemu in njegovim kolegom, ki so zapustili Ligo, očitali, »da so se prodali Forza Italia«.

Medtem ko se uzaljeni Niccolini veseli vstopa v novo desničarsko koalicijsko, trzaska Liga se ni uradno reagirala na njegov »politični beg«. Molk priča o hudi krizi, ki že dalj časa pesti krajevno stranko. V tem trenutku vsekakor ni jasno, ali se tržaški ligasi strinjajo z Bossijem, ali z notranjim ministrom Robertom Maronijem ali pa celo z Niccolinijem.

NOVICE

Občina dovolila 16-urno ogrevanje

Trzaska občina je včeraj izdala sklep, ki dovoljuje 16-urno ogrevanje na vsem občinskem območju. Sklep bo veljal do 31. januarja, občina pa ga je sprejela zaradi slabega in predvsem mrzlega vremena, ki je zajelo naše kraje.

Sklep republikanske stranke

Po izstopu Paola Castigliega iz svetovalske skupine Zavezništva za Trst v tržaškem občinskem svetu, je pokrajinsko vodstvo republikanske stranke sklenilo, da isto storita tudi Furio Finzi v vzhodnokraskem rajonskem svetu in Luisa Fazzini v rajonskem svetu za mestno središče. Odslej bosta predstavljala samo republikansko stranko.

Izpopolnjevalni tečaj za profesorje srednjih šol

Na pedagoški fakulteti v Trstu (Ul. Tigor 22, 4. nadstropje) bodo v torek, 17. januarja, ob 16. uri predstavili izpopolnjevalni tečaj za poučevanje na srednjih solah. Pri tečaju sodelujejo tudi nekatere druge fakultete in Deželni zavod za raziskovanje in eksperimentacijo na solskem področju IRRSAE. Tečaj ima namen nuditi didaktično in pedagoško pomoč profesorjem, ki nameravajo poučevati na nižjih in visjih srednjih solah. Delil se bo v dve smeri: za profesorje humanističnih predmetov in za profesorje znanstvenih predmetov. Tečaj se bo nadaljeval do maja.

Tombesi o ukinitvi carinskih servisov v lesnem pristanišču

Predsednik Trzaskе trgovinske zbornice Tombesi je posegel pri krajevnem carinskem okrožju, ker je začasno ukinilo nekatere carinske servise v lesnem pristanišču in jih preselilo v industrijsko pristanišče. Kot izhaja iz tiskovnega sporočila Trgovinske zbornice, je Tombesi menil, da bi lahko tak preustroj negativno učinkoval na delo v lesnem pristanišču. Zato je pozval odgovornega pri carinski službi dr. Conforta, naj preveri, ali obstajajo druge, primernejše rešitve.

Srečanje o zgodovinskih aspektih Milj

V okviru fotografske razstave z naslovom Včeraj in danes, ki bo odprta do 23. januarja v Kulturnem centru v Miljah (Trg Republike 4) bo danes ob 18. uri na sporedu srečanje na temo Zgodovinski aspekti Milj. Uvodno poročilo bo imel predsednik združenja Fameia Muiesana Italico Stener, spregovorila pa bosta tudi prof. Giuseppe Cuscito in arh. Marco Pozzetto.

Srečanje o Giacosi

Sergio Fantoni in drugi igralci rimske gledališke skupine La Contemporanea 83, ki bo te dni predstavila v gledališču Cristallo delo Giacose »Come le foglie«, se bodo danes ob 18. uri srečali v Cristallu z občinstvom. Tema srečanja je »Giacosa in malomeščansko gledališče«. Glavno besedo bo imela prof. Marzia Pieri, docentka za dramaturgijo na trzaski univerzi.

DAVEK NA ODPADKE

Občinski uradi sprejemajo prošnje še do 20. januarja

Trzaski občinski uradi sporočajo, da je se do 20. januarja mogoče zahtevati za ustrezno znižanje davka na odpadke. Gre za ugodnosti, ki so namenjene predvsem osebam, ki živijo same (pri izračunavanju višine zneskov pristojni uradi jemljejo v postev površino stanovanja, ne pa število oseb). Prošnje za znižanje zneska pa lahko oddajo tudi lastniki stanovanj oz. poslopij, ki so samo občasno zasedena ali pa jih uporabljajo v kmečke namene. V sporočilu je nadalje rečeno, da je bil rok za predstavitev prošenj določen iz predvidenosti do 20. t.m., kajti ni se veljavnega dekreta, ki bi predvideval točen datum, kot tudi se ni jasno, ce bodo olajsave, katere bo opredelil novi občinski pravilnik o pristojbinah za odpadke, veljale že

za leto 1995.

Kdor je prošnjo predstavil se lani - pristojni občinski uradi so jih prejeli nad 20 tisoč - je zaenkrat zadostil vsem zahtevam občinskih uradov, samo občani, ki tega doslej niso storili, imajo za predstavitev ustrezne prošnje čas še do 20. januarja. Formulacije lahko dvignejo (in nato izpolnjene tudi izročijo) v občinskih izpostavah in v uradih 14. sektorja na Trgu Granatieri 2, tretje nadstropje. Izpolnjene formulacije se lahko pošlje tudi po pošti na naslov 14. sektorja. Uradi na Trgu Granatieri, kjer nudijo tudi ustrezne informacije, so za občinstvo odprti vsak delavnik - tudi ob sobotah - od 8.15 do 12. ure, za informacije pa lahko vsakdo pokliče tudi na številke: 6754447, 6754449, 6754450 in 6754451.

VČERAJ PRVA OBRAVNAVA

Okoriščala naj bi se z imovino vojnega muzeja

Pred trzaskim sodiščem se je včeraj pričel proces proti 57-letnemu Aldu Bobeku (Općine, Narodna ulica 21) ter proti 84-letnemu Dariu D'Angelu Giotto (Ul. Beccaria 5), ki sta obtožena, da sta se okoriščala z imovino konzorcija za upravljanje zgodovinskega vojnega muzeja. D'Angelo Giotto je bil predsednik omenjenega konzorcija, Bobek pa uslužbenec. Slednji naj bi bil posredoval pri prodaji dragocenega električnega avtomobila ter dveh koles s konca 19. stoletja, v zameno naj bi bil dobil denar in avto »topolino«. Bobek je iz imovine konzorcija izvezl tudi tri dragocene pogrebne vozove (med njimi je bil tudi tisti, s katerim so prepeljali posmrtno ostanke Franca Ferdinanda). D'Angelo Giotto naj bi si bil med drugim prilastil zbirko starih znamk, ki so prihajale iz zapuščine de Henriqueza, a oba naj bi

se polastila nekaj milijonov lir ter večje količine bencina.

Huda škoda zaradi ustrahovalne akcije

Prejšnjo noč so se neznanici znova spravili nad gradbeni stroj, last trzaskęga podjetja Trascavi, ter ga skoraj povsem uničili. Skodo ocenjujejo na okrog 50 milijonov lir. Podjetje Trascavi, ki ima sedež v Ul. Al Monbeau 14, opravlja zemeljska dela v Ul. Monte S. Gabriele pri parku Villa Giulia, kjer podjetje Edilizia Generale gradi dve poslopji. Zaenkrat kricev niso odkrili, ceprav gre že za četrti napad v zadnjih dveh mesecih na imovino podjetja Trascavi, ki je že utrpelo okrog 40 milijonov lir skode na nekem drugem gradbenem stroju. Doslej Trascavi ni nihče grozil ali kaj podobnega, pravijo pa, da so se napadi pričeli, potem ko so na gradbišču podrli nekaj dreves.

SODIŠČE / OBSOJEN NA 18 MESECEV JEČE

Imel je ponarejene dolarje

Kaže, da mu jih je nalašč podtaknil »neznanec«

V prikupnih skatlicah iz lepenke so bili prvotno samponi, proizvodi za nego kože, ali kaj podobnega. Ko pa so jih odprli, ni bilo o teh proizvodih niti sledu, bili so polni lepo zloženih bankovcev. Nasteli so jih kar 450, in sicer po sto dolarjev vsak. Kar čedna vsota, ki bi se glede na skokovito padanje lire vsak dan se povečala. Njenega imetnika, 49-letnega Franca Tikulina, pa to ni osrečilo, denar ga je pripeljal celo na sodišče, ki ga je včeraj obsodilo na leto dni in šest mesecev zapora. Dolarji so bili namreč ponarejeni. Težave pa bo verjetno imel tudi Giuseppe Sartorelli, ki mu jih je izročil. Preiskava proti njemu pa se bo nadaljevala.

Tikulina so aretirali pred približno dvema letoma v Bazovici. Lisice so tedaj nataknili tudi njegovemu 26-letnemu nekaku Albertu Carboniju. V Bazovico sta prišla vsak s svojim avtomobilom, denar je bil skrit v Carbonejevem vozilu. Tikulin, ki je sicer že imel opravka s sodišči, je agentom povedal, da se je dan prej v nekem baru v Ul. Giulia srečal z moskim, ki mu je izročil zavojček in dejal, da gre za dober posel. Domenila sta se, da se naslednjega dne srečata v Bazovici. Moskega je poznal le navidez, zavojček je odprl sele doma in ko je zagledal bankovce, se je odločil, da jih vrne. Povabil je necaka, da ga spremlja, vendar mu ni nič povedal, da je denar v njegovem avtomobilu. V Bazovici ga je čakal neznanec, tam pa je bila tudi policija, ki je vse izvedela iz »zaupnega vira«. Sartorelli je trdil nekaj drugega: denar naj bi mu bil ponu-

dil Tikulin, v Bazovico je prišel, da ga prevzame. Kdo je torej obvestil policijo? Ze pred časom se je porodil sum, da je to storil sam Sartorelli in to je včeraj trdil tudi javni tožilec Nicoli. Sartorelli, ki je bil se oktobra lani v hišnem priporu, ker je imel »opravka« z mamili, je imel dolarje, policiji je omogočil, da je izpeljala »uspešno« akcijo, za katero bi si prevzel zaslugo (in verjetno bi tudi dobil nagrado kot informator). Zato je javni tožilec zahteval, da postopajo tudi proti njemu. Istocasno je zavrnil trditve Tikulina, ces da je denar nameraval vrniti Sartorelliju: ko je odprl zavojček in opazil dolarje, bi jih bil moral izročiti policiji ali se jih kako drugace znebiti. Z druge strani pa jih Sartorelli ne bi bil dal Tikulinu, ce mu ne bi zaupal. Za Crbonija je Nicoli zahteval oprostitev, kar je sodišče sprejelo.

Kradli so obleke

Potem ko so iz raznih področij treh Benecij začele prihajati vesti o večjih krajah oblačil, se je osebeje trzaskęga letęcega oddelka povežalo s komisariatom javne varnosti v Jesolu in s slovensko policijo. Tako so prijeli bosanskega državljana, 36-letnega Zaima Bijiđića, kateremu so zaplenili vzorce ukrađenega blaga, ki so mu služili pri iskanju »klientov«, katerim je prodajal nagrađljeni plen. Agentom je v roke padel tudi 34-letni jugoslovanski državlján Dragan Lubarda, v Sesljanu pa so našli in zaplenili večjo količino športnih oblačil.

OD 10. JANUARJA DO 18. FEBRUARJA RAZPRODAJA

s popusti od **20% do 80%**

Izredne ponudbe v vseh oddelkih

MOŠKA OBLAČILA

PLAŠČI	od	190.000 lir dalje
ZIMSKE JOPE		
(razen artikli Barbour)	od	99.000 lir dalje
OBLEKE	od	180.000 lir dalje
JOPIČI	od	149.000 lir dalje
HLAČE	od	49.900 lir dalje

ŽENSKA OBLAČILA

TAILLEURS	od	190.000 lir dalje
JOPIČI	od	99.000 lir dalje
KRILA	od	39.900 lir dalje
HLAČE	od	29.900 lir dalje
BLUZE	od	49.900 lir dalje

OTROŠKA OBLAČILA

ZIMSKE JOPE	od	89.500 lir dalje
SRAJCE	od	24.500 lir dalje
MAJCE	od	28.500 lir dalje

BOUTIQUE

KRZNENI PLAŠČI - NERC	od	3.900.000 lir dalje
KRZNENE JOPE - NERC	od	3.495.000 lir dalje

OBUTEV

MOŠKA	od	55.000 lir dalje
ŽENSKA	od	59.900 lir dalje

ŠPORT

VETROVKE	od	198.000 lir dalje
----------	----	-------------------

privlačne cene za vse tehniške artikle, ki so še na zalogi n.pr. smuči, vezi, smučarski čevlji, čevlji za po smučanju.

USNJENA GALANTERIJA

V naših trgovinah FANTASIA na Korzu Saba 16 in v Ulici Carducci 14 posebne ponudbe pri torbicah, pasovih, denarnicah, dežnikih in kovčkih (razen artiklov Samsonite in Delsey).

POZOR !!!

Nalepke, s katerimi se ima pravico do prestižnih nagrad "fedeltà" (zvestoba), se bodo delile tudi med razprodajo (dov. 22106/ST z dne 17. 9. 94).

Kot običajno sprejemamo vse najvažnejše kreditne kartice.

Godina

TRST - UL. CARDUCCI 10 - UL. ORIANI 3

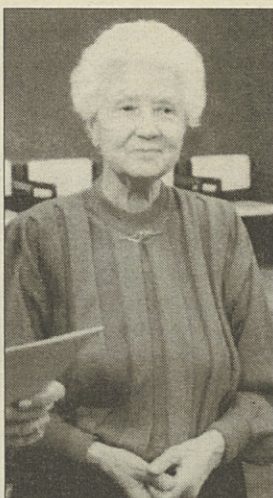
V DRUŠTVU SLOVENSКИH IZOBRAŽENCEV

Dve pomembni priznanji ZKOS

Marti Požar Maroltova nagrada, Lučka Susič pa Linhartova

Nadaljevanje sezone Društva slovenskih izobražencev v novem sončnem letu se je v ponedeljek zvečer pričelo v nadvse slavnostnem vzdušju. Zveza kulturnih organizacij Slovenije je na tem srečanju podelila dve priznanji: Linhartovo nagrado je za delo na gledališkem področju dobila Lucka Susič, Maroltovo priznanje pa je prejela Marta Požar za zbiranje in ohranjanje gradiva o starih svetoivanskih običajih.

Večer so popestrili mladi igralci, ki so »zrasli« pod mentorstvom Lucke Susič, nekaj strani zapisov Marte Požar o tem, kako je bilo nekoč pri Sv. Ivanu, pa je prebrala Matejka Peterlin. Udeleženci so tudi prisluhnili starim svetoivanskim melodijam. Pেসmi, ki so bile posnete na trak, je zapela sama Marta Požar. Nato je predstavila ZKOS Meta Bencina prebrala utemeljitev nagrade, ki se glasi takole: »Gospa Marta Požar, doma od Svetega Ivana pri Trstu, izredno skrbno zbira ljudske predmete v domačem rojstnem kraju, se posebno vse, kar je povezano z ljudsko nošo. Pred leti je v Peterlinovi dvorani v Trstu pripravila izredno bogato razstavo ljudskih noš in predmetov. Gospa Požarjeva skrbi, da bi se ljudske noše pri Sv. Ivanu čim dlje ohranile, priporoča njihovo nošenje ob domačih praznikih in imetnikom naroča, naj jih skrbno hranijo. Sama pomaga z nasveti in delom, da bi se čim dlje ohranilo slovensko izročilo v predmestnem okraju Trsta, ki ga vedno huje ogroža italijanski zivelj. Za to njeno

Marta Požar

pomembno poslanstvo ji ZKOS na predlog Slovenske prosvete iz Trsta podeljuje visoko folklorno priznanje Maroltovo listino.

Pred podelitvijo priznanja Lucki Susič so mladi igralci prikazali odlomka iz dveh del: najmlajši iz igrice, ki so jo uprizorili za Miklavža, člani gledališkega krožka Slovenskega kulturnega kluba pa iz »Igre zamenjav ali: skupaj je lepše«, s katero so v zadnjem letu nastopili tako tu kot v Sloveniji. Vlado Ravnikar je v imenu ZKOS nato izročil prof. Susič priznanje z naslednjo utemeljitvijo: »Profesorica Lucka Susič Peterlin je veselo do pisanja in igranja podedovala v družini. Po končani filozofski fakulteti v Trstu se je posvetila poučevanju slovensčine, zgodovine in zemljepisa na slovenskih solah. Že od otroških let je igrala pri igralski skupini Radijski oder in pisala tekste za radio. Na srednji soli Fran Erjavec v Rojano je

Lučka Susič

vsako leto pripravila Prešernovo proslavo in zaključno solsko prireditel z igrice, ki jo je običajno tudi sama napisala ali priredila in zrezirala. Toda njeno delo pri amaterskem igranju ni bilo omejeno samo na solo. Veliko je sodelovala tudi z mladinsko igralsko skupino »Tamara Petaros« v okviru Finžgarjevega doma na Opcinah. Se več truda in dela pa je posvetila mladinski organizaciji Slovenski kulturni klub kot mentorica in pri gledališkem krožku tega kluba tudi kot avtorica tekstov in režiser (Genij v kratkih hlačah, Igra zamenjav), ki pri pisanju svojih del gleda na dogodke z otroškimi očmi, zato jih prevečajo ziva fantazija, poezija in smisel za humor.

»Za vse dolgoletno strokovno in organizacijsko delo ZKOS izročila gospa Lucki Susič na predlog Slovenske prosvete iz Trsta Linhartovo listino, ki naj bo spodbuda tudi se za naprej.« (HJ)

SOLSTVO / ZANIMIVA POBUDA

Čez dva tedna več kot 150 otrok na zimovanje

Osnovnošolci bodo smučali (in se učili) na Piancavallu

Čez slaba dva tedna bo več kot 150 slovenskih osnovnošolcev odpotovalo na zimovanje na Piancavallo pri Pordenonu. Za en teden bodo običajne solske klopi zamenjali z gotovo zanje bolj privlačnimi belimi smučinami, naučili se bodo svežega gorskega zraka, prebili teden dni v družbi vrstnikov iz drugih sol, spoznali bodo nove prijatelje.

Zimovanje se zadnja leta na nekaterih solah vse bolj vrača v običajni osnovnošolski delovni program. Prvič so ga na naših osnovnih solah priredili pred 14 leti. Pobudo zanj je dala takratna openska didaktična ravnateljica Lucka Križman, ki je zanj navdušila skupino mladih učiteljic. Prvo zimovanje je bilo v Ravasclettu, obneslo se je dobro, zato so ga v naslednjih letih ponovili.

Po krajšem premoru so zimovanja obnovili v solskem letu 1990/91. Potekalo je na Trbižu, učencem z openskega didaktičnega ravnateljstva pa so se pridružili tudi učenci sol svetoivanskega didaktičnega ravnateljstva. Vodstvo zimovanja je prevzela sedanja svetoivanska podravnateljica Mirjam Mikolj, ki letos že peto leto vodi pripravo nanj.

Organizacija je kar zahtevna, je poudarila, saj se je treba dominiti za vse dejavnosti na zimovanju, koordinirati je treba delo z učitelji drugih sol in skratka že pred odhodom pripraviti vse do najmanjše potanko-

sti.

Letosnjega zimovanja se bo udeležilo skupno 157 osnovnošolcev, v glavnem učencev 4. in 5. razredov sol od Sv. Ivana, iz Rojana, Barkovelj, s Katinare, z Opcin, iz Bazovice, iz Gropade, iz Trebce, s Proseka, iz Kriza, iz Zgonika in iz Boljunca. Učenja na snegu se bosta tako udeležili tudi soli iz nabrežinskega in dolinskega didaktičnega ravnateljstva. Otroke bo spremljalo 23 učiteljev-spremljevalcev.

Učenci bodo dopoldne sledili smučarskemu tečaju (12 ur tečaja s smučarskim učiteljem), popoldne pa bodo lahko prosto smučali (seveda pod nadzorstvom spremljevalcev). Učenju bosta odmerjeni dve uri, in sicer po smuku, od 17. do 19. ure.

Podravnateljica Mikoljeva je pojasnila, zakaj je zimovanje pomembno za otroke. Prvič zaradi socializacije, saj bodo lahko otroci spoznali vrstnike iz bližnjega okolja, ki obiskujejo druge sole. Drugič: imeli bodo priložnost za razvedrilo na snegu. To možnost bodo dobili tudi otroci, ki bi je - zaradi različnih vzrokov - sicer ne imeli. Ta izkušnja bo posebno pomembna za tiste otroke, ki bodo prvič za nekaj dni »zapustili« starse in zaziveli brez njih. Učitelji bodo imeli nadalje na zimovanju priložnost, da bolj poglobljeno spoznajo učence, daleč od vsakodnevne solskega okolja.

ZDRAVSTVO / NEKAJ PRAKTIČNIH NASVETOV

Kako se lahko borimo proti gripi?

Zima je pritisnila, z njo pa se tudi vse bolj veča nevarnost gripe. Trzaski zdravniki so nam povedali, da za zdaj se ni izbruha prava epidemija, pričakovati pa je, da bo v kratkem, saj si ni mogoče misliti, da bi minil ta letni čas brez pojava bolezni, ki je zanj tako značilna.

Razpoznavni znaki gri-

pe so vsem dobro znani: gre za mrzlico, vročino, glavobol, bolečino v sklepih, kihanje in kašljanje, pogosto tudi za crevesne motnje. A ce so glavne pojavnosti oblike vedno iste, pa se s časom oziroma iz leta v leto spreminja virus, ki povzroča to bolezen. Zato je za uspešno preventivo bistvenega pomena, da se ob

začetku mrzle sezone najprej določijo vrste virusov, ki povzročajo v tem obdobju gripo. Kot ponavadi so epidemiologi to že opravili ob začetku jeseni. Na osnovi tega so pripravili tudi cepivo. Toda optimalen čas za cepljenje je že minil. Za to je bilo treba poskrbeti do konca novembra ali vsaj do začetka decembra.

Kdor se ni cepil, pa lahko se vedno marsikaj naredi, da se ne bi okužil z gripo. Pri tem so vedno veljavni stari zdravniški nasveti, začeni s tem, da naj se človek ne izpostavlja mrazu oziroma velikim temperaturnim razlikam. Dober nasvet je tudi ta, da se je treba izogibati prostorov, v katerih so ljudje natrpani, saj je precej verjetno, da je med njimi kdo že okužen z gripo. Spomniti namreč velja, da se gripa prenaša s kapljicno infekcijo pri govorjenju, kihanju,

kašljanju ipd. Za preventivo je tudi priporočljivo uživanje večjih doz vitamina C. V vsaki lekarni si ga je mogoče nabaviti v tabletah, toda se boljše je, če ga uživamo v sadežih, kot so pomaranče, mandarini, limone in grenivke.

Večkrat slisimo, da je mogoče prve naskoke gripe uspešno odbiti z uživanjem alkoholnih pijač. Toda zdravniki tega ne potrjujejo. Nikjer ni namreč dokazano, da bi alkohol uničeval viruse, in niti, da bi utrdil odpornost bodisi splošnega bodisi lokalnega imunskega sistema. V ljudski medicini se je uveljavilo mnenje, da alkohol zdravi gripo najbrž zato, ker siri žile in s tem povzroča občutek toplote, v resnici pa se dogaja, da z njegovim uživanjem organizem pospešeno izgublja toploto, kar napade gripe ne le ne odbija, ampak jih celo olajša.

Kaj pa v primeru, da človek zboli za gripo? Zdravniki pravijo, da ni pametno jemati veliko zdravil, saj pravega zdravila proti gripi ni. Ni namreč sredstva, ki bi lahko ubijalo viruse gripe, recimo tako kot antibiotiki unicujejo bakterije. Zdravila, ki jih jemljemo proti gripi, v resnici samo lajšajo simptomatologijo oziroma spremne motnje in težave te bolezni, kot so vročina, glavobol itd. Najbolje je gripo »prekuhati« v postelji, kar povprečno zatreva 2 do 3 dni. Če nastopi visoka vročina, je seveda priporočljivo poklicati zdravnika.

Ceprav gripa sama na sebi ni huda bolezen, pa je nikakor ne smemo zanemarjati. Gripa namreč lahko utira pot drugim boleznim, pljučnim, crevnim, vnetju možganskih mren itd., ki so lahko zelo nevarne, zlasti pri ostarelih.

GLEDALIŠČE / PRIDI GOLA NA VEČERJO

Predstava za smeh in zabavo

Gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega, ki bo od četrta do torka na odrih Kulturnih domov v Trstu in Gorici uprizarjalo komedijo Pridi gola na večerjo, zbujajo med nasimi gledalci upravičeno pričakovanje. MGL je namreč reden gost Slovenskega stalnega gledališča, saj je priljubljeno zaradi kvalitete predstav in repertoarnih izbir, v ospredju katerih je potreba občinstva po lahkotni zabavi in smehu.

Od komedije Pridi gola na večerjo, kot nam daje slutiti naslov, seveda ne smemo pričakovati tiste izjemne prefinjenosti in globine, s katerima nas je v lansk sezoni prevzela igra Kaj pa Leonardo? slovenskega pisatelja Evalda Fliserja. V Svici rojeni Francoz italijanskega porekla Marc Camoletti je pac pisec bulvarskih komedij, vendar nadvse uspešnih in na Slovenskem priljubljenih že od zgodnjih šestdesetih let, ko je Boeing-Boeing obsla tako rekoc vse amaterske odre. Pridi gola na večerjo (1985) pa je bila v Parizu dve sezoni uspešnica, leta 1991 pa

je uspeh ponovila tudi na londonskem West Endu.

Predstava je torej namenjena razvedrilu. Da pa ne bo nikakršnih nespornostim, naj povejmo se, da je naslov burkaska potegavščina, saj v Camoletti je komediji nihče nikogar ne poziva, naj se večerje udeleži gol. To bi bilo v solidno mescanskem domu Bernarda in Jacqueline tudi povsem neprimerno: take stvari se

tam mislijo, ne pa govorijo. Originalni naslov je Pyjama pour six (Pizama za sesterico), ki pa je manj zgeckljiv, a pove, da bo v to igro, napisano po preizkušenem receptu komedije zmešnjav, zapletenih šest oseb. Če vemo se, da so to mož, žena, ljubimec, ljubimka in nič hudega sluteči zakonski par, ki se v vrstini znajde po nedolžnem, vemo vse, kar je o tem delu treba vedeti.

Kritika je, brez izje-

me, igralce ocenila z odliko, kot »mojstre svoje-ga komedijantskega poklica«, ceprav igrajo sami mladi: Jozef Roposa, Mirjam Korbar, Borut Veselko, Maja Adusa Vidmar, Tanja Ribič, in Boris Kerč. Reziral je Zvone Sedlbauer. »Vsem skupaj uspeva spet in spet prapravi gledalce v smeh,« zaključuje svojo oceno Rapa Šuklje, »Smeh pa je, kot vsi vemo, zdrav.«

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Marc Camoletti
PRIDI GOLA NA VEČERJO

Gostovanje MGL
režija
ZVONE SEDLBAUER
Jutri, 12. t.m., ob 20.30
ABONMA RED D in E

bus bo sprejemal izletnike od Bazovice do Sivana. Rezervacije in informacije: Sossic tel. 208551 in Skerk tel. 200236.

KRISKA SEKCIJA VZPI-ANPI prireja v nedeljo, 12. februarja avtobusni izlet v Lumezzane (Brescia), kjer se bodo na ta dan spomnili smrti partizanskega komandanta Josipa Verginelle. Cena izleta je 70.000 lir. Vpisuje do 4. februarja Gigi Bogatec (tel. st. 220175).

ČESTITKE

Nasemu Robiju, Eriki in Petru se je pridružila mala

Nika

Srečni družini čestita kolektiv TKB

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst sporoča solnikom v stalezu, da so roki za vložitev prošnje za prenestitve naslednji: vzgojiteljice in profesorji srednjih sol do 25. januarja; učitelji osnovnih sol do 5. februarja; profesorji visjih sol do 10. februarja. Pojasnila na sedežu sindikata v Trstu, tel. 370301 ob dnevih in urah poslovanja.

OBVESTILA

DOLINSKA OBCINSKA UPRAVA vabi vse svoje starejše občane na običajno novoletno srečanje, ki bo v nedeljo, 15. t.m., ob 17. uri v občinskem gledališču v Boljuncu. Po kulturnem programu, ki ga bodo izvajali mladi pevci in glasbeniki iz Domja in Ricmanj, bo družabno srečanje.

KRISKE ORGANIZACIJE prireajo danes, 11. t.m., ob 19. uri v občinskem rekreativnem centru v Krizu skupščino o vaških vprašanjih. Sodeloval bo tudi zupan Riccardo Illy.

SK DEVIN obvešča, da organizira v petkih od 20.30 do 22. ure rekreacijsko telovadbo za odrasle v soli De Marchesetti v Sesljanu. Prva vadba bo v petek, 13. t.m. Telefon 200912 v večernih urah (Katja).

PRIMORSKA POJE '95: vse zbere in pevske skupi-

PUBLIEST
Tel. (040) 7796611 - Fax 768697
oglas - obvestila: 8.30 - 12.30
osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30
13.30 - 17.00 (razen sobote)

IZLETI

SK DEVIN organizira v nedeljo, 15. t.m., smucarski avtobus v Podkloster (Arnoldstain-Avstrija). Avto-

i. Hugh Grant.
AMBASCIATORI - 17.00, 18.40, 20.25, 22.15 »The Mask«, i. Jim Carrey.
NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »S.P.Q.R.«, i. Leslie Nielsen, Massimo Boldi, Christian De Sica.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Intervista col vampiro«, i. Tom Cruise, Domiziana Giordano.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Junior«, i. Arnold Schwarzenegger, Danny De Vito, Emma Thompson.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Botte di Natale«, i. Terence Hill, Bud Spencer.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Una zia graziosa«, porn. prepevovano mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 18.00, 20.00, 22.10 »Il mostro«, r. i. Roberto Benigni.

ALCIONE - 16.30, 19.15, 21.45 »Forrest Gump«, r. Robert Zemeckis, i. Tom Hanks, Sally Field.

LUMIERE - 17.30, 19.50, 22.00 »Viaggio in Inghilterra«, i. Anthony Hopkins, Debra Winger.

PRIREDTV

KD RDECA ZVEZDA in Obcinska knjižnica v Salezu vabita v petek, 13. t.m., ob 20. uri, v društvene prostore v Salezu na predstavitve knjig in diapositivov Dusanja Jelencica. Avtor bo predstavil italijanski prevod knjige »Zvezdne noci - Le notti stellate« in knjigo »Biseri pod snegom«.

ANSAMBEL MIRAMAR iz Trsta organizira KONCERT, ki ga bo izvajal svetovno znani harmonikas iz Ukrajine WLADIMIR ZUBITSKY. Pričakujemo Vas s soboto, 14. t.m., ob 20.30 v Marijinem domu v Rojanu (Ul. Cordaroli 29).

SLOVENSKI KULTURNI

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA,
11. januarja 1994
PAVLIN

Sonce vzide ob 7.44 in
zatone ob 16.42 - Dolžina
dneva 8.58 - Luna vzide ob
12.46 in zatone ob 2.52.

Jutri, CETREK,
12. januarja 1995
TATJANA

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 5,9
stopinje, zračni tlak 1008,8
mb pada, brezvetrje, vlaga
46-odstotna, nebo jasno,
morje mirno, temperatura
morja 8,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Alessia
Pischedda in Angie Puz-
zer.

UMRLI SO: 47-letni Lui-
gi Giormani, 76-letna Sil-
vana Baucer, 39-letni Ro-
berto Susan, 70-letni Anto-
nio Peri, 70-letni Francesco
Viola, 83-letni Adriano
Millo, 79-letni Giulio Mon-
do, 62-letni Pio Correnti,
81-letna Maria Paga, 72-let-
ni Ermando De Walder-
stein, 87-letna Irene Ianku,
92-letna Santa Dobrila, 82-
letna Rita Caricate, 96-let-
na Lidia Biagi, 97-letni Et-
tore Gregoris, 89-letna Ma-
ria Malnic, 72-letna Anna
Maria Matevc, 88-letna
Francesca Bevilacqua.

POHIŠTVO
Korist snc
POPUSTI do 50%
zaradi prenovitve
razstavnih prostorov
Ul. S. Cilino 38 - Trst
Tel. 54390

LEKARNE

Od ponedeljka, 9., do
nedelje, 15. januarja 1995
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Trg Libertà 6 (tel.
421125), Ul. dei Soncini
179 - Skedenj (tel. 816296).
BAZOVICA (tel. 226210)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Trg Libertà 6, Ul. dei
Soncini 179 (Skedenj), Istr-
ska ulica 18.

BAZOVICA (tel. 226210)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30
Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TELE-
VITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.
Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.

**Zdravstvena dežurna
služba**

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00, 19.40,
22.00 »Sotto il segno del
pericolo«, i. Harrison Ford.
EXCELSIOR - 16.45,
18.35, 20.25, 22.15 »Il Re
Leon«, risanka, prod. Walt
Disney.

EXCELSIOR AZZURRA
- 16.30, 18.15, 20.00, 21.45
»Sirene«, r. John Duingan,

ne, ki bi se zeleli udeležiti
letosnje mednarodne zbo-
rovske revije, obveščamo,
da zapade rok za prijavo v
petek, 13. t. m., Prijavnice
in morebitna pojasnila v
zvezi z nastopom nudimo v
uradu ZSKD (tudi telefon-
sko na st. (040) 635626.

MALI OGLASI

IZGUBIL se je dne 6. t.
m. v dolinski občini pes,
pasme nemski ovcar. Tel.
st. 231847 (zjutraj) ali
228260 (popoldne).

PRODAM najboljšemu
ponudniku avtomobil
Volkswagen hrošč (maggio-
lino) letnik 1974, v zelo do-
brem stanju. Tel. (0481)
34642.

PRODAM auto fiat tem-
pra z gorisko tablsko regi-
stracijo, letnik 1991, 45.000
prevoženih km, v odličnem
stanju. Tel. po 18. uri na st.
(0038665) 54382.

PRODAM se neupora-
bljen fotoaparat Nikon
F401x AF z objektivoma
Nikkor 35-70 AF in Tam-
ron 90-300 AF ter flash
Nikon SB-23. Tel. v večer-
nih urah na st. 0481/
537659.

ZARADI zamenjave ste-
vilke prodam skoraj nove
smucarske cevle Tecnica
st. 39. Tel. v večernih urah
na st. 228562.

PRODAM pasje mladice
husky z rodovnikom, cep-
ljeni, brez crevesnih zaje-
dalcev, po ugodni ceni. Tel.
st. (0481) 21417.

PREPOSTA, skromna
vdova zeli spoznati dobro-
srčno, posteno, upokojeno
vdovo za družbo, prijatelj-
stvo in medsebojno pomoč.
Pismene ponudbe poslati na
Publiet Srl, Ul. Montec-
chi 6, 34137 Trst, pod geslo
"Trst-Slovenija".

OSMICO ima Livio Per-
narcic, Stivan. Toci belo in
crno vino ter nudi prigriz-
ek.

OSMICO je odprl v Zgo-
niku 71, Mario Milic.

PRISPEVKI

Ob 2. obletnici smrti dra-
ge mame Marije Kocman
darujeta hčeri Ada in Mari-
ca z družinama 100.000 lir
za cvetje v sempo-lajski
cerkvi.

Za popravilo Prosvetne-
ga doma na Opcinah da-
rujejo Zdenka 100.000 lir
ter prijatelji društvenega
bara 87.000 lir.

Namesto cvetja na grob
Maria Semec darujeta Irma
in Luciano Sardoc 50.000
lir za SKD Vigred.

Starc Pepi daruje 20.000
lir za TPPZ Pinko Tomazic.

Namesto cvetja na grob
sestricne Ilje Skerk daruje
Albin Skerk 100.000 lir za
SKD Vigred.

Namesto cvetja na grob
sestricne Ilje Skerk daruje
Gabrijela Skerk vd. Ferfolja
100.000 lir za Sklad Sta-
dion 1. maj.

V spomin na dragega
očeta Maria Semec darujeta
hčerkri Rosana in Ingrid
100.000 lir za SKD Vigred.

V spomin na drago Ma-
rijo Starc daruje Lidija z druž-
no 25.000 lir za MoPZ Vasi-
lij Mirk in 25.000 lir za
Kulturni dom Prosek-Kon-
tovel.

Namesto cvetja na grob
Ilje Skerk vd. Sardoc da-
rujejo Lupincevi iz Sempo-
laja 25.000 lir za SKD Vi-
gred in 25.000 lir za cerkve-
ni pevski zbor iz Sempo-
laja.

V spomin na Iljo Skerk
vd. Sardoc daruje Slava Mi-
slej 20.000 lir za SKD Vi-
gred.

Namesto cvetja na grob
Angela Pecenika daruje
Berto Derganc 30.000 lir za
MPZ Upokojencev z Brega.

V spomin na moža Mirka
Radovica daruje žena Lida
50.000 lir za sekcijo SSK
Nabrezina.

Podporni član Slava Sla-
vec daruje 50.000 lir ter Pe-
pi Starc (Opcine) 20.000 lir
za TPPZ Pinko Tomazic.

V spomin na drago Ma-
rijo Starc darujejo Betka,
Emi in Slavica 50.000 lir za
SD Kontovel.

Angela Skerlavaj daruje
20.000 lir za obnovljene or-
gle v openski cerkvi.

V spomin na starše da-

rujeta ana in Slavko 50.000
lir za obnovljene orgle v
openski cerkvi.

Marija Vidau daruje
50.000 lir za za obnovljene
orgle v openski cerkvi.

Ob 50-letnici svoje areta-
cije s strani fasisticne skva-
dre Colotti (8.1.1945) da-
ruje Slava Slavec 100.000
lir za Sklad Stadion 1. maj.

†

Nehalo je biti plemen-
to srce moje ljubljene
hčerke

**dr. Elvire Ondine
Kerševan**

**Zalostno vest sporočajo
MAMA MARIJA
ter tete in ostali
sorodniki**

Od nje se bomo poslo-
vili v petek, 13. t. m., ob
12.20 v mrtvašnici v Ul.
Costalunga in nato v zu-
pni cerkvi sv. Jerneja na
Opcinah.

Opcine, 11. januarja.1995

Zbogom draga

teta ONDINA

Tamara z družino

Opcine, 11. januarja.1995

†

Svojci pokojne

**prof. Neve
Godnič**

sporočajo, da bo pogreb
jutri, 12. januarja, ob 14.
uri v farni cerkvi v Na-
brežini.

Krsta bo izpostavljena
ob 13. uri.

Topla zahvala vsem, ki
bodo drago pokojno spre-
mili na zadnji poti.

Nabrezina,

11. januarja 1995

(Pogrebno podjetje Preschern)

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Marije Starc

se iskreno zahvalujemo
vsem, ki so jo pospremili
na zadnji poti, g. župniku
za pogrebni obred, nosil-
cem krste, obema zboro-
ma, darovalcem cvetja in
vsem, ki so ali bodo na
katerikoli način pocastili
njen spomin.

SVOJCI

Kontovel, Prosek,
11. januarja.1995

TRGOVINA / NAČRT VIDEMSKEGA PODJETNIKA S PRILIVOM KAPITALA IZ MILANA

Bardelli (Il Lavoratore) hoče odpreti center tudi v Gorici

Bodo goriški trgovci uspeli pred tem odpreti svoj megacenter?

Bodo Furlani in Milancani v Gorici odprli tisti veliki blagovni center, o katerem se že kar nekaj let med seboj kregajo goriški trgovci, del katerih si tak center želi, drugi pa mu nasprotujejo? Vprašanje si zastavljamo po izjavah videmskega podjetnika Antonia Maria Bardelli, ki so bile včeraj objavljene na videmski strani dnevnika "Il Gazzettino". Bardelli, lastnik trgovskega megacentra "Il Lavoratore Fiera" v kraju Martignacco blizu Vidma, je novinarju povedal, da imajo v načrtu sirjenje podjetja z odprtjem novih megacentrov v Gorici in Pordenonu. Seveda če bo deželni zakon o trgovinskih centrih to dovolil.

"Il Lavoratore" je med kupci znano ime. Odprt je bil takoj po 2. svetovni vojni v Vidmu najprej kot trgovina z železnino, potem je svojo ponudbo razširil na oblačilne izdelke, na prehrano in na vrsto drugih izdelkov. S časom je to postala velika trgovina v strogem središču Vidma. Pred nekaj leti pa so pri videmskem gospodarskem razstavšču v kraju Martignacco tik izven mesta odprli megacenter, ki so mu dali ime "Lavoratore Fiera". Poleg velikih trgovin matične grupe so tam odprli kakšnih 80 malih trgovin. Kar precej med njimi je podružnic trgovskih obratov, ki že imajo svoj sedež v središču Vidma. Finančna grupa družine Bardelli je kasneje kupila se nekaj samopostrežnih trgovin nekdanje furlanske združne zveze. Te so v raznih predelih Vidma.

Videm je v zadnjem času postal kraj, kjer uspevajo trgovski megacentri. Poleg že omenjenega "Lavoratore Fiera" so tu se Berlusconijev "Euromercato - Standa" (prav v teh dneh naj bi zamenjal gospodarja), center "Alpe Adria" v Cassacu in "Mercatone" v Palmanovi. V Venetu in Lombardiji je kar veliko takšnih prodajnih megacentrov. Čeprav so mnogi nastali samostojno, polagoma prehajajo v last nekaterih ozkih finančnih skupin.

Goriški trgovci se pripravljajo, drugi pa odpirajo pri nas nove trgovske centre (foto SR)

Tudi grupa Bardelli je sla v to smer. Ustanovili so novo finančno družbo skupno z milansko grupo Marco Brunelli (Finiper). Ta družba ima že cel kup trgovskih megacentrov. Njihova lanska letna realizacija je bila 2.000 milijard lir. Videmska grupa Bardelli pa je lani realizirala le 80 milijard. Kljub temu bosta partnerja v novi furlanski finančni grupi prisotna vsak s 50 odstotki. Milancani bodo nudili strokovno pomoč, pravi Antonio Bardelli, ki govori tudi o odprtju novih trgovskih centrov.

Med temi naj bi bil že prej omenjeni center v Gorici. V našem mestu je znano, da kar dobra četrtna kupcev odhaja po nakupe v komercialne centre v Videm in Furlanijo. Tja odhajajo, s tem da preskacejo Gorico, tudi mnogi kupci iz Slovenije. Zaradi tega so že pred leti nekateri goriški trgovci ustanovili družbo, katere skrb naj bi bila odprtje takega centra nekje v sklopu goriškega avtoporta. Na tak način naj bi doma zadržali go-

riske kupce kot tudi tiste iz Slovenije, ki po avtocesti drivjo v smeri Palmanove in Vidma ali se dlje. Prislo pa je do preprirov med samimi trgovci kot tudi med politiki. Zaradi tega doslej ni bilo nič narejenega, le od časa do časa se spet oglašijo nekateri posamezniki, ki stvar pogrevajo.

Bomo sedaj doziveli, da se bodo pri nas pojavili bolj podjetni Furlani in Milancani, naši trgovci pa bodo ostali se bolj osamljeni v svoji trmasti mali samostojnosti? Najbrž bi bil že čas, da bi se goriški podjetniki zbudili in naredili to, kar so že pred leti nameravali. Sicer bo tudi po njih. V zadnjem času so v naselju Sv. Ane svoje "discount" trgovine že odprle naketere finančne grupe, ki delajo na relaciji Italija-Nemčija. Prodajajo blago, ki ni reklamizirano, zaradi tega je tudi poceni. Vse to gre seveda na rovas domače trgovske mreže.

MARKO WALTRITSCH

MARKO WALTRITSCH

VOJNI SPOMINI / AMERIŠKI LETALEC NA OBISKU

Pri partizanih, ki so ga rešili

Hvaležen je borcem, ki so ga pred 50 leti spravili na varno

Iz Združenih držav se je spet oglašil Magnus Gerszewski, ameriški letalec poljskega rodu, ki je letos poleti obiskal Gorico in se želel srečati s tistimi, ki so mu decembra 1944 pomagali do partizanov, kjer je bil dalj časa na zdravljenju in je potem, preko Bele Krajine, z letalom poletel v Bari. Gerszewski je bil namreč član posadke leteče trdnjave, ki se je zdrsila nekje nad Vidmom. Sam je odskočil s padalom vendar se je ob pristanku poškodoval.

Goriška sekcija VZPI-ANPI je tudi s sodelovanjem novogoriške Zveze borcev in nekaterih posameznikov nekdanjemu letalcu uspešno pomagala pri odkrivanju krajev in ljudi, ki so bili priče dogodku pred pol stoletja. Magnusa, ki je pristal v bližini Medeuze pri kraju San Giovanni so terenci najprej spravili preko Dolegnana v Brda v prehodno bolnišnico "Lidija", zatem pa na Kambresko.

Po zanimanju g. Mari-ce Mermolja in dr. Pavle Jerina - Lah so se pri VZPI-ANPI dokopali se do novih podatkov. Tako naj bi ponesrečenega letalca zdravila dr. Ernest Berce in dr. Jakob Zavresnik. Gerszewski je v Medeuzy obiskal tudi nekatere očividce tragičnega dogodka.

Na sliki, ki je pred kratkim prispela iz ZDA, je Magnus Gerszewski med Enricom Mulinijem in Albinom Battilano iz Medeuze.

JEZIKI / V NOVI GORICI

Več pozornosti poučevanju italijanščine

Kaj pa slovenščina to stran meje?

V krajih na mejnem območju v Sloveniji nameravajo posvetiti večjo pozornost poučevanju tujih jezikov, zlasti italijanščine, saj gre za jezik najbližjih sosedov. Doslej so italijanščino poučevali le na nekaterih solah. Nekoliko boljše je bilo organizirano učenje italijanščine na solah na Koprskem. V prihodnje naj bi poučevanje tega jezika bilo bolj organizirano, zlasti z ustrezno pripravo učiteljskega kadra. Zavod za solstvo Republike Slovenije je namreč v sodelovanju z milanskim institutom priredil strokovni seminar za učitelje italijanščine na osnovnih solah po projektu "L". Doslej sta bila že dva kroga predavanj. Drugi je bil decembra v Novi Gorici, tretji krog bo spomladi. Zanimanje za projekt "L", ki ga vodi Lucija Cok s koprškega Pedagoškega liceja, je precejšnje, saj se je v jezikovni delavnici zbralo lepo število učiteljev s koprškega in novogoriškega območja.

teljev s koprškega in novogoriškega območja.

Pobuda je torej naletela na dober odziv, kar je seveda podlaga za uspeh pri izvajanju programa. Z zanimanjem in potrebno pozornostjo pa so jo spremljali tudi novogoriški upravitelji in konzularni predstavniki Republike Italije. Zaključnega srečanja novogoriškega ciklusa predavanj sta se udeležila tudi italijanska konzula v Kopru in Ljubljani, ki sta se pohvalno izrekla o seminarju in njegovem pomenu, rekoč, da je prispevek k utrjevanju prijateljstva in sodelovanja med sosedi. Osnova za take odnose pa je prav poznavanje in možnost komuniciranja, ki se najbolj neposredno urešnjuje preko znanja jezikov. Izzvenelo je kot priporočilo, da bi pozitivne izkušnje tovrstnega pristopa do učenja jezika sosedov lahko s pridom uporabili tudi na italijanski strani meje, za učenje slovenščine.

KINO

GORICA
VITTORIA 15.00-16.45-18.30-20.15-22.00 »Il Re Leone - The Lion King«. Walt Disney. Ozvočenje Dolby stereo.

KULTURNI DOM (Gorica kinema) 20.00-22.00 »Quattro matrimoni e un funerale«. A. MacDowell.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »S.P.Q.R. - 2000 e mezzo anni fa«. Massimo Boldi in Leslie Nielsen.

PRIREDITVE

V CERKVI NA VRHU bo v nedeljo, 15. januarja, ob 15.30 koncert božičnih pesmi. Peli bodo združena zbora Rupa-Pec in Miren ter mladinski zbor Vrh sv. Mihaela. Priloznostno misel bo povedal domaći župnik.

V CERKVI SV. LOVRENTIJA v Ronkah bo v nedeljo koncert božičnih pesmi v izvedbi zbora od Novega sv. Antona iz Trsta in pevskega zbora iz Rodika. Koncert, ki bo ob 15. uri, pripravljata versko občestvo in SKRD Jandro.

ŠOLSKE VESTI

DIDAKTIČNI RAVNATELSTVI V GORICI IN DOBERDOBU obvesčata, da je po novih predpisih od 10. do 28. februarja treba poskrbeti za dokončen vpis otrok v vrtnice in prve razrede osnovnih sol.

SDZPI sporoča, da je se nekaj mest za tečaj informatike windows office. Vpisovanje do 18. t.m. na sedežu, Ul. della Croce 3, tel. 81826 od 10. do 13. ure.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI, ALL'ORSO BIANCO, C. Italia 10, tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRZČU, RISMONDO, Ul. Toti 52, tel. 410701.

POGREBI

Danes: 12.00 Ottavio Gnesutta iz splosne bolnišnice na glavno pokopališče, 12.00 Elio Braidia iz splosne bolnišnice v Gradisce, 13.15 Amleto Famea iz splosne bolnišnice v Moš.

ŠTANDREŽ / NOCOJ PREDSTAVITEV PUBLIKACIJE IN ODPRTJE RAZSTAVE

Trideset let dramske skupine

V Standrežu se bo nocoj začel niz prireditve ob 30-letnici delovanja dramskega odseka PD Standrež. V domu Antona Gregorčica bodo ob 20. uri predstavili publikacijo in dokumentarno razstavo o dejavnosti

amaterske dramske skupine, ki sodi med najboljše v goriškem prostoru.

Prireditve se bodo nadaljevale tudi v prihodnjih dneh. V soboto, 14. januarja, ob 20.30 bo v župnijskem domu krstna izvedba igre Janeza

Povseta Kandidiraj, le kandidiraj v režiji Emila Aberska. Igro bodo ponovili tudi v nedeljo ob 17. uri.

Osrednja proslava 30-letnice pa bo 22. januarja ob 17. uri. Na sliki: igralski ansambel PD Standrež

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ 30-letnica dramskega odseka

DANES, 11. januarja 1995

ob 20. uri Predstavitev publikacije 30 let dramske dejavnosti 1965 - 1995

ob 20.30 Otvoritev dokumentarne razstave

SOBOTA, 14. januarja 1995

ob 20.30 Krstna izvedba igre J. Povseta Kandidiraj, le kandidiraj!

NEDELJA, 15. januarja 1995

ob 17. uri Ponovitev igre Kandidiraj, le kandidiraj!

NEDELJA, 22. januarja 1995

ob 10.30 sv. maša za pokojne člane dramskega odseka

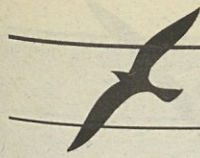
ob 17. uri Slovensna proslava 30 - letnice dramske dejavnosti

TOREK, 24. januarja 1995

ob 20. uri Okrogla miza o ljubiteljskem gledališču.

Vse prireditve bodo v župnijskem domu

A. Gregorčic v Standrežu.

BENCIN / ODMEVI NA PONEDELJKOVO SREČANJE S POSLANCEM ASQUINIJEV

Ukrep je časovno omejen in ogroža obstoj Proste cone

Goriški parlamentarci bodo, če bo treba, vložili dva amandmaja

Znan je izid ponedeljkovega srečanja podtajnika Asquinija s člani Razširjenega odbora Trgovinske zbornice glede spornega ukrepa o razstignitvi ugodnosti Goriške proste cone, kar zadeva bencin, na celotno videmsko in pordenonsko pokrajino. Podtajnik, ki je skušal sogovornike prepričati o pomenu in koristih ukrepa, se je znesel povsem osamljen. Se bo podobno izteklo tudi srečanje, ki bo predvidoma jutri na Pokrajini? Ga bodo predstavniki Severne Lige ali posamezni svetovalci podprli? Dejstvo je, da na ponedeljkovem srečanju ni bilo predstavnikov Pokrajine, odsotnost pa so opravičili s sočasnostjo seje pokrajinskega sveta.

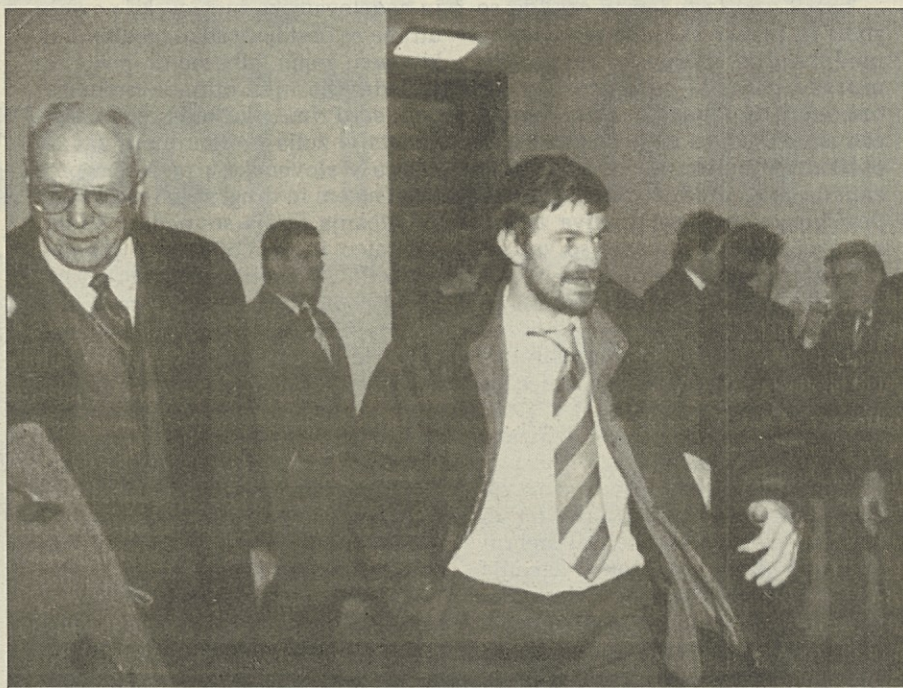
O spornem dekretu in o stališčih goriških predstavnikov gospodarskega in političnega življenja smo že poročali, vendar pa velja nekatere aspekte dodatno opredeliti. Osnovno stališče, ki ga je na ponedeljkovem srečanju predsednik Trgovinske zbornice Enzo Bevilacqua posebej jasno poudaril je v dejstvu, da se zakonski ukrep sklicuje na zakon o goriški prosti coni, kot sistemu olajšav in ugodnosti, ki jih je pristojna komisija EU, oziroma prej EGS sprejela, ker so pač nastale pred podpisom rimskega sporazuma in začetkom procesa združevanja v Evropi.

Niti najmanj ne želimo osporavati Videmčanom in prebivalcem drugih pokrajin, da dobijo neomejeno količino bencina, vendar naj se to opravi z locenim sklepom, brez sklicevanja na zakon o Goriški prosti coni, nam je

včeraj spet potrdil predsednik zbornice Dr. Bevilacqua, ki Asquinijeve trditve izpodbija tudi z drugimi argumenti. Eden od teh je implicitna časovna omejitev veljavnosti, ki izvira iz mednarodnih pogodb, podpisanih med Slovenijo, oziroma nekdanjo Jugoslavijo in EGS. Po drugi strani Goriška prosta cona nima časovnih omejitev.

Ceprav na ponedeljkovem srečanju niso izrecno govorili o ukrepih, kako v postopku spreminjanja dekreta v zakon nastopati, da se obidejo težave in nevarnosti za Goriško prosto cono, je znano, da bodo goriški parlamentarci vložili dva amandmaja. Če bo dekret spremenjen v zakon, v besedilu ne bi smelo biti nobenega sklicevanja na zakona o prosti coni. Kriza vladne koalicije seveda pušča odprte tudi druge možnosti, recimo tudi to, da bo dekret, po preteku dveh mesecev, propadel, ker ga ne bo parlament spremenil v zakon.

Senator Darko Bratina je na srečanju poudaril zlasti časovno omejenost ukrepa: ob vstopu Slovenije v EU ali ob izenacitvi cene bencina v Sloveniji s ceno bencina v Italiji, bodo odpadli razlogi, ki jih navaja Asquini. V javnost pa je pricurljalo tudi nekaj informacij o besednem sporu med Asquinijem in Romolijem, kasneje se Lovisonijem in o grenkem grizljaju, ki ga je moral pogoltniti senator Forza Italia, ki je, po mnenju enega od razpravljalcev, se poleti krepko podpiral Asquinija in njegovo zamisel, zdaj pa skuša prepričati se hujše posledice.

Podtajnik Asquini po srečanju z goriškimi predstavniki (foto Studio Reportage)

Trgovinska zbornica je za ponedeljkovo srečanje s podtajnikom Asquinijem pripravila dokument, ki poleg ugotovitev o katerih smo že poročali (sklicevanje na zakona o ustanovitvi proste cone in o ustanovitvi Goriškega sklada) zajema tudi vrsto zelo točnih številčnih podatkov, ki povsem izpodbijajo argumente na katere se poslanec Asquini sklicuje.

Prvic: količina goriva po znižani ceni, ki bi jo lahko nabavil vsak upravičenec ne bi bila neomejena, ampak bi se določala s posebnim pravilnikom in predvidoma ne bi bila višja od povprečne porabe italijanskega avtomobilista. Povprečna poraba je leta 1993 znašala 740 litrov. Ob upoštevanju tega podatka, če upoštevamo razmere na Goriškem, bi teoretična poraba na Goriškem znašala nekaj nad 63 milijonov litrov. Od te količine je bilo 52,7 milijonov litrov dejansko kritih z bencinskimi boni. Ker znaša danes razlika v ceni goriva na prostem tržišču in goriva proste cone 1.142,66 lir, pomeni to prihranek 60,5

milijarde lir letno. Po Asquinijevem odloku bi se morala cena goriva na Goriškem povečati na 1.064 lir za liter, zvišala pa bi se tudi poraba. Kljub temu bi prihranek znašal le 42,5 milijarde lir, ali skoraj 18 milijard lir manj, kakor recimo je bil leta 1993. Močno sporen je tudi ukrep Asquinija glede taksoimenovanega prelevmana, oziroma financiranja Goriškega sklada. Zdaj se v ta fond (za financiranje gospodarskih pobud) vsako leto nateče okrog 7,5 milijarde lir (146,8 lir za vsak liter goriva). Tudi po Asquinijevem predlogu bi lahko uvedli prelevman, vendar znatno nižji kakor je zdaj (od 30 do 50 lir). Rezultat je na dlani. Ob tem pa se pozablja tudi na smernice, ki jih je glede financiranja Goriškega sklada postavila EGS in po katerem je treba s prelevmani zagotoviti vsaj deset milijard lir letno.

In končni rezultat? Neugoden tudi za povprečnega avtomobilista oziroma koristnika bencinskih bonov na Goriškem: bencin bi plačeval kakih 350 lir dražje kakor zdaj.

NOVICE

Drevi v stolnici maša zadušnica ob obletnici smrti škofa Cocolina

Ob trinajsti obletnici smrti nadškofa Pietra Cocolina bo drevi, ob 19. uri, v stolnici maša zadušnica. Daroval jo bo nadškof Bommarco, ob somasevanju duhovnikov iz vse nadškofije. Pokojnega nadškofa se spominjajo vsako leto na dan njegove prežgodnje smrti. Bil je človek širokih pogledov, zrastle je v tukajšnji skupnosti, služboval je kot duhovnik na Goriškem, razumel je ljudi in njih težave in je, ceprav je škofijo vodil razmeroma kratek čas, pustil za sabo vidno sled.

V Novi Gorici predstavijo knjižno zbirko GMD

V novogoriški knjižnici Franceta Bevka bodo jutri ob 19. uri predstavili letosnjo knjižno zbirko Goriške Mohorjeve družbe in pocastili 70-letnico delovanja te ustanove. Na predstavitvi, ki bo v prostorih na ulici Gradnikove brigade 25, bodo sodelovali prof. Martin Jevnikar, prof. Marija Cescut, Marko Tavcar in dr. Branko Marusic.

Zakaj je bila navadna prošnja vpisana v poseben protokol?

Nacelnik svetovalske skupine PPI v pokrajinskem svetu Alberto Bergamin je predsednici Marcolinjevi pred kratkim zastavil precej neljubo vprašanje: kdo je ali bo plačal stroške za uporabo konferenčne dvorane v pokrajinskem muzeju na gradu ob priložnosti predstavitve pobude združenja "Avtonomna dežela Julijska krajina". Pobudo sta predstavila občanka Monica Marcolini in tržaski občan Fabrizio Belloni. Bergamin je predsednico Marcolinjevo vprašal naj mu razloži kriterije, po katerih je bila prošnja omenjenega združenja vpisana v poseben in ne v splošni protokol.

Tisoč podpisov za Berlusconi

Goriški odbor 27. marec, ki združuje somišljenike Forza Italia, Nacionalnega zavezništva, CCD in FLD, sporoča, da so v Gorici zbrali tisoč podpisov v podporo Berlusconijevi vladi. Podpise, ki so jih v marsikaterem primeru spremljali tudi nič kaj vpljudni pripisi na račun "izdajalcev pola svobosčin", so zbirali na protestnem zborovanju 28. decembra na Pokrajini in nato se 5. januarja pri mizici na Korzu. Pobudniki pravijo, da so s številom podpisov zadovoljni in napovedujejo, da jih bo senator Romoli osebno izročil Berlusconiju. Poleg tega napovedujejo, da bodo v prihodnjih dneh priredili še druga srečanja proti "izdajstvu" Severne lige.

Preiskovalni postopek proti Pieru Biasiolu so arhivirali

Sodnik za predhodne preiskave se je dokončno odločil za arhiviranje preiskave proti nekdanjemu ravnatelju učiteljskega Scipio Slataper v Gorici. Biasiola je prijavil profesor Gianattilio Certo zaradi domnevnih nepravilnosti in zlorabe položaja ter zaradi zalitev. Ozadje spora je v dejstvu, da je Biasiol v svojstvu ravnatelja odslovil začasno nameščenegega profesorja, ker se le ta menda ni hotel udeleževati sestankov razrednega sveta. Zadeva je imela precejšen odmev v tisku, odslovljeni profesor pa je iskal zadoščenje na sodišču in zahteval tudi veliko odškodnino.

DOBERDOB / ZAVRNITEV PRIZNANJA ZA ODPORNIŠTVO

VZPI povsem podpira prizadevanja občine

Skupaj bodo preverili možnosti za priziv

Doberdobski občinski upravitelji so se predvčerajšnjim srečali s predstavniki Vsestranskega združenja partizanov Italije, da bi skupaj vzeli v pretres odločilni odgovor obrambnega ministrstva na prošnjo, da bi Doberdobo podelili uradno priznanje za pomemben doprinos njenega prebivalstva v odpornem gibanju. Srečanja z občinskimi upravitelji so se udeležili pokrajinski predsednik VZPI-ANPI sen. Silvano Bacicchi in voditelji borcevskih sekcij iz Doberdoba in Dola-Jamolja.

Predstavniki borcev so se seznanili in povsem soglasali z resolucijo, ki jo je s tem v zvezi odobril občinski svet. Strinjali so se z oceno, da je odgovor

ministrstva nesprejemljiv in zaljiv zaradi preziranja težkega krvnega davka, ki ga je prav doberdobsko prebivalstvo plačalo v osvobodilnem boju. V sporočilu o zavrnitvi prošnje po priznanju je namreč zapisano, da sta prvo in drugostopenjska komisija pri obrambnem ministrstvu soglasno zavrnili prošnjo, ker da so na osnovi priložene dokumentacije ugotovili, »da prebivalci Doberdoba niso opravili nobene pomembne odporne ali partizanske dejavnosti«.

Mimo protesta, ki ga bodo naslovili na vse najvišje državne organe, začeni s predsednikom republike, so na ponedeljkovem sestanku vzeli v pretres možnosti priziva zoper odločitev

obrambnega ministrstva. Sen. Bacicchi je ugotovil, da je zavrnitev prošnje, mimo nesprejemljive vsebinske utemeljitve, tudi iz formalnega vidika nevzdržna. Iz odgovora namreč izhaja, da je prošnjo zavrnila tudi drugostopenjska komisija, ceprav občina ni bila predhodno obveščena o zavrnitvi v prvostopenjski komisiji. Praviloma bi morala drugostopenjska komisija odločiti o prizivu občine zoper prvo zavrnitev, ta možnost pa doberdobski upravi, kot kaže, ni bila dana. V Rimu bodo zato skušali pojasniti ozadje zadeve, nakar bo občina ob podpori VZPI vložila formalni priziv na ministrstvo in, če potrebno, tudi na predsednika republike.

GORICA / PODPIS SPORAZUMA

Sodelovanje med Univerzo v Vidmu in družbo Insiel

Po podpisu dogovora o sodelovanju med Videmsko univerzo in javnim večnamenskimi kulturnim centrom v Ronkah, kjer bodo slušatelji univerzitetnega tečaja za operaterje na kulturnem področju opravljali delovno prakso, bodo jutri v Gorici podpisali podobni sporazum, tokrat med Videmsko univerzo in družbo INSIEL, ki deluje na področju informatike. Univerzitetnim študentom bo na razpolago posebna delavnica, kjer se bo sočasno odvijala raziskovalna dejavnost in praksa. Študenti pa bodo lahko razvijali in izpopolnjevali lastne programe. Dejavnost bo v prvi fazi osredotočena na arhivski sektor kakor tudi na področje glasbene

tehnologije.

Tecnomodus, tako so poimenovali delavnico, bo imel svoje prostore na sedežu družbe Insiel v Gorici, na Trgu sv. Antona 2. Delavnico bosta vodila prof. Gilberto Marzano, kot predstavnik družbe Insiel, in prof. Mario Piantoni z Videmske univerze.

Pri urejanju in opremljanju delavnice sta sodelovali dve znani podjetji: družba Mischiatti iz Tavagnacca, ki deluje v sklopu podjetja Solari in podjetje Jakson libri iz Milana, ki bo izdelalo poseben računalniški program (Personal biblio) za upravljanje manjših knjižnic.

Slovesnost ob podpisu dogovora bo jutri, ob 11. uri na sedežu Insiel.

SODIŠČE

Poskus goljufije z vrednotnicami

Zaradi milijarde lir ponarejenih CCT četverica pred sodnika

Sodnik za preliminarne obravnave na goriškem sodišču dr. Sergio Gorian je včeraj odredil, naj se postopa proti štirim osebam, ki so obtožene poskusa milijardne goljufije s ponaredbo državnih obveznic. Obtoženi so 48-letni italijansko-francoški državljani Francois Mammone, ki naj bi po izsledkih preiskovalcev bil glavni akter poskusa goljufije, nadalje slovenska državljana 40-letna Milena Lazar in 37-letni Radivoj Bednarik ter 46-letni Tržčan Riccardo Doglia. Proces proti četverici bo 9. februarja prihodnjega leta. Dr. Gorian si je pri tem pridržal pravico do odločitve o prošnji po iz-

pustitev na začasno prostost Mammoneja, ki je edini od obtožencev se za zapah.

Poskus goljufije so odkrili julija lani, ko je Lazarjeva v goriški podružnici Credito Italiano predložila sveženj CCT v vrednosti 500 milijonov lir kot jamstvo za zaproseno posojilo. Vrednostni papirji so bili ponarejeni, tako kot papirji v vrednosti 100 milijonov, ki jih je zenska imela v torbici. Preiskovalci so naknadno izsledili ostale pajdase in ugotovili, da je vrednost vseh ponarejenih papirjev presežala milijardo lir. Organizator goljufije naj bi bil Mammone, ki naj bi mu Slovenca naivno nasedla.

NOVICE

Bivši predsednik Dežele FJK Adriano Biasutti pred sodniki

VIDEM - Videmski sodnik za predhodne preiskave Enzo Turel je včeraj obravnaval dva kazenska postopka, v katerih je vpleten bivši demokratski predsednik deželne odbora Furlanije-Juljske krajine in bivši poslanec Adriano Biasutti (na sliki). V enem je obtožen, da je bil vpleten v nedovoljeno zbiranje denarnih sredstev za Kršcansko demokracijo prek lažnih spotov po pordenonski televiziji Canale 55. Sodnik je za ta primer odredil začetek procesa s prvo obravnavo 28. junija, poleg Biasuttija pa se bosta med obtožbo na njem pojavila se deželni svetovalec Angelo Compagnon in bivši voditelj Canale 55 Ottavio Ermini.

V drugem kazenskem potopku je Biasutti obtožen izsiljevanja podkupnine pri gradnji naprave za kompost v Vidmu, in sicer skupno z bivsim videmskim pokrajinskim tajnikom KD Lucianom Missero in z načrtovalcem Lucianom Babosom. Včeraj se je pred sodniki pojavil kot oskudovana civilna stranka predstavnik družbe Dregemont Italia Lamberto Favella, sodnik pa je svojo odločitev odložil na 6. februar.

Dogovor z lastniki zemljišč za dva avtocestna mostova

GORICA - Cestno podjetje Autovie Venete je sklenilo nacelen dogovor z lastniki zemljišč za gradnjo dveh mostov avtoceste A4 Trst-Videm, in sicer čez Socu in Ter. Do njega je prišlo predsinocnjim na srečanju, ki so se ga udeležili tudi predstavniki občin Viles, San Pier d'Isenzo, Tappogliano in Campolongo, kakor tudi predstavniki kmečkih stanovskih organizacij. Sporazum predvideva, da bodo lastniki, ki bodo sprejeli prijateljski dogovor za prodajo zemljišč, takoj prejeli predjem za 80 odstotkov njihove celotne vrednosti, ostalo pa kakor hitro bodo zemljišča vknjižena na novega lastnika. Družba Autovie Venete se je tudi obvezala, da bo sama neposredno poravnala skodo, ki bi jo prizadela gradnja avtocestnih mostov. Stroški zanj bodo znašali 50 milijard lir.

Sen. Bratina drevi na koprski televiziji

TRST - Slovenski senator Darko Bratina bo nočjo gost italijanske televizijske oddaje Bersaglio po TV Koper. Oddaja se prične ob 20.30 in jo vodi urednik Maurizio Bekar. Beseda bo tekla o političnem položaju v Italiji, o odnosih med Italijo in Slovenijo in o položaju obeh manjšin.

PADEL JE NA LEDU / 30-LETNIK IZ LOČNIKA

Umrli zaradi nesreče v Kranjski Gori: srce vsadili videmskemu bolniku

VIDEM - Srce 30-letnega Enrica Erzettija iz Ločnika (na sliki) od včeraj bije v prsih 61-letnega Lorenza Calisuttija iz kraja Bicinicco na Furlanskem. Predvčeršnjim so videmski bolnišnici ugotovili, da je zidar iz Ločnika klinično mrtev; poldegel je hudim možganskim poškodbam, ki jih je utrpel prejšnji petek v Kranjski Gori. V smučarsko središče se je pripeljal s skupino prijateljev, da bi si od blizu ogledal veleslalom za svetovni pokal. Po tekmi, ki jo je zmagal Italijan Alberto Tomba, se je vracal k avtomobilu, ko je stopil na led in padel na tla. Ravno tedaj je pripeljal golf z italijansko registracijo, ki se Erzettiju zaradi zledenelega cestnišča ni mogel izogniti in ga je s prednjim blatnikom zadel v glavo.

Erzettija so prepeljali najprej v Jesenice, nato v Ljubljano, kjer so ugotovili, da je v stanju globoke

nezvesti. Kljub negi se Erzetti ni več opomogel iz kome in že v nedeljo so sorodnikom sporočili, da zanj ni več nobene upanje. Takrat so sklenili, da bo smrt njihovega sorodnika pomagala drugim bolnikom. Erzettija so zato odpeljali v Videm z resilecem, v katerem so bile aparature, ki so ga umetno držale pri življenju. Predsinocnjim so zdravniki uradno ugotovili, da je klinično mrtev in to potem, ko več kot šest ur ni bilo nobenih znakov možganskega delovanja. Ob 19. uri so izklopili naprave, ki so ga umetno držale pri življenju.

Srce je videmska kardiokirurška ekipa prof. Puricellija vsadila v prsni kos kroničnega bolnika; prav tako so v videmski bolnišnici presadili eno od ledvic mlajšemu bolniku iz Feletta pri Vidmu, drugo ledvico so vsadili bolniku v Padovi, obe roženici pa so vsadili bolnikoma v Trstu.

ŠE TA TEDEN VPISOVANJE ZBOROV

26. »Primorska poje« zvesta tradiciji, a z nekaterimi novostmi

TRST - Se ta teden je čas, da se zbori in pevske skupine prijavijo na mednarodno zborovsko revijo Primorska poje, ki se bo tudi v letošnjem letu odvijala po tradicionalnih smernicah in že zakoreninjenih oblikah. V petek, 13. t.m., namreč zapade rok za oddajo prijavnice in potrebnega opisnega gradiva za posamezni zbor. V glavnem so vse sodelujoče krovne organizacije poskrbele za obvestilo včlanjenim skupinam, če pa je se kateri zbor, ki bi rad sodeloval na letošnjih koncertih Primorske poje, a se nima prijavnice, se lahko zgleda v uradu ZSKD v Trstu (pojasnila so možna tudi telefonsko na številko 040-635626).

Z letošnjim stopa revija v svoje 26. leto bogatega življenja: pred letom dni jo je slavnostno obeležil srebrni jubilej, sedaj pa takorekoč začena novo obdobje. Sicer se Primorska poje nespremenjeno predstavlja v svojih osnovnih vsebinah. Nedvomno je postala že tradicionalna zborovska prireditve, ki soudeležuje na desetine zborov s primorskega območja na obeh straneh meja, v nizu koncertov, ki se odvijajo v raznih krajih tega območnega pasu, združuje več kot dva tisoč slovenskih pevcev. Pomembnost te prireditve, ki sta jo od vsega začetka spodbujala Združenje pevskih zborov Primorske in Zveza slovenskih kulturnih društev, je prav v njeni človeški razsežnosti. V pesmi, ki je za Slovence se posebej vreden in zgodovinski zakoreninjen kulturno-umetniški izraz, razpreda prijateljsko

in sodelovanjsko mrežo; tke nove in utrjuje že obstoječe stike med ljudmi, ki v srcu gojijo ljubezen do petja. Ne nazadnje je njen odmev mednarodni, saj Primorska poje od začetka označuje želja po skupnem zavzetju kot smernice pri izbiri morebitnega tematskega pevskega sporeda za nastop, bo letošnja Primorska poje obeležila tudi ta pomemben datum. Ob prijavi na letošnjo revijo se zbori tako lahko tudi odločajo za tematski sklop pesmi, posvečenih 50. obletnici osvoboditve.

Z iztekem sončnega leta se je zaključilo tudi radijsko tekmovanje posnetkov pesmi, ki so jih zbori peli na lanskih koncertih zborovske revije. Strokovna komisija je pod vodstvom svetovaleca za glasbeno dejavnost pri ZKOS Mitje Gobca ocenila posnetke v studiu Radia Koper, najboljši zbori pa bodo nastopili na skupnem koncertu, ki bo prav tako v Kopru, in sicer prihodnjega 10. februarja. S tem se je uresničila se dodatna pobuda, ki nekako dopolnjuje in pestri pevsko revijo samo. Glede na zanimivost zamisli pa jo bodo organizatorji skušali uvesti tudi ob letošnji izvedbi.

Damiana Ota

Dan emigranta danes po slovenski TV

TRST - Redno mesečno srečanje s Slovenci v Italiji, Avstriji in na Madžarskem v oddaji Slovenci v zamejstvu, se na Televiziji Slovenija nadaljuje tudi v novem koledarskem letu. V januarjski oddaji bo prispevek iz Furlanije Juljske krajine namenjen tradi-

cionalnemu Dnevu emigranta v Cedadu. Svoje življenjske izkušnje bosta predstavila nekdanji izseljenec Giorgio Qualizza ter hči emigranta Luigia Negro. O prazniku pa bodo govorili slovenski senator Darko Bratina, spetski zupan Firminio Marinig, Ric-

cardo Ruttar, režiser tokratne prireditve Aldo Clodig in tudi predsednik Državnega zbora Slovenije Jozef Skolc, sosed z druge strani državne meje. Oddajo je pripravila novinarka Mirjam Muženič, na sporedu pa bo na drugem programu danes ob 21.30.

PATRONAT INAC SVETUJE

Hitrejše višanje upokojitvene starosti že stopilo v veljavo

Vpr.: »Zaradi skrcenja organika v podjetju sem pred dobrim letom izgubila službo. Šest mesecev sem prejemala odškodnino zaradi brezposelnosti, s septembrom tega leta pa sem računala na starostno pokojnino, saj bom avgusta stara 56 let. Ze lani sem morala posticipirati upokojitev za eno leto, sedaj pa zaradi spremenjenega zakona tvegam, da bom morala počakati še do leta 1996. Ker sem imela 55 let, preden so zmanjšali obdobje večanja upokojitvene dobe od dveh let na 18 mesecev, imam morda pridobljeno pravico, da uveljavim pokojnino s 56. letom? E.D.«

Pravni princip pridobljene pravice je sicer eden izmed temeljev pokojninskega sistema, vendar pa se ni mogoče sklicevati na to načelo v primeru, ki ga navaja naša bralka. Ze res, da je prejšnji Amatov zakon št. 503/92 odredil od 1. januarja 1994 dalje postopno višanje (vseki dve leti za eno leto) upokojitvene starosti, ob dopolnitvi

katere lahko zavarovanec uveljavi starostno pokojnino. Tako je bilo predvideno, da se do konca leta 1995 lahko upokoji odvisni delavec, ki je star 61 let oziroma ženska po 56. letu. Berlusconi je spreminjal zakon finančnega manevra za leto 1995 pa je popravil ta mehanizem (seveda v škodo zavarovancev), tako da se s takojšnjim učinkom to periodično večanje upokojitvene starosti izvaja vsakih 18 mesecev in de facto je zakonodajalec nadomestil (torej formalno zbrisal) prejšnjo tabelo A z novim rokovnikom. Starostno pokojnino tako lahko uveljavljajo zavarovanci, ki bodo do 30. junija 1995 dopolnili 61 oziroma 56 let. Od 1. julija dalje bo starostni pogoj že poskočil na 62 (moški) oziroma 57 let za ženske.

V konkretnem primeru torej ni nikakršnega izhoda iz te pat pozicije in naša bralka bo pridobila pravico do starostne pokojnine komaj od 1. septembra 1996 dalje. (B)

PISMO UREDNIŠTVU

Razmišljanje o nedavni študentski manifestaciji

Spostovano Uredništvo, mislim, da je primerno povedati se kaj o zgodovinski manifestaciji slovenskih visšesolcev na »zgodovinski« dan 40. obletnice priključitve Trsta Republiki Italiji.

Najprej moram povedati, da sem prečital z velikim zanimanjem obširno reportazo o manifestaciji v nedeljskih temah na P.D., dne 27. nov. 1994 in prav iz tega sem se odločil, da napišem nekaj misli in upam zanimivih pričevanj.

Iz vsega povedanega in napisanega, ostane ključno vprašanje dneva in zastave, kot da, če bi zbrali, denimo, nedeljo bi bilo s tem prisotnih več studentov (in staršev?), če ne bi bilo na repu spreveda novoslovenske zastave, bi se pridružili mimogrede tudi demokratični italijanski Trzanci, kot so se pridružili 1. maja 1945, in tudi vsi tisti Slovenci, ki jih je motila zastava, za katero niso se vedeli, da bo. Meni pa se zdi, da veliko zamejskih Slovencev, od leve proti desni, zmeraj nekaj moti in tako že imajo dober izgovor, da niso nekaj stvarnega naredili. Naj bo to bojazen, ali drugo, rezultat je na dlani: smo edina priznana manjšina v Italiji, ki nima se urejenega pravnega položaja. Prišel sem do zaključka, da če bi ustvarili odvetniški urad, ki bi posloval izključno z vsakodnevnimi kršitvami na račun slovenske manjšine v Italiji, bi se vsi zamejski Slovenci obogatili, z odvetniki vred. To je danes se bolj razvidno iz izrpnega pisanja odv. Bogdana Berdona.

Ce se povrnemo k manifestaciji, je logično, da so stiri-desetih letih sistematičnega zapostavljanja slovenske manjšine s strani dvatisočletne »demokracije kulture«, ki je prisotna v Italiji, ni mogoče doživljati tako krivično obletnico ob popivanju kave ali pelinkovca. Zelo je zaskrbljujoče dejstvo, da ni bilo drugih iniciativ in da so bili odsotni tisti, ki so bili prisotni v Gorici leta 1984. Imeli smo možnost, da se študentska manifestacija spremenila v mogočno zamejsko protestno manifestacijo (spontanega značaja), ki bi imela velik odmev v vseh medijih tako v Italiji, kot v inozemstvu. Na Oberdanovem trgu bi se vsi spontano namenili na trg Zedinjenja Italije (ne bi bilo kaznivo dejanje, ker je tako že odločil pretor za »fiaccolato« listarjev), izživljali bi najvišje italijanske oblasti s predsednikom na celu, v trenutku, ko je ta svari Slove-nijo, da »pacta sunt servanda«, pa bi imel primer, kako dela Italija. Imeli bi ga na voljo za pogovor, ker itak nas v Rimu ne sprejme, Scognamiglio pa se ne bi več spominjal samo Sedmakove, ampak tudi drugih slovenskih obrazov. Pa smo zopet zgubili priložnost, ki se ne bo več pripetila.

Sprašujem se, kaj bi se zgodilo, ko bi se dijaki vedeli, kot so se delavci škedenjske livarne. Ze več kot leto dni od casa do casa hromijo promet v centru, tudi po ves dan. 28. julija 94 so zasedli prvo nadstropje tržske občine, divjali so po centru in poskovali veliko zabojev smeti, ki so javna last. Na Oberdanovem trgu so požgali gume in zasedli poslopje Dezele. Vsakic uporabljajo bagerje, kamjone in drugo za manifestacije, kar ni dovoljeno po zakonu in cestnih predpisih. Nekatere manifestacije so bile izpeljane brez potrebnih dovoljenj. Gotovo njih niso posiljali od urada do urada in jih sprasovali, naj pokažejo občinsko dovoljenje za uporabo javnega prostora! Nihče jih ni zmerjal po cesti, nihče jim ni javno in ob pri-

sotnosti policije klical »bastardi«, kot se je to dogajalo slovenskim študentom na Ul. Battisti, ko jim je te besede klical neki bivši pripadnik X. MAS, po priimku Giustina, ki ima tam menda mesnico. Policija ga ni odvedla na kvesturo in ga tam obtožila motenja javne manifestacije, kot dela s Slovenci, ko so mirno prisotni na kaki misovski manifestaciji, da samo zbirajo podatke o rasistični mrznosti nekaterih »italianissimov«.

Da bo jasno, kdo je ta Giustina, bom samo povedal da se je nekdo javno bahal bivešmu ravnatelju Pečenku, da je med vojno pobil veliko Slovencev, in da mu je žal, da jih ni mogel se več, ker so mu zmanjkali naboji. Poveliceval je salojsko republiko, Mussolinija in fascistični režim, ter istocasnno zmerjal Slovence. Vse to se je dogajalo v prisotnosti policije in oni, nič! (Imam vse dokumentirano na filmskem traku, zato ne more biti obrekovanje z uporabo javnega tiska, ker je samo resnica). Kot je razvidno s slik drugih manifestacij, vsaj kar se tiče delavcev, policija ni videti, da bi jih porivala na eno stran ceste, kot se je dogajalo s slovenskimi demonstranti. Tak čuden odnos sem sam doživel na prej omenjeni manifestaciji v Gorici leta 84, ko mi je policija osporavala, da sem z nogo na zeleni travi gredice pred gorisko kvesturo na Travniku. Ali pa, ko so na vsak način hoteli preprečiti, da razvijemo transparente v povorki. Tedaj je za Dolinca- ne odločno nastopil takratni zupan Svab, ki je zakrkal policijskemu osebju, da je on odgovoren za početje svojih vaščanov, da naj se razvijajo transparenti in ce je kaj narobe, naj ga pridejo iskat v njegov urad na dolinski občini; transparenti so bili razviti, policija je molčala in mi smo se bolj pogumno odkorakali proti Travniku. Kako obzlujem pomanjkanje take odločnosti!

Kako se moramo sploh spraševati, ali je prav, da promoviramo. Pannella ze vse življenje provocira z raznovrstnimi pobudami, zadnja je bila 13 ur dolga govor v neposredni bližini Kvirinala, za dosego svojih ciljev, naj bodo to referendum ali zakoni. Studentje so predstavliali vsaj stotisoč grobo izgranih Slovencev in naj jim bo vsa cast. Sam sem bil prisoten in sem videl in posnel na filmski trak, kako se je odvijala manifestacija. Res ni nihče razdeljeval lepakov, ker bi prvi odjemalci bi pripadniki Digosa, ki bi zadevo javili sodstvu; pač pa bi zeled, da bi isti pripadniki dobili lepak, ki je bil objavljen v nekem tržaskem dnevniku, odkrili krivce za to nesramno spodbujanje k rasistični mrznosti, sirjenje preko tiska lažljivih vesti in obrekovanje vseh Slovencev, najbolj pa samih organizatorjev manifestacije. Isto velja za vzkljanja Titu, ki jih ni bilo. Ne na celu povorke, ne v sredini in niti na repu, kjer pa je plapolala zastava, ki je naznanjala, da se je Slovenija osamosvojila od »slavocomunisti«, kar se ni uspelo v Trstu z »italofascisti«. Mi zamejski Slovenci smo se zmeraj pod fascističnim jarmom, zato bi bolj potrebovali našo dosedanja zamejsko slovensko zastavo s peterokrako, ki jo vidimo samo se ob nekaterih spomenikih padlih za tisto svobodo, ki smo jo zgubili od leta 1918 dalje, izvezsmi obdobje 1. maj 1945 - 13. junij 1945, ko smo doživeli lepo, a prekratko pomlad, ki jo se danes drago placujemo, zaradi naših napak, zaradi naših slabosti, in danes ker večina ni razumela klira studentov ... jutri bo lahko prepozno.

Primož Sancin

MILAN / POLITIČNA NEGOTOVOST MOČNO VPLIVA NA FINANČNI TRG

Črn dan za liro in borzo Marka skoraj 1.060 lir

MILAN - Vrednost marke je včeraj ponovno narasla in dosegla skoraj 1.060 lir. Ob zaprtju tržiska je sicer državna banka navedla vrednost 1.057, 7 lire, vendar je že dve uri kasneje na mednarodnih tržiscih vrednost marke se narasla in dosegla novo rekordno vrednost 1.059, 20 lire.

Razlogov za ta novi porast je verjetno več. Predvsem je treba povedati, da je vrednost marke narasla v primerjavi z domala vsemi valutami razen s švicarskim frankom. Včeraj sta rekordno padli tudi španska peseta in portugalski escudo. V španiji so celo govorili o možnosti, da bi peseto izločili iz Evropskega denarnega sistema. V primerjavi z marko je padel tudi ameriški dolar.

Vendar gre, ko govorimo o liri, verjetno le za tolažbo. Vzroki za ta ponovni padec so skoraj gotovo v Italiji. Včeraj so se namreč razširile govorice, da bi ameriška agencija Standard in Poor's ponovno deklasirala Italijo, vsaj kar zadeva izplačilo njenih dolgov. To je seveda povečalo neraznovo na tržiscu, kar je vplivalo na liro in tudi na borzo. Indeks Mibtel je včeraj padel za skoraj 2 odstotka, ob zaprtju tržiska pa je znašal -1, 48 odstotka. Indeks MIB pa

je padel za 2, 3 odstotka. Dan je bil torej izrazito negativen in na tržiscu delnic je bilo opaziti mrzlično prodajanje vseprek: seveda z očmi uprtimi na Kvirinal v pričakovanju odločitve o mandatarju ali o predčasnih volitvah, ki bo tako ali drugače vplivala tudi na razvoj dogajanj na valutnem tržiscu in na milanski borzi. Zgolj v informacijo naj se dodamo, da je ECU včeraj prvič presegel vrednost 2.000 lir.

Do 20. januarja prijave in prošnje za znižanje davka za smetarsko službo

Lastniki in uporabniki stanovanj oziroma drugih pokritih površin morajo do 20. januarja 1995 javiti pristojnemu občinskemu uradu korisceno površino, pri čemer ne pridejo v postev nepokrite oziroma priključene površine, vključno z balkoni in terasami. Obvezna je seveda prva prijava oziroma prijava nastale spremembe, tako da lahko občina zaračuna odgovarjajoči davek za smetarsko službo in odredi morebitno davčno raz-

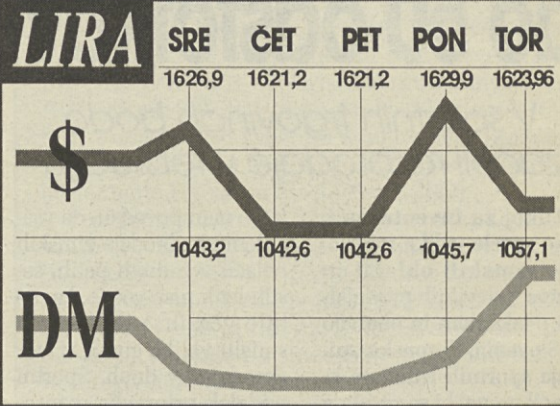
bremenitev oziroma znižanje pristojbine. Do 30. septembra pa bodo morali upravitelji nepremičnin predstaviti občini seznam solastnikov stanovanj in lastnikov trgovskih centrov.

Pravico do plačevanja nižjega davka za smetarsko službo imajo osebe, ki živijo same v stanovanju (takoimenovani »single«), lastniki drugega stanovanja, lastniki stanovanj, ki preživijo več kot 6 mesecev na leto v tujini in pa neposredno obdelovalci, ki

živijo v kmečkih hišah. Glede birokratskega postopka je sicer zakon precej nedorečen in ni jasno, če morajo upravičenci predložiti zadevno prošnjo za oprostitev oziroma razbremenitev (v vsakem primeru je priporočljivo zakolicičiti pravico s prošnjo »crno na belem«). Občine namreč razpolagajo z vsemi podatki, kateri so upravičenci in bi se torej moral sprožiti avtomatični mehanizem. Obenem se lahko priznajo olajšave in nižja davčna

bremena za produktivne, trgovske in storitvene dejavnosti, ki so jih organizacijsko posodobili in ustvarjajo manj smeti in odpadkov: ta kategorija upravičencev naj bi predstavila zadevno prošnjo do 30. septembra.

Do 1. januarja 1996 pa niso podvržene davku za smetarsko službo tiste površine in stavbe, v katerih nastajajo posebni odpadki in stroške za njihovo unicevanje mora v celoti prevzeti proizvajalec. (B)

NOVICE

Do ponedeljka zaprositi za fiskalno pomoč za sestavo obrazca 730

Odvisni delavci in upokojeanci, ki poleg stanoovanja nimajo drugih dohodkov, lahko do ponedeljka, 16. t.m., pisno sporočijo delodajalcu, pristojnemu pokojninskemu zavodu oziroma enemu izmed pooblaščenih centrov za fiskalno pomoč CAAF, da se za prijavo dohodkov iz leta 1994 nameravajo poslužiti poenostavljenega postopka prek obrazca 730.

V zvezi s pooblastili in pravno ureditvijo centrov za fiskalno pomoč CAAF beležimo nekatere novosti. Tako lahko odslej nudijo tudi storitve, ki niso strogo davčnega značaja in so zakonsko raztegnili pristojnosti teh birokratskih struktur, ki nacelema zagotavljajo brezplačno prijavo dohodkov in omogočajo takojšnjo povrnitev morebitnih davčnih kreditov: že junija ali najkasneje julija jih bodo vnovčili ob prejemu place oziroma pokojnine. (B)

V ponedeljek tradicionalni gostinski večer SDGZ

V ponedeljek, 16. januarja, z začetkom ob 20. uri, prireja Slovensko deželno gospodarsko združenje že tradicionalni gostinski večer, ki bo tokrat v znani restavraciji Urdih »Kras« v Mavhinhah (Devin Nabrezina). Večer, ki je nastal na pobudo gostincev, postaja pravo družabno srečanje vseh zamejskih podjetnikov, saj se ga vsako leto več udeležuje tudi predstavniki ostalih sekcij pri Združenju in ne le iz Trzškega.

Letos bo gostinski večer povsem v znamenju Krasa. Mlada gospodinja Tanja Urdih bo gostom ponudila značilni domači »menu«, ki ga bo v vseh predvidenih postojankah, od pristne »slovenske dobrodošlice« do sladice spremljala in dopolnjevala izvirna kraska kapljica.

Somelier Sergij Cesar bo pokrovitelj predstavitvi najznatnejših krajevskih vin: vitovske, malvazije in terana. Ob tem bodo gostinci in ostali imeli priliko se seznaniti z dejavnostjo Konzorcija za zascito kontroliranega porekla vin »Kras«, ki ga sestavljajo trzaski vinski pridelovalci. Gost večera bo predsednik novonastalega konzorcija vin ZKP (DOC) Kras, ugledni vinogradnik iz Praprota pri Trstu Edi Kante.

Navdušenje plesa pa bo razveselila prav tako domača poskočna glasba Kraskega kvinteta. Gostinci pri SDGZ vabijo torej vse vclanjene (in ne) kolege iz Trzškega, Goriskega in Benecije pa tudi ostale zamejske gospodarstvenike, da se udeležijo prijetnega družabnega večera. Za prijave je vsem interesentom na razpolago organizacijsko tajništvo pri SDGZ v Trstu (tel. 040-362949).

NEKAJ NASVETOV UPORABNIKOM TEGA ZELO PRIROČNEGA PLAČILNEGA SREDSTVA

Kaj vse moramo vedeti o kreditnih karticah

Kako se obvarujemo v primerih, da nam kartico ukradejo ali jo zgubimo

Kreditne kartice so nedvomno zelo priročno plačilno sredstvo, ki se ga sicer v Italiji relativno malo poslužujemo. Eden od glavnih razlogov nezaupanja do tega plastičnega plačilnega sistema je strah, da kartico izgubimo ali pa da nam jo kdo ukrade in nam z malverzacijami sprazni tekoči račun. Nekaj nevarnosti v tem smislu sicer res obstaja, vendar jih lahko odpravimo s potrebno previdnostjo.

Najprej moramo poskrbeti, da omejimo možnosti za malverzacije s pomočjo kartice. Ko kartico prejmemo, jo moramo takoj podpisati, s čimer postavimo prvo oviro morebitnemu neupravičenemu uporabi. Trгоvec je namreč dolzan primerjati podpis na kartici s podpisom klienta na voucherju (obrazcu, s katerim pooblastimo plačilo). V nobenem primeru ne smemo hraniti kartice skupaj z osebno številko (PIN), ki mora ostati tajna. V obeh teh primerih gre za osnov-

na pravila varne uporabe kartice, za katere smo se ob podpisu pogodbe obvezali, da jih bomo spoštovali.

Posebno pozornost velja posvečati tudi sami uporabi kartice, da je voucher pravilno izpolnjen, vsaj glede števil. Vedeti moramo, da če podpisemo neizpolnjen voucher, je to približno tako, kot da bi podpisali neizpolnjen bančni ček. V določenih primerih smo sicer to prisiljeni napraviti. V tujini, se posebej v ZDA, ob nastavitvi v hotelu ali ob najemu avtomobila večkrat zahtevajo, da pustimo v jamstvo kreditno kartico ali podpisan voucher. Če je le mogoče, se skušamo temu izogniti, v nasprotnem primeru pa ob odhodu iz hotela obvezno preverimo, ali je voucher pravilno izpolnjen in zahtevamo, da nam neuporabljen voucher vrnejo in ga uničijo.

V primeru, da nam kdo izmakne kreditno kartico ali jo izgubimo, smo dolžni v najk-

rajšem možnem času obvestiti družbo, ki je kartico izdala. Lagodnost lahko v teh primerih zelo drago plačamo. Od kraje kartice do takrat, ko sporočimo, da smo ostali brez kartice, smo namreč odgovorni za morebitne malverzacije.

Kako se posamezne družbe obnašajo v takšnih primerih? Družba Servizi Interbancari, ki izdaja kartico CartaSi (Visa ali Eurocard Mastercard), prevzame odgovornost za morebitne malverzacije, do katerih pride od trenutka kraje kartice do 24. ure istega dne in nato od poziva, s katerim je lastnik kartice sporočil, da je nima več.

Vzemimo kot primer, da nam ukradejo kartico ob enajsti uri, mi pa se tega zavemo sele ob stirinajsti uri in to tudi takoj javimo. Če v tem času zlikovec, ki nam je odnesel kartico, le-to uporabi, potem odgovornost prevzame družba. Lastnika kartice bodo obremenili za največ 50 tisoč lir, kolikor znaša

strošek za prijavo. Če pa lastnik kartice prijavi krajo sele naslednji dan ali se kasneje, bo moral sam poravnati nastalo škodo. Podobno se ravna vse družbe, izjema je le American Express, pri kateri je odgovornost lastnika ob izgubi ali kraji kartice veliko manjša.

Izgubo kartice moramo torej takoj sporočiti družbi. Če smo v Italiji, se lahko poslužimo zelenih števil: CartaSi - 1678/68086, BankAmericard - 1678/21001, American Express - 06/72282, Diners - 1678/64064. V tujini pa si lahko pomagamo z lokalnimi mrežami, in sicer Visa in Eurocard Mastercard, ko gre za CartaSi in BankAmericard, podobno pa velja tudi za American Express in Diners. Primerno je, da si navedene telefonske številke zabeležimo, ceprav jih najdemo tudi pri raznih avtomatih za dvig denarja (ATM), ki so povezani s posameznimi mrežami kreditnih kartic. (-ok)

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

NOVA GORICA • KOPER • MARIBOR

Povezava z letališčem Ljubljana

(moderno opremljeni kombi, mobilni, klima, osvežilne pijače, časopisi)

Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel.: 066/38-458, 38-512

ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel.: 062/27-038, 26155

ADRIA AIRWAYS Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel.: 061/131-81-55

Ljubljana, Gosposvetska 6, tel.: 061/313-312

RAZPRODAJE PO TRGOVINAH

Cene nižje za 20 do 50 odstotkov

V športnih trgovinah bodo začeli razprodaje v februarju

Takoj za inventurami, so se začele velike razprodaje zimskih oblačil in obutve v številnih prodajalnah s tekstilom in obutvijo po Sloveniji. Sezonska znižanja sportnih izdelkov in oblačil pa naj bi se začela v februarju.

V ljubljanski veleblagovnici Nama so z razprodajo zimске konfekcije in obutve začeli včeraj, tako je predvsem tekstilne oddelke z otroško, žensko in moško konfekcijo že dopolnili obiskalo precejšnje število ljudi. Trgovci so znižali cene od 30 do 50 odstotkov, popusti veljajo do 24. januarja, na Naminem sportnem oddelku pa se obeta sezonsko znižanje v prihodnjem mesecu. Podobno razprodajo imajo tudi v »sosednjem« Maksimarketu, kjer so zimska oblačila in obutev znižana do 40 odstotkov, omenjena razprodaja pa bo trajala 14 dni. V Maksimarke-

tu so nam povedali, da vsakoletne razprodaje zimskih oblačil v zadnjih petih, šestih letih niso več to, kar so bile včasih, predvsem v smislu velike gneče v »razprodajnih« dneih. Sportni oddelek pripravlja razprodajo sportnih oblačil in rekvizitov verjetno v prihodnjem mesecu. V prodajalni z obutvijo Borovo so razprodajalna vrata odprli že v ponedeljek, zaprli pa jih bodo 2. februarja. Za 25 do 51 odstotkov so znižali cene vsej zimski obutvi in vsem vrstam obutve s starejšo letnico izdelave. Medtem, ko so je zaradi zasneženega decembra prodaja v Borovih trgovinah v decembru močno povečala, pa v prvih dneh razprodaje niso imeli prevelikega obiska. Razprodaja zimске konfekcije in čevljev se je v Centromerku začela včeraj, trajala pa bo predvidoma 14 dni. Izdelki so znižani od 20

Včeraj in so se začele razprodaje zimске konfekcije (Foto: B. Velikonja)

do 40 odstotkov, glede na prve vtise, pa so nam v blagovnici povedali, da v zadnjih letih ni več tolikšnega povpraševanja po znižanih artiklih, kakršno je bilo se pred leti. Medtem, ko so v teh dneh znižali cene tudi sportni konfekcije, pa pripravljajo znižanje sportnih artiklov od 6. februarja naprej. Trgovina Slovenija-sport bo svoja razprodajna vrata odprla februarja, cene pa bodo predvidoma znižane od 30 do 50 odstotkov. Precejšnje število ljudi je včeraj zavilo tudi v blagovnico Astra za Bežigradom, kjer so z razprodajami pričeli že v ponedel-

jek. 30 do 50 odstotno znižanje cen velja za tekstilne izdelke in obutev, glede na prodajo v teh dneh, pa se bodo odločili ali bo razprodaja samo v tem tednu ali pa jo bodo prenesli se v prihodnji teden.

Do 30 odstotkov nižje cene za konfekcijo so od ponedeljka tudi v Metalki veleblagovnici, poleg tega, pa poteka v Metalki od 5. do 20. januarja akcija z naslovom »Vse ceneje v Metalki«, kar pomeni, da se gibljejo popusti za izdelke na vseh oddelkih med 5 in 30 odstotki. Razprodaja zimске konfekcije so se v ponedeljek začele tudi v butik Made in Italy, kjer so izdelki znižani od 15 do 50 odstotkov, trajale pa bodo 14 dni. Tri tedensko razprodajo pa so pripravili tudi v prodajalni Escada, v kateri je zimska ženska konfekcija znižana 20, 30 in 50 odstotkov.

Na Gorenjskem so se za razprodaje odločili predvsem v večjih trgovinah. Ženska in moška konfekcija sta v Emoni Merkurju Moda na Bledu znižani za 30 odstotkov, v Supermarketu Union na Jesenicah pa za 40 odstotkov. Trgovina Lenka na Jesenicah je znižala cene za 25 odstotkov, trgovina Tkanina Jesenice pa ponuja svoje izdelke za 40 odstotkov. Razprodaja njihovega blaga bo do 24. januarja.

Sezonske razprodaje so se tudi v Celju pričele vče-

raj in bodo trajale do 24. januarja, zanje pa so se prav tako odločili predvsem v večjih blagovnicah in prodajalnah tekstila. Celjska blagovnica Metro ponuja 10 do 40 odstotne popuste, blagovnica T pa je cene znižala za 20 do 40 odstotkov. Seveda je znižana predvsem zimska konfekcija, v Metrojevi sportni prodajalni Trim pa so znižali tudi cene smučarskih bund. Zimska sportna oprema bo kupcem na voljo po znižanih cenah seveda sele ob februarjski razprodaji. Seveda so sezonske popuste pripravili tudi v drugih celjskih trgovinah, popusti pa so podobni gornjim. V mariborski veleblagovnici Merkur so za 40 odstotkov znižali cene ženske, moške in otroške konfekcije, na zalogi pa imajo se lepo zalogo zimskih plaščev. Največ prodajal z oblačili na obali, z izjemo koprške veleblagovnice (ki pričena z razprodajo danes), ki delujejo v okviru trgovskega podjetja Soča Koper, so včeraj že pričele z razprodajo jesensko-zimskega programa konfekcije. Gre za razprodaje prvovrstnega blaga, cene pa so znižane od 20 do 40 odstotkov. Z razprodajami pa so pričele tudi mnoge druge prodajalne konfekcije od Kopra do Pirana, v katerih so znižali cene za 30 odstotkov.

Helena Drewry
dopisnica Republike

PIVKA / JAVOR KONCERN

Projekt za boljšo kakovost

Projekt CEOKA zahteva podporo vseh zaposlenih

Koncern Javor iz Pivke, ki obsega 1200-članski kolektiv je bil med prvimi večjimi lesnimi podjetji v Sloveniji, ki mu je agencija za prestrukturiranje in privatizacijo odobrila program lastninskega preoblikovanja.

Pred dokončnim preoblikovanjem podjetja v delniško družbo, v kateri bodo večinski deleži imeli zaposleni, mora podjetje pridobiti se drugo soglasje agencije, kar naj bi se zgodilo predvidoma v marcu. Poleg obsežnih priprav na privatizacijo pa so se Javorci lani lotili se enega projekta, pomembnega za dolgoročni obstoj na tržiscu. Gre za projekt celovitega obvladovanja kakovosti ali skrajšano CEOKA.

Lanskega julija se je vodstvo Javorja odločilo, da uredi poslovanje podjetja v skladu z zahtevami standarda ISO 9001. To je mednarodni standard za celovito obvladovanje kakovosti, ki je sprejet v vseh industrijskih državah sveta.

Pridobitev certifikata o urejenosti podjetja v skladu z zahtevami standarda ISO 9001 pa je le delni cilj poslovnega sistema Javor, ki približno dve tretjini svojih izdelkov (vezan les, masiva, strojna oprema za lesno industrijo, pohištvo...) proda na konvertibilni trg. Njihov projekt - imenujejo ga celovito obvladovanje kakovosti ali skrajšano CEOKA - zajema namreč širše področje in je nekakšna nova filozofija vodenja podjetja.

Razlogi za takšno odločitev so po mnenju

vodilnih predvsem v spoznanju, da je postala kakovost najpomembnejši element na tržiscu in se za njo dobavni rok ali cena. Poleg tega je v lesni branži že kar nekaj podjetij, ki so se začela s tovrstnimi projekti obvladovanja kakovosti (Jelovica, Svea, Gorenje, Novoles), ostali lesarji pa tudi že kažejo zanimanje.

V Javoru se zavedajo, da gre za obsežen projekt, ki potrebuje podporo vseh zaposlenih. Glede na dosedanje zaupanje in podporo Javorcev pri izvedbi lastninskega preoblikovanja podjetja - z interno razdelitvijo in notranjim odkupom so zaposleni, nekdani zaposleni in upokojenci lastnili 57 od 59 za to predvidenih odstotkov vrednosti družbenega kapitala - pa ta naloga najbrž ne bo pretežko izvedljiva.

Ureditve podjetja po zahtevah standarda ISO 9001 je po mnenju Javorjev strokovnjakov ne le osnova za dolgoročni obstoj na tržiscu, ki si ga je to pivsko podjetje kljub veliki konkurenci, zlasti iz držav nekdanjega vzhodnega bloka in Daljnega Vzhoda, priborilo, temveč pomeni tudi večjo možnost za boljše medsebojne odnose v podjetju, predvsem zaradi jasnejših pravil poslovanja ter jasnejših pristojnosti in odgovornosti zaposlenih. Certifikat ISO 9001 naj bi po predvidevanjih dobili konec letosnjega leta, pred tem pa jih čaka še skoraj leto dni zahtevnega in temeljitega dela.

Mateja Godejsa

Na razprodaji postanejo sicer dragi čevlji dostopnejši (Foto: B. Velikonja)

PREDMEJA NAD AJDOVŠČINO

Stoletnica prve smučarske tekme

Kljub bližnjemu jubileju Predmeja še ne kaže drugačne podobe

Predmeja na obrobju Vipavske doline je bila nekoč bolj slavna kot danes. Ne le zaradi v Gorici, Trstu ter v nekaterih drugih delih znanega gorskega, predvsem za pljučne bolnike dobrega zraka. Pač pa tudi zaradi smučarske tradicije in zaradi prve formalno izpeljane smučarske tekme v vsej srednji Evropi, in sicer osem let pred vesilem Avstrijo.

Prve predmejske smučarje sta naročila naducitelj Edmund Cibej in gozdarski oskrbnik Josip Jariš iz Osla po tem, ko so objavili vest, da je z njimi Nansen prepotoval Grenlandijo.

Na tem izročilu je gradil tudi Smučarski klub Predmeja, ki je dosegal najvišja mesta v smučarskih skokih, ko je tekmovalce treniral Danilo Pudgar. Začeli so z de-

lom tudi v alpskem smučarstvu. Toda danes v Tihi dolini ni več skakalnice, smučarji so odvisni od neba, ni denarja za zamenjavo odsluženega teptalnega stroja, da o zasneževanju ne govorimo. Zato klub skrbi le za vzdrževanje obeh vlečnic, imajo pa še dve prenosni vlečnici. Izposoja teptalnega stroja ni smiselna, čeprav ima kraj vse ostale pogoje, če ne bo zapadlo dovolj snega. Klub ob ugodnih snežnih razmerah poskrbi za ureditev tekaskih in 600 metrov smučarskih prog na 12 hektarih, pripravlja tečaje, poskrbi za prevoz in prehrano. Prizadevanja kluba bi bilo dobro podpreti kot del širšega načrta za oživitve območja Gore vsaj ob obeležitvi stoletnice 8. marca. Se je čas, da Predmeja in Gora ne bosta pozabljeni...

Artur Lipovž

Zlati znak RK priorju iz Pleterij

PLETERJE - Mirko Jelenič, generalni sekretar Rdečega križa Slovenije, je včeraj priorju Kartuzije Pleterje Janezu Hollensteinu izročil najvišje priznanje organizacije - Zlati znak Rdečega križa Slovenije. Na ta način so se priorju zahvalili za vso podporo in pomoč, ki jo je izkazal s podporo programom RKS pri izvajanju humanitarnega poslanstva. Prior Janez Hollenstein je eden glavnih izmed donatorjev novomeske OO RK, saj je v zadnjih treh letih organiziral stiri konvoje pomoči iz tujine, v katerih so bila oblačila, pohištvo in predvsem otroška hrana. Ob pomoči Kartuzije pa je veliko prispeval pri organizaciji solske dejavnosti za begunske otroke. Ob koncu lanskega leta je od novomeske občinske skupščine prejel tudi naziv častnega občana Novega mesta. (J. Z.)

NOVA GORICA / VIPA INVEST

Certifikate je vložilo že 18.000 občanov

Do 17. januarja naj bi tako zbrali več kot 5,4 milijarde tolarjev

Bliza se 17. januar, ko se bo za marsikatero slovensko pooblaščen investicijsko družbo izteklo zbiranje certifikatov. Tudi za Vipo Invest d.d. iz Nove Gorice, ki je pooblaščen družba Banke Vipa, oziroma njene družbe za upravljanje Avip d.o.o.

Po zadnjih podatkih je svoje certifikate v Vipo vložilo 18 tisoč občanov. Vipa Invest d.d. je tako zbrala 4,7 milijarde tolarjev, kar sicer ni toliko, kot so pričakovali. V glavnem so svoje certifikate vložili državljani s severne Primorske in Krasa. Glede na pričakovano dinamiko, so v Vipi prepričani, da bodo do 17. januarja ljudje se vlagali svoje certifikate in da se bo številka še povečala. Racunajo, da bodo uresničili svoja pričakovanja in bodo zbrali vsega nad 5,4

milijarde tolarjev, oziroma merjeno z odstotki - prekovali bodo 90 odstotkov razpisane kapitala, ki znaša 6 milijard tolarjev. Kljub temu, da ciljnih šest milijard niso dosegli, so z rezultati zelo zadovoljni, se zlasti ker za reklamiranje zbiranja niso vložili ne veliko truda ne denarja. Z zbranimi certifikati bodo kupovali od Sklada za razvoj republike Slovenije delnice podjetij s področja kmetijstva, agroživljenja, gostinstva in turizma, trgovine, gradbeništva in drugih perspektivnih panog predvsem z območja Primorske. V drugi fazi pa bodo vlagali v likvidne dolgoročne vrednostne papirje, kratkoročne državne vrednostne papirje in blagajniške zapise banke Slovenije ter v nepremičnine.

Vojo Cuder

MARIBORSKE NOVICE

Bo zrasla nova mariborska četrt?

Mariborski obrtniki in nekateri ugledni Mariborčani so mestnim oblastem predlagali, naj bi ob Domu obrtnikov Maribor na desni strani Titove ceste že do leta 2000 zrasla nova mariborska poslovna četrt. Tam naj bi bila vrsta malih delavnic s proizvodnjo in prodajo na enem mestu. Za začetek naj bi zgradili poslovni objekt s 3500 kvadratnimi metri uporabnih površin, obrtni center z 2870, obrtno proizvodni del s 544 in posamezne garaže z 2000 kvadratnimi metri. Menijo, da bi to vzpodbudilo gospodarski razvoj mesta, poleg tega pa bi tako Maribor dobil lepšo južno vpadnico v mesto.

Pomerili se bodo v veleslalomu

Obstudijska sportna dejavnost Univerze v Mariboru prireja ta petek prvenstvo univerze v veleslalomu. Prvenstvo, ki se bo pričelo ob 10. uri na snežnem stadionu pod Pohorjem, je namenjeno študentom in delavcem univerze. Drago Drevenšek, vodja obstudijske sportne dejavnosti, nam je povedal, da bodo študentje tekmovali v eni skupini, delavci pa po kategorijah glede na starost. Pričakujejo skupno okoli 160 udeležencev. Medalje bo zmagovalcem podelil rektor univerze dr. Ludvik Toplak, generalni pokrovitelj prireditve pa je študentski servis Maribor.

Podaljšali razstavi Staneta Kregarja

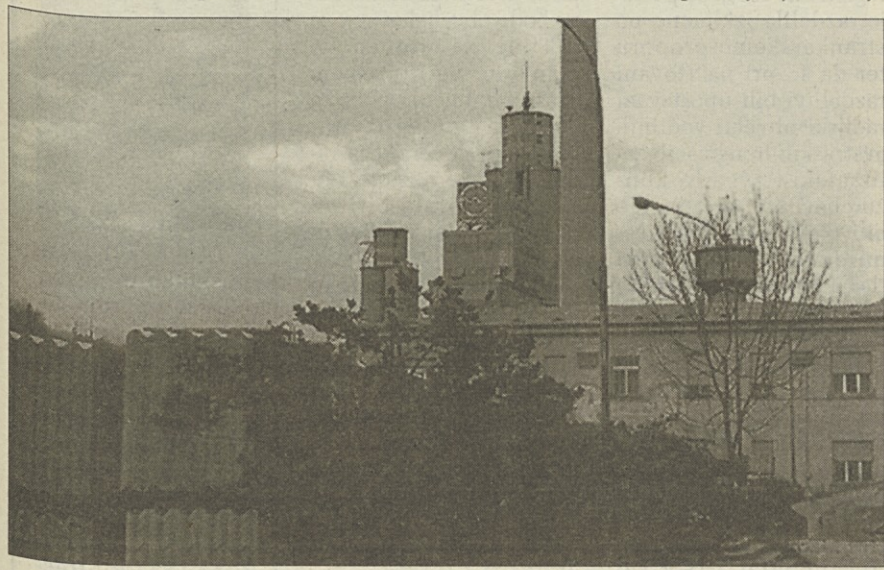
Zavoljo nepričakovano velikega zanimanja obiskovalcev so v galeriji Ars Sacra do te sobote podaljšali razstavo Staneta Kregarja. Prav tako so podaljšali podobno razstavo del tega slovenskega akademskega slikarja tudi v galeriji M art. V Ars Sacri so razstavljene studije za barvna okna, v M art pa portreti tega slikarja, ki so jih slikarjevi dedici darovali Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani. V prvi letošnji razstavi v galeriji Ars Sacra pa se bo konec meseca predstavila slikarica Branka Koren, naša rojakinja iz italijanskega Vidma.

Novice zbral Janko Struc

SALONIT ANHOVO IN OKOLJE

Ne za nas, za naše potomce gre

ANHOVO. Včeraj so v Anhovem predstavili interdisciplinarno studijo, posvečeno celoviti analizi vpliva anhovske industrije na okolje. Raziskavo, ki nosi malce dolg in zapleten naslov (Stanje okolja na vplivnem območju industrijskega kompleksa Salonit Anhovo in ocena vplivov na okolje), je naročilo in tudi placalo ministrstvo za okolje in prostor, potem ko je prav zaradi prejšnjih poskusov reševanja anhovske industrije prislo do nevarnih zapletov.

V prejšnji državi je imela jugoslovanska industrija macehovski, ce ne že povsem ignorantski odnos do okolja. Tudi Slovenci nismo bili nič bolj skrbni in odgovorni. Seveda bi radi zdaj v novi državi čez noč dosegli, da bi se iz tovarniških dimnikov ne bi več kadilo, da bi bile reke čiste in pitne, da bi

Jože Funda, generalni direktor Salonita: »Želimo priti do celovite slike okolja, naredijo naj jo strokovnjaki. Salonit je odstopil od pilotskega poskusa za sežiganje odpadkov v cementnih peceh, odpadkov, ki so za nas sekundarno gorivo.«

ljude ne obolevali in umirali za boleznimi, ki so dokazano posledica življenja v nezdruvem okolju.

Malo jih je, ki ne bi poznal

»afere« z odpadki, ki so dolgo casa čakali na jeseniški zelenišni postaji, in ki ne bi vedeli za tiste tone odpadkov, ki smo jih najprej poslali čez morje v Južno Ameriko, potem pa smo jih morali pripeljati nazaj; zdaj je menda dvakratna cenzorska pošiljka odpadkov v Franciji. Tudi odpadkov, ki čakajo vskladisceni v začasnem odlagališču v jedrski elektrarni v Krškem, ni moč pozabiti.

Gotovo je se marsikomu na Slovenskem ostal v spominu protestni zbor krajanov Deskel, Anhovca in Kanala, ko je slovenski minister za okolje in prostor dr. Pavle Gantar 1. julija lani »prisel ponujat pilotski preizkus termične obdelave odpadkov v cementnih peceh anhovskega Salonita« in so ga ljudje odločno zavrnili. Takrat sta se izoblikovala dva sklepa: pilotskega poskusa ne bo, denar, namenjen zanj, pa naj se

uporabi za celovito presojo vplivov, ki jih ima na okolje vsa Salonitova industrija. Ta interdisciplinarna naloga, ki jo je naročilo (in jo bo placalo) ministrstvo za okolje in prostor, je bila zaupana Hidroinženiringu iz Ljubljane (zanjo

odgovarja dr. Miran Medved), ki jo je pripravil ob sodelovanju številnih sodelavcev iz vse Slovenije. Naloga z naslovom Stanje okolja na vplivnem območju industrijskega kompleksa Salonit Anhovo in ocena vplivov na okolje, je bila pred-

Zoran Madon, župan občine Kanal: »Oba z direktorjem Fundo se zavedava velike odgovornosti. On za delavce v tovarni, jaz za 6500 občanov. Sem za projekt, vendar mora biti povsem odprti in posteni. Prebivalstvo srednje Sotke doline je bilo v preteklosti že večkrat prepejano zejno čez vodo. Te napake ne smemo ponoviti.«

stavljena včeraj v anhovskem Salonitu. Predstavitve so se udeležili poleg državnega sekretarja za okolje in porostor

Marka Slokarja tudi nekateri sodelavci v nalogi, generalni direktor Salonita Jože Funda in predstavniki lokalnih oblasti. Naloga, ki ima tri dele - analizo razmer, povezave med vplivi na okolje, stanjem v okolju in zdravstvenim stanjem prebivalstva ter izhodišča za proizvodni in tehnični okoljevarstveni sanacijski program - naj bi po devetih mesecih raziskav odgovorila na vprašanje, koliko Salonit s svojo proizvodnjo obremenjuje okolje in prebivalstvo srednje Sotke doline ter kaj naj bi Salonit v prihodnje se delal in v kolikšni meri, da bi bila njegova proizvodnja še sprejemljiva. Odgovor je treba dobiti tudi na vprašanje, koliko je za onesnaženje kriva preteklost in kakšno je »zatečeno stanje«. Pri tem nacrtovalci naloge računajo na sodelovanje prebivalstva in lokalnih oblasti. Ti so izvajalcem naloge - gre za različne time strokovnjakov, ki že ali še bodo opravljali meritve zraka

na različnih lokacijah, vode, tal, hrupa v bivalnem in delovnem okolju - obljubili, da jim bodo pomagali. Reči je treba,

Dr. Marjan Medved, vodja interdisciplinarnih nalog: »Pri izvedbi naloge sodelujejo najboljši slovenski strokovnjaki. Boljših nimamo. Gre za tim, ki smo ga nabrali z institutov, znanstvenih zavodov, fakultet. Če bo naloga urešena tako, kot je zamisljena, bodo njeni izsledki lahko služili tudi za druga slovenska ogrožena okolja, kot so Zasavje, Mežiška dolina, Jesenice in druga onesnažena območja.«

da je tudi na tem predstavitvenem sestanku prislo na dan nezaupanje, ki ga goje tamkajšnji prebivalci, ki že 70 in več let živijo s tovarno in ob njej, ki jim daje kruh, obenem pa prinaša tudi bolezen in smrt.

Tekst in foto: Vojko Cuder

Manjšina o Kučanovem obisku ni bila obveščena

CELOVEC - Začudenje pri predstavnikih obeh osrednjih političnih organizacij koroskih Slovencev v zvezi z obiskom predsednika Republike Slovenije Milanom Kučanom na Dunaju: v nasprotju z dolgoletno prakso (predstavniki koroskih Slovencev so doslej pred državnimi obiski vsakokrat bili povabljeni na informativni pogovor o položaju manjšine), Slovenija tokrat manjšine o predsedniškem obisku v Avstriji niti ni obvestila.

Narodni svet koroskih Slovencev (NSKS) in Zveza slovenskih organizacij (ZSO) sta o srečanju Kučana z najvišjimi političnimi predstavniki Avstrije izvedeli iz avstrijskih medijev. Medtem ko predsednik ZSO Marjan Sturm postopanje slovenske politike oz. predsednika Republike Slovenije ni hotel nadalje komentirati, je Matevž Grilc za NSKS obzaloval, da tokrat ni prislo do pogovora. »Ceprav je bilo v žarišču vprašanje EZ, ne gre prezreti težen slovenske narodnostne skupnosti,« je poudaril predsednik NSKS in dodal, da bo morala Slovenija - »če se resno jemlje manjšine - pred državnimi obiski v Avstriji spet uvesti informacijske pogovore s predstavniki koroskih Slovencev.

Ivan Lukan

Podpora Avstrije pri vključevanju v EZ

DUNAJ - Včerašnji delovni obisk slovenskega predsednika na Dunaju in pogovori z avstrijskim predsednikom Klestilom, kanclerjem Vranitzkym in zunanjim ministrom Mockom so po oceni Milana Kučana potekali v dobrem in sporazumnem vzdušju. Pogovorom s predsednikom Klestilom, ki so se nadaljevali včeraj zvečer, je prisostvoval tudi avstrijski zunanji minister Alois Mock (ÖVP), poprej pa se je Kučan sestel tudi z avstrijskim zveznim kanclerjem Franzom Vranitzkym (SPÖ) in predsednikom avstrijskega parlamenta Heinzom Fischerjem (SPÖ).

Predsednik Thomas Klestil in zvezni kancler Vranitzky sta Sloveniji na njeni poti v evropske institucije zagotovila vso podporo. Klestil je s tem v zvezi poudaril, da tudi italijansko-slovenski spor ne sme biti ovira: dvostranske pogodbe naj ne bi vplivale na slovensko pot sodelovanja in integriranja v evropske institucije.

Predsednik Kučan je napovedal nadaljevanje rednih delovnih stikov s predstavniki Avstrije. Na Dunaj ni prisel zaradi ustvarjanja mogoče opredelitve v sporu med Rimom in Ljubljano - ta problem morata rešiti Italija in Slovenija, je izpostavil Kučan, kar pa naj se loci od pogajanj Slovenije z Evropsko zvezo. To je tudi stališče Thomasa Klestila. Avstrija je zdaj kot članica EZ v kvalitativno novem razmerju do Slovenije, zato je tembolj razveseljivo in pomembno, da tako predsednik Klestil kakor tudi kancler Vranitzky in zunanji minister Mock vztrajajo pri nadaljnji podpori slovenskemu približevanju EZ.

V pogovoru s predstavniki slovenskega tiska je Kučan orisal namen svojega dunajskega delovnega obiska. Na prvem mestu je bil obisk pomemben za čimprejšnjo ureditev slovenskega sodelovanja v EZ v okviru pridruženega članstva in za poznejše članstvo Slovenije v EZ. Kučan pravi: »Odhod Slovenije iz Jugoslavije bi ostal brez smisla, če nima svojega logičnega nadaljevanja v integraciji v EZ«. Nadaljnje teziše informativnega pogovora z avstrijskim predsednikom, zunanjim ministrom in zveznim kanclerjem je bilo vprašanje aktualnega spora z Italijo. Kučan je v tiskovnem pogovoru izpostavil, da je tujim državljanom dokaj težko razložiti zmedo glede dogajanja v Sloveniji - na primer okoliscino, da se je sel slovenski zunanji minister pogajat v Italijo, ne da bi za to vedela predsednik države in predsednik vlade. Kučan je svoje avstrijske sogovornike informiral o poteku in ozadju teh pogajanj ter izpostavil stališče slovenske vlade, ki v italijanskih predlogih - zlasti glede zahteve po predkupni pravici Italijanov pri nepremičninah - vidi pozitivno diskriminacijo Evropejcev. Kučan: »Vemo, da bomo soočeni s problemom tekmovanja in interesi kupcev za nepremičnine na obalnem prostoru, zato želimo, da so pri tem upoštevani vsi Evropejci in ne samo Evropejci iz ene države.« Kučan je ob tem iskal avstrijsko podporo za slovensko stališče, češ, da je take dvostranske spore treba obravnavati kot vprašanja sporazumevanja z EZ. Od avstrijskih sogovornikov tudi nihče ni menil, naj se Slovenija z Italijo še naprej pogaja na osnovi oglejske izjave.

Igor Schelandar

Kljub zamudam gradijo ceste po načrtu, lahko pa se zgodi, da bo za nekatere odseke zmanjkalo denarja

LJUBLJANA - Čeprav zaradi zimskih razmer vlada na avtocestnih gradbiščih zatišje, se bo letos nadaljevala ali pa začela gradnja na skupaj 155 kilometrih novih avtocest. Do leta 2000 naj bi po predlaganem, a se ne sprejetem nacionalnem avtocestnem programu, zgradili 342 kilometrov avtocest, vendar so se med politično srenjo že pojavile govornice, da bo, ob nespremenjenih virih financiranja, za izvedbo programa zmanjkalo približno desetina denarja. To bi pomenilo, da je vprašljiva gradnja odsekov, ki so po časovnem načrtu prioritietne gradnje v smeri vzhod - zahod umeščene na konec nacionalnega programa do leta 2000. Gre za odseke od Maribora pri madžarski meji in od Gorice po Vipavski dolini do Razdrtega, nejasna pa je tudi usoda ceste Slovenska Bistrica - Ormož, ki naj bi jo po novem rekonstruirali, čeprav je bila sprva v tej smeri predvidena novogradnja izvennivojske ceste višjega standarda.

V nacionalni program gradnje avtocest naj bi vnesli tudi obalno avtocesto medmestnega pomena med Koprom, Izolo in Lucijo, kar bi finančno že prenapeto konstrukcijo povsem podrlo. Nacionalni program bo po petih letih doživel še nekatere spremembe, napovedujejo na prometnem ministrstvu, v tem času pa naj bi se normaliziral promet tudi v smeri proti Hrvaški. Povečani prometni tokovi v tej smeri bi prednostno smeri gradnje preusmerili na nedokončane odseke na Gorenjskem in Dolenjskem, ki naj bi jih dogradili do konca podaljšanege zbiranja bencinskega tolarja, do leta 2004.

V letosnjem letu se bo nadaljevala gradnja na osmih avtocestnih odsekih, začeli pa bodo graditi še

tri nove odseke. Na Stajerskem bodo gradbena podjetja nadaljevala z deli na težavnem odseku od Sentilja do Pesnice, dograjevali bodo dodatna dva pasova med Hočami in Arjo vasjo, dolga 46, 9 kilometrov in začeli z zemeljskimi deli na 20, 9 kilometrov dolgem odseku od Arje vasi do Vranskega. V Ljubljani bodo gradili odseka Malence - Sentjakob in Zadobrova - Tomacevo (skupaj 13, 8 kilometrov), v jeseni pa se bodo začele priprave na gradnjo med Vranskim, Blagovico in Sentjakobom, v skupni dolžini 35, 5 kilometrov. Na Primorskem bodo na 9, 3 kilometrskem odseku Razdrto - Cebulovica zgradili manjkajoča para viaduktov Bandera in Goli vrh, skupaj z avtocestnim odsekom Cebulovica - Di-

vača pa bodo julija v smeri od Razdrtega proti Kopru in Fernetičnem odprli 19, 3 kilometrov nove stiri-pasovne avtoceste, kar bo precej izboljšalo raven povezave kopskega pristanišča z notranjostjo Slovenije in z Italijo. Na Primorskem bodo nadaljevali tudi z gradnjo odsekov Selo - Sempeter (11, 8 kilometrov), Divača - Fernetiči (12, 2 kilometrov). Na nekaterih novih avtocestnih odsekih, že odprtih za promet, bodo izvedli še nekatere zaključna in dodatna dela zaradi zahtev iz lokacijskih odločb ter pomanjkljivosti, ki so jih opazili pri tehničnih pregledih. Tako bodo na odsekih Koper - Ankarana, Hrušica - Vrba, Malence - Smarje, Višnja gora - Smarje, na razcepu Razdrto in sempetrski obvoznici za dela, ki so jih nameravali opraviti že v lanskem letu, porabili dodatnih 796 milijonov tolarjev. Za obnovo vozišč, objektov in opreme na ostalih, že zgrajenih avtocestah, bo slo se 759 milijonov tolarjev, več kot dve tretjini te vsote pa bodo potrebovali za popravilo viadukta Ravbarkomanda, ki je zaradi slabe kvalitete gradbenih del v zelo slabem stanju.

Zaradi neugodnih geoloških in vremenskih razmer v lanskem jeseni, ko so začeli z zemeljskimi deli, je na odseku Sentilj - Pesnica že pri-

slo do časovne zamude. K temu je delno prispevala tudi stavka delavcev v gradbenem podjetju Gradis. Na odseku Malence - Sentjakob ne pričakujejo večjih težav pri izvedbi zemeljskih del, razen na območju Bizovika, kjer je slab material iz preperine, tako da bo napredovanje del odvisno od vremena. Podobno bo tudi na odseku Selo - Sempeter, kjer bodo nasipi na slabo nosilnih tleh, ki jih bodo morali zamenjati za približno 120 tisoč kubnih metrov. Med Danami in Fernetiči je nastala enoletna zamuda zaradi sprememb lokacijskega načrta, vendar so jo do konca lanskega leta nadoknadili.

Družba za avtoceste je v lanskem letu v celoti izpolnila svoj načrt. Na 128 kilometrih avtocest je oddala gradbena dela v vrednosti 33, 6 milijard tolarjev, tuji izvajalci pa so dobili petino pogodbenih vrednosti del. Dars je z Evropsko banko za obnovo in razvoj podpisala posojilne pogodbe za odsek Sentilj - Pesnica v višini 32, 1 milijonov dolarjev in za prvi obrok posojila v višini 23 milijonov ekujev z Evropsko investicijsko banko za odseke Arja vas - Vransko, Malence - Sentjakob in Zadobrova - Tomacevo.

Borut Mesko

Problem bivših delavcev Cevovoda še ni rešen

MARIBOR - Včeraj je bil na ministrstvu za delo na obisku direktor EEK Videm iz Scavnice, ki je podpisal pogodbo o pridobitvi sredstev za reševanje težav 21 preseznih delavcev zaščitnih kategorij. Ministrstvo za delo naj bi na posredovanje sklada za razvoj prisluhnilo težavam 21 delavcev in zagotovilo denar za izplacilo osmih neizplačanih plac za preteklo leto.

Delavci naj bi plače prejeli jutri, po vsej verjetnosti 70 odstotkov zajamcena plače. Holding EEK je od sklada za razvoj kupil 80-odstotni delež podjetja Cevovod in s tem prevzel tudi določene obveznosti za zaposlene, ki so ga zavezovale najmanj dve leti. Lani konec maja je ta rok potekel in na cesti je ostalo 28 delavcev, v glavnem zaščitnih kategorij. Sedem od teh jih je doslej resilo svoj položaj, ostali pa nimajo nobenih pravic, saj sta jim jih sedanja lastnika nekdanjega Cevovoda EEK in sklad za razvoj preprosto odrekla. Zaradi pravno neurejenega statusa ti delavci tudi nimajo pravic za namoestilo plače na zavodu za zaposlovanje. Delavce so vzeli v zaščito svobodni sindikati, ki so po vrsti neuspešnih dogovarjanj in pogajanj z novima lastnikoma v imenu delavcev vložili zahtevek za vzpostavitev nadaljevanja delovnega razmerja in povrnitev vseh ostalih denarnih obveznosti 21 delavcem. Prvostopenjsko sodišče je zahtevi ugodilo, drugostopenjsko sodišče pa je ugodilo pritožbi toženega in zadevo vrnilo v ponovni postopek prvostopenjskemu sodišču. Ker pa pritožba zadrži izvršbe, je lastnik EEK 23. decembra lani po odloku delovne inspekcije poravnal vse dajatve za nazaj za omenjeno število delavcev in tudi pripravil pogodbe o sklenitvi delovnega razmerja z začetkom od 1. junija 1994, kar je seveda pravno sporno in delavci teh pogodb niso podpisali. Tako se bo spor očitno nadaljeval vse do končne odločitve, kaksen bo status delavcev nekdanjega Cevovoda.

Martina Pavšic

Avtobusni šofer obtožen uboja iz malomarnosti

DUNAJ - Huda prometna nesreča na t.i. Zahodni avtocesti A 1 blizu Amstetтена v Nizji Avstriji, pri kateri je v ponedeljek zjutraj umrlo šest zdomcevpotnikov iz Srbije, nad 30 pa je bilo ranjenih, se bo za soferja avtobusa končala pred sodiščem. To je včeraj sporočila žandarmerija. Sofer avtobusa, ki je nesrečo preživel, je pri prvem zaslišanju dejal, da je tovrnjak (v katerega se je zaletel s hitrostjo nad 100 kilometrov na uro - op. ured.) prepozno zagledal. Policija je izrazila sum, da je sofer zaradi preutrojenosti za volanom zaspal. Kot smo včeraj obsirno poročali, je nemški avtobus s 55 zdomci, ki so se vrnili iz novoletnega dopusta na delo v Nemčijo, od zadaj trčil v tovrnjak. Se na kraju nesreče je umrlo šest oseb, 9 oseb je bilo težko ranjenih, 21 pa lažje.

Iskani podjetnik Erich Schmidt spet v Avstriji

DUNAJ - Nekdanji avstrijski minister za kmetijstvo Erich Schmidt se je v ponedeljek zvečer iz Moskve vrnil na Dunaj. Državni tožilec je proti sedanjemu lastniku in poslovodji gradbenega podjetja IBG, ki je v preteklih letih izvedlo obsežne posle v vzhodnoevropskih državah, razpisalo mednarodni nalog o priporu zaradi suma hudega primera goljufije. Državno tožilstvo ocitava bivšemu socialdemokratskemu ministru, da je zlorabil javna sredstva v višini nekaj sto milijonov šilingov za zasebne namene, na pa za projekte, za katere so bila sredstva izplačana. Schmidt je pred vrnitvijo v Avstrijo plačal kavcijo v višini enega milijona šilingov, zato pa so mu oblasti zagotovili svobodno gibanje v Avstriji.

Oba zakonca zdaj lahko ohranita svoj preimek

DUNAJ - Koalicijski stranki (SPÖ in ÖVP) sta se končno zedinili glede nove ureditve pravice o osebnem imenu, tako da je državni zbor lahko sklenil reformo zakona. Nova ureditev bo stopila v veljavo poleti letos, zakon pa predvideva, da bo vsak zakonec v bodoče lahko obdržal svoj preimek. Reseno je zdaj tudi vprašanje, katero ime lahko prevzamejo otroci. Zakonca bosta morala ob sklenitvi zakona pred matičnim uradom izjaviti, kateri preimek bosta dala otroku. Če se starši ne morata zediniti, dobi otrok očetov preimek. Končno urejeno je prav tako tudi vprašanje, kakšen preimek si v primeru ločitve lahko izbere žena: nova ureditev predvideva, da se lahko odloča za svoj dekliški preimek ali pa za preimek tistega soproga, s katerim je imela otroka oz. otroke.

Raiffeisenova banka odprla podružnice v Ukrajini in Romuniji

DUNAJ/KIJEV/BUKARESTA - Raiffeisenova centralna banka (RZB) je se pred koncem leta 1994 odprla nova predstavništva v glavnih mestih Ukrajine in Romunije. Poslovni volumen Raiffeisenove centralne banke je v obeh državah do zdaj imel obseg 600 oz. 450 milijonov šilingov. S predstavništvu v Kijevu in Bukaresti ga avstrijska banka misli najmanj podvojiti. Tržišči sta po izjavah vodstva RZB sicer povezani z riziki, a profitabilni. Trenutno je (vključno RZB) v Kijevu zastopanih sedem in v Bukaresti samo četvero tujih komercialnih bank.

Zasebne radijske postaje so v rokah velikih založnikov.

AVSTRIJA / ZASEBNE RADIJSKE POSTAJE

Velike založniške hiše so se uveljavile

Malo možnosti za projekt »Radio Korotan«

DUNAJ - Komisija za zasebne radijske postaje pri Uradu zveznega kanclerja je svoje dokončne odločitve glede razdaje radijskih licenc konec leta odložila; odločitev naj bi zdaj padla na seji 18. januarja.

Kot smo poročali, je po ukitvi radijskega monopola Avstrijske radiotelevizije (ORF) za vsako zvezno deželo za zasebne oddajnike na razpolago ena regionalna frekvenca (na Dunaju dve).

Dejstvo, da so zadeve v bistvu že dalj časa odločene (vse nove regionalne radijske oddajnike bodo nadzorovali vodilni založniški monopoli, neodvisnih ustanov pa ne bo), ostro kritizirajo predvsem Zeleni, ki so prakso razdaje radijskih licenc označili kot nedemokratsko in protiustavno.

Tako je Peter Pilz, vodja Zelenih na Dunaju, v okviru tiskovne konference dejal, da sta vladni stranki SPÖ in ÖVP nove regionalne radijske postaje razdelila izključno po strankarskem-proporu ter da so pri načrtovanju razdelitvi bili upoštevani radijski projekti vodilnih avstrijskih in nemških založniških zvez in konzorcijev, kar pa ne more biti v skladu z direktivami o svobodi mnenja in tiska, kot so načelno za beležene v novi zakonodaji.

Odklonjeni so bili vsi predlogi za nekomercialne, neodvisne ali manjinske zasebne radijske projekte, je nadalje poudaril Pilz in se skliceval na izjave pristojnih uradnikov radijske komisije, ki so sami večkrat opozorili na problematiko razdajnih kriterijev in odločitev, ki po vsej verjetnosti v primeru pritožb pred ustavnem sodiščem ne bodo obveljale.

Tudi za slovensko manjšino na Koroskem naj bi po mnenju politika zelenih - poleg javno-pravnega slovenskega radija - vsaj na južnem Koroskem morala biti na razpolago vsaj ena lokalna frekvenca.

Kot znano, se za tako poteguje zasebna družba »Radio Korotan«, katere najpomembnejši nositelji so Mohorjeva, Narodni svet koroskih Slovencev, Kršćanska kulturna zveza in Slovenska gospodarska zveza. (I.Sch./I.L.)

LETALSKI PROMET / PO PROPADU PROJEKTA »ALCAZAR«:

AUA in Swissair partnerja

ZÜRICH/DUNAJ - Avstrijska letalska družba Austrian Airlines (AUA) se je - po propadu projekta »Alcazar« (kooperacija letalskih družb AUA, Swissair, KLM in SAS) - odločila za tesnejše sodelovanje s švicarsko letalsko družbo Swissair.

Obe družbi sta včeraj v Zürichu predstavili glavne točke kooperacijskega načrta, ki predvideva boljše izkoriščanje obstoječih kapacitet ter znatno znižanje stroškov.

Tako sta AUA in Swissair z današnjim dnem uvedla shuttle-povezavo med Dunajem in Zürichom sedemkrat tedensko v obeh smereh, z začetkom poletnega reda poletov konec marca leta pa bosta obe letalski družbi skupno opravljali proge Dunaj - Ženeva - Washington, Dunaj - Zürich - Chicago ter Zürich - Dunaj - Alma Ata (Kazahstan).

Kot smo že poročali, je AUA poslovno leto 1994 zaključila s 300 milijonov šilingov izgube. Vodstvo podjetja je zato ob začetku leta sklenilo občutno zmanjšane plač svojih nastaljenec, v prvi vrsti pilotov in ostalih članov posadke. Ivan Lukan

Iz varčevalnih razlogov je letalska družba AUA svojim pilotom zmanjšala plačo do dvajset odstotkov.

Terezija Stojšić izbrana za SE

DUNAJ - Državna poslanka in govornica za manjšine zelene frakcije v državnem zboru, gradščanska Hrvatica Terezija Stojšić (slika zgoraj), je med desetimi avstrijskimi politiki, ki so bili izvoljeni za člane parlamenta Sveta Evrope (SE) v Strasbourg.

V izjavi za tisk je zelena poslanka napovedala, da se bo pri svojem delu v parlamentu SE posvetila predvsem vprašanju človekovih in manjšinskih pravic, kajti prav ta evropska organizacija da je v teh vprašanjih doslej storila največ.

Konkretno Stojšićeva zeli doseči nadaljnjo krepitev zascite manjšin v obliki dodatnega protokola h Konvenciji o človekovih pravicah ter izboljšanje pravnega kot tudi socialnega položaja migrantov izven njihovih matičnih držav. (I.L.)

ISTRA / NOTRANJEPOLITIČNE SPREMEMBE IN STRANKARSKI PRETRESI

Vladajoča HDZ namerava k Istri pristopiti z več strpnosti

Javnost presenečajo izidi tujih raziskav, ki hrvaško uresničevanje demokracije in spoštovanje človekovih pravic uvrščajo na dno svetovne lestvice

REKA - Zlatko Canjuga, glavni tajnik vladajoče Hrvatske demokratske skupnosti (HDZ), je napovedal, da bo njegova stranka »k Istri pristopila z več strpnosti«. Stranka Franja Tuđmana je bila na volitvah na istrskem polotoku porazena, saj med tukajšnjimi prebivalci uživajo največjo naklonjenost regionalisti Ivana Jakovčica, ki so zbrani v Istrskem demokratičnem zboru (IDS).

Za razliko od HDZ si istrski regionalisti prizadevajo za višjo stopnjo lokalne samouprave, hkrati pa tudi za avtonomni status Istre znotraj hrvatske države. Prav zaradi takšnih stališč pa so bili deležni precej ostrih kritik. Njihovi politični nasprotniki zatrjujejo, da hoče IDS razbiti Hrvaško z zagovarjanjem zamisli o Istri kot regiji brez meja, ki naj bi se raztezala na ozemlju treh držav - Hrvatske, Slovenije in Italije - in sicer od zaliva Preluk pri Opatiji do Mili. Spopad med istrskimi regionalisti, zagovorniki decentralizirane in civilno urejene države, ter tuđmanovimi simpatizerji, ki se zavzemajo za trdo nacionalno in unitarno državo, je postal že kar tradicionalen. Zamisli, ki prihajajo iz Istre, pa so »okuzile« tudi druge stran-

ke, tako da razen vladajoče HDZ, Hrvatske stranke prava (HSP) Anteja Đapica ter nekaterih manjših desničarskih skupin ni domala nobenih resnejših nasprotnikov decentralizacije.

Zaradi morebitnih predčasnih volitev je prišlo do skrajno resnih notranjepolitičnih sprememb. Nekateri stranke, na primer Hrvatska narodna stranka in Hrvatska kmečka stranka, so zamenjale svoja vodstva, levica se je združila pod vodstvom Mike Tripala, Stipe Mesić in Josip Manolić pa sta izstopila iz HDZ ter ustanovila novo stranko. Tudi znotraj političnih strank je v zadnjih dveh letih prišlo do hudih pretresov, saj na Hrvaškem ne obstaja soglasje o temeljnih smereh razvoja države. Splošno soglasje obstaja zgolj v zvezi z zahtevo, da mora Hrvatska cimprej, zlepa ali zgrda, osvoboditi zasedena ozemlja ter beguncem omogočiti, da se vrnejo na domaća ognjišča. Okrog vseh drugih tem pa se lomijo kopja in Franjo Tuđmanu se velikokrat najezijo lasje ob predlogih, ki prihajajo iz Istre. Tu krožijo govorice, da je prišlo do razcepov tudi znotraj IDS, tako da bi le nove volitve, ki bodo brzkone sledile, če bo Tuđmanu uspelo doseči napredek v

zvezi s takoimenovano Krajino, razbistrile politični položaj.

V tem kontekstu je treba razumeti tudi novo strategijo HDZ do Istre. »HDZ bo storila vse, da bi se istrski človek lahko počutil kot sestavni del hrvatske države. Naša stranka mora v odnosu do hrvaške Istre pokazati več odprtosti, več dostopnosti. Postati mora

mного bolj strpna, obenem pa mora prislusniti hrvaškemu človeku v teh krajih,« ugotavlja Zlatko Canjuga, tajnik HDZ.

Politiki vladajoče stranke zatrjujejo, da je zdaj, ko je dokončan proces ustvarjanja hrvatske države, poglavitna naloga HDZ »oblikovanje demokracije po evropskih in svetovnih vzorih«. Pogo-

sto je do političnih sporov med Istro in Zagrebom prihajalo, ker so regionalisti zagovarjali tezo, da je vzporedno z nastajanjem države treba omogočiti demokratske procese, medtem ko so v HDZ državo postavljali pred vse druge interese. Zaradi takšnega stališča si je Tuđman tudi pri tujih politikih prisluslil kar nekaj crnih pik. Tukajšnja javnost so med drugim neprijetno presenetili izidi raziskav nekaterih tujih institutov, ki so glede na razvitost demokracije in raven spoštovanja človekovih pravic Hrvaško uvrstili na dno svetovne lestvice.

V Istri so lokalni politiki, zvesti Ivanu Jakovčicu, prepričani, da je mogoče ujeti korak z razvito in svobodno Evropo tudi brez cakanja na preostale hrvatske regije. Najbolj razvita regija Hrvatske je že vključena v Skupščino evropskih regij, zaradi enakopravnosti

in strpnih odnosov, ki vladajo med tukajšnjimi Hrvati in Italijani, pa Istro v tujini navajajo kot zgled. Takšna strpnost in razumevanje v drugih regijah ne obstajata, z izjemo Reke in Hrvatskega primorja, tako da utegne imeti Zagreb v primeru napadne odločitve precej težav pri nadaljnjih prizadevanjih, da bi zavrl težnje »neu-

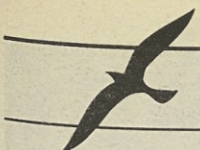
bogljivih« Istranov.

Celo v sedanjih zapletenih vojnih, političnih in gospodarskih odnosih na Hrvaškem marsikdo ne more sprejeti tega, da državna administracija zavira lokalno samoupravo. Zelo malo Istranov in prebivalcev Reke se verjame sefu države, kadar ta zagotavlja, da bo regijam omogočil večjo samostojnost, saj ga praksa iz dneva v dan bolj postavlja na laž. Najnovejši »biser«, ki si ga je izmislila državna administracija, je v občinah Istre in Hrvatskega primorja povzročil pravo ogorčenje. Od začetka januarja se namreč celo tisti denar, ki ga poberejo od komunalnih pristojbin (za vodovod, kanalizacijo, odvoz smeti in drugo), steka najprej na račun v Zagrebu, od ta pa ga nato »po potrebah« usmerjajo nazaj v občine. Po mnenju opatijskega župana Axela Luttenbergerja so s tem občine tudi v političnem smislu veliko izgubile, saj imajo zdaj celo manj oblasti kot nekdanje mestne skupnosti. Zaradi tega je mogoče pričakovati se ostrejši spopadi med posameznimi regijami in Zagrebom, saj je jasno, da se tudi domnevna nova politična strategija HDZ naslanja na stare (centralistične) temelje.

Goran Moravček

Franjo Tuđman si nabira črne pike (Foto: R. Ibršević)

N A B O Ž N A G L A S B A

Tržaški Božični koncert
predvsem odraz
slovenske ustvarjalnosti

LUISA ANTONI

V nedeljo je Zveza cerkvenih pevskih zborov tržaskemu občinstvu predstavila tradicionalni Božični koncert, ki so ga tokrat izvedli Združeni tržaški ženski in moški zbori pod vodstvom Aleksandre Pertot (na sliki, foto KROMA). Božični koncert, ki je bil kot že dolga leta v tržaski stolnici sv. Justa, je izraz aktivne prisotnosti Slovencev na Trzaskem. Glasbeni popoldan je privabil številno publiko, ki je povsem zapolnila tržasko katedralo. Združeni tržaški ženski in moški zbori pa bodo svojo glasbeno ponudbo v naslednjih nedeljah predstavili se v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja in nato se v Kopru.

Nedeljski koncertni spored je postavil v ospredje predvsem glasbeno ustvarjalnost Slovencev v Italiji, ki se je tokrat seveda vezala predvsem na božično in nabožno počutje. Nedeljski koncert so Združeni tržaški ženski in moški zbori pričeli z božično pesmijo »Adeste fideles« z latinskim in slovenskim tekstom. Ob vezni besedi Tamare Stanese se je spored nadaljeval s skladbo »Božična« Mirka Fileja in z dvema pesmima Zorka Ha-

reja, ki so jih podali izključno ženski glasovi. V izvedbi sta prisli do izraza predvsem smotnost pri izpeljavi glasov in zvočnost skupinske izvedbe.

Pred oltar je nato stopila moška skupina, ki je predstavila skladbo Janeza Laharnarja, Alojzija Mihelčiča, Vinka Vodopivca in Lojzeta Bratuza. V glasbeni spored je nato s priložnostnimi besedami posegel skofov vikar Franc Voncina, njegove misli pa so se navezovali v glavnem na družino, vero in glasbo. V glasbenem sporedu se je nato spet predstavila ženska zasedba, ki je tokrat izvedla pesmi Lojzeta Bratuza in Ubalda Vrabca ob orgelski spremljavi Vinka Skerlavaja. Žal pa so bile orgle le manjši elektronski instrument, ki ni zmožni dinamične zahtevnosti skladb.

Celotni spored je zborovodkinja Aleksandra Pertot zaključila z dvema skladbama Gregorja Riharja, v katerih sta si ženski in moški glasovni skupini odgovarjali. Tudi v teh dveh pesmih je zbor na orgle spremljal Vinko Skerlavaj. Izbranemu programu pa so Združeni tržaški ženski in moški zbori morali dodati še nekaj pesmi.

G L E D A L I Š Č E

Preživela zgodba
iz nekdanjega
meščanskega sveta

BOJANA VATOVEC

V tej sezoni sta v tržaskih gledališčih na sporedu kar dve deli italijanskega dramatika Giuseppeja Giacose, enega najbolj reprezentativnih italijanskih gledalskih avtorjev s konca prejšnjega stoletja, ko se je z rojstvom nove italijanske družbe izoblikovala tudi bolj raznolika gledališka dejavnost. Kot

drugod po svetu se je poleg komedije uveljavljala drama, ki je prevzemala vlogo klasične in romantične tragedije. Ta resna gledališka zvrst je na odru slikala sodobno družbo na privlačen in obenem vzgojen način. Italijanski dramatik te dobe so se tako kot njihovi sodobniki, pripovedniki posvečali tematikam meščanske družbe z meščanskega vidika, pri tem pa so v vsem sprejemali njen ustroj in načela, na katerih je slonela; morebitne kritike teh načel nikakor niso nacenjale, nasprotno, odrska dela so v bistvu širila meščanske nazore. Prav v površnosti, s katero so avtorji slikali takratno meščansko družbo, brez poglobljene analize njenega ustroja in nasprotij, je njihova glavna šibka točka.

Te ugotovitve povsem veljajo za eno Giacosaovih najbolj znanih in tudi najbolj priljubljenih dram Come le foglie (Kot listje v vetru), ki je na sporedu v dvorani Cristallo do konca tedna (na sliki skupinski prizor). Spomladi bo v gledališču Rossetti gostovalo njegovo manj znano delo L'onorevole Ercole Mallardi.

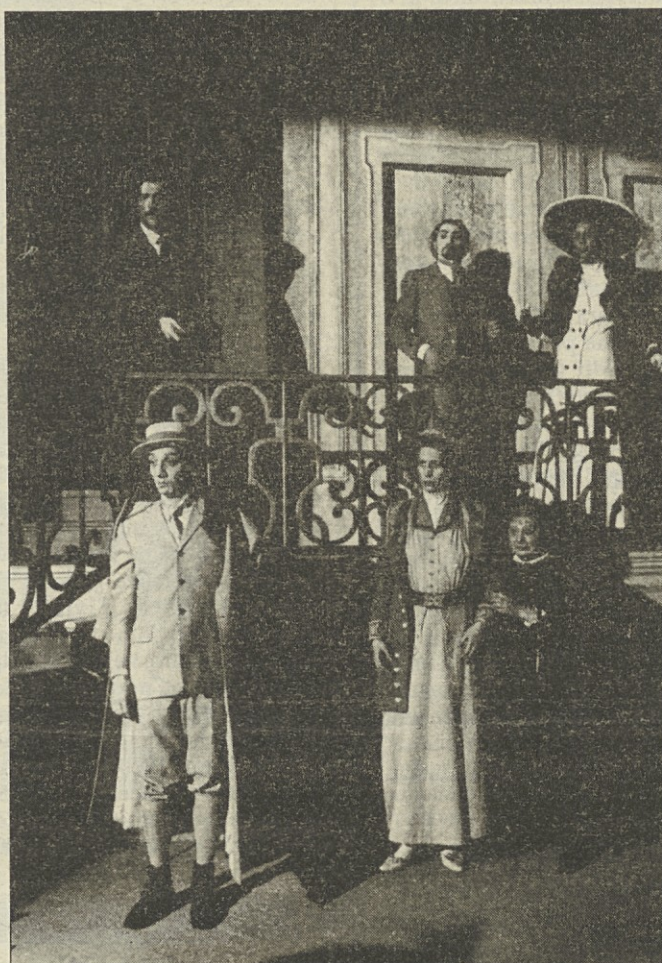
V dramo Come le foglie, ki jo je spisal leta 1900, Giacosa opisuje razkroj meščanske družine. Zaradi finančnega poloma je družina Rosa-

ni prisiljena prodati bogato hišo v Milanu in se odseliti v Svico, kjer bo družinski poglavar Giovanni, nekdaj uspešni in posteni podjetnik, delal kot uslužbenec pri svojem nečaku Massimu, energičnem mladeniču, ki se sicer ne zna elegantno oblačiti in se prefinjeno sukati v družbi, a ima čut odgovornosti in je

nakaze rojstvo ljubezni med Nennele in Massimom.

Gre torej za feljtonsko učinkovito, a povsem prezívlo zgodbo, saj so od njenega nastanka izgubila na veljavi vsa načela, ki jih zagovarja. Prav zaradi tega je njena uprizoritev dokaj drzno dejanje, saj v današnjem gledalcu po sili vzbudi ironičnost. Kakorkoli že, rimska slupina La Contemporanea 83 je za postavitev prejela nagrado Italijanskega dramskega instituta, igralka Bruna Rossi na nagrado Eleonore Duse za vlogo Nennele.

Režiserka Cristina Pezzoli je delu skusala vliti nekaj čehovskega duha, upočasnila ritem, tolazila konec pa spremenila v moraste sanje obupane Nennele, ki se ne resi v Massimo-vem objemu, temveč se odloči za samomor. Kljub temu, ali morda prav zaradi tega, pa je predstava dokaj neprepričljiva. Giovanni Rosani, ki ga igra Sergio Fantoni, ni več se odločni 56 let stari poslovnež, temveč neobgljeni starček, ki se ne zaveda, kaj se dogaja okoli njega. Emanuele Vezzoli je v vlogi Massima do skrajnosti poudaril nerodnost, povsem pa prezrl zanesljivost, pozitivno plat njegovega lika. Carola Stagnaro je skrajno lahkomiselna Giulia, Bruna Rossi, občutljiva, obenem močna in krhka, včasih morda preveč neuravnovesena Nennele. Francesco Migliaccio je svetovljansko duhoviti, a ne dovolj simpatični Tommy. Scena in kostumi Giacoma Andrica poudarjajo sivo neizrazitost zgodbe, ki je vsekakor značilna za dramo.

nosilec pravih principov. Giovanni in hči Nennele se znata spoprijeti z novim življenjem, zacetne težave celo utrdijo njun značaj. Giovanni je mlada žena Giulia in sin Tommy, ki spočetka nista verjela v resnični polom in sta bila prepričana, da je Giovanni del premoženja le izmaknil upnikom, pa moralno klonila kot listje, ki ju veter strga z vej in odnese. Kot tolazilni konec avtor se

Načrti in makete japonskega arhitekta
Tadea Anda na zanimivi razstavi v Vicenzi

Med stotinami paviljonov, ki so jih posamezne države, pokrajine ter svetovne družbe leta 1992 postavile na Expoju v španski Seville, je posebno pozornost vzbujal mogočni japonski paviljon. Tudi tokijska vlada je, podobno kot druge, načrt za izgradnjo paviljona poverila enemu svojih najbolj znanih načrtovalcev, in sicer arhitektu Tadeu Andu, ki že dve desetletji slovi kot eden najbolj cenjenih načrtovalcev. Značilnost japonskega paviljona je bila ta, da je bil v celoti zgrajen v lesu, povzpeli pa se je bilo treba po visokem stopnišču, da si lahko prišel v njegovo notranjost. Sicer pa so deske, ki so prekrivale fasado visoke stavbe, dajale vtis gricevnato-terasaste pokrajine, ki je tako značilna za japonsko podezelje, kjer je vsak kosček zemlje skrbno obdelan.

To posebnost opazimo v skoro vseh načrtih Tadea Anda, ki je od konca sedemdesetih let v ospredju svetovne pozornosti. Od prvih, za tiste case revolucionarnih načrtov za stanovanjske hiše, je prišel do večjih načrtov.

Trideset načrtov in velikih maket -

med temi tudi v uvodu omenjen paviljon za Expò v Seville - je na ogled v Vicenzi, kjer so razstavo odprli sredi lanskega decembra, odprta pa bo do 19. februarja. Vicenza sicer ni kraj, kjer bi prirejali veliko razstav, ker pa je bil tu doma priznan arhitekt Andrea Palladio, so se tu specializirali v razstavah o arhitekturi. V znameniti Basilici Palladiani na osrednjem mestnem trgu so doslej priredili že veliko razstav del znanih arhitektov. Prikaz del Tadea Anda sledi njegovim razstavam, ki so predlanski in lani bile v Parizu (69.000 obiskovalcev),

Londonu, Madridu in Barceloni.

V zadnjih letih se je Tadeo Ando specializiral v načrtih za izgradnjo muzejev kot tudi v obnovah trgovskih centrov, železniskih postaj ter celih mestnih četrti, v glavnem na Japonskem. V skoro vseh načrtih skupno prikazuje dva motiva japonske realno-

sti: gričevnato pokrajino in morje. Večkrat so njegove muzejske stavbe zgrajene na terenu, ki se rahlo niza proti morski obali. Njegovi stopničasti amfiteatri se lepo vključujejo, brez diskontinuitete, v terasasto pokrajino, vse skupaj pa se konča ob vodi. V skoro vseh načrtih je vidna tudi

osrednja okrogla stavba, ki je večkrat pokrita s kupolo. To je postal nekakšen njegov pečat. V zadnjem času so načrti za muzeje njegova posebnost. Sem sodijo muzej lesa v Hyogu, muzej designa v Osaki, zgodovinski muzej v Osaki, muzej

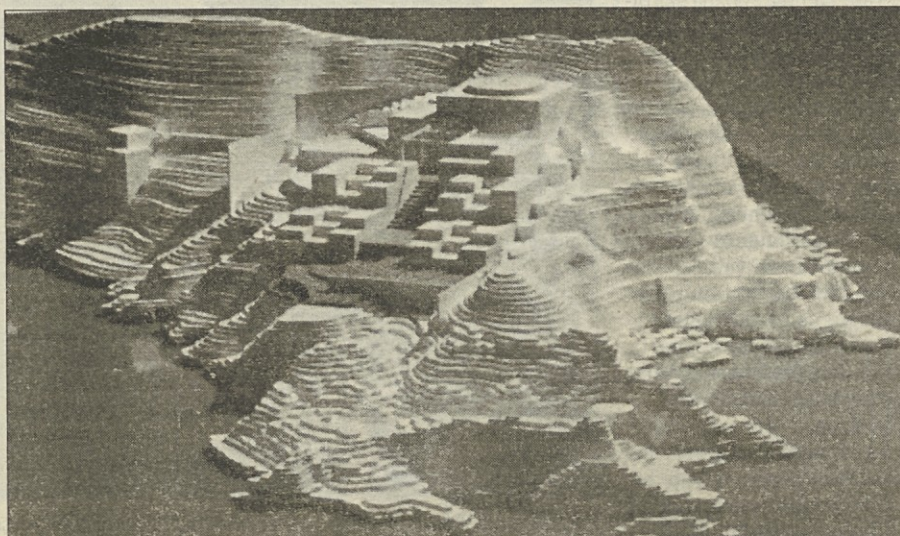
grobov v Kumamotu, vodni tempelj Awajishimi muzej otrok v Himejiu.

Tadeo Ando se seveda ni omejil samo na Japonsko. S svojimi stvaritvami je prisoten tudi v Ameriki in Evropi. Ne nazadnje v naši neposredni bližini, in sicer pri Trevisu, kjer je leta 1992 naredil načrt za raziskovalni center industrijsko-trgovske grupe Benetton. Tudi maketa tega centra je razstavljena v Vicenzi.

Ze večkrat omenjeni paviljon v Seville je bila narejen izključno iz lesa, ker se je načrtovalec, kot je sam povedal, hotel soočiti s tradicijo in je s tem hotel povedati, da je se kako navezan na naravo. Cisto razumljivo pa je, da v drugih načrtih uporablja veliko železobetona, kljub temu pa je v njegovih stvaritvah veliko japonskih tradicionalnih motivov, ki so spretno povezani s sodobnimi. Japonci so namreč veliki tradicionalisti, pa čeprav so v samem vrhu tehnološkega napredka.

Marko Waltritsch

Na sliki maketa hotelskega naselja na polotoku Izu

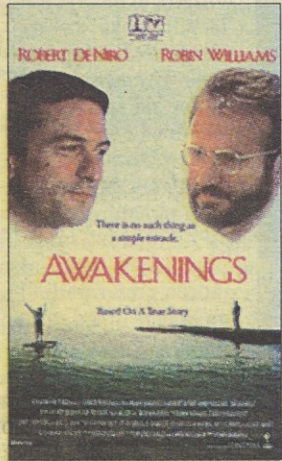
NOVO NA VIDEO

Prebujenja
Awakenings

Drama, distribucija Aries/ Continental Film, po knjigi Oliverja Sacksa scenarij napisal Steven Zillian, režija Penny Marshall, glasba Randy Newman, 1990, 116 minut.

Nominacije za oskarja za najboljši film, scenarij in glavno mosko vlogo (Robert De Niro).

V Prebujenjih, drugem filmu Penny Marshall, ki ga je posnela po svoji uspešnici Big iz leta 1988 s Tomom Hanksom v glavni vlogi, se prebujata dva. Nevrolog - dr. Malcolm Sayer, ki ga igra Robin Williams - in njegovi pacienti katatoniki. Williams je dr. Sawyer, raziskovalec, ki je nazadnje pet let delal poskuse na glistah, da je dokazal, da nek projekt ni mogoč. Enako naredi tudi v newyorskimi bolnišnici Bainbridge, kjer dokazuje, da katatonike, ki so bili tudi do 30 let v specifični komi, ne more obuditi za daljši čas. Z uporabo zdravila za Parkinsonovo bolezen jih le obudi, da bi se zatem ponovno vrnili v svoje nerazložljivo stanje. Ekspert za dokazovanje nemogočih projektov skratka, med katere bi lahko pristeli kar celotno psihiatrijo. Williams igra asocialnega, nerodnega in sramežljivega raziskovalca, ki o sebi pravi, »da ni dober z ljudmi« in ki ravno preko dela z bolniki, se posebej pa z enim - Leonardom, ki ga igra Robert De Niro - le zbere pogum, da se približa sestri (Penelope Karner), ki mu stoji ves čas ob strani. Na drugi strani pa je Leonard, od katerega se nauči prvine radosti nad »darom« življenja in ki začne zapadati v svoje staro stanje potem, ko mu v »zdravem« stanju ne dovolijo svobode. Williams in De Niro sta prepričljiva (čeprav je De Niro v nekaterih scenah le »prevneto« igra bolnika), ob njima pa tudi Ruth Nelson v vlogi Leonardove mame in Penelope Ann Miller v vlogi Paule, v katero se Leonard zaljubi. Vprašanja zdravniške etike, meja medicine in končno spoznanje, da je za človeka najpomembnejša »duševna hrana«, so teme tega filma, posnetega po resničnih dogodkih iz leta 1969. (V. R.)

Zločini in prekrški
Crimes and Misdemeanors

Drama, distribucija Aries/ Continental Film, scenarij in režija Woody Allen, direktor fotografije Sven Nykvist, 1989, 100 minut.

Nominacije za oskarja za režijo, scenarij in stransko mosko vlogo (Martin Landau).

Vsi, ki ste že naveličani filozofsko-psihoanalitičnih tirad zidovskega intelektualca iz New Yorka, tj. Woodyja Allena, se boste ob tem filmu, nastalem po Drugi ženski (Another Women, 1988) in pred Alice (1990), lahko po dolgem času prepričali, da se vedno in upravičeno sodi v sam vrh avtorskega filma. V Zločinah in prekrških je prepleten in učinkovito združil več tem iz svojega filmskega opusa - disfunkcionalnost odnosov med zakonci in odnosi v družini, ki jih povezuje vprašanje morale preko (njegovega večnega) vprašanja o (ne) obstoju Boga oziroma smisla življenja in razmerja med filmom in stvarnostjo. V tej tragikomediji paralelno prepleta zgodbi dveh Zidov - uspešnega okulista Judaha Rosenthala (Martin Landau) in neuspešnega neodvisnega filmarja Cliffa Sterna (Woody Allen) - ki vsak na svoj način želita prekiniti rutino zakonskega življenja in se ob tem soočita z vprašanji morale, ki jih kot Zidoma posebej Bog oziroma odnos do njega. Judah da po dveh letih razmerja ubiti steverdeso Dolores (Anjelica Huston), ko mu začne groziti, da bo o njuni zvezi povedala njegovi ženi. Cliff pa splete odnos z neodvisno producentko Hally Reed (Mia Farrow), a več kot prijateljstva med njima ni, saj se ona odloči za poroko z uspešnim producentom Lesterjem (Alan Alda). Ob tem Cliff snema tudi dokumentarec o rabinu; le-ta ga navduši s pozitivistično filozofijo o ljubezni in življenju, ki ga na njegovo presenečenje konča s samomorom. Trije razpleti, ki se enkrat dokazujejo, da je Allen ateist in individualist, ki

verjame, da je življenje vsota odločitev posameznika, saj cloveška sreča ni všteta v božji nacrt. Odgovornost pred Bogom je mogoca le v fikciji in je stvar srečnega konca, v realnosti pa moralne dileme racionaliziramo in zanihamo, sicer ne bi mogli preživeti. Bog je slep, tako kot njegov posrednik na zemlji - rabin Ben (Sam Waterston) - ki na koncu oslepi. (V. R.)

Specialist za vloge
slabih fantov

James Woods je v Specialistu spet dokazal, da je najboljši v vlogah negativcev

LJUBLJANA - V eni svoji zgodnejših vlog je James Woods igral radikalnega fanta Barbre Streisand v filmu Dekle, ki sem jo ljubil. Ze takrat se James zvezd ni bal: »Star sem bil 25 let, bedak,« je povedal nekaj let kasneje. »Stal sem na sceni in Streisandova se je obrnila k meni, rekoč: 'A se me bojiš?' Resnično nisem razumel, kaj je mislila s tem. Rekel sem ji: 'Edina, ki se mora tod okoli bati, si ti, kajti v teh rečeh sem res dober'. Smejal sem se in se salil. Po posnetem prizoru je Barbra prisla k meni in rekla: 'Hmmm, mogoče imas pa prav.'«

Pritrdita ji lahko »primabalerini« filma Specialist Sylvester Stallone in Sharon Stone. Če v omenjenem duhamornem trilerju ne bi bilo Jamesa, bi namreč Specialista lahko mirno preskocili, saj smo vse, kar smo kdajkoli zeleli vedeti o strokovnjakih za eksplozije, izvedeli pred meseci že v Pisu, ko sta nas v pisani svet bombnih naprav popeljala Jeff Bridges in Tommy Lee Jones. Edina naloga lepe in seksi Sharon Stone pa - vemo, kaj - je: v svet čutnih zaznav in ljubezenskih prizorov je po več kot 20 letih abstinence popeljala misičastega Slyja. Ubožček je zadnjo pravo erotično sceno verjetno posnel se kot neveljavljen začetnik v porniču Zrebec.

Ned Trent (Woods) v Specialistu na začetku filma ubije osemletno deklico. Narcisoiden sociopat

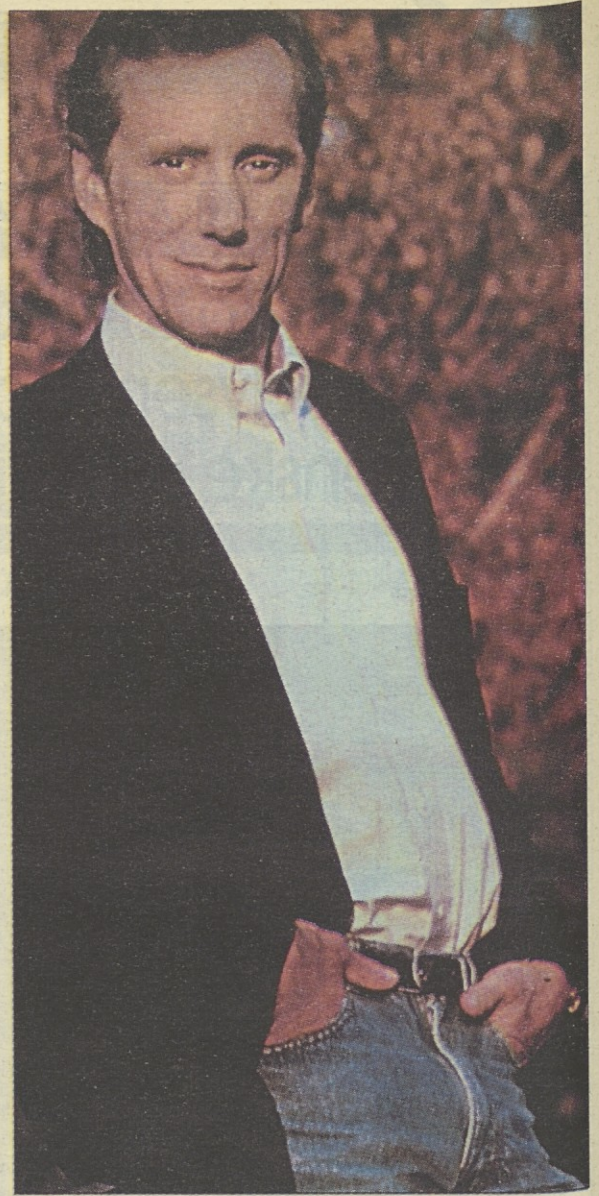
brezmejne okrutnosti, prebrisan in sarmanten - Woodsov lik je prav zaradi nastetih lastnosti najbolj živ lik filma Louisa Llosa in mu vdihne vsaj nekaj razgibanosti. James je svoj lik označil takole: »Cary Grant s kislino v venah.«

Vloga je bila temu muhastemu, eksplozivnemu igralcu seveda pisana na kožo. Bolj ko so slabi in čudaki fantje, ki jih igra, boljši je. Ze v prvi vlogi, s katero je opozoril nase, v Cebuljnem polju leta 1979 je upodobil psihotičnega morilca policaja. V Oci vidcu je bil duševno moten prijatelj Williama Hurta, temačni lastnik nočnega kluba v Prepovedani ljubezni in gangster v Nekoč je bilo v Ameriki Sergia Leoneja. Kot neodgovoren novinar se je znašel sredi Navzkrižnega ognja Salvadorja Oliverja Stona. Za to vlogo je bil nominiran za oskarja. V drami

True believers je bil cinčen odvetnik in v The hard way nergaski policaj in proti svoji volji partner Michaelu J. Foxu.

Televizija mu je omogočila, da se je končno znebil oklepa premaknjencev. Po seriji Holokaust z Meryl Streep je emmyja (televizijski ekvivalent oskarja) dobil za Obljubo za odlično odigrano vlogo shizofrenika. Njegov soigralec je bil z Maverickom oživljeni James »Rockfordovi« dosjeji »Garner. Z Garnerjem je sodeloval tudi pri televizijskem filmu o ustanovitvi organizacije anonimnih alkoholikov Moje ime je Billy W.. Emmyja je ponovno dobil pred tremi leti za osupljivo upodobitev Roya Cohna, antikomunističnega odvetnika iz petdesetih let, ki je leta 1986 umrl za aidsom, v Državljanu Cohnu.

Letošnje leto bo ocitno preplavljeno z Jamesom. Najprej s Curse of the starving Class (Prekletstvo stradajočega razreda) po drami Sama Sheparda. Jamesova soigralka je oscarjevka Kathy »Misery« Bates. Mogoče bo na naše TV ekrane zajadrala temačna komedija Next door (Sosedstvo), v kateri je združil moči z »gospo Steven Spi-

To leto bo preplavljeno z Jamesom Woodsom

elberg« Kate Capshaw in Randyjem Quaidom. Lani poleti je posnel se eno komedijo, Stranger things (- Bolj čudne reči). Pravkar je zaključil snemanje Killerja (Morilec), kjer upodablja Carla Pansrama, prvega razvpitega ameriškega serijskega morilca, s Sharon Stone pa se ponovno srečuje v novem filmu Martina Scorseseja Casino (Igralnica). Prav dejstvo, da Jamesa vedno postavlja ob bok vodilnim hollywoodskim zvezdam, dokazuje, kakšno zaupa-

nje imajo režiserji v igralško karizmo tega 47-letnega igralca.

Malo za salo malo zares dodajmo se tole zgodbico. James se mora v že omenjenem Curse of the starving Class gol sprehoditi pred kamero. Sam je ta prizor označil kot »profeminiistično dejanje umetnika.« Vseeno pa je bil zaskrbljen, kaj si bo o golem prizoru mislila njegova mama. Martha Woods mu je odvrnila: »Ne skrbil, saj sem že vse videla.«

Irena Pirman

NOVO V KINU

Kravji blues

Even Cowgirls Get the Blues, scenarij (po romanu Toma Robbinsa) in režija Gus van Sant, igrajo Uma Thurman, Keanu Reeves, Lorraine Bracco, Angie Dickinson, John Hurt, Roseanne Arnold, distribucija Continental Fun, premiera jutri v Ljubljani v kinu Kompas. Sissy Hankshaw (Uma Thurman) je deklica z ne-normalno velikimi palci, zaradi katerih bi se lahko počutila manjvredno, a jih s pridom uporablja in postane najboljša stoparka na svetu. Sissy je pred leti kot fotomodel delala se za ekscentričnega Grofco (igra ga John Hurt), potem pa je leta in leta stopala po vsej Ameriki. Življenje pa se ji popolnoma spremeni, ko jo Grofica ponovno pokliče k sebi in jo pošlje v Oregon, da bi snemala reklamo na njegovem rancu Rubber Rose, ki je pravzaprav naj-sodobnejši lepnotni center. Tam namreč spozna skupino upornikov, ki so odločene, da bodo prevzele ranc, naleti pa tudi na samotarja, ki živi v jami in ki jo nauči filozofije. Odpadnica zaradi velikosti palcev sreča sebi enake. Ob zvezdniki igralski zasedbi in preverjenemu režiser-skemu imenu velja opozoriti tudi na literarno predlogo, na osnovi katere je režiser napisal scenarij. Gre za istoimenski, drugi roman Toma Robbinsa, ki je kmalu po izidu leta 1976 postal svojevrsten kulturni fenomen in je bil v svojem času označen za hipijevsko klasiko. (V. R.)

Zaradi velikih palcev je Sissy (Uma Thurman) najboljša stoparka na svetu

Legenda o Docu (Val Kilmer) in Wyatt Earpu (Kurt Russell) v vesternu Tombstone

Tombstone

Vestern, scenarij Kevin Jarre, režija George Cosmatos, igrajo Kurt Russell, Val Kilmer, Sam Elliot, Bill Paxton, Dana Delany, Michael Biehn, Columbia TriStar, distribucija Continental Fun, premiera jutri v Ljubljani v kinu Vic in v Domžalah.

Po Wyatt Earpu se en film o legendarnem serifu Divjega zahoda Wyatt Earpu in njegovem zvestem prijatelju Docu Hollidayju. V filmu Tombstone igra Wyatt Earpa Kurt Russell, Doca pa Val Kilmer, dogajanje pa se začne na sam dan, ko se prijatelja z Earpovima bratoma (igra ju Sam Elliott in Bill Paxton) spopadeta pri O.K. Corralu z brati Clanton in McClaury. Oktober je, leta 1881. Ulice arizonskega mesta Tombstone so prazne. Revolverasi se pripravljajo na najbolj krvavi obračun v zgodovini Divjega zahoda. Stirje moze v dolgih in temnih plascih se odpravijo proti izhodu iz mesta, kjer jih čaka obračun s klanom revolverasev. Spopada, ki ga je izzvala skupina sovražno oboroženih odpadnikov, in ki se bo prelevil v najbolj krvavi revolverški spopad v zgodovini Divjega zahoda, si Earp in Doc nista zelela. Kaksen je bil rezultat, če ste si ogledali katero od klasik vesterna - npr. Spopad pri O.K. Corallu - že veste, kako pa se bosta v vlogah, ki so ju odigrali preverjeni macki (Kirk Douglas, Henry Fonda, Burt Lancaster) odrezala Kurt Russell in Val Kilmer, pa si bo zanimivo pogledati. (V. R.)

SNEMA
SE

Dustin in Tom
spet skupaj?

HOLLYWOOD - Iz ameriške filmske Meke so vse glasnejše novice, da naj bi v kratkem začeli snemati nadaljevanje filma Rainman, v katerem se bosta spet srečala Tom Cruise in Dustin Hoffman, ki je za vlogo avtista v Rainmanu prejel oskarja. Režijo naj bi tudi tokrat prevzel Barry Levinson, režiser trenutno razvpitega Disclosure.

Harry med
čarovnikoma

LOS ANGELES - Lords of Illusion je novela znane pisca uspešnih grozljivk Cliva Barkerja, ki se je lotil tudi režije filma z istim naslovom. Gre za Barkerjev tretji režiserski poskus, bil pa je tudi producent več filmov, med drugim Candyman 2 in Hellraiserja 4. Scott Bakula igra detektiva Harryja Demora, junaka vrste Bakerjevih novel. Demorju po razrešenem bizarnem primeru, v katerem se je spopadel z otrokom, ki so ga obsedli demoni, neznanec predlaga, naj se odpravi na oddih v Los Angeles, hkrati pa naj sledi še nekemu moskemu. Harry se kmalu znajde v navzkrižnem ognju med dvema mogočnima magoma, sicer pa gre, kot pravi režiser, za klasično detektivsko zgodbo, prepredeno z lepimi vdovami in ljudmi, polnimi skrivnosti. (I. P.)

Prvih deset filmov v preteklem tednu
(od 2. do 8. januarja)

Prvi teden v tem letu je bil v Ljubljanskih kinematografih glede obiska se boljše kot zadnji teden leta 1994. Skupaj se je nabralo 33.789 gledalcev, kar je 4.114 ali 14 odstotkov več kot zadnjic in 4.541 ali 15, 52 odstotka več kot v tednu med 3. in 9. januarjem '94. Syl Stallone in Sharon Stone sta se izkazala kot zelo eksplozivni par: premierni Specialist je v svojem prvem tednu zbral 11.298 gledalcev (povprečno 353 na predstavo), kar je - kot kaže spodnja lestvica - četrti najboljši otvoritveni rezultat v Ljubljani, odkar v Republiki vsak teden spremljamo dogajanje v Ljubljanskih kinematografih (prva številka za naslovom pomeni število gledalcev, druga št. predstav in tretja povprečje gledalcev na predstavo):

1. Jurski park	15.960	48	332
2. Kremenčkovi	15.831	37	428
3. Gospa Doubtfire	11.713	33	355
4. Specialist	11.298	32	353
5. Forrest Gump	11.148	32	348

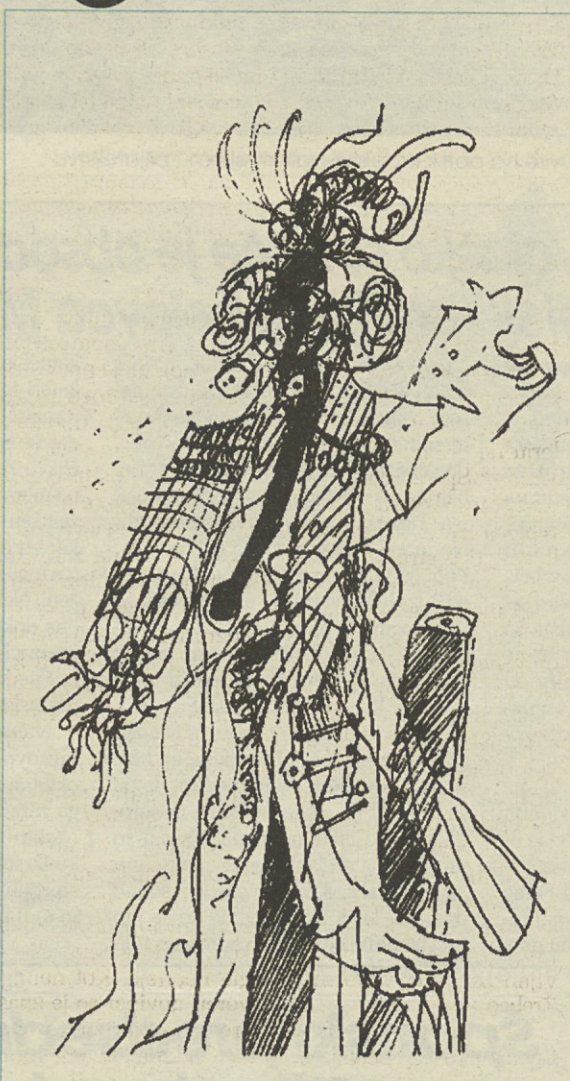
Kot vidimo, je imel Jurski park v svojem otvoritvenem tednu resda 129 gledalcev več kot Kremenčkovi, zato pa je imel tudi 11 predstav več. Če bi bili filmi na tej lestvici razvrščeni po številu gledalcev na predstavo, bi bili Kremenčkovi daleč pred svojimi tekenci, Jurski park bi bil na zadnjem mestu, medtem ko ima Specialist skoraj natančno takšno povprečje kot Gospa Doubtfire. Razen Specialista je imel prejšnji teden v Ljubljani svojo premiero se Beli ocnjak 2, omenbe vreden pa je se dosežek filma Ljubezen v troje, ki je v tretjem tednu predvajanja imel kar 1.035 gledalcev (ali 24 odstotkov) več kot v drugem.

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, druga št. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Številke v oklepajih predstavljajo dosedanja skupni sestevek predstav, gledalcev in izkupicka.			
1. Specialist / Lj. kinematografi	32 (32)	11.298 (11.298)	5.649.000 (5.649.000)
2. Neposredna nevarnost / Karantanijski film	28 (85)	5.477 (15.567)	2.607.100 (7.426.600)
3. Ljubezen v troje / Continental Fun	21 (51)	5.408 (11.326)	2.598.200 (5.450.900)
4. Levji kralj / Cenex	14 (170)	2.772 (36.427)	1.079.300 (4.929.900)
5. Sund / Carnium Trade	12 (92)	2.239 (20.378)	1.119.500 (9.936.200)
6. Sam z očetom / Karantanijski film	20 (51)	1.601 (5.513)	750.100 (2.632.300)
7. Tri zaljubljena srca / Fun-Mladina film	18 (81)	1.156 (5.891)	550.100 (2.845.000)
8. Beli ocnjak 2: Legenda o belem volku / Cenex	12 (12)	881 (881)	440.500 (440.500)
9. Policijska akademija VII / Lj. kinematografi	6 (58)	690 (7.242)	309.700 (3.485.900)
10. Predbožična mora / Cenex	21 (93)	553 (4.024)	320.400 (2.329.800)

Igor Kernel

LIKOVNA UMETNOST / GRAFIČNA MAPA RELIEFNE ZGODBE GALERIJE 2

Večer druženja grafike in poezije

Grafika Zvesta Apollonia k pesmi Vidim ga

LJUBLJANA - V ponedeljek so v Galeriji SMELT odprli razstavo del znanega slovenskega umetnika Zvesta Apollonia, ob tem pa predstavili se pesniško zbirko Reliefne zgodbe Vesne Furlanič Valentincic, ki je v okviru pe-
stre dejavnosti Galerije 2 z Vrhniko doživela poleg knjižne izdaje se posebno bibliofilske v najnovejši grafični mapi.

Grafična mapa Reliefne zgodbe, tretja v vrsti grafičnih map Galerije 2, katere dejavnost obsega tudi založništvo (doslej sta izšli mapa z grafikami Tomaža Kržišnika in mapa z grafikami Klementine Golije, Klavdija Tutte in Franca Vecchieta), je izšla v omejeni nakladi 40 izvodov in obsega 10 pesmi Vesne Furlanič Valentincic, 10 jedkanic Zvesta Apollonia in predstavitev-

no besedilo kustosinje piranske galerije Meduza 2 Nives Marvin. Mapa, ki združuje dva umetnostna jezika, jezik literature in likovni jezik, stane 3 tisoč DEM, v Galeriji 2 pa je dostopna se približno polovica njene naklade. Naslednja bo pri Galeriji 2 izšla pesniška zbirka Tatjane Pregl Kobe, ki jo bo likovno dopolnil Maksim Sedej mlajši. Razstava Apollonievih del, ki so jo hkrati odprli, obsega okoli 15 slik, nastalih v zadnjih dveh letih, odprta pa bo do 23. januarja.

Večer, ki je potekal pod pokroviteljstvom Smelta in na katerem je Reliefne zgodbe predstavil likovni kritik in literat Andrej Medved, sta umetniško dopolnila se flavtist Cveto Kobal in igralka Nadija Strajnar Zadnik, ki je interpretirala poezijo. (V. U.)

Vesna Furlanič Valentincic: Reliefne zgodbe

Zbirka poezij, založila Galerija 2, Vrhnika 1995, 98 strani, mehka vezava, 21 x 13, 5 cm, predvidoma 2.000 SIT.

Ob bibliofilski izdaji je izšla tudi dostopnejša izdaja Reliefnih zgodb, ki jo je z grafikami prav tako opremil Zvest Apollonio. Avtorica je v zbirko uvrstila 65 svojih pesmi, ki jih je uvrstila v pet sklopov: Uroki, Testament pergamentne roke, Nad slapovi nemega jutra, V večeru jutranjega mraka in Presevanja. Njeno poezijo je zaznamovalo osebno, intimno doživljanje oziroma, kot je med drugim v recenziji zapisal akademik Ciril Zlobec, vitalna povezava med stvarmi in odnosi na ravni, ki je največkrat presenetljivo nepriznana, skoraj subjektivna, v celoti pa se tako pesem kot zbirka preliva v posebne vrste abstrakcije. (V. U.)

NOVO V KINU

Kraljica Margot

La Reine Margot, zgodovinska drama, po romanu Alexandra Dumasa scenarij Daniele Thompson in Patrice Chéreau, režija Patrice Chéreau, igrajo Isabelle Adjani, Daniel Auteuil, Jean-Hughes Anglade, Vincent Perez in Virna Lisi, Renn Production, distribucija Trias Entertainment, slavnostna premiera jutri ob 20.15 v kinu Komuna v Ljubljani, od petka na rednem sporedu.

Z zlato palmo lani v Cannesu nagrajena Virna Lisi za stransko vlogo, glasba Gorana Bregovića in kostumska zgodovinska zgodba spektakularnih razsežnosti so trije atributi Kraljice Margot. Četrti pa je zgodba o Margareti Valois (Isabelle Adjani), lepotici in katolicanki, sestri francoskega kralja, ki jo zaradi političnih interesov v obdobju verskih vojn poročijo s protestantom Henrikom Navarskim. Sest dni po njuni poročni masi v katedrali Notre-Dame - 23. in 24. avgusta 1572 - nastopi t. i. sentjernejska noč, ko so v Parizu pokončili več tisoč protestantov, med njimi tudi tiste, ki so prišli na poroko kot gosti Henrika Navarskega. V eni od pogromskih noči poteka na Margotina vrata ranjeni protestant La Mole, ki ga zasciti in se tudi zaljubi vanj. Postavi se po robu svoji družini in kot hči, sestra in soproga kraljev prestopi na stran zatiranih, kjer sta njen moz in ljubimec. V brezupni in viharinem klanju sentjernejske noči se rojeva krhko upanje na spravo, ki bo združila Francijo pod žezlom njenega moza - Henrika IV. (V. R.)

Margot (I. Adjani) je spremenila ljubezen do La Mola

IZŠLO JE / KNJIGE

Tone Simončič:
Taaaka sem
1 in 2

Zbirka ribiskega humorja, ilustracija na naslovnici Bine Rogelj, izdal PZI - DAN, Ljubljana 1994, str. 270, trda vezava, 21 x 13 cm, 2.000 SIT.

Zalozba dan je pricela izdajati novo zbirko Humor, ki bo obsegala dvajset različnih tematskih knjig. Za izbor gradiva v vsega sveta, s čemer se ukvarja že sedemindvajset let, je poskrbel Tone Simončič. V tem delu se je na svojstven način lotil najprej ribiskega humorja, povezanega z naravo in človekom. Najprej se seznanimo z desetimi ribiskimi zapovedmi, ki jim sledi petnajst pravil o vremenu za neizkušene ribice. Tako npr. izvemo, da lahko z največjim uspehom muharimo jutraj, ko je se rosa, ali pa da postrvi najraje prijemljejo, ko sonce sije neposredno na gladino, se prej pa ob neporastnih bregovih. Pregovore po ribiško je seveda mogoče aplicirati tudi na druga področja življenja. Na primer: »Velike ribe zro manjše, manjše pa se manjše.« In: »Bog je z ribami svet nasitil, nekateri ribici so nenasitni.« Stevilne smesnice in modrosti so opremljene z bogatimi ilustrativnim gradivom, ki na duhovit način obuja smeh. (A. P.)

Dušan Rutar:
Telo in oblast

Sociologija in filozofija teles v XIX. in XX. stoletju, izdal PZI - DAN, Ljubljana 1995, str. 244, mehka vezava, 20 x 14 cm, 4.935 SIT.

Delo izhaja iz teze, da je telo privilegirano mesto oblasti. V predgovoru označi avtor svoje delo kot marksistično, ker izhaja iz predpostavke, da je handicap preizkusni kamen sleherne civilizacije. Vztrajati pri handicapu kot osebni značilnosti posameznika ali skupine ljudi, pomeni vztrajati pri danih odnosih moči, identitete in odvisnosti. Boj za neodvisnost handicapiranih ljudi je torej predvsem politični boj. Avtor s psihoanalitičnim diskurzom na izredno luciden način osvetljuje povezanost med oblastnimi učinki, ki se prenasajo na netransparentni način in telesno ter duševno handicapiranimi ljudmi. Procesom marginalizacije so poleg retardiranih ljudi podvržene tudi ženske, ki jim je v delu posvečena velika pozornost. Ideološkim mehanizmom usposabljanja telesa je bilo vso zgodovino izpostavljeno žensko telo, ki je bilo predvsem objekt fascinacije moškega pogleda, za katerega je najbolj značilna logika izključevanja in selekcije. Avtor povzroča obravnavo tudi sodobne, zlasti ameriške modele neodvisnega življenja handicapiranih ljudi. (A. P.)

Sandi Zalar:
Dnevnik
Mihe Zgaga

Mladinska literatura, ilustracije Urša Strukelj, izdal in založil PZI - DAN, Ljubljana 1994, str. 77, mehka vezava, 20 x 14 cm, 2.130 SIT.

Zbirka sedemnajstih kratkih zgodb, ki predstavljajo celoto, govori o življenju stirlinastletnega fanta, ki piše dnevnik. Zgodbe so motivno vezane na njegovo vsakdanost, ki jo predstavljajo dom in odnos s starsi, sola, razmerja s prijatelji in sosolci, prva srečanja z ljubeznijo in razočaranja. Prof. Jakob Müller v spremni besedi navaja, da so poleg samoopredeljujočega se in bistro opazujočega glavnega junaka izrisane še nekatere značajske konture: umetniško »udarjanje« mami (avtoportretirana), stvarnomislečega in odločujočega očka, kar preskrbno pokroviteljske babi, nekaj porednih, radovednih, jezikavih ali izmuzljivih solarjev in solark ter bolj ali manj karikiranih solnikov, predanih pedagoškemu erosu, popustljivih ali castniško strogih, pogovorno zamisljenih ali ljubezensko izzivalnih. Avtorica uporablja mladostniški sleng, zato je branje se toliko bolj sproščeno in osvežujoče. Čustveni in osebnostni razvoj najstnika, ki se soča z resničnostjo življenja, je prikazan na svetel, humorističen način. (A. P.)

Tone Simončič:
En mal čez les

Zbirka Humor, naslovnico oblikoval Bine Rogelj, založil PZI - DAN, Ljubljana 1994, str. 322, trda vezava, 20, 8 x 13 cm, 3.045 SIT.

Tone Simončič je priznalo ime na področju taborniške strokovne literature in priročnikov. Plod njegovega prizadevanja zbiranja smesnic je tudi ta knjiga, ki posega na področje gozdarstva in lesarstva. Prof. dr. Janez Bogataj v uvodu opozarja na povezovalno človeka in lesa ter na njuno svojevrstno simboliko. Obstajajo številna verovanja, ki pričajo, da je človek povezoval svojo usodo z drevesi. Stevilne anekdote se nanašajo na posteljo, v kateri človek preživi pol življenja. Poleg te osrednje lokacije pomembnih dogajanj je tu še cela vrsta sodobnega pohištva in oblikovalskih dosežkov, ki so deležni norčevanja. Prvo srečanje z lesom je bilo za avtorja boleče, saj je ob uporabi ribiskega zobotrebca pritekla kri. Kasneje pa je les spoznaval ob raznih taborniških podvigih in med pohištveniki ter lesarji. Avtor ob ilustracijah predstavlja krajši vpogled v zgodovino lesa, slovenske pregovore, simbolično dreves in lesa, njegovo predelavo, prevoz, montažo, reklamacije. (A. P.)

IZRAEL / NEZAŽELENA NASELJA

»Jeruzalema ne damo!«

Tako se glasi sporočilo izraelskega premiera Rabina Palestincem

JERUZALEM, KAIRO (AFP, Reuter) - Palestinski voditelj Jaser Arafat je včeraj pripotoval na pogovore o uresničevanju mirovnega načrta z egiptovskim predsednikom Mubarakom. Mubarak je ob tem obsodil Tel Aviv, da ogroža uresničitev bliznjevzhodnega mirovnega načrta.

Egiptovski zunanji minister Amr Musa je v govoru parlamentu opozoril na dejstvo, da Izrael kopiči neznane količine jedrskega orožja in velike količine klasičnega orožja, ter tako ogroža varnost v tem delu sveta.

Tudi včeraj so se nadaljevali nemiri na območjih zasedenega zahodnega brega reke Jordan, kjer so skušali izraelski priseljenci ponovno ilegalno postavljati novo naselje, kar pa jim je policija preprečila. Izraelski premier Jicak Rabin je v pogovoru s študenti dejal, da bo nasprotoval popolnemu izraelskemu umiku s tega območja, ter poudaril, da bo vlada še zidala naselja za svoje prebivalce v arabskem vzhodnem Jeruzalemu. Po njegovih besedah

mora Jeruzalem ostati združen in predvsem izraelski. V južnem Libanonu so izraelski vojaki napadli »teroristično patroljo« in se varno vrnili v oporišče.

Egiptovsko vojaško sodišče je obsodilo teroriste, ki so hoteli usmrtiti nobelovca Mahfuza

HEIKSTEP - Egiptovsko vojaško sodišče je včeraj izreklo smrtno kazen dvema muslimanskima skrajnezema, ki sta sodelovala pri poskusu umora nobelovca Naguiba Mahfuza. Dva druga zarotnika sta bila obsojena na dosmrtno jeco, devet jih bo v zaporu sedelo petnajst let, trije pa so bili oproščeni. Obtoženi, oblečeni v bele jeftinske obleke, so v sodni dvorani sedeli za rešetkami. Po izreku kazni so glasno protestirali: »Ne zapor in ne izobčenje nas ne bosta odvrnila od islama«. Sojenje je potekalo v majhnem vojaškem oporišču, 30 kilometrov severovzhodno od Kaira.

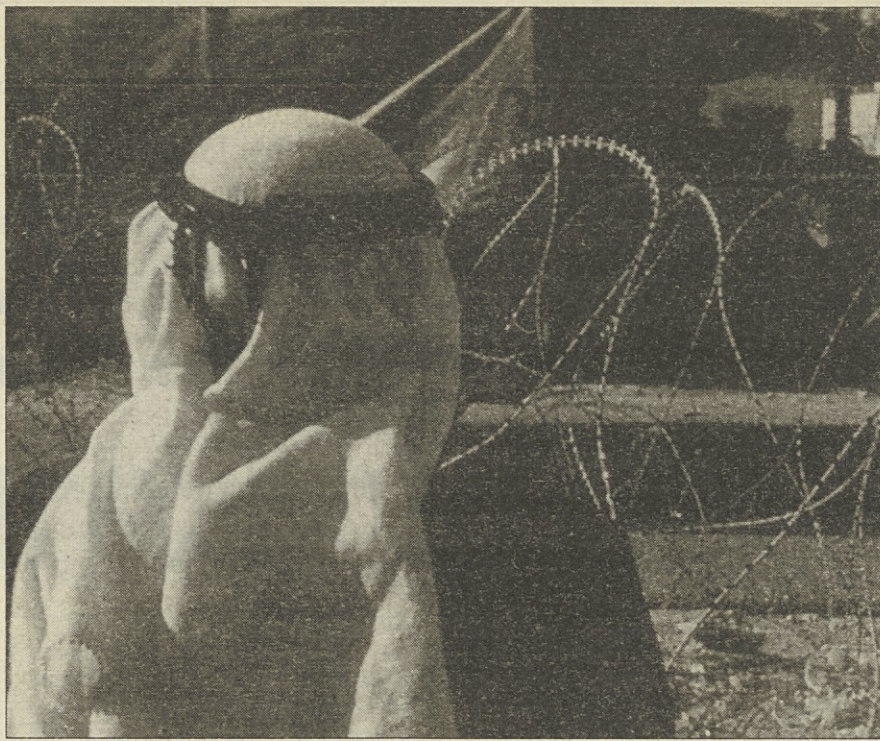
»Sporočite Nagibu Mahfuza, da ne bo usel smrti, če se bo Mohamed Nagi vrnil,« je zaklical 21-letni Nagi, ki je fizično napadel in zabodel Mahfuza. 22-letni Mohamed Ghafir Abu al-Farag Mahlawi, ki je pred atentatom dalj časa opazoval pisateljevo hišo, je bil prav

tako obsojen na smrt. Pisatelj, ki se je moral zaradi hudih ran skoraj dva meseca zdraviti v bolnišnici, sodbe ni komentiral; njegova družina je sporočila, da se slabo počuti. Zaskrbljeni svojci obtoženih niso smeli spremljati sojenja. Takoj po izreku kazni so obkrožili novinarje in zagovornike obtožencev. Policija je novinarjem dovolila zapustiti sodno dvorano šele pol ure po končanem sojenju. Na zastražena policijska vozila z obtoženci so na poti iz vojaškega oporišča čakali svojci, med njimi je bilo največ žensk. Policisti, oblečeni v civilna oblačila, so začeli streljati v zrak. Mati Mohameda Mustafa je omedlela, ko je zvedela, da bo sin končal na vislicah. Hčere in sorodniki so jo takoj obkrožili. Kricali so protivladna gesla, zmerjali predsednika Mubarak. Ker niso smeli v sodno dvorano, so v novinarje, ki so se jim preveč približali, metali pomaranče in

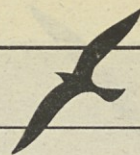
kamenje. »To ni sojenje, ampak igra, v kateri igra vsak svojo vlogo. Egipt se razglasa za demokratično državo, vendar ne spoštuje človekovih pravic,« je izjavil Ahmed Hosni Hassan Talba, ki bo moral v jeci sedeti tri leta. Več obtožencev je bila izrečena kazen le zato, ker so člani militantne skupine Gama'a al-Islamiya, ali ker so bili oboroženi. Nekateri so imeli ponarejene osebne dokumente. Gama'a je močna organizacija, ki si prizadeva za odstranitev sedanje vlade in vzpostavitev islamske države.

Nobelovec Mahfuz, ki je obsojal njihovo militantno politiko, je lani oktobra za las usel smrti, na katero so ga zaradi romana Otroci Gabalawija obsodili islamski skrajneži. Od leta 1992 so vojska sodišča v Egiptu na smrt obsodila 62 ljudi, 43 kazni je bilo tudi izvršenih.

Khaled Dawoud / Reuter

Ovire na poti k izraelsko-palestinskemu prijateljstvu

MEHIKA / RAZVELJAVLJENI PESOS

ZDA pomagajo reševati oslabiljeno mehiško valuto

CIUDAD DE MEXICO (Reuter) - Ameriška centralna banka je uspešno posredovala na mednarodnem finančnem trgu, ter tako zaustavila naglo padanje mehiške valute peso, vendar pa to ni ustavilo padca vrednosti delnic. Borze so tako včeraj zabeležile najhujši enodnevni padec vrednosti delnic v zadnjih petih letih.

Index bolsa, ki ga oblikujejo na podlagi 37 delnic, je bil ob včerajšnjem zaprtju borze za 149.88 točk nižji in je pristal na 2. 104.05. Podobno hud padec je mehiška borza zabeležila oktobra leta 1989. Mehška vlada skuša na vse pretega zadržati tuje investitorje, ki zaradi najnovejših gibanj hitro premeščajo denar iz države. Mehški zunanji minister Jose Angel Gurria, ki se mudi na uradnem obisku na Japonskem, je skušal tamkajšnje poslovneže pomiriti, češ da je kriza le prehodnega značaja in da bo mehiško gospodarstvo kmalu spet zacveto. Kot je dejal Gurria v Tokiju, bo vrtsa razvitih držav oblikovala sklad za pomoč mehiški valuti, vreden približno osemnajst milijard dolarjev. Zunanji minister bo za

pomoč prosil tudi Japonsko. ZDA in Kanada bosta skupaj prispevali deset milijard dolarjev, pet naj bi jih primaknila baselska banka za mednarodne poravnave, manjkajoče tri milijarde pa naj bi prispevala dežela vzhajajočega sonca.

Za padec vrednosti domače valute in grozeči novi inflacijski val opozicija krivi dosedanjega predsednika Carlosa Salinas Gortario, ki da je v prizadevanjih, da bi postal predsednik WTO (Svetovne trgovinske organizacije - bivši GATT) zavestno prikrival slabo stanje gospodarstva. Gortario, ki se mudi na svetovni turneji za pridobivanje podpore kandidaturi, se na obtožbe se ni odzval.

Predsednik Zedillo (Foto: AP)

NOVICE

Perry v Pakistanu

ISLAMABAD - Ameriški obrambni minister William Perry, ki je včeraj dopotoval na dvodnevni obisk v Pakistan, je ob prihodu v Islamabad izrazil upanje, da bodo pogovori z najvišjimi pakistanskimi predstavniki o jedrski politiki te države in drugih varnostnih vprašanjih uspešni. Tudi pakistanska premierka Benazir Buto je obisk ameriškega obrambnega ministra, prvega po dvanajstih letih, označila kot korak naprej v razvijanju dobrih odnosov med državama, čeprav so ZDA leta 1990 prepovedale vojaško pomoč njeni deželi, ker jo sumijo izdelovanja jedrskega orožja. Perry bo v četrtek obiskal se Indijo, kjer se bo z indijskim premierom in obrambnim ministrom Narasimom Raom ter notranjim ministrom Sankarom Cavanom med drugim udeležil amerisko-indijskih vojaških vaj. (Reuter)

Premirje na Šrilanki spoštujejo

COLOMBO - Sprte strani na Šrilanki premirje, sklenjeno v soboto, v glavnem spoštujejo, vendar predstavnike vladne vojske skrbijo, da se bodo separatistični tamilski gverilci vnovič vklopali na prepovedanih območjih, kar so storili tudi med prejšnjim premirjem. Vojaški viri poročajo, da so se oborožene skupine tamilskih tigrov včeraj gibale predvsem v okolici vojaških oporišč, vendar »to se ne pomeni kršenja sporazuma o prekinitvi ognja«, je izjavil neki višji vojaški predstavnik in dodal, »da tamilski uporniki skušajo zgolj izzvati vojsko, da bi začela prva streljati«. (Reuter)

Hrvaški Srbi zavrnili pogovore z Roseom

ZAGREB - Poveljnik mirovnih sil ZN v Bosni in Hercegovini general Michael Rose je moral včeraj odpovedati mirovne pogovore z upornimi hrvaškimi Srbi, saj so njihovi vojaški voditelji srečanje z njim zavrnili, je včeraj izjavil tiskovni predstavnik Unproforja. Rose je včeraj nameral odpotovati v Knin, kjer bi vodstvo hrvaških Srbov poskusil prepričati, naj se pridružijo premirju, ki so ga sklenile sprte strani v Bosni, in naj se prenehajo vmešavati v boje v bihaški enklavi v zahodni Bosni. (Reuter)

Mednarodna pomoč neodvisnim srbskim medijem

BRUSELJ - Zaradi najnovejših dogodkov glede beograjskega neodvisnega casnika Borbe se je mednarodna federacija novinarjev s sedežem v Bruslju odločila, da bo tokrat nekoliko bolj pragmatična in da bo pokazala več solidarnosti za to, kar na zahodu običajno imenujejo »balkanizacija javnih medijev«. Ta najvišja novinarska organizacija je namreč začela z doslej največjo kampanjo za pomoč neodvisnim medijem v nekdanji Jugoslaviji, pri čemer imata prednost dnevnik Borba in lokalni beograjska televizijska postaja Studi B. Organizacija je svetovne medije, politične organizacije, vlade in združenja pozvala, naj omenjenima neodvisnima srbskima medijema nudijo vsaj politično in moralno podporo. (Zekerijah Smajić)

Španski predsednik Gonzalez zanika obtožbe o pošiljanju eskadronov smrti proti Baskom

MADRID - Španska opozicija ogorčeno obtožuje ministrskega predsednika Felipeja Gonzaleza, da je bil vpleten v tako imenovano »umazano vojno« proti manjšinskim Baskom v 80.letih. Gonzalez zanika, toda obtožbe so Španijo že potegnile v najhujšo politično krizo v dvanajstih letih vladavine socialistične stranke. Zamajala se je tudi madridska borza, saj je pežeta zdrsnila na zgodovinsko nizko vrednost v primerjavi z nemško marko.

Protiseparatistični baskovski eskadron smrti, s katerim naj bi bil povezan Gonzalez, je domnevno med leti 1983 in 1987 ubil 27 ljudi. Gonzales je zatrdil, da ni nikoli posredoval ukazov eskadronom smrti, vendar pa v svojem televizijskem nastopu ni uspel prepričati ne opozicije, ki zahteva predčasne volitve, ne finančnih krogov, ki dvomijo v kredibilnost vlade.

Včeraj zjutraj je Banka Španije intervenirala v podporo domaći valuti, borzni posredniki pa so po vrsti ugotavljali, da jih premierov televizijski nastop ni prepričal. Po mnenju mnogih bi odstop Gonzaleza finančni krogi pozdravili, saj bi tak korak končal dolgotrajno politično negotovost.

Madridski dnevnik El Pais, ki je s svojimi pogledi blizu vladi, meni, da je imel premier Gonzalez v ponedeljek zvečer »enega svojih najbolj kritiziranih govorov v 12 letih«, odkar je na oblasti. Vodja socialistov je kategorično zavrnil, da je »skrival pristal« na delovanje Protiteroristične skupine osvoboditve (GAL), španski eskadron smrti. Gonzalez je zagrozil, da bo tožil tiste, ki razširjajo te govorice, ter poudaril, da je »od nekdanj demokrat, prepričan, da se je proti terorizmu moglo boriti le s sredstvi demokracije«. Prav tako je izjavil, da ne namerava razpisati

predcasnih volitev. Premierov nastop je bil deležen ostrih kritik v političnih krogih. »To je že vnaprejšnje izmikanje, premieru ni več mogoče verjeti,« je komentirala konservativna Ljudska stranka, ki je najpomembnejša stranka opozicije. »Bezi od stvarnosti, kot bi bil predsednik kake druge države, iz kaksne druge galaksije,« so izjavili na Združeni levi (IU).

Jordi Casas, eden od poslancev katalonskih nacionalistov iz Convergencia i Unio (CiU), pa je menil, »da so argumenti Gonzaleza morda sprejemljivi za televizijo, nikakor pa ne za parlament«. Brez CiU bi bili socialisti v kongresu v manjšini. Kljub temu pa je Gonzalez v ponedeljek znova zagotovil, da jamči za stabilnost parlamenta, saj bo Socialistična stranka se naprej uživala neomajno podporo CiU.

Gonzalez se je javnosti oglasil že 29. decembra, ko je javnemu mnenju in vla-

gateljem pojasneval afero po razkritju dveh nekdanjih policistov, ki sta izjavila, da je vlada ustvarila in finančno podprla Protiteroristične skupine osvoboditve (GAL). Kljub verbalni zgovornosti pa Gonzalez očitno ni uspel umiriti denarnih trgov, saj vrednost pežete se naprej pada. V ponedeljek zvečer je premier priznal, da je afera GAL »v določenem smislu odmevala« v gospodarstvu, vendar je hkrati poudaril, da se je položaj prav tu bistveno izboljšal v zadnjih mesecih. Ironija je, da je le uro pred predsednikovim nastopom španski »paradni« sodnik Baltasar Garzon obtožil Rafaela Vero, nekdanjega državnega sekretarja za varnost, zaradi zlorabe javnih sredstev, kar je povezano z izbruhom afere GAL. Novico o tem so ob odlomkih govora Gonzaleza včeraj objavili vsi španski mediji.

Claude Casteran / AFP

ZDA / BITKA ZA POZORNOST MEDIJEV

Bo Clinton pričakal prihodnje volitve s kovčkom v roki?

Vsa pozornost javnosti je trenutno namenjena republikancem, ki so po zadnjih lokalnih volitvah »zavzeli« kongres

WASHINGTON (Reuter) - Ameriški predsednik Bill Clinton je v torek odpotoval v osrčje Združenih držav, kjer bo javnosti predstavil »ustavo srednjega razreda«. S tem je prekinil zanj ne preveč prijetno obdobje, ko je njegovo karizmo skoraj popolnoma zasencil ameriški kongres, ki mu je v zadnjem času večina ameriških časopisov zaskrbljivoče redno namenjala prostor na prvih straneh.

S potjo v Galesburg, v zvezni državi Illinois, kjer bo ljudem predstavil svoj načrt za uvedbo davčnih olajšav za srednji razred, si želi Clinton pri volilcih spet priboriti vsaj nekaj tistih političnih točk, ki jih je izgubil na račun republikanske prevlade v parlamentu.

Opazovalci menijo, da se bo moral Clinton - če ne bo hotel poslej igrati zgolj vloge hišnika v Beli hiši - zelo podvizati in zaceti sodelovati pri oblikovanju politike, saj bo lah-

ko le tako ustavil »republikanski ekspres«, ki se je prejšnji teden s polno paro zapodil proti Kapitolu na drugi strani Pensilvanijske avenije.

Na to je opozoril tudi časopis The New York Times, ki je v nedeljskem uvodniku zapisal: »Če ne bo mehurček nad Clintonovo glavo kmalu počil, se bodo morali v Beli hiši na prihodnje volitve pripraviti s kovčki v rokah.« Pod besedilom so objavili se sliko Bele hiše, ki so jo podnaslovili z vpraša-

njem: »Je kdo doma?«

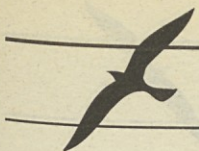
Ko so prejšnji teden republikanci zasedli kongres, se je Clinton skril v Arkansasu, kjer je lovil divje race in se v neki osnovni soli, ki nosi njegovo ime, na dolgo in široko razgovoril o svoji priljubljeni

temi - izobraževanju. Pri tem se ni niti najmanj trudil, da bi odvrnil pozornost medijev in javnosti od republikancev in kongresa. Bela hiša, ki je v zadnjih dveh letih večkrat skorajda »pokala po sivih« zaradi aktivnosti za njenimi zidovi, je bila minuli konec tedna zavita v sumljivo spojočnost. Clinton se je posvečal golfu, z njim pa je bila tokrat - kar sicer ni običajno - tudi njegova Hillary.

Predsednikovi možje napovedujejo, da bo Clinton s svojim obiskom v Galesburgu prešel v »protinapad«, pozornost medijev pa bo zagotovo pritegnil s tradicionalnim januarskim predsedniškim govorom, v katerem bo opisal položaj v državi in predstavil politične smernice.

V Galesburgu bo Clinton govoril o temi, ki je nekaj časa buri duhove velikega števila Američanov. Ti namreč menijo, da ni pravično, da morajo plačevati davek tudi na tisti del dohodka, ki ga porabijo za solanje svojih otrok. Clinton obljublja, da bo mogoče omenjene stroške po novem uveljaviti kot davčno olajšavo, posebne olajšave pa bodo imeli tudi starši otrok, mlajših od 13 let. Predsednik bo predstavil tudi načrt o izplačevanju nadomestil delavcem, ki so izgubili zaposlitev. Kljub temu, da ima torej Clinton v ognju nekaj izredno vročih želez, pa kritiki trdijo, da se bo »moral« zelo potruditi, če bo hotel na blizajocih se volitvah vsaj častno izgubiti.

RAZMERE V ČEČENIJI

Ruska iskrenost na preizkušnji

Zahodni politiki so začeli dvomiti tudi v moč Kremlja

MOSKVA (Reuters) - Premirje, ki ga je ruski ministrski predsednik napovedal v ponedeljek zvečer, so ruski vojaški prekršili že v noci od ponedeljka na torek. Zato se opazovalci vojne v Čeceniji že sprašujejo, kolikšna je resnična moč Kremlja - ali pa njegova iskrenost, saj krsitev napovedanega premirja morda napeljuje na misel, da skušajo Rusi z vsemi sredstvi, tudi z diplomatskimi lažmi, zavzeti prestolnico te države, ki je razglasila svojo neodvisnost.

Le nekaj ur zatem, ko je ruska vlada objavila premirje v Čeceniji, so ruski topovi znova začeli streljati na središče Groznega. To ni bilo prvič, da niso upoštevali ukaza Borisa Jelcina. Ze pred tem je predsednik ruske države dvakrat ukazal, naj prenehajo z letalskimi bombnimi napadi na civilno prebivalstvo v Groznej, rusko letalstvo pa je njegov ukaz vsakic preslišalo. Zato se nekateri že nekaj tednov sprašujejo, ali se ni Boris Jelcin

spremenil v »marioneto« v rokah »jastrebov«, ki ga obkrožajo - vojaške uprave, prvega podpredsednika Olega Sokovca, predstavnika vojaško-industrijskega kompleksa, oziroma sefa osebne straže Aleksandra Korzakova. Hkrati pa številni analitiki ob tej domnevi prezirljivo zamahujejo z roko, češ da naj bi se Boris Jelcin sam odločil, da bo po vojski poti rešil čečenski vzel in tako okrepil svojo podobo odločnega cloveka.

Sploh ni pomembno, kdo je prekršil premirje, Rusi ali Čeceni. Moskva, ki ni predlagala čečenskemu predsedniku Džoharju Dudajevu nobenih novih pogajanj, se prav gotovo zaveda, da ta ne bo pripravljen brezpogojno zadostiti zahtevam, ki jih Rusija nanj nenehno naslavlja. »Kremelj mora cimprej rešiti krizo z zavzetjem Groznega,« je izjavil eden od zahodnih diplomatov, »saj po njegovem le cimprejšnji konec vojne lahko utisa opozicijo.«

Norveška se boji Rusije

OSLO (AFP) - Norveška vlada, zaskrbljena zaradi varnosti svoje države, je včeraj pozvala sosednjo Rusijo k spoštovanju osnovnih načel sporazuma o zmanjševanju konvencionalnega orožja v Evropi. Rusija namreč zahteva revizijo sporazuma, ki ji omejuje svobodo razmeščanja konvencionalnega orožja po svojem ozemlju. Zahodne države in nekdanji moskovski vzhodnoevropski sateliti se bojijo ruskih »popravkov« sporazuma, katerega dolocila so leta 1990 podpisali predstavniki Nata in tedanjega Varšavskega pakta. Neki zahodni diplomat je opozoril, da je Rusija prejšnji teden precej svojega orožja, veliko več, kot to dopusca sporazum, premestila v Čecenijo. Norveški politiki svarijo tudi pred morebitnim ruskim kopičenjem orožja na severu.

Čečenski bojevnik (Telefoto: AP)

Male kavkaške republike so kronično nestabilne zaradi spreminjanja oblastnikov in mej, zato jih Moskva le težko nadzoruje.

Še zmeraj dve mesti v enem

JEAN-MICHEL STOULLIG / AFP

MOSTAR - Evropska uprava v Mostarju, ki ji je v preteklih petih mesecih uspelo obnoviti nekatera poslopja v uničenem mestu, obsoja Hrvate, da odklanjajo ponovno združitve in predvsem skupno policijo z Muslimani. Mesto je še vedno razdeljeno na dva dela in vsak del ima svojo policijo - muslimanska je na vzhodnem, hrvaška pa na zahodnem bregu reke Neretve, ki prečka mesto s severa proti jugu.

Glede mime prihodnosti v Mostarju prevladuje skepticizem kljub koncu vojne in energiji upravnika Evropske zveze Hansa Koschnika, ki je bil izvoljen 31. julija z dveletnim mandatom. Prejšnji župan Bremena, ki se je z novinarji pogovarjal v edinem mostarskem hotelu, ki je še v dobrem stanju, je septembra preživel atentat, ki ga pripisuje hrvaškim »kriminalcem«, mafijcem, »maskiranim v nacionaliste« in pravi, da je edina težava v tem, da Hrvati za zdaj nočejo enotnega mesta.

Z več milijonov ekujev je Evropska zveza že obnovila električno napeljavo in vodo v skoraj vseh okoliših, v muslimanskem delu pa ji še ni uspelo obnoviti vodne napeljave. V pogon poskusa spraviti tudi telefonsko povezavo, prinaša les za kurjavo, do decembra pa si prizadeva obnoviti tri tisoč his.

»To je Hirošima,« pravijo odgovorni pred preresetanimi potrditjami. Vendar pa se Mostarja, ki zivita od pomoči OZN, kazeta v drugačni luci: vzhodna stran, ki ima poškodovanih kar 85 odstotkov objektov, je leta 1992 preživela močno srbsko agresijo, predvsem pa neskončno število bombnih eksplozij vse

od hrvaškega napada maja 1993 do februarja 1994, umrlo pa je skoraj tisoč sedemsto ljudi. V zahodnem, hrvaškem delu, kjer je bilo po hrvaških virih šeststo mrtvih, je škoda velika le v bližini nekdanje fronte, bari in trgovine pa se v četrtih, ki niso bile močno poškodovane, že odpirajo. Koschnik poudarja, da je za obnovo mesta varnost nujna. Kljub temu, da je mesto demilitarizirano, je orožja več kot preveč in so policijske patrulje, ki jih sestavljajo Muslimani, Hrvatje in policisti zahodnoevropskega združenja kar močno odmaknjene.

»Zdaj napredujemo s polzjo hitrostjo,« je povedal šef uprave Martin Garrod, ki meni, da se Hrvatje upirajo ideji mešanih policijskih enot. Eden izmed stotih evropskih policistov je dejal, da pogreša sodelovanje ostalih dveh strani in da dvomi v zmanjšanje napetosti. Muslimani imajo zelo radi majhne provokacije, hrvaški policisti pa na cestnih zaporah nočejo preverjati, ali tihotapijo orožje, in tudi nočejo pripreti storilcev.

Dragan Gasić, ki je prenesel besede Evropske zveze, pa je dejal, da so kljub temu v terek z ustanovitvijo »operacijskega centra« naredili velik korak v tej smeri. Kljub koncu vojne ostaja razpoka med dvema bregovima reke Neretve še zelo ostra. Le dvesto ljudi ima dovoljenje, da lahko vsak dan prečka »mejo«, solanje otrok je ločeno in o obnovitvenem projektu bolnic, za katerega bi bili pripravljeni porabiti štirideset milijonov nemških mark, v Svetovalnem svetu države, ki ga Koschnik sklicuje vsako jutro, sploh se ni bilo govora. Ta svet ima petnajst članov, od teh je pet Hrvatov, pet

Muslimanov, trije Srbi, en zid in en prebivalec Mostarja.

»Hrvaški skrajneži, ki so vojno začeli, so še vedno na oblasti,« je dejal Rusmir Cisić, ki je pomočnik župana v vzhodnem Mostarju. Dodal pa je se, da bi morala Evropa preprečiti ponovno vojno, saj si oni želijo združenja, ne pa »berlinskega mostu«. Michelle O'Kelly iz Visokega komisariata združenih držav za begunce poudarja, da je eden ključnih problemov prav velika mešanost prebivalstva v glavnem mestu Hercegovine.

V Mostarju je pred vojno živelo sto dvajset tisoč ljudi. Vendar je veliko Srbov in ljudi, ki izhajajo iz mešanih zakonov, odslo. Njihovo mesto je zasedlo na tisoce kmetov, ki so bezali pred etničnim čiščenjem. Od tri do pet tisoč Muslimanov živi v zahodnem delu Mostarja, kjer pa nimajo pravice delati. Koschnik je 22. oktobra za tri mesece prepovedal odzemanje stanovanj.

Od septembra je čez Neretvo spet postavljen most, ki so ga zgradili Spanci in Angleži, ki pa v srcih tamkajšnjih ljudi ne bo nikoli mogel nadomestiti starega turskega mostu, ki ga je pred enim letom unicilo hrvaško topništvo. Ostalih devet mostov v Mostarju so unicili Srbi, ki se še vedno zadržujejo na gricah, od Mostarja oddaljenih le šest kilometrov, in včasih se vedno kar na slepo bombardirajo. S hriba Velez vzhodno od Mostarja so oktobra izpeljali ofenzivo na severovzhodni del mesta, da bi unicili cesto v Jablanico, ki je med drugim tudi edina povezava Mostarja s centralno Bosno in Hrvasko.

Quebec se pripravlja na odcepitev

QUEBEC (AFP) - Ugleđen poslovnež iz Quebeca Michel Belanger bo skušal organizirati fronto proti odcepitvi te kanadske pokrajine. Bliza se namreč napovedani referendum, ki naj bi francoskemu delu Kanade prinesel dolgo zazeljeno suverenost.

Nekdanji visoki funkcionar, bančnik in predsednik montrealске borse, 65-letni Belanger, je v letu 1990/91 sopedredoval komisiji narodne skupščine, ki je ugotovila, da bi bil lahko Quebec tudi neodvisen. »Ni vprašanje, ali je suverenost sploh izvedljiva, pač pa, ali pomeni najboljšo možno rešitev ali vsaj dobro,« je poudaril.

Quebeski premier Jacques Parizeau je obljubil, da bo organiziral referendum za odcepitev Quebeca v letu 1995. Čeprav se večina prebivalcev Quebeca ne ogreva za suverenost te province, število v nasprotnem taboru narašča. Raziskave kažejo, da se z odcepitvijo Quebeca strinja 47 odstotkov vprašanih, 53 odstotkov pa jih temu nasprotuje.

BEOGRAD / OBISK OVSE

Jugoslavije še dolgo ne bo v tej evropski organizaciji

BEOGRAD - Visoki delegaciji Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) ni uspelo prepričati jugoslovanskih oblasti, naj skupinam opazovalcev dovolijo vstop na krizna etnična žarišča.

Predsednik skupščine OVSE Franck Swalen je po pogovoru z Miloševićem povedal, da so bili pogovori neuspešni in da zato ne verjame, da se bo ZR Jugoslavija kmalu znasla na seznamu članic OVSE. ZRJ namreč ni bila članica nekdanje KVSE (ki se je pred kratkim preimenovala v OVSE), poleg tega pa že nekaj let ne dovoli mednarodnim opazovalcem, da bi obiskali Kosovo. »V organizaciji,« je povedal Swalen, »je 52 članic in vsaka od njih ima pravico do veta na sprejem nove države.« »Prav zato«, utemeljuje Swalen, »ni verjetno, da bi ZR Jugoslaviji prav kmalu uspelo priti v OVSE.«

Med pogovori so se sicer dotaknili tudi položaja nadržanih medijev v Srbiji, razprava o tem pa se menda ni razvila. Uradno sporočilo o pogovorih so v javnost poslali tudi iz Miloševićeve pisarne. V njem je njegova rešitev v interesu obeh strani. Delegacija OVSE se je v ponedeljek pogovarjala tudi s predsednikom spodnjega doma zveznega parlamenta Radomanom Božovićem, ki je po srečanju povedal, da »sta obe strani izrazili pomen članstva ZRJ v tej mednarodni organizaciji«. Kdo je torej v blodnjaku srbsko-mednarodne politike tisti, ki si želi Jugoslavijo v OVSE?

Davor Kriska

O čem pišejo drugje po svetu

O vojni v Čeceniji

»Glede demokratičnega napredka v Rusiji se ni vse izgubljeno. Javno mnenje namreč ostro nasprotuje čečenski vojni. Kritika prihaja tako iz ust svobodnomiselnih sodelavcev ruskih medijev, kot tudi od ljudi, kakršni je ruski izvedenec za clovekove pravice Sergej Kovaljov. Politicne stranke - od liberalcev pa do komunistov - nasprotujejo vojni, proti posredovanju v Čeceniji pa so celo nekateri ozji sodelavci predsednika Jelcina. Vsi skupaj torej nikakor ne predstavljajo skupine, ki bi jo ruski voditelj lahko kar tako zanemaril. V nasprotju z nekdanjo Sovjetsko zvezo pod vodstvom Stalina ali Brežnjeva sedanji vladi primanjkuje sredstev, verjetno pa tudi politicne volje, za trajno onemogocajne svobodnega izražanja mnenj.« (The Independent, London)

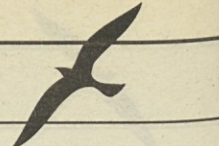
»Ce se bo vojna v Čeceniji nadaljevala, se lahko ogenj razširi po vsem Kavkazu, isto pa se lahko zgodi tudi v primeru, ce se čečensko-ruska vojna konča brez očitnega zmagovalca. Se na nekaj ne gre pozabiti: v 20. stoletju so vsem izgubljenim vojnarn v Rusiji sledile revolucije. Rusko-japonska vojna leta 1903 je vodila k revoluciji leta 1905, ob koncu prve svetovne vojne pa je v Rusiji prislo kar do dveh revolucij - februarске in oktobrске... Po neuspešnem posredovanju v Afganistanu je propadla Sovjetska zveza. Skoraj ni dvoma o tem, da bo tudi rusko-čečenska vojna povzročila pretrese. Revolucije verjetno ne bo, spremembe pa utegnejo biti resne in obsežne. Pričakujemo lahko marsikaj - od predeasnih predsedniških volitev pa tja do močnega povečanja avtoritarnih ali celo diktatorskih tendenc.« (Kuranti, Moskva)

O položaju predsednika Jelcina

»Krivdo za takega Jelcina, kakrsnega doživljamo sedaj, moramo pripisati sami sebi, saj smo mu dovolili prav vse. Navduševali smo se nad njegovimi uspehi, si zatiskali oči pred njegovimi slabostmi, opravičevali njegove poraze... S takim ravnanjem smo podprli njegove najslabše lastnosti in zavrli kvalitete. Toda vse doslej ni ukazal streljati na narod, meril je le v svoje nasprotnike; podpirali smo ga tudi pri uničenju vsemogocne komunisticne partije, saj so se njegovi cilji ujemali z našimi. Verjeli smo, da Jelcin dela v našem interesu, toda prav mi smo bili tisti, ki jih je izkoristil. Naša največja napaka je bilo prepričanje, da je gangsterska vojna znotraj sovjetske KP boj nekega demokrata proti totalitarizmu.« (Moskovski Komsomolec, Moskva)

O iranskih jedrskih zmogljivostih

»Cez štiri leta bo precejšen delež iranske energije jedrskega izvora, saj je Teheran z Moskvjo podpisal dogovor o izgradnji velikanskega jedrskega kompleksa ob Perzijskem zalivu... V Izraelu je več kot obcuten strah pred morebitnim iranskim jedrskim oboroževanjem, zaradi cesar se je ameriski obrambni minister William Perry odpravil v Izrael, kjer je ponovno potrdil, da bo Amerika izraelsko vojsko nadmoč na tem območju podpirala tudi v prihodnje. Morda pa bi bilo bolj odgovorno, ce bi Teheranu verjeli na besedo, saj so Iranci zatrdili, da bodo jedrsko enegijo uporabljali le v miroljubne namene. To bi bila enkratna priloznost, da bi Izrael prisilili k podpisu sporazuma o nesirirjenju jedrskega orožja. Zidovska država se namreč ze petindvajset let upira podpisu te listine. Izraelske jedrske zmogljivosti prav gotovo niso zanemarljive; nekateri jih ocenjujejo na sto do dvesto jedrskih konic.« (Les Echos, Pariz)

MAMILA / NOVA POT

Kokain v Mehiko s starimi letali boeing 727 in caravelle

NEW YORK - Kolumbijska kokainska mafija prevaža na tone mamila iz Kolumbije v Mehiko s starimi v tovorna letala predelanimi potniškimi letali boeing 727 in caravelle. To trdijo odgovorni pri ameriški zvezni agenciji za boj proti mamilom DEA, ki navajajo, da mamilo nato z najrazličnejšimi sredstvi odpo- tuje v ZDA in Kanado.

Kot je zapisal več- rajsni New York Times, je vsaka letalska posilka vredna 120 milijonov dolarjev. Ameriški agen- ti v mehiskem glavnem mestu so seznanjeni s tremi takimi posilkami. Lanskega maja je v Lago- su de Morenu (mehiška zvezna država Jalisco) pristal pristal boeing 727 poln kokaina, avgusta la-

ni je letalo caravelle pri- stalo na letališču neke rudniške družbe pri Sombereju, novembra pa je neki boeing 727 s padali spustil svoj tovor kokaina pri mestu Hidal- go del Parral. Agencija DEA pa je prepričana, da je kolumbijski kokainski mafiji vsaj šestkrat uspel podoben podvig.

To pa ne bi uresnili, če jim ne bi kdo nudil kritja. Američani sumijo, da so mehiski nadzor- niki poletov na placil- nem seznamu kolumbij- ske kokainske mafije. Se več, sumijo celo, da je v te ilegalne prevoze vple- tena mahiška letalska družba Taesa, ki je last Carlosa Hanka Gonzale- za, enega od najvpliv- nejših in najbogatejših mehiskih politikov.

VATIKAN / KLJUB TEŽAVAM Z ZDRAVJEM

Papež odpotuje na obisk katolikov Azije in Oceanije

Višek potovanja bo prisotnost na Svetovnem dnevu mladine

VATIKAN - Danes se papež Janez Pavel II. zopet odpravlja na dolgo potovanje: v 11 dneh bo prepotoval skoraj 34.000 kilometrov. Poglavitni cilj potovanja je okrepiti azijsko in avstralsko katoliško skupnost, ki je ponekod na robu krize, obstaja pa tudi možnost izboljšanja odnosov med Vatikanom in Kitajsko. V ozadju se skriva zaskrbljenost Vatikana za rast islama in verskih sekt.

Na svojem 63. mednarodnem po- tovanju bo papež znova obiskal Fil- ipine in Avstralijo, kjer je sicer že bil februarja 1981, ter Papuo-Novo Gvinejo, kjer je bil maja 1984, prvič pa bo dopotoval na Sri Lanko. Ce- prav je papežev program manj in- tenziven kot včasih, bo vseeno na- poren, še zlasti zaradi vročega pod- nebja, ki ga Janez Pavel II. slabo prenaša. Potovanje bo torej trda preizkušnja za njegovo zdravje, o katerem se je še pred nekaj dnevi salil. Programa vsekakor niso sk- rajšali, čeprav so potovanje načrto- vali se preden si je papež zlomil

stegenico 28. aprila lani.

Wojtyła bo torej v 11 dneh ob- skal štiri države, kjer se bo udeležil številnih srečanj, od katerih bo naj- važnejše srečanje z mladimi v Mani- li 15. januarja, cakajo pa ga tudi tri beatifikacije. Filipini so edina azijs- ka država s katoliško večino. Tu je Cerkev igrala pomembno vlogo pri Marcosovem padcu, danes pa vztraj- no obsoja vse večjo korupcijo in zlo- cinstvo. V Manili se bo zbralo na stotisoce mladih z vsega sveta. Janez Pavel II. jim bo gotovo predlagal, naj bodo aktivni nosilci krščanskih vrednot. Mogoče bo prvič prisotna tudi kitajska delegacija, predstavi- nostvo petih milijonov kitajskih ka- tolikov.

Druga etapa papeževega po- tovanja bo na Papui-Novi Gvineji. Državo je hudo pretresla secesijska vojna od otoka Bouganville, soča pa se tudi s problemi v zvezi z izko- riščanjem gozdov in rudnikov. Kato- liki so tu tretjina prebivalstva. Papež bo proglasil za blaženega kateheta

Petra To Rota, ki ga bo Wojtyła po- stavil za zgled.

Popolnoma različni so problemi, ki jih imajo v Avstraliji, kjer je kato- liska vera leta 1986 prehitela an- glikansko in prezbitersko, vendar se tudi množijo najrazličnejše sekte. Znatno je narasla tudi muslimanska vera. Tu so katoliki se zlasti nezado- voljni s papeževim stališčem v zvezi z vprašanjem ženskih duhovnic. V Avstraliji bo papež beatificiral re- dovnico Mary McMillan, ki je življenje posvetila revežem.

Končno bo Wojtyła 20. januarja potovanje zaključil na Sri Lanki, kjer predstavljajo katoliki le sedem odstotkov prebivalstva. Ob njego- vem prihodu bo nastopilo premirje med vlado in gverilci tamil, za kate- rega se papež zavzema že od leta 1989. Oblasti je do zadnjega skrbelo, da bi ob papeževem prihodu mogla izbruhniti napetost v državi. Glede tega se na Filipinih boje izgrediv islamskih separtistov, v Kolombu pa protesta budistov.

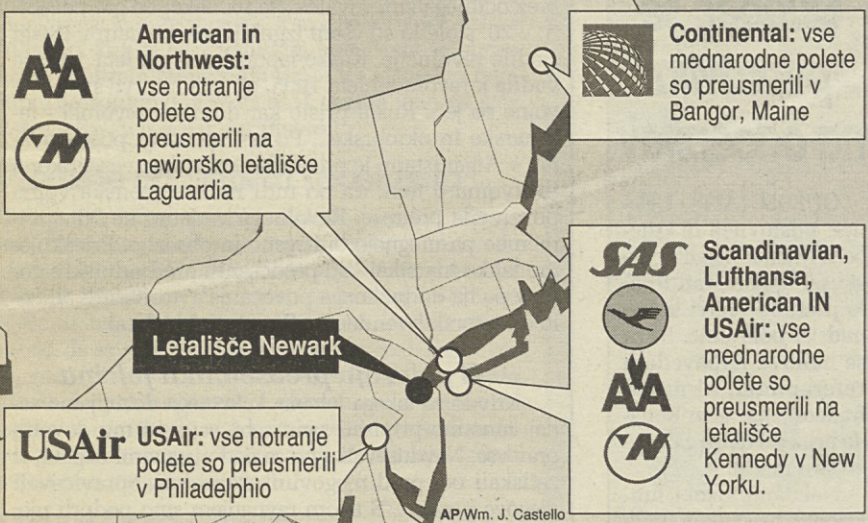
NEW YORK / LETALIŠČE NEWARK

Zaradi izpada toka kaos na letališču

Med izkopom je bager presekao kable

Izpad toka ohromil letališče Newark

V ponedeljek so med izkopi delavci poškodovali glavne električne kable na tretjem newyorškem letališču Newark. Zastali so premični trakovi za prtljago, premične stopnice in dvigala, ugasnili so računalniki. Vse polete so morali preusmeriti na druga letališča.

NEW YORK - Površnost ali morda napaka pri izkopu je v ponedeljek povzročila popoln kaos na letališču Newark, tretjemu velikemu letališču ameriške metropole. V Newarku pristajajo letala številnih ameriških in evropskih družb, ki so svoje polete v zadnjih letih preusmerile iz Ken- nedyjevega letališča, kjer se zaradi pre- zasitenosti promet pogosto odvijja z velikimi zamudami.

Do izpada električnega toka je prišlo v ponedeljek ob 8.30 po krajevem ca- su, ko je neki bager med izkopom pre- rezal kable električnega toka. Izpad si- cer ni zadeval kontrolnega stolpa in luči na pristajalnih stezah, pač pa je skoraj v celoti ohromil letališko stav- bo. Zastali so premični trakovi za pr- tljago, premične stopnice in dvigala; ugasnili so vsi računalniki in v tre- nutku je bilo delo na letališču oh- romljeno. Pred okenci so se potniki hudovali v dolgih vrstah, vendar jim osebe ni moglo pomagati. Newark so- di s svojimi 1.000 poleti dnevno med najbolj prometna ameriška letališča, ob

ponedeljkah pa je promet običajno se- gostejši kot ob drugih dnevih.

Ker je bila okvara velika in je ni bilo mogoče popraviti, je moral ravnatelj letališča Ben La Costa sprejeti drastič- no odločitev in letališče zapreti za ves potniški promet. nevarnosti sicer ni bi- lo, kajti letala so lahko nemoteno pri- stajala in vzletala, ampak potnikom ni bilo mogoče nuditi nobenega servisa. Letala so preusmerili na štiri letališča, kjer so zaradi zasičenosti nastale ve- like zamude, potnike pa so prepeljali z avtobusi. Nekatere polete pa so odpo- vedali in potniki so morali prenočiti v bližnjih hotelih ter so odpotovali sele naslednji dan. Domnevali so, da bodo okvaro lahko popravili do 19. ure, ven- dar so se popravila zavlekla in tako so letališče ponovno odprli sele včeraj zjutraj ob 6. uri, tako da se je včerajšnji promet odvijal brez večjih zamud.

Take okvare na letališču Newark do- slej se nikoli ni bilo. Sedaj, ko je do nje prišlo, so ugotovili, da so v bistvu ne- pripravljeni pri premoščanju nenadnih večjih težav.

LONDON / PANIKA MED PACIENTI

Njihov zobozdravnik je leta 1993 umrl za aidsom

LONDON - Kakih 1.300 strank londonske- ga zobozdravnika Vikra- ma Advanija je v tre- nutku pozabilo na zobo- bol, ko so izvedele, da je Advani umrl zaradi aid- sa. Ljudi je popadla pa- nika, ker se bojijo, da jih je zobozdravnik okužil. Britanska zdravstvena služba jim je že obljubi- la brezplačno testiranje, s katerim bi ugotovili, če so se okužili z viru- som HIV.

Zobozdravnik je umrl v novembru leta 1993, okužil pa se je leta 1988, ko je imel med svojimi strankami predvsem londonsko

elito, ki živi v Kensing- tonu.

Zaradi bolezni je Ad- vani leta 1991 zaprl svoji ambulantni v Ken- singtonu in Camdenu. Kljub temu pa so števil- ne njegove stranke se vedno zahajale na nje- gov dom, kjer jim je do junija 1993 popravljaj zobe.

Po njegovi smrti so zacele krožiti najrazlič- nejše govorice, ki jim je včeraj napravil konec John James, šef zdravst- vene službe v okrožjih Kensington, Chelsea in Westminster, ki je pove- dal, da je Advani res umrl zaradi aidsa.

ZDA / PO ZASUKU V DESNO

Hollywood je obrnil hrbet predsedniku Billu Clintonu

NEW YORK - Kot je zapisal Los Angeles Times, so Billu Clintonu obrnili hrbet tudi številni hollywood- ski zvezdniki in zvezde. Med neomajnimi Clintonovi oboževalci je se vedno Stephen Spielberg, ki bo aprila organiziral elitno večerjo v cast ameriskemu pred- sedniku. Po pisanju Los Angeles Timesa pa bo to in- timna večerja za nekaj izbrancev, ker so le redki pri- pravljeni plačati 1.500 dolarjev. Med volilno kam- panjo so se igralci, režiserji in producenti dobesedno prerivali, da bi segli v roke bodočemu predsedniku. Sedaj pa je Hollywood zapustil Clintonovo barko, ki je zaslila v skrajno razburkane vode po novembrskem volilnem porazu. Hollywoodski liberalci niso preba- vili Clintonovega zasuka v desno. Za igralca Mika Farrella ne bi smel Clinton prodajati svoje duše re- publikancem. Producent Steve Tisch pa je priznal, da bo njemu in ostalim zelo težko napisati kak zne- sek na ceku, s katerim bi financirali Clintona. Film- ska igralka Sarah Jessica Parker, ki je obenem bivša zaročenka Johna Kennedyja Juniorja, je napovedala, da ne bo več volila Clintona.

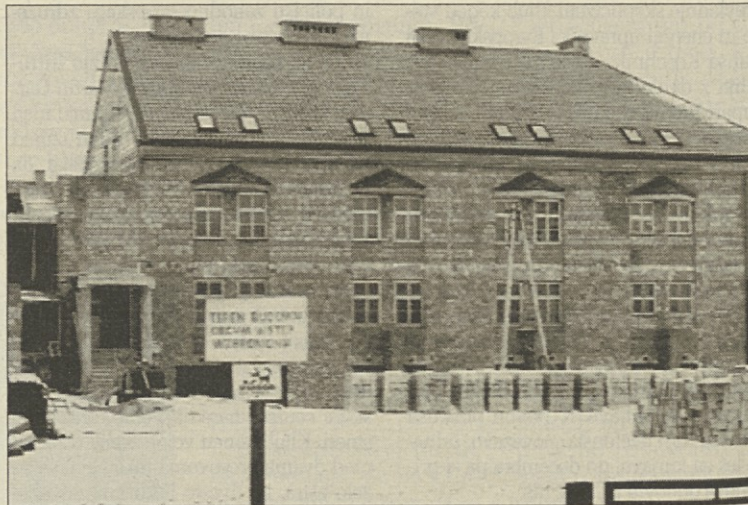
POLJSKA / ZARADI NEZADOVOLJIVEGA URADNEGA PROGRAMA

Polemike ob 50. obletnici osvoboditve Auschwitza

Židovske organizacije pripravljajo posebno proslavo

VARSAVA - Židovske organi- zacije pripravljajo lasten program za svečano proslavo 50-letnice osvoboditve koncentracijskega taborišča Auschwitz-Birkenau. Glede na to, da so bili v tem tabo- rišču pomorjeni vecinoma Židje, imajo tudi pravico, da to obletni- co sami se posebej proslavijo, je dejal Arnold Mostowicz, načel- nik organizacije, ki na Poljskem združuje židovske bivše borce in veterane druge svetovne vojne.

Mostowicz, tudi sam bivši in- terniranec v Auschwitzu, je se dejal, da je proslava, ki jo poljske oblasti pripravljajo 26. in 27. ja- nuarja, nekoliko preveč ekumen- skega znajaja in vsekakor ne bi dovolj poudarila dejstva, da je v taborišču umrl kar poldrugi mi- lijon Židov. Ti so bili med ujetniki edini, ki so jih morili zaradi njihove narodnostne, rasne in verske pripadnosti, čeprav poljska vlada tega ni hotela priznati celih 40 let.

Predstavniki raznih židovskih organizacij se bodo udeležili tudi preostalega programa, na lastni proslavi pa se bodo zbrali 26. ja- nuarja v taborišču Birkenau, medtem ko bodo oblasti, ki se

bodo udeležile uradnega progra- ma, na kosilu. Vsekakor bo ži- dovska proslava odprta vsem - tudi Poljakom, ki se po nekaterih trditvah na dogodek pripravljajo dokaj nemarno.

PRIHODNOST EVROPSKE POLICIJE

Ovire na poti do uspeha

Europol je predvsem obveščevalna agencija

HAAG - Sedez nastajajoče skupne evropske policije je leto dni po otvoritvi se vedno gradbišče. Za nekatere je gradbišče simbol ovir na Europolovi poti do uspeha, toda direktor ustanove Jürgen Storbeck ostaja optimist. Po njegovem mnenju policisti od Manchesterja do Madrida spoznavajo, da Europol pomeni ločnico med uspehom in porazom, čeprav se vedno nima dovolj pristojnosti. »Ljudje so bili presenečeni, ker so lahko tako hitro dobili zelene odgovore, zato so se začeli pogosteje obračati na nas. Mi si ne privajamo njihovih zaslug. Vsa slava ostane policistom po Evropi, zato naj se ne počutijo ogrožene,« razlaga Storbeck.

Europol naj bi bila obveščevalna agencija za izmenjavo informacij med policijami držav članic Evropske zveze v boju proti trgovini z mamili, toda sporazum, ki naj bi določil pristojnosti te ustanove, si evropske države podajajo že eno leto. Na sedežu Europolja v prometnem delu Haaga je prostora za petsto uslužbencev, večina pisarn pa je še praznih, ker je v njih trenutno le osemdeset zaposlenih. Zgradbo, kjer je prej uradovala obveščevalna služba nizozemske policije, se prenavljajo; stene so prekrivane s plahtami, povsod leži gradbeni material. Kljub temu pa uslužbenci delajo s polno paro. Evropskim policijam so posredovali veliko podatkov, z njihovo pomočjo pa se je uspešno izteklo nekaj deset mednarodnih policijskih operacij, ki bi sicer zasle v mlino birokracij.

Jürgen Storbeck, ki je pred tem vodil oddelek za boj proti organiziranemu kriminalu pri nemški zvezni policiji, je prepričan, da bi Europol lahko zapolnil praznino med pristojnostmi nacionalnih evropskih policij, ki jo s pridom izkoriščajo mednarodne mafije. Uspešno sodelovanje se je pokazalo v primeru, ko je nemška carina na tovornjaku, ki je vozil po poti Ceska-Nemčija-Francija-Nizozemska, odkrila sto kilogramov marihuane. Voznika so zadržali le dve uri, v tem času pa je Europol organiziral osem zasledovalnih skupin iz treh držav, ki so tovornja-

ku sledile do naročnika mamila. »Ni lahko tako hitro reagirati, ampak nasi fantje in dekleta to zmorejo. Sami ne moremo zatreti kriminala, toda naša vloga v skupnem boju je odločilna,« ugotavlja Storbeck.

Po začetnem nezaupanju, ko je Europol v prvih šestih mesecih lanskega leta sodeloval le v sto petdesetih primerih iz vse Evrope, se je zanimanje povečalo. Novembra in decembra lani so bili policisti iz Haaga udeleženi že v dvesto primerih, predvsem na področju ilegalnih priseljencev, tihotapljenja radioaktivnih snovi in kraje avtomobilov. Največji pomankljivosti ustanove sta nezadostna tehnična opremljenost in premalo pooblastil: Europol bi potreboval tudi osrednjo bazo podatkov, dovoljenje za dostop v baze podatkov nacionalnih policij in pooblastila za preganjanje mafijcev, ki delujejo po vsej Evropi, vendar se zdaj z njimi ukvarjajo le policije v vsakem mestu posebej. Interpol sicer pomaga lokalnim policijam, toda to je svetovna organizacija, ki se ne more v večji meri posvečati Evropi. Če bi Europol združil sile evropskih obveščevalcev, ki se ukvarjajo z organiziranim kriminalom, bi lahko policije posameznih držav s skupnimi močmi oslobile mafijske skupine in tako prispevale k skupni evropski varnosti.

Toda lepe želje se ustavi-jo pri nezaupanju in birokraciji držav članic Evrop-

ske zveze, kjer se nič ne kaže, da bi bil sporazum o Europolu kmalu sprejet. Ovire nastajajo predvsem zaradi različnih interesov evropskih držav. Španija želi, da bi bila v sporazumu zajeta tudi izmenjava podatkov o terorističnih organizacijah, ker ima velike težave z baskovskimi separatisti, medtem ko Velika Britanija in Irska temu določilo nasprotujeta, ker želita zavarovati informacije, ki sta jih zbrali v boju proti Iri. Tudi če bo sporazum sprejet v prvi polovici letosnjega leta, bo minilo se osemnajst mesecev, preden ga bodo ratificirale vse podpisnice. Storbeck kljub vsemu ne izgublja upanja: »Do zdaj smo bili uspešni. Sicer resda le na nižjih ravneh sodelovanja, ker pač nimamo dovolj pristojnosti, toda dokazali smo svoje sposobnosti. Kar naše stranke vprašajte!«

Alister Bull / Reuter

MADRID / SOJENJE UGRABITELJU ACHILLE LAURO

Domnevni terorist obtožuje

MADRID (AFP) - Sirski milijarder Monzer Kasar, ki je obtožen, da je sedmega oktobra leta 1985 sodeloval pri ugrabitvi italijanske ladje Achille Lauro, je v ponedeljek, prvi dan sodnega procesa, izjavil, da so ga posamezniki začeli izsiljevati takoj po aretaciji pred dvema letoma. Devetinstiridesetletnemu Kasarju, ki je bil pred 16 meseci po plačilu varščine izpuščen iz pripora, grozi 29-letna zaporna kazen. Na sojenju v Madridu je zanikal vse obtožbe, zato so njegovi odvetniki zahtevali oprostilno sodbo.

Kasarja so španske oblasti aretirale na madridskem letališču junija 1992 na podlagi ovadbe, da je bil »član tajne morskilne skupine«, ki je organizirala ugrabitev italijanske ladje, hkrati pa naj bi iz Marbelle v Tunis prepeljal orožje, ki so ga kasneje uporabili ugrabitelji. Španske oblasti so Kasarja poslale v preiskovalni zapor, vendar ga po letu dni izpustile po plačilu kavcije v višini 16 milijonov dolarjev.

Milijarder je med sodno razpravo povedal, da so ga izsiljevali prek siriskega zdravnika s španskim državljanstvom Taiserja Sahuda. Slednji naj bi bil tudi osebni znanec sodnika Baltazarja Garzona, ki vodi preiskavo, in se nekaterih vplivnih osebnosti. »Za vsoto 100

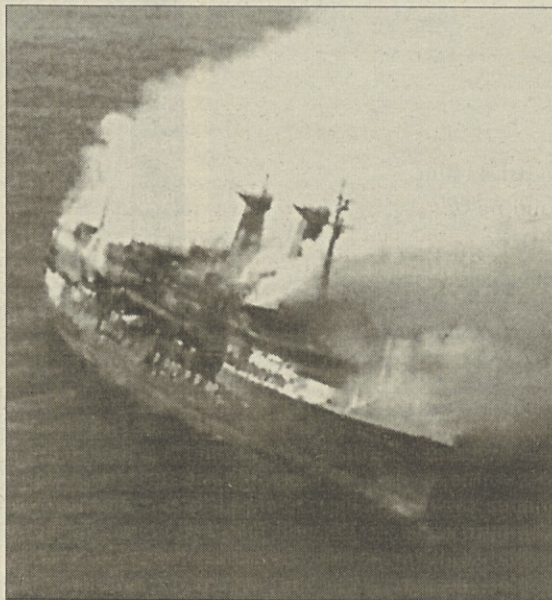
milijonov dolarjev so mi ponujali svobodo,« je izjavil Kasar, ki je pred

nedavnim poudaril, da zaupa pravosodju in upa, da bo sojenje v najkrajšem času. Španske oblasti bodo zaslišale tudi nekdanjega Kasarjevega sodelavca Ahmeda Burseda, znanega pod imenom Abu Ziad, in siriskega poslovnega Mustafa Nasima, cigar otroka so decembra lani ugrabili neznanci, vendar ju je po dveh dneh v Madridu na-

sla španska policija. Kasar je zanikal vsakršno vpletenost v ugrabitev.

Italijansko ladjo Achille Lauro so ugrabili pripadniki Fronte za osvoboditev Palestine, ki jo vodi Abu Abas. Pri tem so ubili tudi ameriškega turista zidovskega porekla Leona Klinghofferja. Španske oblasti menijo, da je Kasar leta 1985 ugrabiteljem dostavil v Tunis stiri kalašnikove in osem granat. Orožje so zatem teroristi pretihotapili v Italijo, neki komandos pa na ladjo Achille Lauro. »Res sem se ukvarjal s trgovino z orožjem, vendar izključno z zakonito, saj je potekala po določenih pogodbah med državama,« je junija 1992 povedal Kasar.

Pričakovati je, da bo tožilec predložil dokaze, po katerih naj bi bil premožni Sirijec tesno povezan z Abasovo skupino. Tožilstvo namerava dokazati, da je uspelo Abasu po ugrabitvi pobegniti le zato, ker je imel na razpolago Kasarjevo osebno letalo. Sojenje bo nedvomno trajalo vsaj stirinajst dni.

Achille Lauro je svoj konec našla v somalskih vodah

Nemci si pred zločini nekdanjih voditeljev vzhodnega dela niso pripravljene zatisniti oči

BERLIN (AFP) - Nemsko sodstvo ni pripravljeno pozabiti krivde nekdanjih vzhodnonemških voditeljev, ki imajo na vesti smrt ljudi, ki jim ni uspelo pobeg iz berlinskega zida. Na zatozno klop bodo sedli nekateri nekdanji vzhodnonemški voditelji, med njimi tudi Egon Krenz, zadnji voditelj vzhodnonemške komunistične partije in nekdanji šef tajne policije Stasi 87-letni Erich Mielke.

Krenz, nekdanji partijski in državni šef, in šest članov partijskega komiteja so obtoženi za smrt ljudi, ki jim pobeg ni uspelo in so izgubili življenje, ker so nanje streljali strazarji. Vsi obtoženi so nekoč zasedali pomembne državne položaje: Kurt Hager je bil partijski ideolog, Harry Tisch je bil vodja vzhodnonemškega sindikata, pomembne na-

loge so opravljali tudi Erich Mueckenberger, Horst Dohls, Guenter Schabowski in Guenter Kleiber.

Datum sojenja se ni znan, vendar je glasnik berlinskega sodišča v izjavi za javnost poudaril, da se bodo obtoženi zagovarjali pred obtožbo, ki jih bremeni »za smrt in poskus umora zaradi nasilja na nekdanji mednemski meji«. V obtožnici je zapisano, da omenjeni niso poskrbeli za boljše razmere na meji, na kateri so zadnjič streljali na ubežnika februarja leta 1989, sedem mesecev pred padcem berlinskega zidu (9. novembra). Več nemških časnikov je kritično pisalo o dosedanjih preiskavah, saj naj bi bili dokazi o njihovih krivdi, ki so jih zbrali odgovorni, precej sibiki. Utegne se zgoditi, da bo 57-letni Egon Krenz dokazoval, da

je bil on tisti, ki je ukazal odprtje železne zavese, ki je ločevala Nemčiji. Krenz je bil na položaj vzhodnonemške komunistične partije in na mesto predsednika imenovan 18. oktobra 1989, vendar je s svojega položaja odstopil že v začetku decembra.

Berlinski pravosodni organi so javnost obvestili, da se bo moral za svoja dejanja zagovarjati tudi Erich Mielke, nekdanji šef vzhodnonemške tajne policije Stasi, ki že prestaja šestletno zaporno kazen, ker je leta 1931 umoril policaja. Sojenje je naletelo na ostre kritike, ker je slo za obtožnico, napisano pred 60 leti, po nacistični zakonodaji. Mielke je vložil prošnjo za izpustitev, ker naj bi novembra neko sodišče razsodilo, da je njegovo zdravstveno stanje zelo slabo in se ni sposo-

ben braniti pred obtožbami, ki ga bremenijo za smrt ljudi, žrtev berlinskega zidu. Sodniki so njegovo prošnjo zavrnili: menijo, da bi nekdanji šef Stasija skušal pred novimi obtožbami pobegniti v tujino. V zaporu je že od konca leta 1989.

Nemsko pravosodje je skušalo soditi tudi nekdanjemu vzhodnonemskemu voditelju Erichu Honeckerju, ki je bil na čelu države med leti 1971 in 1989, vendar je bil sodni proces prekinjen zaradi njegovega slabega zdravstvenega stanja. Ker je imel raka na jetrih, je bil izpuščen in je maja lani umrl v Čilu. Natančno število žrtev berlinskega zidu, zgrajenega leta 1961, ni znano. Po nekaterih podatkih naj bi zahteval od 350 do 400 žrtev, vendar neka organizacija navaja podatek, po katerem naj bi bilo žrtev vsaj 588.

VZHODNA EVROPA / POSLEDICE NERAZUMNEGA GOSPODARJENJA Z NARAVO

Gozdna policija ne bo zacelila ran

DUNAJ (dpa) - Zaradi industrijskih izpušnih plinov in velikega izvoza lesa v nekdanjih komunističnih državah vzhodne in južne Evrope umirajo gozdovi. Poleg tega revščina v Albaniji in nekaterih republikah nekdanje Jugoslavije ljudi sili v posek celih gozdnih območij, da si lahko vsaj za silo ogrejejo svoje domove. Pravega obsega ekološke škode v državah, kot sta Bolgarija in Romunija, sploh ni mogoče oceniti, saj zaradi pomanjkanja sredstev nimajo niti najbolj primitivnih merilnih naprav.

Najbolj kritičen je položaj na Poljskem, kjer so trije odstotki gozdov že čisto odmrli. Pri slabi polovici vseh dreves je opaziti lažje do srednjehude poškodbe in le šest odstotkov jih je popolnoma zdravih. Z zahodno finančno pomočjo zdaj uvajajo program pogozdovanja. Poleg tega se strokovnjaki trudijo, da bi smrekove in borove gozdove ločili od mešanih gozdov, kar pa jim otežujejo peščena tla. Poljska je prek »zveplene trikotnika« - Gornja Slezija, severna Češka in Saska - povezana s podobno prizadeto Češko republiko, saj so tudi tam odmrli že trije od-

stotki gozdov. Krivci za takšno stanje so predvsem elektrarne na rjavi premog, ki vsebuje žveplo. S litri v vrednosti 36 milijard kron se bo položaj izboljšal sele na prelomu stoletja. Država bo v naslednjem letu za preusmeritev gospodinjstev na ogrevanje s plinom ali elektriko namenila dobrih šest milijard kron. V Romuniji je po uradnih podatkih propadlo že sedem odstotkov gozdov, čeprav ni mogoče dobiti natančnih podatkov, ker v državi ni neodvisnih ekoloških organizacij.

Skoraj vsa industrijska podjetja so tehnično zastarela, temu lahko pripišemo tudi visoko emisijo škodljivih snovi. Tako so v gozdnatem zahodnoromunskem Banatskem hribovju izmerili kritično vrednost tisoč mikrogramov zveplene dioksida na kubični meter zraka. Kot v Romuniji tudi v sosednji Bolgariji primanjkuje sredstev za popis škode, pa tudi v trgovini z Grčijo in Turčijo ima les zelo pomembno vlogo. To velja tudi za vojna območja nekdanje Jugoslavije, kjer ilegalni izvozniki z lesom služijo prava premoženja, hude rane pa gozdovom zadajajo tudi vojaški spopadi. Nasprotno

pa so si gozdovi v Zvezni republiki Jugoslaviji v zadnjih letih delno opomogli, in sicer zaradi embarga OZN, ki je industrijsko proizvodnjo v državi privedel skoraj do propada.

»Predsednik Milošević je iz nas naredil pravo ekološko državo,« je cinčno pripomnil predsednik Zelenih Dragan Jovanović. Obsežno krčenje gozdov zaradi izvoza lesa je opaziti predvsem na Kosovem in na zasedenih območjih vzhodne Hrvaske. V zelo revni Albaniji so gozdovi še bolj ogroženi. Se posebej v kaotičnem času prehoda iz komunizma v demokracijo so gozdove in drevesa ob cestah neusmiljeno podirali za potrebe gradnje in kurjave - po izjavah vlade 50 tisoč hektarjev v letih od 1991 do 1993. »Znasli smo se na robu ekološke katastrofe,« opozarjajo Zeleni. Zaradi poraznega stanja je država zaposlila 1400 paznikov »gozdne policije«, svetovna banka pa je prispevala prvo pomoč v vrednosti 20 milijonov dolarjev. Kljub vsem ukrepom pa ostaja preobrat v prid gozdov v Albaniji - pa tudi drugje - še vedno vprašljiv.

Uničeni gozdovi v Vzhodni Evropi

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.30	Video strani
09.55	Zimska tekmovanja, 13/28 del francoska risane serije
10.20	Ali ljudje lahko nehajo piti?, pon. am. dokumentarne oddaje
12.15	Iz življenja za življenje: Prislunimo tisini, pon.
11.40	Scepec sirnega sveta: Muskat, pon. 6/13 del angleske dokumentarne nadaljevanke
12.05	Na starih kolesih, pon. 1/12 dela ameriske dokumentarne nadaljevanke
13.00	Poročila
13.05	Video strani
15.55	Ziveti in umreti na Porterhousu, pon. 3/4 dela angleske nadaljevanke
16.45	Podarim - dobim, ponovitev
17.00	Tv dnevnik
17.10	Otroški program
	Pod klobukom
18.00	RPL - Studio Luwigana
18.45	Pari, tv igrice
19.13	Risanka
19.30	Tv dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Forum
20.20	Film tedna: Ljubim Dunaj , avstrijski film
22.05	Tv dnevnik 3, tema dneva, vreme, sport
22.25	Zarisce
	Sova
22.50	Grace na udaru, 22., zadnji del ameriske nanizanke
	Avto in poljubček
23.15	Severna obzorja, 6/33 del ameriske nanizanke
	Zgodilo se je v Juneauju
00.00	Videostrani

SLOVENIJA 2

12.50	Video strani
13.00	Euronews
15.00	Videostrani
15.05	Zgodbe iz školjke
15.35	Middlemarch, ponovitev 7., zadnjega dela angleske nadaljevanke
16.30	Videospon, pon.
	Sova, ponovitev
17.15	Z eno nogo v grobu, 5/12 del angleske nanizanke
	Umetnik
17.50	Severna obzorja, 5/33 del angleske nadaljevanke
18.35	Velike knjige, 4/6 del ameriske nadaljevanke
19.10	Podarim - dobim
19.15	V vrtincu
19.10	TV dnevnik 2, vreme
19.55	Sportna sreda
	Madrid: PEP v kosarki (M): Real - Smelt Olimpija, prenos
21.30	Slovenci v zamejstvu
22.00	Omizje : Rast ali zastoj?
00.05	Video strani

KANAL A

07.00	Video strani
12.00	Spot tedna
12.05	Na velikem platnu
12.25	Luč svetlobe, ponovitev 337. dela ameriske nadaljevanke
13.15	Rodeo, ponovitev kontaktne glasbene oddaje
14.05	Spot tedna
14.10	CMT
15.05	Spot tedna
15.10	Na velikem platnu
15.30	Male zivali, ponovitev oddaje o hisnih ljubljencih
15.50	Upravljanje, ponovitev 12. dela dokumentarne nanizanke o managementu
16.20	Sefinja, pon. 2. dela ameriske nadaljevanke
17.50	Hitlerjev SS - podoba zla, ponovitev 1. dela filma
18.45	Tv bazar
19.00	Poročila
19.10	Luč svetlobe, 338. del ameriske nadaljevanke
20.00	Benny Hill, 19. del angleske humoristične nanizanke
20.30	Dance Session, oddaja o plesu
21.00	Poročila
21.10	Dannyjeve zvezde , vedeževanje v živo
22.00	Album Show, glasbena oddaja
22.50	Ziveti danes - peščica pekla, ponovitev dokumentarne oddaje
23.20	Spot tedna
23.25	Na velikem platnu
23.50	CMT
01.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

13.30	Video strani - panorama
16.00	MMTV shop, televizijska prodaja
17.15	Ziva scena, ponovitev
19.00	Kuhajmo skupaj, kulinarična oddaja
19.30	MMTV shop, televizijska prodaja
20.00	Aktualno, zanimivo, o dogodkih okoli nas
20.40	Mortal Passion , film
22.00	Karte pripovedujejo, oddaja o vedeževanju
22.45	MMTV shop, televizijska prodaja
23.45	Video strani
01.00	Deutsche Welle

RAI 1

6.45	Aktualna oddaja Uno-mattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Nan.: Cuori senza età, vmes (10.00) dnevnik
10.05	Film: Il cacciatore solitario (pust., Nem. '74), vmes (11.00) dnevnik
11.45	Oddaja koristnih nasvetov Utile Futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Kult. tednik Primissima
14.20	Dok.: Kvarkov svet
14.50	Nan.: Pustolovščine mladega Indiane Jonesa
15.45	Mladinski variete Solletico, risanke
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.20	Neverjetne zgodbe
18.50	Variete: Luna Park (vodi Milly Carlucci)
19.35	Vreme in dnevnik
20.25	Nogomet: Milan-Reggina (IP)
22.25	Dnevnik
22.40	Film: Ho sposato un fantasma (fant., ZDA '84, r. Carl Reiner, i. S. Martin, L. Tomlin, M. Smith)
0.15	Dnevnik in vreme
0.25	Danes v Parlamentu
0.35	Dok. DSE: Sri Lanka
1.05	Aktualno: Sottovoce
1.15	Doc Music Club

RAI 2

7.00	Euronews
7.10	Oddaja za najmlajše
	Quante storie!
8.00	Nan.: Doogie Howser, 8.25 Lassie, 8.45 Družina
	Drombush
9.45	Nad.: Beautiful
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45	Variete: Quante storie, ragazzil, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.50 Santa Barbara
15.35	Kronike v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10	Iz Parlamenta
18.15	Sport in vreme
18.35	In viaggio con Sereno variabile
18.45	Nan.: La legge di Bird
19.45	Dnevnik in sport
20.30	Film: J.F.K. Un caso ancora aperto (dram., ZDA '91, r. O. Stone, i. K. Costner, Lee Jones)
23.45	Dnevnik in vreme
0.05	Aktualna odd. v živo: Stazione Centrale (vodi Oliviero beha)
0.45	Pregled tiska
1.05	Nan.: Soko 5113

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes aktualnosti
7.35	Odd. DSE: Spanscina, Sapere, Filozofija, Sola in kultura, Fantastica età, Euronews, itd.
11.15	DSE: Fantastica Mente
12.00	Dnevnik in gospodarstvo
12.30	Znanstveni dnevnik
12.40	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Italija Jug
15.15	Sportno popoldne: IP v hokeju na ledu
16.30	DSE Odprta sola, Parlato semplice, 18.00 dok. Geo
18.30	Sport, Insieme in vreme
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.50	Blob Soup, 20.10 Blob
20.30	Aktualno: Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Aktualno: Speciale 3
23.50	Variete: Spazio Ippoliti
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario
1.45	Blob

RETE 4

7.15	Nan.: Love Boat
8.00	Nad.: Diritto di nascere, 8.30 Pantanal
9.00	Variete: Buona giornata, vmms 9.30 nad. Guadalupe, 10.30 Catene d'amore, 11.35 Febbre d'amore, 12.30 Lasciati amare, vmes (11.30) TG 4
13.30	Dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri, 15.00 Cuofre selvaggio, 16.00 La donna del mistero
17.15	Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik in vremenska napoved
20.35	Film: Una vedova allegra, ma non troppo (kom., ZDA '88, i. M. Pfeiffer, M. Modine)
22.40	Film: La montagna (dram., ZDA '56, i. S. Tracy, R. Wagner), vmes (23.45) dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Complotto in famiglia (vodi A. Castagna)
15.20	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroški variete, vmes risanke
17.55	TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40	TV film: Cose da non dire (dram., ZDA '93, i. M. Gilbert, K. Nelligan)
22.30	Aktualno: Braccio di ferro (vodi E. Mentana)
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.30	Otroški variete
9.25	Nanizanke
12.25	Odpri studio
12.30	Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50	Otroški variete
14.00	Odpri studio
14.20	Aktualno: Village
14.30	Variete: Non è la RAI
16.00	Variete: Smile
16.05	Nan.: Star Trek
17.10	Variete: Talk Radio
17.25	Nan.: Il principe di Bel Air, 18.10 Ultraman, 18.45 Village, 18.50 Bay-side School
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Karaoke
20.45	Film: 7 minuti in Paradiso (kom., ZDA '86)
22.40	Fatti e misfatti
22.45	Nan.: Quelli della speciale - Il piccolo zingaro
0.45	Italia 1 sport

TELE 4

13.30	19.30, 22.10, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30	Nad.: La terza guerra mondiale

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Quarantaduesima strada (glas., '93)
20.35	Glasba: C'era una volta il festival di Napoli
23.00	Variete: Tappeto volante

Koper

16.00	Euronews - tv novice
16.15	Aktualnosti, tedenska rubrika
16.45	Rhythm & News, vodi Andrea F.
17.45	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
18.00	Slovenski program
	Studio 2, minestra
18.45	Primorska kronika
19.00	Tv dnevnik
19.30	Tecaj angleskega jezika, »Full Of Surprises«
20.00	Euronews
20.30	»Bersaglio«, v studiu Maurizio Bekar
21.30	Leteci zdravniki, tv nani-zanka
22.15	Tv dnevnik
22.30	Zdaj in za vekomaj , angleska komedija, 1956
	Igrajo: Janette Scott, Vernon Gray in drugi; režija: Mario Zampi

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Nas hrupni dom, pon.
09.30	Dokumentarna oddaja
10.10	Kasandrin most, pon. filma
12.15	Zunanjepolitico porocilo, pon.
13.00	Cas v sliki
13.10	Mi
13.35	Pravica do ljubezni
14.00	Ordinacija Bülowbogen
14.45	Pogledi od strani
15.00	Otroški program
15.45	Smrcki
16.05	Artefix
17.00	Mini cas v sliki
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Nas ucitelj dr. Specht
	Dvboj
18.30	Nas hrupni dom
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Sport
20.15	Nevarna razmerja, ameriska psihološka shriljivka, 1992
21.55	Zdravniki, 6. del
23.20	Cas v sliki
23.25	Pogon cez drn in strn , francoska kriminalka, 1972
	Režija: René Clement
01.25	Video strani

ORF Avstrija 2

14.50	Tisoc mojstrovin
15.00	Lipova ulica
	Okvare
15.30	Ljudje iz St. Benedikta, 3. del
	Gralin
16.15	Moc strasti
	Junasko dejanje
18.00	Mi
18.25	Vseh devet kijev
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, vreme
20.00	Kultura
20.15	Gospa kmetica , nemski tv film, 1993
21.50	Pogledi od strani
22.00	Vecerni studio
22.35	Po poplavi, dokumentarni film
23.20	Sport
00.20	Hello Austria, Hello Vienna
00.50	Oce gospodar , italijanski film, 1977
	Režija: Paolo in Vittorio Taviati
02.35	Video strani

Hrvaška 1

08.00	Dobro jutro
10.00	Porocila
	Solski program:
10.05	Pet otrok in Pesko, 5/6 del serije
10.30	Svet narave: Morski psi pravzaprav niso tako slabi
11.20	Hrvaški jezikovni leksikon: Pravopis
11.30	Narnijske kronike, 12/18 del serije
12.00	Porocila
12.05	Cesarica, 63/211 del nadaljevanke
12.50	Zadnji lov , ameriski film, 1956
	Igrajo: Robert Taylor, Steward Granger, Lloyd Nolan, Debra Paget in drugi; režija: Richard Brooks
14.35	Polna hisa, ameriska humoristična nanizanka
15.00	Risanka
15.30	Nekaj važnega
	Kako je kaj nastalo
	Ko vprašam odrasle
16.05	Prvic, 2/6 del nanizanke
16.30	Porocila
16.40	Ucimo se o Hrvaski
17.10	Pazi, steklo!
17.45	Hrvaska danes
18.00	Kolo sreče
18.35	Santa Barbara, 909. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1, vreme
20.02	Sport
20.10	Iz strankarskega življenja
20.55	Ljubezen do denarja, dokumentarni film
21.45	Znanost in mi
22.30	Slika na sliko
23.10	Oddaja resne glasbe
00.10	Porocila
00.15	Sanje brez meja

Hrvaška 2

17.25	Tv-koledar
17.35	Majski cvetovi, ponovitev 10/13 dela angleske nanizanke
18.25	V iskanju pustoloscina, pon. 6/9 del dokumentarne nadaljevanke
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.00	Vreme
20.02	Sport
20.10	Zakonca Fields v Franciji, 18/18 del angleske humoristične nanizanke
20.40	Majski cvetovi, 11/13 del angleske nanizanke
21.30	A Chorus Of Disapproval , angleski film, 1988
	Igrajo: Jeremy Irons, Anthony Hopkins, Prunella Scales in drugi; režija: Michael Winner
23.05	Video strani

MTV Madžarska

06.00	Sončni vzhod
09.00	Cez dan, nato Igra, Zdravilna pamet, dokum.
11.30	Mejno mesto, serija
12.00	Opoldanski zvon
12.05	Posel
12.20	Borza
15.05	Koliko je vreden podeželan, studio Szeged
15.20	Zgodovina za solarje
16.00	Dnevnik
16.05	Zavozlano, slovnica
16.25	Gospodična, serija
17.00	Vklopi, za otroke
17.45	Cerkev za vsakogar
18.15	Posel
18.30	Maček v zaklju, kviz
19.00	Pravljica
19.09	Muza, novice iz kulture
19.30	Dnevnik
	Telesport
20.20	Bili so mladi, italijanski film
21.55	Dnevi obleganja, Budimpesta, 1945
22.00	Rokopis
22.35	Kot v kinu
00.40	Dnevnik BBC

TV SLOVENIJA 1
17.10

POD KLOBUKOM,
mladinska oddaja

V Otroškem in mladinskem programu TV Slovenija za januarjem začnemo še eno novo oddajo, ki smo jo poimenovali kar Pod klobukom. Klobuk je pač zaščitni znak redakcije in izpod tega čarobnega pokrivala že leta prihajajo nove in nove oddaje za otroke in mlade po srcu. Sive celice so se že udomačile, da pa ne bomo telovadili samo z možgani, vam ponujamo možnost, da zapojeite in zaplešete z nami, za vse nas zalgrate skeč, ki ste ga pripravili skupaj s sošolci, se nasmejite...

Na zaslone prihaja otroški show, kot se temu reče. Za prenapete otroške glavice bo srečanje z nami po napornem pouku, različnih krožkih in drugih obveznostih pravo razvedrilo, saj upamo, da se bo 45 minut veselega razpoloženja prenalo tudi na vas.

Želimo, da tudi ta oddaja postane vaša in naša in vas vabimo k sodelovanju. Vsi osnovnošolci, ki radi pojeite, plešete, igrate in prebirate knjige, vabljeni.

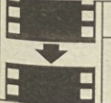
Knjige? V oddaji je tudi mini kviz, v katerem se vsakokrat pomerita v poznavanju ene od knjig iz naše lestvice najbolj branih, dve skupini osnovnošolcev. Šole izbiramo z žrebom. Vprašanja so »strogo resna« in prav tako odgovori.

Še en mini kviz bo v vsaki oddaji, in to pod delovnim naslovom Plesna šola. No v tej šoli se bomo skupaj z gosti naučili vsaj deset plesov, od Krementčkovih naprej. Plesne korake nas bodo učili naši voditelji Katja, Dunja, Davor in Kazinarji. Vprašanje s plesnega področja pa bo namenjeno izključno vam pred zasloni.

Ne smemo pozabiti na posebno rubriko »Pritoževalnica gospe Marte in asistenta Lojzeta«. Oba sta skrajno resna, za imenom gospa Marta se skriva Desa Muck, vaša stara znanca. Njena desna roka Lojze pa je Žiga Saksida iz Gledališča Ana Monro, ki tudi slovi po resnosti.

Torej, če vas karkoli muči, jezi, spravlja ob pamet, napišite kratko pismo na Kolodvorsko 2-4, TV Slovenija, Otroški in mladinski program s pripisom za oddajo Pod klobukom - Pritoževalnica. Vedno bosta Marta in Lojze pripravila vsaj tri odgovore, saj se držita načela, da so vse dobre reči najmanj tri.

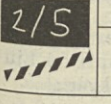
Družili se bomo vsakih 14 dni, in kdo vas vabi: voditelji oddaje Katja Romih, Davor Božič, Dunja Kranjac, režiser oddaje Franci Arko in urednica oddaje Tatjana Trtnik.

TV SLOVENIJA 2
19.15

V VRTINCU,
oddaja o filmu

Tokrat smo izbrali western Tombstone. Tako se imenuje zakotno mestce v Arizoni, ki ga obvladujejo najbolj brezvestni lopovi, povezani v tolpo, ironično imenovano The Cowboys. Roka zakona pa tudi ni daleč; v mesto namreč prijezdita Wyatt Earp in Doc Holliday, tako da je večni obračun dobrega in zla spet na dlani.

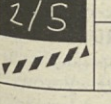
V rubriki Zadelek v polno pa vas pričakuje Meryl Streep v filmu Divja reka. Prvi visoko proračunski hollywoodski izdelek na temo raftinga se baje lahko postavi ob bok legendarnemu filmu Odešitev iz začetka 70. let. Vsekakor pogumna primerjava, vredna dobrega preverjanja.

RETE 4
22.40

THE MOUNTAIN,
ameriški film, 1956

Režija: Edward Dmytryk
Igrata: Spencer Tracy in Robert Wagner

Zachary je bil dolgo let vodil po avstrijskih Alpah, a je službo opustil, ko je na nekem izletu prišlo do smrtne nesreče. Sedaj je pastir in skromno živi z mlajšim bratom Kristofom. Kristof hoče obogateti, hribovski svet je zanj pretesen. Ko pride do letalske nesreče, se Kristof odloči, da bo letalo poiskal, da bi se polastil morebitnih dragocenosti. Zachary brata spremlja, čaka pa ju veliko presenečenje, ki usodno vpliva na njuni življenji in bodočnost.

RAI 2
10.30

JFK - UN CASO ANCORA APERTO,
ameriški film, 1991

Režija: Oliver Stone
Igrajo: Kevin Costner, Sissy Spacek, Joe Pesci, Tommy Lee Jones, Gary Oldman

Neworleanski odvetnik Jim Garrison raziskuje Kennedyjevo smrt. Kljub številnim oviram odkrije, da je predsednikov umor naročila CIA, da bi preprečila umik iz Vietnama. Film je imel izreden komercialni uspeh in je dobil kar osem nominacij za oskarja.

A KANAL
20.00

BENNY HILL,
angleška humoristična serija

Oglejte si, kako poteka slovesnost, na kateri mafijski bofer Benito podeljuje priznanja najboljšim zločincem leta. Vsekakor so mojstri svojega poklica, saj pred slavnostnim finalom nekdo pokrade vse pokale. Nadalje bomo pričali zadregi mladih zakoncev, ki ugotovita, da meja med zahodnim in vzhodnim blokom poteka ravno čez njuno spalnico. In ker je zdaj pač tak čas v letu, bo Bennyeva športna redakcija razglasila tudi športnika leta.

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 20.20

Nova domovina in spoznanja

Ljubim Dunaj, avstrijski film, 1991

Režija: Houchang Allahyary
Scenarij: Reinhard Judd in Houchang Allahyary
Igrajo: Veredoon Varochsad, Dolores Schmidinger, Hanno Poschl, Marisa Mell

Tujec v tuji deželi - v vedri komediji LJUBIM DUNAJ razmisli o tem problemu iranski režiser in psihiater, naturalizirani Dunajčan Houchang Allahyary. S svojim filmom je obredel številne festivale, si prislužil kar nekaj nagrad, med drugim tudi Nestroyevu, ki jo podeljujejo na Dunaju najboljšim umetniškim stvaritvam s področja humorja, predvsem pa si je pridobil naklonjenost občinstva. In to je nekaj, kar se samim avstrijskim režiserjem ne dogaja prav pogosto. Toda Allahyary je pač doma v dveh različnih svetovih in znal ju je povezati v zgodbo, v kateri na humoren način

predstavi oba pola. Ali Mohamed, iranski profesor nemščine, pride na Dunaj s svojo sestro in sinom. Domo vino zapustijo zato, ker se na eni strani bojijo vojne, na drugi strani pa tudi zato, ker si Ali nadvse želi spoznati mesto, ki ga obožuje od trenutka, ko je prvič videl filme o ljubki cesarici Sissi. Toda Ali kmalu odkrije, da je resničen Dunaj drugačen od tistega, ki je živel v njegovih predstavah. Začne se že na železniški postaji in se nato nadaljuje v hotelu, ki ni najbolj imeniten, zato pa ponuja zatocišče predvsem emigrantom in beguncem v 2. dunajskem okrožju. V hotelu vladajo običaji, ki Alija popolnoma zmedejo in celo razburijo, njegova družina se je čez noč prisiljena soočiti z navadami in razvadami zahodne civilizacije. Predvsem pa s skušnjavami. Aliju ni

treba dolgo čakati in že doživi svojo prvo zahodno erotično izkušnjo. Toda Marianne je poročena in njen mož si ne beli glave zaradi zenine nezvestobe. Vrhun vsega tudi Alijeva sestra po hitrem postopku izgubi glavo in preden bi temperamentni brat lahko posredoval, se že začne nova ljubezenska romanca. Kljub vsemu se Ali ne namerava odpovedati svojim orientalskim koreninam, zato se spusti v spopad z novim okoljem, boriti se mora z zoprimimi uradniki, z drugačno miselnostjo, tudi problemi z jezikom niso redki. Njegov vrednostni sistem je ogrožen in z njim tudi njegova identiteta. Toda Ali je vzljubil Dunaj in njega je vzljubila Dunajčanka. To pa pomeni - tako je prepričan Ali - da ga mora omožiti. Je Ali Mohamed principielen ali trmast?

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul On MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Popoldanski Mix; 16.30 Coca Cola Report; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Real World 2; 22.30 Beavis & Butthead; 01.30 The End?

SKY ONE

11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Lace 2; 16.00 The Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbuster; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Dangerous Game; 23.00 Star Trek

PRO 7

05.00 Ponovitve; 11.30 Moško gospodinjstvo; 12.00 Agentka s srcem, serija; 13.00 Charliejevi angelčki, serija; 15.00 Colbyjevi; 16.00 Hliska v pretrji; 17.00 Risanke; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 20.00 Poročila; 20.15 Brisco Country; 21.10 Renegade - dvakrat dva milijona, serija; 23.00 Masterblaster; 00.25 Poročila

PREMIERE

14.00 Džungelska vročica; 14.50 Brez Srca za otroke?; vnuki ameriških sanj; 16.20 Smrtna igra, am. triler, 1992; 18.10 Brez izhoda, am. akcijski triler; 19.40 Premiere; 20.15 Zlobna kri, ameriški triler, 1993; 21.45 Made In America, ameriška komedija, 1993

SAT 1

07.30 Ponovitve serij; 12.00 Loving - ljubezenske poti; 12.30 Pod kalifornijskim soncem; 13.30 Falcon Crest; 14.30 Tarzan; 15.00 Vesoljska ladja Enterprise; 16.00 MacGyver; 17.00 Tvegalji; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pajdi na vse; 19.00 Poročila; 19.15 Šport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Köning, nem. serija; 21.15 Hunter; 23.00 Zelene barretke, ameriški vojni film, 1967

EUROSPORT

08.30 Rally; 09.00 Euroski; 10.00 Umetnostno diranje; 12.00 Rally; 12.30 Nogomet; 14.30 Evroteenis; 15.30 Euroski; 16.30 Konjenišvo; 17.30 Nogomet; 19.30 Športna poročila; 20.00 Boks; 21.30 Rally; 22.00 Motorji; 23.00 Karting; 00.00 Jahanje; 01.00 Športna poročila

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, ameriška serija; 17.00 Jeopardy; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in slavn; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Laurina senca, am. triler; 22.10 Stern TV, magazin; 23.15 Gottschalk-Late Night Show; 00.00 Poročila; 00.30 Nočni program

RTL 2

06.00 - 17.30 Ponovitve; 17.30 Zorro, serija; 18.00 Umik; 18.30 Nasmehnite se, prosim; 19.00 Poročila; 19.05 21. Jump Street, 3.del; 20.00 Poročila; 20.15 Jamaško zlato, am. pust. film, 1971; 21.50 Wrestling; 23.00 In vendar je prišla, am. - avstralska kriminalka

SKY MOVIES

15.00 Staying Alive; 17.00 Give My regards To Broad Street; 19.00 Out On A Limb; 21.00 1492: Conquest Of Paradise; 23.35 Body Of evidence, am. triler 1993

MOVIE CHANNEL

13.10 Strictly Barroom; 15.00 The Polar Bear King; 17.00 Around The World In 80 Days; 19.00 Freeze Frame; 21.00 Strictly Barroom; 22.35 Barbarians At The Gate

FILMNET +

16.05 K-TV; 18.00 Year Of The Comet; 19.50 Pregled programa; 20.00 All American Murder; 21.30 E News

SUPER CHANNEL

14.00 Kolo denarja; 17.30 Poročilo Financial Times; 18.00 Danes, novice; 19.00 Poročila; 19.30 Golf; 20.30 Dateline, magazin; 21.30 Inside Edition; 22.00 Poročila; 22.30 The Tonight Show; 23.30 Res osebno, talk show

CNN

06.00 - 23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Report; 13.30 Business Day; 14.30 Business Morning; 15.00 Larry King Live; 17.30 Business Asia; 20.00 World Business Today; 21.00 International Hour; 23.00 International Hour; 00.45 World Sport

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Blovreme; 8.05 Radio plus; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Iz glasbenih šol; 21.05 Zborovska glasba po želji; 21.40 Minute za...; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba sveta; 23.05 Literarni nokturno.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketata; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.25 Nagradna uganka; 18.15 RGL na razjo gre; 20.00 Pole position; 22.00 Radosti življenja; 1.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema; 10.20 Telefoni na femo; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Moda; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Moda; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.20 Kviz; 17.00 Gremo v prihodnost; 19.30 do 24.00 Večerni pr. - Parnas.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 9.15 Na postaji zvokov; 11.45 Info-servis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste, poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Pojoči srebrni klobuček; 18.00 Mladi mladim; 19.30 Šport in glasba; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva; 22.15 Glasba; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Jubilejni 101. Avtodrom; 14.00 OF (24 ur info); 15.00 Recenzije & Napovedi + Fotopanika; 17.00 Rock Indok; 19.00 TB: Black Crowes; 20.00 Kozmiki, Night Time, Blues, Pantonalni kabaret; 24.00 Reprize.

Radio Trst A

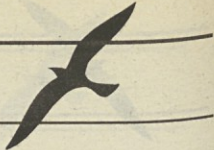
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik; 9.10 Odprta knjiga; Cvetje in jeseni (I. Tavčar, r. M. Sosič); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Revija ZCPZ: 2PZ lgo Gruden; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 15.00 Pot-puri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10: Mi in glasba: 85 let Glasbene matice; 18.00 Literarne podobe: Literarne kritičke skice in osnutki; 18.30 Made in Italy; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 21.15 Samo za vas; 22.00 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koroška

18.10-19.00 Društva se predstavljajo; 21.05-22.00 Kako poslušati glasbo.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V četrtek, 12. januarja, ob 20. uri: INSTITUT EGON MARCH: CUKRARNA (LD).
V petek, 13. januarja, ob 20. uri: Slawomir Mrozek - NA ODPRTEM MORJU. Gostuje Slovensko ljudsko gledališče Celje (SD).

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

V četrtek, 12. januarja, ob 19.30: UGANKA KORAJZE, za abonma dijaski 5 večerni in izven. Predstava bo še v soboto, 14. januarja, ob isti uri, za izven.
V petek, 13. januarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMACE, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

Danes, 11. januarja, ob 20. uri: W. Allen - ZAIGRAJ SE ENKRAT, SAM, za izven.

V četrtek, 12. januarja, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LAJA? za izven.

V petek, 13. januarja, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDECE LICE, za izven.

V soboto, 14. januarja, ob 20. uri: M. Jesih - LJUBITI.

OPERA, tel.: 061/ 331-950

Danes, 11. januarja, ob 19. uri: L. Minkus - DON KIHOT, za izven.

V četrtek, 12. januarja, ob 19. uri: E. Wolf-Ferrari - STIRJE GROBIJANI, za red četrtek II.

V petek, 13. januarja, ob 15. uri: P. I. Cajkovski - HRESTAC.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 11. januarja, ob 19.30: E. Flisar - STRIC IZ AMERIKE, za abonma E. Predstava bo še v četrtek, 12. januarja, ob isti uri, za izven in v soboto, 14. januarja, ob isti uri, za abonma vikend.

V petek, 13. januarja, ob 20. uri: E. Car - POREDUSOV JANOS, za izven.

V soboto, 14. januarja, ob 11. uri: S. Makarović - SHOW STRAHOV, za izven in konto.

SENTJAKOBSKO GLEDALISČE,

tel.: 061/ 312-860

V petek, 13. januarja, ob 19.30: A. Hieng - ZAKLADI GOSPE BERTE, za abonma red A in izven.

V soboto, 14. januarja, ob 19.30: J. Jurčić-A. Inkret - ZGODBA O DESETEM BRATU, za abonma red sobotni in izven.

V nedeljo, 15. januarja, ob 16. uri: D. Muck - KDO JE UBIL ZMAJA, za izven.

LGL, tel.: 314-789

KULTURNICA, Židovska steza 1

V petek, 13. januarja, ob 18. in 19. uri: A. Goljevšček - GORNASTENISEDIMUHA, premiera, za izven.

VELIKI ODER

V četrtek, 12. januarja, ob 17. uri: M. Loboda - PEPELKA, za izven.

V soboto, 14. januarja, ob 11. uri: N. Simončič - VELIKI KIKIRIKI, za izven. Ob 17. uri: Fulvio Tomizza - TUDI BOLHE KASLJAJO, za izven.

CELJE

SLG, tel.: 063/ 25-332

V soboto, 14. januarja, ob 10. uri: A. Wendt - TICEV JAKA, za abonma mravljica in izven.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

Danes, 11. januarja, ob 19.30: J. Mortimer/B. Cooke - KADAR MACKE NI DOMA, za abonma rdeči in izven. Predstava bo še v petek, 13. januarja, ob isti uri, za abonma petek 2 in izven in v soboto, 14. januarja, ob isti uri, za abonma sobota 2 in izven.

JESENICE

GLEDALISČE TONETA CUFARJA,

tel.: 064/ 81-260

Do sobote, 14. januarja, ob 20. uri: Sean Ocasey - TA PRSPARAN JUR.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/ 221-206

V petek, 13. januarja, na malem odru ob 21. uri: KABARET XX. STOLETJA - CABARET UNPLUGGED (SKAKAFCI ODSTEKANO), za abonente in izven.

OPERA, tel.: 062/ 221-206

V četrtek, 12. januarja, ob 19.30: Stein-Bock-Harnick - GOSLAC NA STREHI, za red TAM in izven.

V soboto, 14. januarja, ob 19.30: L. Minkus - DON KIHOT, za red opera in izven. Predstava bo še v nedeljo, 15. januarja, ob 16. uri, za red upokojenci, nedelja in izven.

V sredo, 18. januarja, ob 19.30: G. Verdi - RIGOLETTO, za red zeleni in izven.

LGL, tel.: 062/ 26-748

V nedeljo, 15. januarja, ob 10., 11.30 in 15. uri: Svetlana Makarović - SAPRAMISKA, za izven.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326

V petek, 13. januarja, ob 20. uri: Aldo Nicolaj - NI BILA PETA, BILA JE DEVETA, za izven.

V soboto, 14. januarja, ob 10., 11.30 in 16. uri: M. Loboda - PEPELKA, za abonma velikega polzka in izven.

ZAGORJE

KC DELAVSKI DOM, tel.: 0601/ 64-171

V četrtek, 12. januarja, ob 19.30: Slawomir Mrozek - NA ODPRTEM MORJU.

Handkov Čas, ko nismo vedeli ničesar drug o drugem od petka v tržaskem gledališču Rossetti, konec meseca pa še v Kulturnem domu

Prvič sta Slovensko stalno gledališče in Stalno gledališče FJK scensko igro Petra Handkeja predstavili na odprtem v lanskem juliju na čedajskem Mittelfestu - na sliki prizor iz te postavitve - sedaj pa prihaja delo v okviru abonmajev obeh teatrov v dvorano. Italijanska verzija, gre samo za glas pripovedovalca, bo na sporedu od petka dalje, slovenska pa od 28. januarja.

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Razstava OPERA PRIMA - 22 MEDNARODNIH UMETNIKOV: SEDAJ IN TEDAJ je na ogled do 30. januarja.

V dvorani E3 je do 13. januarja na ogled razstava izdelkov učen in učencev osnovnih šol in dijakin in dijakov srednjih šol DRUŽINA V SLIKI IN BESEDI.

Danes, 11. januarja, bo ob 20. uri otvoritev razstave arhitekta IVANA VURNIKA.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 29. januarja na ogled retrospektivna razstava FRANA KRASOVCA.

V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava slik DUSANA KIRBISA je na ogled do 15. januarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik SANDRA PECENKA je na ogled do 27. januarja.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava slik BOJANA GORENCA je na ogled do 25. januarja.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava slik članov Makedonskega kulturnega društva Makedonija je na ogled do 26. januarja.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava kipov TONETA DEMSARJA je na ogled do 23. januarja.

GALERIJA LEK, Verovškova 57

Razstava slik MAGDE in EMILA MARINSKA je na ogled do 20. januarja.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska c. 22

Razstava plastike in akvarelov SONJE RAUTER ZELENKO in KARLA ZELENKA je na ogled do 16. januarja.

GALERIJA SMELT, Dunajska 160

Razstava slik ZVESTA APOLLONIA.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

V četrtek, 12. januarja, bo ob 20. uri otvoritev instalacije SAMO. Razstava bo na ogled do 3. februarja.

GALERIJA TIVOLI, Pod turmom 3

V četrtek, 12. januarja, bo ob 16. uri organizirano javno vodstvo po retrospektivni razstavi grafik ADRIANE MARAŽ.

KD SPANSKI BORCI, Zaloska 61

V četrtek, 12. januarja, ob 18. uri: razstava grafik SPELE UDOVIC. Razstava bo na ogled do 31. januarja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

Razstava skulptur kiparja VIKTORJA PLESTENJAKA je na ogled do 31. januarja.

GALERIJA SOU

Razstava slik BOJANA BITEZNIKA je na ogled do 27. januarja.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE, Celovska c. 23

Razstava SLOVENSKI OLIMPIZEM bo na ogled do konca februarja 1995.

KIC KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7

Razstava GRADEC - SLIKE MESTA je na ogled do 28. januarja.

BEGUNJE

GALERIJA AVSENIK

Razstava TROFEJE IZ NAMIBIJE je na ogled do 13. februarja.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE

Pregledna razstava JAKOBA SAVINSKA je na ogled do 20. januarja.

NOVA GORICA

GORISKI MUZEJ

Retrospektivna razstave grafik in risb PAVLA MEDVESCKA je na ogled do 23. februarja.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN, Tartinijev trg 3

Razstava grafik MARINA MARINIJA je na ogled do 20. januarja.

ROGAŠKA SLATINA

RAZSTAVNI SALON

ZDRAVILISCA ROGASKA SLATINA

Razstava slik ALENKE KHAM-PICMAN je na ogled do 13. januarja.

ZAGORJE

KC DELAVSKI DOM

V petek, 13. januarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave slik VESNE OBID. Razstava bo na ogled do 2. februarja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Jutri, 12. t. m., ob 20.30 (red D in E) gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega z delom Marca Camoletti »Pridi gola na večerjo«.

Ponovitve: v petek, 13. t. m., ob 20.30 (red A in F), v soboto, 14. t. m., ob 20.30 (red B) in v nedeljo, 15. t. m., ob 16. uri (red C).

Gledališče Rossetti

V petek, 13. t. m., ob 20.30 bo na sporedu predstava P. Handke »L'ora in cui non sapemo niente l'uno dell'altro«. V abonmaju - predstava 2. Vstopnice pri blagajni gledališča 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00. V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra«. Urnik od 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Danes, 11. t. m., ob 20.30 ponovitev dela »Come le foglie« G. Giacose v izvedbi S. Fantonija in Carole Stagnaro s sodelovanjem skupine »La Contemporanea 83« iz Rima. Režija Cristina Pezzoli.

Ponovitev predstave jutri, 12. t. m., ob 20.30.

KOROŠKA

CELOVEC

Modestov dom: v četrtek, 13. t. m., ob 19.30 Premiera lutkovne igre »Jajce

BELJAK

Studijski oder Beljak (Kellertheater): danes, 11. t. m., ob 20. uri »Lift« (Rupert Henning).

ŠENTJAKOB

V petek, 13. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu »Maturantski ples«.

Danes, 11. t. m., ob 18.00 - Srečanje z glavnimi interpreti - Giacosa ed il teatro borghese - Sodelovali bodo prof. Marzia Pieri in igralci.

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V ponedeljek, 23. in v torek, 24. t. m., ob 20.30 gostovanje gledališke skupine APAS s Pirandellovim delom »Fu Mattia Pascal«.

VIDEM

Teatro Contatto

Od 12. do 15. t. m. bo na sporedu predstava Edoarda Sanguinetija »Storie naturali« (Naravne zgodbe).

ŠENTJANŽ V ROŽU

Stara sola: v soboto, 14. t. m., ob 19.30 - Novoletni koncert s slovenskim oktetom.

RADIŠE

Kulturni dom: v soboto, 14. t. m., ob 20.00 - 19. Radiški ples - Igra ansambel Gasperji.

GLOBASNICA

Pri Sostarju: V soboto, 14. t. m., ob 20.00 - Podjunski ples - Igra ansambel Zasavci.

PORTOROŽ

AVDITORIJ,

tel.: 066/ 747-230

IV. SLOVENSKI FILMSKI MARATON

V petek, 13. januarja ob 10.30: promocija novega digitalnega sistema DIGILINE; ob 12. uri: VASKI UCITELJ; ob 14. uri: PORTRET LOJZETA ROZMANA; ob 15.10: MRKI KONDOR; ob 16.30: NA POTI NAZAJ; ob 18.30: MIRA (premiera); ob 20. uri: slovesna otvoritev IV. SLOVENSKEGA MARATONA; ob 20.30 uri: TANTADRUJ (premiera).

SEŽANA

KC SRECKA KOSOVELA,

tel.: 067/ 73-355

Danes, 11. januarja, ob 20. uri: ameriški film RESNICNE LAZI.

VELENJE

KNJIZNICA VELENJE

V četrtek, 12. januarja, ob 19. uri: predavanje Aleksandra Videcnika - DOMACE ZDRAVILSTVO V GORNJI SAVINSKI DOLINI.

TRST

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): v četrtek, 19. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave »La Terra Santa e la sua immagine nella cartografia antica«.

Palaca Costanzi: do 15. t. m. bo na ogled razstava »Trst v 50. letih - skozi kroniko in vsakdanjost«. Urnik 10-13, 16-19.

Galerija Rettori Tribbio: Do 20. t. m. je na ogled razstava slikarke Silve Fonda.

Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.

Art Light Hall: do 25. t. m. bo na ogled antoloska razstava Nina Perizzija.

Art Gallery: od 11. do 31. t. m. je na ogled razstava »Miniquadro 1995«.

Rizarna: do 15. t. m. bo na ogled fotografska razstava »Dan v varšavskem getu«.

Gledališče Miela: do 20. t. m. je na ogled razstava »Regiusto« - Andrea Petrone, v organizaciji Skupine 78.

GRADIŠČE: V galeriji L. Spazzapan je odprta razstava del Avgusta Cernigoja.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

V ponedeljek, 16. januarja, ob 18. uri: predstavitve nove kasete pesmic z glasbene strani revije Ciciban.

FILM

Do 13. januarja, ob 20. uri: kubanski film JAGODE IN COKOLADA (KD).

VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

V petek, 13. januarja, ob 19. uri: literarni večer.

CELJE

OSREDNJA KNJIZNICA CELJE,

tel.: 063/ 26-731

V ponedeljek, 16. januarja, ob 16. uri: predavanje z naslovom PRIMOŽ TRUBAR IN PROTESTANTJE NA CELJSKEM.

KOČEVJE

MUZEJ KOČEVJE, Prešernova 11

V petek, 13. januarja, ob 18. uri: predavanje z diapozitivi LIKOVNI IN URBANISTIČNI POUČARJI KOČEVJA IN KOČEVSKO.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,

tel.: 061/ 222-815

MENJALNIŠKI TEČAJI

10. januar 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,00	81,80	11,40	11,62	7,61	7,92
A banka Koper	80,20	81,75	11,28	11,62	7,54	7,85
A banka Nova Gorica	80,75	81,75	11,30	11,63	7,60	7,86
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	81,00	81,80	11,40	11,70	7,30	7,80
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,70	81,70	11,40	11,70	7,60	8,00
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	80,75	81,68	11,18	11,62	7,60	7,75
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	81,20	81,60	11,30	11,50	7,50	7,90
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	81,20	81,55	11,48	11,58	7,70	7,85
Creditanstalt d. d.	81,00	81,80	11,40	11,70	7,60	8,00
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	81,20	81,40	11,50	11,60	7,60	7,80
Hida, od 7-19, sob od 7-14	81,32	81,37	11,54	11,56	7,70	7,75
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,32	81,34	11,54	11,55	7,74	7,76
Kompas Hertz Celje* Tel: 063/ 225-515, od 7-19, sob od 7-15	81,05	81,55	11,48	11,57	7,63	7,79
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	81,05	81,55	11,48	11,57	7,63	7,79
Kompas Hertz Idrija* Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15	81,10	81,60	11,48	11,57	7,63	7,79
Kompas Hertz Tolmin* Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15	81,10	81,60	11,48	11,57	7,63	7,79
Kompas Hertz Bled* Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16	81,10	81,60	11,48	11,57	7,63	7,79
Kompas Hertz Nova Gorica* Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19	81,10	81,60	11,48	11,57	7,63	7,79
Kompas Hertz Maribor* Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	81,10	81,60	11,48	11,57	7,63	7,79
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	80,00	81,80	11,35	11,68	7,55	7,95
Lemo Sempeter*, t: 065/ 32-250	80,75	81,60	11,33	11,58	7,55	7,72
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	81,10	81,75	11,49	11,70	7,65	7,95
Poštna banka Slovenije*	79,50	81,50	10,90	11,53	7,22	7,74
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,33	81,36	11,54	11,57	7,72	7,78
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	81,10	81,35	11,43	11,55	7,65	7,70
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	81,00	81,55	11,49	11,57	7,40	7,85
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,40	81,59	11,58	11,60	7,35	7,89
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	81,08	81,75	11,35	11,75	7,35	7,85
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,12	81,44	11,47	11,55	7,65	7,69
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,20	81,70	11,45	11,58	7,60	7,90
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	80,80	81,60	11,48	11,58	7,40	7,80
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	81,00	81,55	11,47	11,57	7,30	7,85
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,25	81,70	11,49	11,60	7,65	7,88
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	-	-	-	-	-	-
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	81,25	81,75	11,46	11,60	7,70	7,87
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,60	81,48	11,35	11,60	7,50	7,85
SKB d.d.,***	80,80	81,80	10,90	11,65	7,52	7,90
SHP Kranj, t: 064/331-741	81,10	81,50	11,50	11,58	7,70	7,75
SZKB d.d. Ljubljana	81,22	81,72	11,42	11,62	7,63	7,95
UBK Ljubljana, t:061/444-358	80,90	81,90	11,35	11,62	7,65	7,92
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,28	81,38	11,54	11,56	7,72	7,77

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

Tečaj po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

10. JANUAR 1995	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
valuta		
ameriški dolar	1595,00	1645,00
nemška marka	1040,00	1065,00
francoski frank	300,40	310,00
holandski gulden	925,00	955,00
belgijski frank	50,40	52,00
funt sterling	2495,00	2573,00
irski sterling	2470,00	2545,00
danska krona	263,50	272,00
grška drahma	6,50	6,90
kanadski dolar	1134,00	1170,00
japonski jen	15,90	16,45
švicarski frank	1240,00	1276,00
avstrijski šiling	147,50	152,25
norveška krona	237,00	244,50
švedska krona	213,50	220,50
portugalski escudo	9,90	10,35
španska pezeta	12,00	12,40
avstralski dolar	1220,00	1260,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,60	13,20
hrvaški dinar-kuna	255,00	272,00

KMEČKA BANKA - GORICA

10. JANUAR 1995	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
valuta		
ameriški dolar	1598,00	1643,00
nemška marka	1045,00	1065,00
francoski frank	301,00	310,00
holandski gulden	927,00	945,00
belgijski frank	50,50	51,70
funt sterling	2497,00	2567,00
irski sterling	2471,00	2556,00
danska krona	264,00	272,00
grška drahma	6,70	7,20
kanadski dolar	1135,00	1170,00
švicarski frank	1247,00	1274,00
avstrijski šiling	147,70	151,70
slovenski tolar	12,80	13,30

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

10. JANUAR 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,35	9,30
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,70	9,40
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,80	13,30
Italija	Tržaška kreditna banka	12,60	13,20

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

10. JANUAR 1995

valuta	v DEM		
	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.537	-
francoski frank	-	28.927	-
nizozemski gulden	-	89.193	-
belgijski frank	-	4.854	-
španska peseta	-	1.147	-
danska krona	-	25.379	-
kanadski dolar	-	1.091	-
japonski jen	-	1.531	-
švicarski frank	-	119.360	-
avstrijski šiling	-	14.211	-
italijanska lira	-	0.946	-
švedska krona	-	20.525	-

ABANKA D.O. LJUBLJANA

TEČAJI ZA PRODAJO DEVIZ NA DAN 11.1.1995

1.Redni tečaj za DEM 82,05

2.Tecaj za terminko-valutne pogodbe za DEM 81,21

po pogojih iz ponodbe Abanke z dne 4.1.1995

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 006 z dne 10. 1. 1995 - Tečaji veljajo od 11. 1. 1995 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	95,6998	95,9878	96,2758
Avstrija	040	šiling	100	1158,6223	1162,1086	1165,5949
Belgija	056	frank	100	395,7872	396,9781	398,1690
Kanada	124	dolar	1	88,9981	89,2659	89,5337
Danska	208	krona	100	2069,1490	2075,3751	2081,6012
Finska	246	marka	100	2625,2648	2633,1643	2641,0638
Francija	250	frank	100	2358,4173	2365,5138	2372,6103
Nemčija	280	marka	100	8152,9964	8177,5290	8202,0616
Grčija	300	grd	100	-	52,6224	52,7803
Irsko	372	funt	1	-	194,3799	194,9630
Italija	380	lira	100	7,7152	7,7384	7,7616
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	-	2200,0000	-
Japonska	392	jen	100	124,8876	125,2634	125,6392
Nizozemska	528	gulden	100	7271,9020	7293,7834	7315,6648
Norveška	578	krona	100	1862,6336	1868,2383	1873,8430
Portugalska	620	escudo	100	78,9210	79,1585	79,3960
Švedska	752	krona	100	1673,4025	1678,4378	1683,4731
Švica	756	frank	100	9731,4165	9760,6986	9789,9807
Velika Britanija	826	funt sterling	1	195,7697	196,3588	196,9479
ZDA	840	dolar	1	125,3441	125,7213	126,0985
Evropska unija	955	ECU	1	154,3770	154,8415	155,3060
Španija	995	peseta	100	93,5312	93,8126	94,0940

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 11. januarja 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 23. 1. 1995:					1.500,000	792,938	803,999	1.596,937
12		105.7251%	107.1998%	106.4625%	150,000	79,294	80,400	159,694

URADNA TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE
vrednostnih papirjev, d.d. Ljubljana

št.: 4

Datum: 10. 1. 1995

Vrednost, papir	obr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpreč	ponudba	Max.	Min.	pro.v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	796	(4,5.93)	11.100	5,71	10.1.		12.300	11.100	11.100	111
PRB	1.000	(6,6.94)	15.900	12	10.1.			15.900	15.900	1.113
SAL	500	(7/29.8.94)	20.981	2,08	10.1.	17.100		21.100	20.700	14.058
SKBR	458	(16,5.94)	37.590	1,05	10.1.			38.000	37.300	22.930
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RSO1	8,0	(4,31.12.94)	101,3		9.1.					
RSO2	9,5	(8,1.10.94)	106,2	0,3	10.1.			106,2	106,1	53,427
RSO8	5,0	(3,30.11.94)	95,0		30.12.					
RSL1	7,0	(3,15.7.94)	100,4		9.1.		100,5			
RSL1D	8,0	(4,31.12.94)	99,0		9.1.					
RSL2D	9,5	(8,1.10.94)	104,0		28.12.					
SKB1	10,0	(4,1.11.94)	98,2		9.1.					
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			12.964		9.1.		13.000			
DAD	10.000	(1,6.94)	172.364	1,57	10.1.	150.000		173.000	171.000	3.792
FMD		(8)	21.700		9.2.					
GPRC			16.700		30.11.					
HMER			19.800		30.12.					
MKZ	218	(30,3.93)	9.465		9.1.					
NIKR	4.000	(8/10.6.94)	5.500	1,11	10.1.		5.900	5.500	5.500	303
TICTR		(5)	772,5		9.1.		830,0			
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
ABTR	4000	(23,5.94)	43.081		9.1.	38.500	45.000			
PNP			50,00	2,61	10.1.			50.000	50.000	500
RSP		(6)	2.982	2,94	10.1.			3.300	2.900	326

HOKEJ NA KOTALKAH

Na startu C lige poraz Poleta proti Sandrigu

Openska ekipa zelo dobro igrala v prvem polčasu

Polet - Sandrigo 2:6 (1:0)

STRELCA ZA POLET: Martellani in De Angelini. POLET: Rados, Biasizzo, Samo Kokorovec, Mitja Kokorovec, Russo, Martellani, Marinuzzi, Roselli, Zotti, trener Fonda.

Poletovi hokejisti, ki so nastopili brez obolelega Mojmirja Kokorovca, so startali v prvenstvu C lige s porazom. Igrali pa so proti nemu izmed favoritov za visoka mesta v tej ligi.

Tekma se je za poletovce začela dokaj ugodno, saj so imeli ves prvi polčas vajeti igre trdno v rokah in so tudi zaslužen povedli z zadetkom, ki ga je dosegel Paolo Martellani.

V drugem polčasu pa so gostje takoj izenačili in kmalu nato povedli celo s 3:1. Poletovcem je uspelo zmanjšati izid na 2:3 z Massimo De Angelinijem. V zadnjih petih minutah pa je Sandrigo dosegel se tri zadetke in s tem tudi zanesljivo zmagal.

S prvim nastopom Poletovih hokejistov v tej ligi smo lahko samo delno zadovoljni. Na prvem srečanju je bilo namreč opaziti, da moštvo se ni v formi. Sicer pa je prvenstvo se zelo dolgo in priloznosti za osvajanje točk bo gotovo še veliko.

Ze v soboto pa čaka poletovce spet zelo težka naloga. Igrali bodo doma (na igrišču Ferroviaria ob 21.00) proti ekipi Breganze, ki je že nastopala v A1 ligi.

KOŠARKA / DEŽELNO PRVENSTVO MLADINCEV

Jadranovci brez zastojev Kontovelci tesno izgubili Borovcem podvig ni uspel

V prvenstvu dečkov poraz okrnjenih borovcev

MLADINCI
GORISKA SKUPINA
Corno di Rosazzo - Jadran TKB 58:88 (31:48)

JADRAN: Samec 30 (13:15 met za 2, 0:1 met za 3, 4:5 prosti meti), Emili (0:2, 0:1, -), Grbec 3 (0:1, 1:4, -), Klabjan 25 (7:11, 2:2, 5:9), Krizman 13 (5:6, 1:4, -), Danieli 4 (2:4, -, -), Koren (0:2, -, -), Gobbo 11 (4:9, 1:1, -), Pro 2 (1:1, 0:2, -), Kafol (0:3, -, -), trener Vatovec.

PM 9:14. SON 17. 3T: Klabjan 2, Gobbo 1, Grbec 1, Krizman 1.

Jadranovci so na tem srečanju začeli nekoliko lagodno, tako da so jim bili gostitelji, ki so bili zelo poztvovvalni in motivirani, stalno za petami. Sredi polčasa pa so Vatovec fantje le zaigrali, kot znajo, in so si kaj

kmalu priigrali visoko prednost, ki so jo ob polčasu povečali na 17 točk.

V drugem polčasu je Jadran igral tudi s kosarkarji, ki navadno manj igrajo. Prednost nasega mostva pa se ni zmanjšala. Ko so nato stopili na igrišče standardni igralci, se je Jadranova prednost skokovito večala, tako da je ob koncu znasala točno 30 točk.

Pri Jadranu sta tokrat bolje od drugih igrala Stefan Samec, ki je v 26 minutah dal 30 točk, imel 16 skokov in 4 blokade, ter Borut Klabjan, ki je imel dobre odstotke pri metu in poleg tega tudi 7 skokov. (Kaf)

Kontovel - Staranzano 76:78 (31:36)

KONTOVEL: Spadoni

19 (2:4), Rizzante 4, Starc 11 (2:2), Stoka 12 (2:5), Cerne 9 (1:2), Gerli 4, Skerk, Iori 2 (0:1), Umek 15 (3:6), trener Furlan.

PM 10:18. SON 25. PON: Umek. 3T: Spadoni 3, Starc 1.

Tekma je bila vseskozi izenačena in ekipi sta se izmenjavali v vodstvu, v končnih minutah pa so bili gostje le prisrebnejši, priigrali so si prednost 4-6 točk in tudi izbojevali tesno zmago.

Ce bi Kontovelci nastopili v popolni postavi, potem bi lahko tudi zmagali. Predvsem se je poznala odsotnost Velinskega, ki je za Kontovelovo ekipo precej pomemben v boju pod košema. Sicer pa je treba, kljub porazu, vse Kontovelove kosarkarje pohvaliti zaradi zvrhane mere poztvovvalnosti in borbenosti. Od posameznikov pa bi pohvalili Angela Spadonija, ki je bil najboljši strellec naše ekipe, in Jana Umka, ki se uveljavlja tudi v mladinskem prvenstvu.

TRŽASKA SKUPINA

Bor Radenska - Servolana 82:95 (45:52)

BOR: Valenti n.v., Pozar 18 (1:2), Jogan 4, Sancin 2 (2:2), Ursic 8 (2:2), Galeone n.v., Lapelj 6, Rustja 29 (5:11), Del Monaco 2, Cupin 13 (0:2); trener: Sancin.

PM: 10:19. PON: Lapelj (40), SON: 18. 3T: Cupin 1, Pozar 1.

SERVOLANA: Mola, Adamolli 12, Marini 2, Crasti 14 (2:2), Burni 6 (0:2), Bandelj, Ogrisek 18 (4:12), Tamburrini 12, Korb 4 (2:2), Ceper 27 (4:5); trener: Sgur.

PM: 12:23. SON: 17. 3T: Adamolli 2, Crasti 2, Ce-

Kontovelec D. Cerne je dosegel 9 točk (Foto Kroma)

per 1.

Borovi mladinci so v prvem kolu povratnega dela prvenstva igrali res dobro in nudili Latte Carso močan in nepricakovan odpor. Srečanje je bilo vseskozi sila izenačeno, ekipi sta se stalno izmenjavali v vodstvu, ob koncu polčasa pa so naši v obrambi nekoliko popustili in Latte Carso si je tako priigral rahlo prednost.

V nadaljevanju so borovci nadaljevali z dobro skupinsko igro v obrambi, v napadu pa je bilo preveč individualnih akcij. Rustji, ki je do 35. min. igral več kot zadovoljivo v napadu, ni slo več od rok in visoki ter hitri Skedenjci so povišali prednost na +15 (78:63). Nasi fantje so se z delnim izidom 17:7 nekoliko približali gostom, a na koncu jim je zmanjkalo moči in casten poraz je bil tu.

Borovci si za igro zasluzijo pohvalo, le škoda da zaradi neuporabnosti telovadnice na 1. maju trenirajo le enkrat tedensko, kar je za to kategorijo res premalo. (Matija Jogan)

DECKI

Bor Ediauto - Acli Ronchi 86:97 (44:59)

BOR: Kafol 14 (0:4), Zobec, Cossutta 10 (0:2), Smilovich 22 (6:16), Gaburro 10 (0:2), Opelli, Santi 2, Kermec, Bosari 14, Tolentino 4, Lovriha 10 (0:6); trenerja: Krecic in Giacomini.

PM: 6:30, PON: Kafol. SON: 24.

Borovci so novo leto začeli s porazom proti ekipi iz Ronk, ki je na sredini lestvice. Krecičevi varovanci, ki so tokrat igrali brez Floridana, Stoklja in Stranja, so srečanje začeli boječe in so po prvih dveh četrtinah imeli že 15 točk zaostanka (44:59).

V drugem polčasu so borovci igrali veliko boljše, katastrofalni odstotki pri prostim metih (20 od sto), pa so našim onemogocili, da bi dohiti nasprotnike.

Nasi se bodo v prihodnjem kolu spet na domacih tleh spopadli z ekipo Don Bosco A.

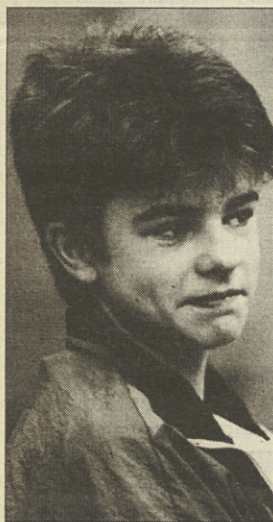
(Niko Stokelj)

Dom Unitecno - Jadran 79:85 (32:43)

NAMIZNI TENIS / KVALIFIKACIJE ZA EKIPNO MLADINSKO PRVENSTVO

Krasovci vsi naprej, razen naraščajnikov

Na državnem prvenstvu pet ženskih in dve moški ekipi - Mladinci prijetno presenetili

Peter Santini

V nedeljo je bil v zgoniski telovadnici deželni kvalifikacijski turnir za mladinske kategorije ekipno, veljaven za nastop na mladinskem državnem prvenstvu. Veliki podvig je Krasovim ekipam uspel v celoti z izjemo ekipe naraščajnikov (Gorazd Milic, Bojan Simoneta), ki se ji je priloznost nesrečno za las izmuznila iz rok.

V ženskem sektorju bodo Kras predstavljale naslednje ekipe: najmlajše (Nataša Doglia, Sara Sardo), ki so v finalu premagale Tripovich s 3:1 in deklice (Barbara Santi-

ni, Kristina Stubelj), ki so finalno tekmo proti Tripovichu dobile z gladkim 3:0. Avtomatično pa so se kvalificirale tudi ekipa deklic (Dasa Bresciani, Martina Milic, Jasmin Kralj) in ekipa naraščajnic (Vanja Milic, Nina Milic) ter ekipa mladink (Katja Milic, Irena Rustja), ker se nahajajo na jakostnih nacionalnih lestvicah. Brez konkurence v svoji kategoriji je bila deska postavljena pri najmlajših (Andrea Sussan, Bostjan Milic, Uros Fabiani), ki bo, okrepljena s Sussanovo pomočjo, verjetno tudi

letos naskakovala zmagovalni oder na državnem finalu. Ekipa Krasovih mladincev (Andrea Radini, Peter Santini) je na kvalifikacijah prijetno presenetila. Favorizirano moštvo Fincantierija je nadigrala, pri cemer je imel precejšnje zasluge Santini, in si s tem zagotovila nastop na državnem finalu. FJK bodo na državnem ekipnem mladinskem prvenstvu zastopale se postavljene naraščajnice oziroma naraščajnikov Chiadina in ekipa mladink San Giovannija. Prvenstvo bo od 8. do 11.6. v Terniju. (J.J.)

AMATERSKI NOGOMET / SPODBUDEN OBRAČUN TEKEM PO NOVOLETNEM PREMORU

Sovodenjci so prvi del prvenstva končali zanesljivo na prvem mestu

Kot novinci v 1. amaterski ligi pa so imeli za cilj zgolj obstanek v ligi

Novo leto se je pozitivno pričelo za slovenske enajsterice v amaterskih prvenstvih. V devetih srečanjih so naši predstavniki zbrali kar 11 točk. Nedeljsko kolo je bilo tudi zadnje v prvem delu prvenstva. Vendar vse ekipe nimajo razlogov za veselje. Enega izmed dveh nedeljskih porazov so utrpeli **Standrežci** (ocena 5), ki so doživeli tretji prvenstveni poraz, in to vedno na domacih tleh. Na lestvici so sedaj četrti skupaj s Sangiorgino in Trivignanom in imajo 18 točk. Vodilni Aiello pa ima stiri točke več. V prvi amaterski ligi so **Sovodenjci** (ocena 8) dosegli tretjo zaporedno zmago in deseto prvenstveno. V skupini C so vse tri slovenske ekipe igrale neodločeno. **Krizani** (ocena 6+) so proti skromnemu Buieseju igrali slabo, zato je končni izid pravičen. **Prosečani** (ocena 6+) pa so dosegli le en zadetek, čeprav se je srečanje zaključilo 2:2. Nasprotnik jim je namreč olajšal delo in zakrivil avtogol. Neverjetno priloznost pa so zamudili **Bazovci** (ocena 5), ki so igrali proti sicer močnemu nasprotniku, kateri pa je zadnjih 15 minut zaradi treh izključitev igral samo z osmimi igralci. Vseeno se lahko pri Zarji veselijo. Vodilna Colugna

je namreč izgubila in sedaj so Bazovci sami na drugem mestu z eno samo točko zaostanka za furlansko ekipo. V 2. amaterski ligi so **Trebenčani** (ocena 8) po enajstih kolic, to je od 16. oktobra lani, ponovno okusili slast zmage in to kar proti vodilnemu Marianu. Uspeh je se toliko večji, ker so ga dosegli potem, ko so imeli na igrišču igralca manj in je nasprotnik prišel v vodstvo. **Krasovci** (ocena 7) so z desetim zadetkom Lacalamite dosegli četrto prvenstveno zmago. Drugi nedeljski poraz med slovenskimi enajstericami, pa so doživeli **Gajevci** (ocena 5+), ki imajo sedaj enako število točk kot Kras, 10. Za njima sta se le Primorec z 9 in Fogliano s 5 točkami. Do novega uspeha, četrtega in prvega v gosteh, so prišli tudi **Doberdobci** (ocena 7-8) s tretjim letosnjim zadetkom Sittaja. Breg in Dolina sta tokrat počivala.

STATISTICNI PODATKI

Odigrana srečanja: 9; osvojene točke: 11 (4 zmage, 3 remiji in 2 poraza), doseženi zadetki: 9; prejeti zadetki: 6; izključeni: 1.

V prihodnjem kolu, prvem povratnega dela, bo zanimivo predvsem na tekamah Reanese - Primorje, Domjo - Primo-

rec in Kras - Villesse.

Marko Fajt, letnik 1968, je v letošnji sezoni dosegel že 5 zadetkov in je zato eden izmed najbolj zasluženih za uspešno sezono Sovodenjcev.

Kako bi komentiral nedeljsko zmago?

Brez dvoma bi lahko zmagali se z večjo razliko, saj smo zgrešili vrsto priloznosti, imeli smo stalno pobudo v rokah, v obrambi pa nam nikoli ni grozila resna nevarnost. Mislim, da smo novo leto začeli na najboljši način.

Prvi del prvenstva ste tako zaključili na vrhu lestvice, kar gotovo presega vaše najbolj rožnate napovedi.

Kot je za novince v ligi normalno, smo prvenstvo začeli z namenom, da se rešimo. Do tega cilja nam manjkajo še tri točke. Vendar pa glede na trenutni položaj lahko ciljamo tudi na kaj več.

Katero pa je vaše skrito orožje?

Naša gonilna sila je brez dvoma trener Angelo Cupini, ki je zelo izkušen, saj

igral tudi v prvi italijanski ligi. Z njim smo izboljšali bodisi tehniko kot telesno pripravo. Spremenili smo tudi mentaliteto, najbolj važno pa je, da vlada v ekipi velikanska sloga, saj smo vsi res pravi prijatelji.

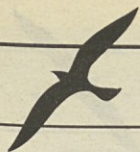
Kaj pa menis o ostalih dveh slovenskih enajstericah, Juventini in Mladosti?

Juventina je gotovo dobra ekipa, pri kateri pa morda ne gre vse, kot bi moralo. Doberdobcev na poznam dobro, mislim pa, da je v ekipi premalo mladih.

E.B.

Na sliki (Foto Kroma): Marko Fajt na srečanju proti Roianeseju v prvenstvu 1993/94

KOŠARKA / KORAČEV POKAL

Illycaffé favorit proti Špuncem

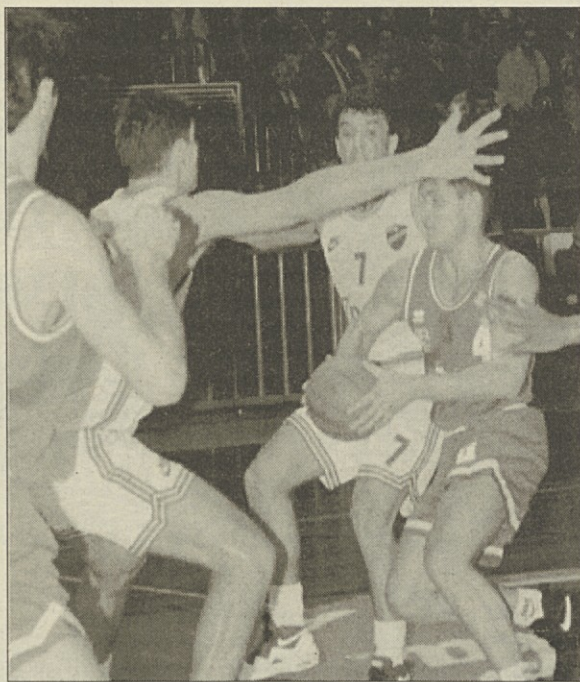
Z zmago v četrtfinale - Začetek ob 20.30

TRST - Trzaski Illycaffé ima drevi veliko priložnost, da se uvrsti v četrtfinale Koračevega pokala. Trzacani bodo namreč doma igrali v zadnjem kolu C skupine proti Sevilii, ki so jo že na prvem srečanju v Spaniji premagali z dvema točkama razlike in so zato tudi drevi favoriti za zmago.

Naloga Bernardijevega moštva pa verjetno ne bo lahka, saj bo ekipa nastopila brez enega svojih boljših košarkarjev, brez centra Pol Bodetta, ki je edini zadovoljil na nedeljskem prvenstvenem srečanju proti Stefanelu, kjer so vsi ostali, vključno z obema Americanoma, razočarali. Njegova odsotnost bo se kako boleča, saj bo trener Bernardi ostal brez visokega igralca, ki je predvsem koristen pod kosoma. Tudi American Steve Burt se ni povsem navedel, saj ima zaradi infekcije spet težave z zobmi, potem ko je prestal operacijo pred dvema tednoma.

Poleg tega je tudi vprašljivo, kako bo trzasko moštvo reagiralo po pravem polomu v nedeljo proti Stefanelu. Po drugi strani pa je neizpodbitno dejstvo, da je Illycaffé v Koračevem pokalu doslej igral zelo zanesljivo, čeprav je v prvenstvu odpovedal. Trzaski navijaci upajo, da bo tudi drevi tako.

Spanska ekipa je gotovo »premagljiva«, ne gre pa je podcenjevati. V prejšnjem kolu tega pokala je visoko premagala moskovski Dinamo in bo seveda dopotovala v Trst z željo, da poskrbi za podvig. Največja hiba tega

Gattoni v akciji med tekmo s Panioniosom v Atenah (AP)

moštva je, da ima skromno število kakovostnih igralcev. Oba tujca Hall in Godfread pa sta odlična košarkarja. Nevarni utegnejo biti se Azofra, Solé in Doblado.

Ekipi bosta drevi nastopili z naslednjima postavama:

ILLYCAFFE: 4 Gattoni, 5 Sabbia, 7 Tonut, 6 Burt, 8 Dellamora, 9 Budin, 11 Zamberlan, 13 Furigo, 14 Thompson, 15 Bargna.

SEVILLA: 4 Monclova, 5 Azofra, 6 Gonzalez, 8 Solé, 9 Perez, 10 Llano, 11 Hall, 12 Doblado, 13 Godfread, 14 Lopez.

Sodnika bosta Nemec Resser in Britanec Stokes, komisar pa Srb Popović. Tekma se bo pričela ob 20.30.

Danes bodo v tej skupini igrali se tekmo Dinamo Moskva - Panionios Atene.

NOGOMET / A LIGA

Drevi (po TV) zaostala tekma Milan-Reggiana

Baresijev 400. nastop v A ligi

MILAN - »Nismo več v boju za naslov prvaka,« je po nedeljskem neodločenem izidu proti Napoliju dejal Fabio Capello, zato je pričakovanje za drevišnjo zaostalo tekmo Milana proti Reggiani (ob 20.30) močno upadlo. Verjetno zaradi slabe prodaje vstopnic je trener milanskega kluba včeraj nekoliko popravil nedeljske crnogledne izjave. »Se lahko nadoknadimo zaostanek,« je dejal Capello. Nasprotnik je z eno nogo že v nižji ligi, kljub temu pa bi lahko bil za ta čas jalov Milanov napad trd oreh. »Pozna se nam odsotnost Van Bastna,« je v ponedeljek izjavil Dejan Savičević, ki so mu nekateri naprtli nalogo resitelja Milanove sterilnosti: »Nikoli nisem bil pravi napadalec in to tudi ne

morem postati. Lahko se kvečjemu potegujemo za tretje mesto. Nas cilj mora biti Champions league,« pravi crnogorski nogometaš, ki bo danes vsekakor na svojem mestu, v moštvo pa se bodo vrnil Desailly, Albertini in Massaro.

Milanov trener je zelo jezen, ker bo tekma zvečer z mrazom in ledenim igriščem. Prevladal pa je klubski interes, čeprav si bo zaradi direktnega TV prenosa poleg abonementov ogledalo tekmo le piclo število gledalcev.

Velja se povedati, da bo Milanov libero Franco Baresi odigral danes svojo 400. tekmo v A ligi. Med aktivnimi igralci so več tekem kot on odigrali vratar Galli (489), Vierchowod (429) in Bergomi (404).

KOŠARKA / EVROPSKA LIGA

Ljubljancani drevi v Madridu

Scavolini v gosteh pri Panathinaikosu - Buckler jutri v Nemčiji

LJUBLJANA, PESARO - Smelt Olimpija bo danes zvečer petič gostovala v letošnjem Evropskem klubskem prvenstvu. Tekmec bo slavni Real iz Madrida, ki bo skoraj gotovo nastopil v četrtfinalu Eurocluba 1994/95. Vendar pa Real v spanjskem prvenstvu ne igra ravno najbolje, po 23. kolih je sele na 5. mestu (14 zmag in devet porazov), in zato se morajo igralci in trener Zelimir Obradović dokazovati predvsem v Evropski ligi.

Smelt Olimpija je na sedmih evropskih tekmah le dvakrat zmagala in petkrat izgubila ter se tako precej oddaljila od »tihega« cilja - uvrstitve med osem »top« ekip na Stari celini. Presenečenje v Madridu najbrž ni možno, pričakovati pa je vsaj dostojen odpor slovenskega prvaka.

Scavolini takih skrbi kot Ljubljancani nima. V isti skupini je ekipa iz Pesara z

12 točkami (iz 7 tekem) sama na prvem mestu, pred Realom in Panathinaikosom, ki imata dve točki manj. In ravno Panathinaikos bo danes nasprotnik Scavolini. Grki so doma izredno nevarni, vendar pa za Scavolini tudi poraz ne bi na poti do četrtfinala predstavljal nikakršne tragedije.

Italijanski prvak Buckler bo jutri gostoval pri nemškem prvaku Bayerju iz Leverkusna.

SPORED

Pari 8. kola, skupina A (danes): Real Madrid - Smelt Olimpija (21.00), Panathinaikos - Scavolini (18.45); jutri: Benfica - CSKA (21), PAOK - Maccabbi (21.45).

Skupina B (jutri): Limoges - Cibona (20.30), Olympiakos - Efes Pilsen (21.45), TSV Bayer 04 - Buckler (20.20), Joventut - Barcelona (20.30).

ODBOJKA / ZORAN JERONČIČ O NASTOPU KADETINJ SLOVENIJE NA KVALIFIKACIJAH ZA EP

»Italijanke so dominirale mi pa smo se učili«

Slovenke so premagale Avstrijo - Za azzurre dve Goričanki

Trener združene goriske ženske ekipe Kmecke banke Zoran Jerončič se je prejšnji teden v avstrijskem Wolfurtu udeležil kvalifikacij za nastop na evropskem prvenstvu kot trener slovenske državne reprezentance kadetinj (letnika 1978 in 1979). Slovenski reprezentanci - po pričakovanjih - preboj v sklepno fazo celinskega prvenstva ni uspel. Prvi dan je Slovenija s 3:0 (15:0, 15:9, 15:13) klonila pred Turčijo, drugi dan je po treh setih premagala Avstrijo (15:1, 15:6, 15:7), v zadnjem dnevu pa je gladko izgubila proti Italiji (15:3, 15:2, 15:9), ki je bila tudi premočni zmagovalci skupine in si je s tem zagotovila nastop v zaključku EP.

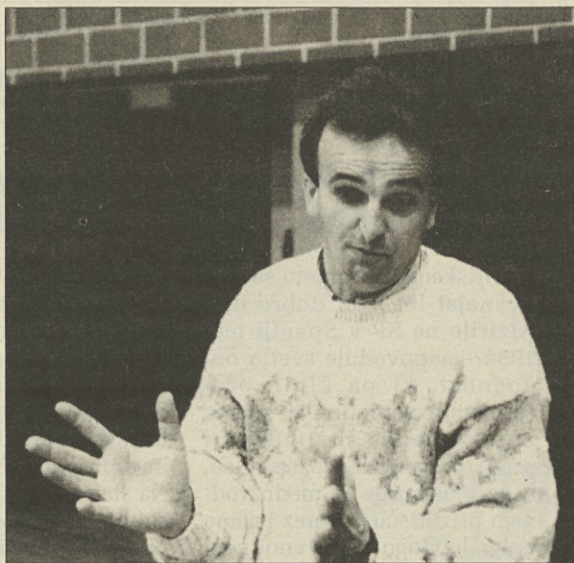
»Z nastopom svoje reprezentance sem

vsekakor zadovoljen. Pričakoval sem, da bomo Turčiji odvzeli vsaj niz, to nam sicer ni uspelo, vendar pa smo nato z zmago proti Avstriji upravičili zaupanje strkovnega staba Odbojarske zveze Slovenije. Avstrija ni tako slaba, kot bi si lahko kdo mislil, to pa je bila za Slovenijo prva »evropska zmaga« na mladinski ravni,« je ob povratku s kvalifikacij povedal Jerončič.

Nastop v Wolfurtu je bil za slovensko odpravo pomembna mednarodna preizkušnja. Za nastop na kvalifikacijah je je OZS odločila za to, ker je generacija igralcev letnikov 1978 in 1979 zelo perspektivna. V sesterki posebno izstopata članici goriskega Hita Tina Lipicer in mariborske Palome Branik Maja Vahen, ki sta vzbudili pozornost ita-

lijanskega selektorja Giuseppea Bosettija in sefa italijanske odprave Arista Isole.

»Italijanke so na kvalifikacijah tako z organizacijskega kot igrskega vidika popolnoma dominirale. Z njimi se mi sploh ne moremo primerjati. V pogovoru z Bosettijem sem izvedel, da so bili oni celo poletje na skupnih pripravah, imeli so tekme za trening po Evropi in celo na Japonskem. Povprečna višina italijanskih igralcev je znašala 182 cm, začetne sesterke pa celo 183 cm. Za primerjavo naj povem, da je bila povprečna višina udarne sesterke Avstrije 179 cm, naše reprezentance pa 175 cm. Zanimivo je tudi, da sta italijanske barve branili kar dve Goričanki, Elisa Tognetova in Michela Risticva. Obe na-

Zoran Jerončič (Foto KROMA)

stopata za prvotnega iz Modene, se lani pa sta igrali za Azzurro oziroma Libertas Gorico. Tognetova je v lanskem finalu pokrajinske faze prvenstva deklic igrala proti domovkam...«, je še povedal Jerončič.

Dobro so se na kvalifikacijah za EP odrezali tudi slovenski kadeti pod vodstvom Vojka Jakopica, nekdanjega trenerja goriske Olympie in Valovih

mladincev. Slovenija v Detvi na Slovaskem ni sicer zmagala na nobeni tekmi, vendar je bila povsem enakovredna svojim nasprotnikom. S Slovaško in Grčijo je izgubila sele po petih setih igre, z Italijo pa po treh, vendar sta se kar dva seta končala na razliko (15:13), tako da je lahko trener Jakopić v celoti zadovoljen z nastopom svojih igralcev. (ak)

NOVICE

Steeb ugnal Bjorkmana

AUCKLAND - Nemec Carl Uwe Steeb je na teniskem turnirju v Aucklandu na Novi Zelandiji z nagradnim skladom 328 tisoč dolarjev v prvem krogu premagal sedmega nosilca Sveda Jonasa Bjorkmana z 0:6, 6:1, 7:5. Nekateri drugi nosilci pa so se uvrstili v drugi krog. Drugi nosilec Rus Aleksander Volkov je premagal domačina Jamesa Greenhalgha s 6:4, 6:4, četrti nosilec Spanec Javier Sanchez je bil boljši od Byrona Blacka iz Zimbabveja s 7:6 (11:9), 6:2, peti nosilec American Chuck Adams je ugnal domačina Scotta Clarka s 6:2, 6:2, osmi nosilec Francoz Cedric Pioline pa je premagal Americano Bryana Sheltona s 6:0, 6:4.

Gentile spet v reprezentanci

MILAN - Za košarkarsko tekmo med milanskim Stefanelom in državno reprezentanco v čast Dinu Meneghina, ki bo 18. tega meseca v Milanu, je zvezni selektor Ettore Messina v reprezentanco spet povabil Nanda Gentileja. Tega igralca je med pripravami za kvalifikacijsko tekmo za evropsko prvenstvo proti Budimpešti kazensko poslal domov, potem ko je Gentile javno izrazil svoje nezadovoljstvo, čes da premalo igra.

»Izkoriscam priložnost, da preverim, ali je Gentile se pripravljen igrati z nami. Nisem zamerljiv clovek. Ni prav, da gresnike trajno kaznujemo, jasno pa je, da tudi za Gentileja ostajajo pogoji isti,« je izbiro utemeljil selektor Messina, ki na srečanju z Milancani zaradi nastopov v evropskih pokalih ne bo mogel računati na košarkarje Bucklerja, Scavolini in Benettona. Ostali člani reprezentance so Bonora (Birex Verona), Fucca, De Pol in Cantarello (Stefanel Milan), Londero (Metasystem Reggio Emilia), Myers, Ferroni in Ruggeri (Teamsystem Rimini), Ancillotto (Juve Caserta), A. Meneghin in Conti (Cagiva Varese), Frosini (Filodoro Bologna) in Chiacig (Floor Padova). Messina bo za tekmo »vrnil« Tanjeviću De Pola in Cantarella, da ne bi bil Stefanel presibek.

Baggio out do februarja

TURIN - Roberto Baggio je skoraj popolnoma okrevan od poškodbe kolena, vendar vnetja tetive noče biti konec, zato je že zdaj jasno, da pred februarjem ne bo mogel igrati. Sam igralec je včeraj izključil možnost, da bi 25. januarja nastopil na zaostalem derbiju s Torinom. Baggio vsak dan vadi s fizioterapevtom za izboljšanje mišicnega tonusa, njegove odsotnosti pa Juventusovo moštvo sploh ne občuti, tako da mnogi že menijo, da bo njegov povratak trenerju Lippiju povzročil več težav kot koristi.

Bojkota Aoste ni bilo

MILAN - Sodnik za predhodne preiskave Nicola Clivio je oprostil nekdanjega predsednika iniciativnega odbora za organizacijo zimskih olimpijskih iger leta 1998 v Aosti Bruna Milanese obtožbe, da je od japonskega konkurenta Nagana prejel podkupnino v višini petih milijard lir, da bi bojkotiral lastno kandidacijo. Milanese je na tiskovni konferenci zahteval, naj mediji dajo cimvečji poudarek oprostitveni razsodbi, potem ko je državno pravdnstvo v Aosti z objavo obtožnice sprožilo vrtnec polemik okrog te afere.

Podvig koprskih odbojkaric

V tekmi osmine finala slovenskega odbojarskega pokala za ženske je koprski Cimos v ponedeljek v Kopru pred 600 gledalci pripravil preobrat in senzacijo hkrati. S 3:0 (13, 7, 8) je premagal in izločil mariborsko Palomo Branik, potem ko je v prvi tekmi v Mariboru izgubil po treh setih, a osvojil točko več (29) kot Mariborcanke v ponedeljek. Tokrat so bile ob mreži tujka Gorbačova (ki v Mariboru zaradi poškodbe ni igrala), sestre Obid in Dobrinja previsoke in premočne za mariborski blok. Slabsi servis je z neverjetno igro ob mreži popravljala Krmačeva. Klepaceva pa je iz minute v minuto omogocila bombarderkam, da so prebijale blok. Po tekmi je bilo ozračje v nabito polni dvorani izjemno, Koprčankam pa je odleglo, kot se nikdar doslej, saj so znova potrdile, da se v Kopru igra najboljša odbojka v Sloveniji.

Obvestila

SK BRDINA

sporoča, da se nadaljuje telovadba za otroke in odrasle v telovadnici v Repnu vsak četrtek od 16.30 do 18.30.

SK BRDINA

organizira tečaj za baby skitim, ki bo ob nedeljah. Informacije na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah vsak ponedeljek od 19. do 21. ure. tel. 212859.

SK DEVIN

organizira v nedeljo, 15. t.m. smučarski izlet v Podkloster (Arnoldstein - Avstrija). Avtobus bo sprejemal izletnike od Bazovice do Stivana. Rezervacije in informacije Sosić, tel 208551 in Skerk, tel. 200236.

NOVICE

Boston na čelu z Radjo premagal Washington

NEW YORK (STA/AP) - Boston Celtics je na čelu s hrvaskim reprezentančnim centrom Dinom Radjo v ameriški poklicni košarkarski ligi NBA premagal Washington Bullets s 114:101. Radja, ki je zaradi zlomljene roke manjkal na zadnjih 15 tekmah svojega mostva, je sinoci v zadnji četrtini zadel 10 točk, kar je odločilo srečanje. Radja je v Bostonu zadel skupaj 18 točk, Diminque Wilkins pa 34, od tega kar 24 v prvem polcasu. Pri porazencih je največ kosev zadel Scott Skiles (24 točk), imel pa je se 11 asistenc in 9 skokov. Rezultati: Boston Celtics - Washington Bullets 114:101, Phoenix Suns - Milwaukee Bucks 119:102, Utah Jazz - Dallas Mavericks 106:90, Portland Trail Blazers - Los Angeles Lakers 129:83

Pariz-Dakar: brez sprememb

TIDJIKI - Francoze Jean-Pierre Fontenay (Mitsubishi) je presenetljivo slavil v 9. etapi rallyja Pariz-Dakar od Chinguettija do Tidjike (347 km). Pri motoristih je etapo dobil Nizozemec Gerardus Jimmink na cagivi. V skupni uvrstitvi med avtomobilisti se naprej vodi Francoz Pierre Lartigue (Citroen), ki ima dobrih 21 minut prednosti pred rojakom Sabyjem. Pri motoristih ima Arcarons (Cagiva) deset minut prednosti pred Peterhanslom (Yamaha).

Sydney: uspešen tudi Medvedjev

SYDNEY (STA/AP) - Drugi nosilec Ukrajinec Andrej Medvedjev je na teniskem turnirju v Sydneyu (nagradni sklad 650 tisoč dolarjev) v prvem krogu premagal Američana Richeya Reneberga s 6:4 in 6:3 in je po izpadu prvega nosilca Svicarja Marca Rosseta najvišje postavljeni igralec turnirja. Izpadel je tudi peti nosilec, Čeh Korda, ki ga je premagal Italijan Furlan.

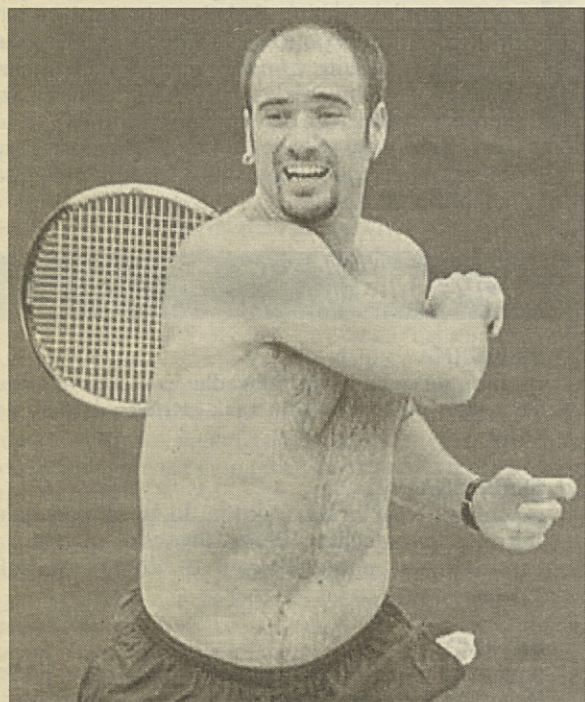
Rezultati, moški, prvi krog: Todd Woodbridge (Avstralija) - Jim Renzenbrink (Nemčija) 6:3, 6:2; Patrick McEnroe (ZDA) - Karsten Braasch (Nemčija) 6:7 (5:7), 7:6 (9:7), 6:2; Renzo Furlan (Italija) - Petr Korda (Česka/5) 2:6, 6:3, 6:2; Mark Woodforde (Avstralija) - Daniel Vacek (Česka) 6:2, 6:2; Karel Novacek (Česka/8) - Louis Gloria (ZDA) 6:7 (5:7), 6:4, 7:6 (7:5); Richard Fromberg (Avstralija) - Marc Rosset (Svica/1) 6:4, 6:4; Richard Krajicek (Nizozemska/4) - Horst Skoff (Avstrija) 6:3, 6:1; Andrej Medvedjev (Ukrajina/2) - Richey Reneberg (ZDA) 6:4, 6:3; Olivier Delaitre (Francija) - Karol Kucera (Slovaška) 7:6 (7:4), 6:3. Ženske, prvi krog: Martina Hingis (Svica) - Meredith McGrath (ZDA) 3:6, 6:2, 6:4; Shaun Stafford (ZDA) - Clare Wood (Velika Britanija) 7:5, 6:4; Angelica Gavaldon (Mehika) - Amanda Coetzer (JAR/7) 5:7, 6:2, 7:5; Petra Begerow (Nemčija) - Julie Halard (Francija/8) brez boja; Naoko Sawamatsu (Japonska) - Debbie Graham (ZDA) 7:6 (7:1), 6:4; Ljudmila Richterova (Česka) - Petra Begerow (Nemčija) 4:2, predaja zaradi poškodbe. Drugi krog: Kimiko Date (Japonska/3) - Mana Endo (Japonska) 6:4, 6:1.

Lillehammer si želi SP alpincev leta 2001

LILLEHAMMER (STA/dpa) - Organizatorji zimskih olimpijskih iger leta 1994 v norveškem Lillehammerju si želijo, da bi pri njih potekalo svetovno prvenstvo (SP) alpskih smučarjev na začetku novega tisočletja. Edini kandidat, ki je doslej napovedal možnost izvedbe SP leta 2001, je švicarski St. Moritz.

TENIS

Za Australian Open si je Andre Agassi omislil »new look«

Andre Agassi je spet presenetil vse. Za Australian Open, si je omislil novo frizuro, s katero bo naskakoval Samprasov tron (AP)

FLACHAU / SUPERVELESALOM ZA SVETOVNI POKAL

Špela Pretnar izvrstna tretja Prva trojica v dveh stotinkah

Zmagala Götschlova pred Seizingerjevo - Alenka Dovžan peta

FLACHAU - Devetnajstletna Avstrijka Renate Götschl je s časom 1:21, 67 zmagala v superveleslalomu za svetovni pokal v Flachau. Le za stotinko sekunde je prehitela drugouvrščeno Nemko Katjo Seizinger (1:21, 68) in le za dve stotinki Blejko Spelo Pretnar (1:21, 69) ter tako dosegla svojo tretjo zmago v svetovnem pokalu. Pred tem je bila prva na olimpijski progi v norveškem Hafjellu leta 1993 in leta 1994 v kombinaciji St. Antona.

Razlika med prvo in drugo je znašala 0, 19 metra, med prvo in tretjo pa 0, 37 metra. Mojštrancanka Alenka Dovžan je bila peta s časom 1:21, 94, Vrhnicanka Mojca Suhadolc pa 32. (1:24, 05). Zmagovalka Flachaua v lanskem sezoni Mariborčanka Katja Koren, ki je nastopila z vročino, je bila 37. (1:24, 40), Skofje-locanka Spela Bračun pa je v svojem prvem nastopu v svetovnem pokalu odstopila.

Tekmovalke, ki so nastopile prve, so imele zaradi sneženja precej težav, zlasti zaradi slabe vidljivosti in novega snega na progi. Vreme se je pozneje malo izboljšalo. Kljub temu je Pretnarjeva, ki je štartala 30., dosegla najboljšo uvrstitev v svetovnem pokalu na svoji dosedanjši sportni poti, saj doslej se ni stala na stopničkah za zmagovalke. Pred tem je bila najboljša na prvem slalomu v Mariboru leta 1994, ko je bila peta (tedaj je zmagala Urška Hrovat). Mojštrancanka Alenka Dovžan je s petim mestom ponovila svoj najboljši dosežek iz lanske sezone, ko je v Flachau dopolnila uspeh presenetljive zmagovalke Korenove.

Seizingerjeva je nastopila kot 14. in do nastopa Pretnarjeve vodila. Tudi po uspešnem smučanju Slovenke je bila prva, a le s stotniko prednosti, kar pomeni, da je našo smučarko prehitela za 18 centimetrov. Pretnarjeva je

Najhitrejša trojica v Flachau (od leve): Seizingerjeva, Götschlova in Pretnarjeva (AP)

pri merjenju vmesnega časa zaostajala za 28 stotink, v spodnjem delu pa je vozila precej bolje od olimpijske zmagovalke v smuku.

Dvajsetletna Blejka ni

skrivala veselja: »Ze dolgo sem čakala, da bom končno stala na stopničkah za zmagovalke. Doslej sem se velikokrat odstopila in to največkrat takrat, ko sem dosegla najboljši vmesni čas. Danes pa sem cutila, da bo to moj dan in nisem se zmotila.«

Flachau ostaja srečno prizorišče za slovensko smučanje. Tu je v lanskem sezoni prvo zmago v svoji dosedanj karieri dosegla Korenova, ki je tedaj v cilj prismočala prva s številko 66., kar je doslej najvišja startna številka katere od zmagovalk svetovnega pokala.

Rezultati: 1. Renate Götschl (Avt) 1:21, 67 (66.693 km/h), 2. Katja Seizinger (Nem) 1:21.68, 3. Spela Pretnar (Slo) 1:21.69, 4. Alexandra Meissnitzer (Avt) 1:21.91, 5. Alenka Dovžan (Slo) 1:21.94, 6.

Hilde Gerg (Nem) 1:21.97, 7. Sylvia Eder (Avt) 1:22.18, 8. Deborah Compagnoni (Ita) 1:22.34, 9. Heidi Zurbiggen (Svi) 1:22.40, 10. Shannon Nobis (ZDA) 1:22.44...32. Mojca Suhadolc (Slo) 1:24.05, 37. Katja Koren (Slo) 1:24.40.

Skupni vrstni red v svetovnem pokalu po 14 tekmah: 1. Heidi Zeller-Baehler (Svica) 635 točk, 2. Katja Seizinger (Nemčija) 598, 3. Vreni Schneider (Svica) 546, 4. Martina Ertl (Nemčija) 374, 5. Pernilla Wiberg (Svedska) 373...8. Urška Hrovat (Slovenija) 264, 13. Spela Pretnar (Slovenija) 203; **superveleslalom (4)**: 1. Katja Seizinger (Nemčija) 286, 2. Heidi Zeller-Baehler (Svica) 210, 3. Sylvia Eder (Avstrija) 176, 4. Anita Wachter (Avstrija) 12, 5. Martina Ertl (Nemčija) 121

»Supergeja« za moške ni bilo V nevarnosti SP v Španiji?

FLACHAU - Moški so imeli včeraj manj sreče z vremenom kot ženske. Zaradi megle in gostega sneženja moške tekne na isti progi, na kateri so prej tekmovali ženske, ni bilo mogoče izvesti. Ze med žensko tekmo je močno snežilo, ko pa bi morali startati moški, se je sneženje še okrepilo in pojavila se je tudi megla. Zato so štart, ki bi moral biti ob 13. uri, najprej preložili za pol ure, nato pa so tekmo dokončno odpovedali zaradi neprimernih vremenskih razmer. Moški se sedaj selijo v Kitzbühel, kjer bosta v petek in soboto na sporedu

dva smuka, v nedeljo pa bo na sporedu se slalom, ki bo s sobotnim smukom stel tudi za kombinacijo.

Medtem ko v Avstriji zaradi preobilnih snežnih padavin odpovedujejo tekme za svetovni pokal, pa v Španiji pomanjkanje snega ogroža celo svetovno prvenstvo v Sierrri Nevadi. Položaj je tako kritičen, da bo Mednarodna smučarska zveza FIS 20. januarja sklepala o tem, če svetovno prvenstvo sploh bo. Če to ne bo mogoče, bi morda lahko vskočil švicarski Veysonnaz, ki se je že ponudil, da gosti tekme za svetovno prvenstvo.

NOGOMET NA ČRNI CELINI

Kljub nekaterim svetlim trenutkom napovedovanega »booma« ni bilo

Afriskemu nogometu se vsaj dvanajst let - od dobre igre Alzirije na SP v Španiji leta 1982 - napoveduje svetlo bodočnost, ki pa kljub precejšnjemu napredku se zdalec ni taka, kot so si jo nekateri predstavljali. Reprezentance, ki so se izkazale na mednarodnem prizorišču, so brez izjeme odigrale vlogo muhe enodnevnice, tako da o globalnem koraku naprej se vedno ne moremo govoriti.

Omenili smo Alzirijo. Ta je bila prisotna na SP tudi štiri leta kasneje, a ni pokazala nič posebnega. Njeno nasledstvo so prevzeli Maročani, ki nato v Italiji sploh niso nastopili. Tam se je namreč kot pozivitev pojavil Kamerun, toda lani so neukrotljivi levi pokazali kaj klavarno podobo. Na vrsto je prišla Nigerija: kaj bo pa z njo? Tega se ne moremo vedeti, čeprav so številke zelo jasne. Dolec najbolj obljubena afriška

država ima s svojimi 112 milijoni prebivalcev neizčrpen rezervoar, v katerega so seveda že vtaknili svoje prste evropski mešetarji. Splošnoemu porastu registriranih igralcev je prenosorazmeren odhod dobrih in tudi manj dobrih v Evropo. Na stari celini pa v dobrih pogojih igrajo le resnični zvezdniki. V Belgiji in Franciji, kjer je Africanov največ, je črni nogometaš le izredno poceni delovna sila, za katero obenem trka na vrata novi prisileki: vse bolj spominja na industrijski proizvod, ki se ga ob prvi resni okvari zavrže. S socialne vidika so črni pobiralci paradižnikov v Kampaniji na boljšem.

Trenutno igra v Evropi približno 250 Africanov, večina pa prihajajo iz Nigerije, Gane in Zaira. Zlasti veliko je stivilo se ne polnoletnih fantičev, ki zalagajo mladinske sektorje Ajaxa, Anderlechta in se mar-

sikoga. Toda večina jih v stiku s civilizacijo pogori in le redki so tisti, ki na vrhunskem nivoju uspejo zdržijo vsaj tri (!) leta. Vzrok neuspeha je večkrat tudi za črne tipična nedisciplin.

Glavna ovira za razvoj nogometa v Afriki pa ostaja neorganiziranost oziroma vtikanje politične sfere v sporta dogajanja. Kolikor toliko urejene so razmere le (že spet!) v belem delu Afrike. Veljakom gre za denar in osebni prestiž: dober ali slab rezultat vpliva na izvolitev tega ali onega ministra, lahko povzroči padec vlade, v Kamerunu pa je mimogrede izginilo osem milijonov dolarjev - nagrada FIFE za SP v Italiji. Na »borzi« so delnice mnogih cedalje manj vredne, višajo se kotacije redkih. Zadnje case je, kot sicer v vseh ostalih sportnih panogah, močno »v modi« Južnoafriška republika, ki se je predstavila s svojimi nedvomnimi zmogljivostmi po dvaindvajse-

tih letih sportnega embarga. Afriski pokal leta 1996 bi moral biti v Keniji, ki pa se je organizaciji zaradi velikih stroškov odpovedala, potem ko ni uspela izsiliti, da bi igrali samo v glavnem mestu Nairobi. Takoj je postalo jasno, da lahko v enem samem letu tako prireditelj spravi pod streho le Južnoafriška republika. Tam je nacionalni sport sicer rugby, toda tudi nogomet ima veliko (zdaj čez milijon registriranih igralcev) tradicijo: po prekinitvi embarga je nogomet celo boljše sredstvo za ponovno vzpostavitev stikov z ostalim sportnim svetom. Razen tega ima v JAR veliko tezo tudi želja po rehabilitaciji; ta namen naj bi podpirali kandidaturi za Olimpijske igre leta 2004 (Capetown) in za nogometno svetovno prvenstvo leta 2006. Dosedanja črna ovca je slej ko prej edini organizacijski adut črne celine. (dk)

POZOR!

Primorski obdaruje naročnike!

*Vsem naročnikom
Primorskega dnevnika
za leto 1995 nudimo
vrsto ugodnosti in
prijetnih presenečenj:*

GRAFICENTER

- Vsako jutro vas pred vrati čakajo sveže novice iz sveta in bližnje okolice...
- ...in bistra razmišljanja, komentarji, reportaže in razvedrilo
- Brezplačno vam bomo objavljali male oglase in čestitke
- Za novoporočence v letu 1995 bo naročnina brezplačna
- Ob novem letu vam bomo podarili stenski koledar za leto 1995, tiskan na originalnih strojih v partizanski tiskarni "Slovenija"
- Ob petdeseti obletnici Primorskega dnevnika vam bomo maja meseca podarili lepo in dragoceno knjigo
- Do 31. januarja 1995 ostane prednaročnina nespremenjena (300.000 lir)

KAKO PLAČATE:

- ▶ prednaročnino lahko plačate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
- ▶ pri vseh slovenskih bančnih zavodih v FJK
- ▶ pri vseh raznašalcih Primorskega dnevnika na Tržaškem in Goriškem

Moj dnevnik.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Marljivi boste kot mravlji-
ca, zato vam bo uspelo narediti vec, kot bi bilo
treba. Nic hudega, kajti jutri boste naredili ra-
vno prav, pojutrišnjem pa ravno premalo.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Pogresali boste nekaj nedo-
ločenega in neprestano begali naokoli, iscoe re-
sitev. Odkritje vas caka zvečer, ko boste s svoji-
mi mislimi in čustvi povsem sami.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Izkoristiti boste ze-
leli sleherno minuto tega dne, kakor da bo jutri
konec sveta. Kopicili boste prijetne trenutke,
kakor da jih boste odnesli s seboj.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Pri vašem cudovitem proje-
ktu se vam bo simpatično zatikalo. Nic hudega,
kajti se marsikaj se boste morali naučiti, preden
se boste lahko ponasali z naslovom mojstra.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Partner bo danes zelo razu-
mevajoč in topel, kar se vam bo zazdelo silno
sumljivo. Ne kuhajte ljubosumja, kajti razlog
njegove prijaznosti tici v iskreni ljubezni.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Nekdo vas bo presene-
til z modrostjo, kakrsne se nikdar niste slisali.
Ne posnemajte ga pred drugimi, kajti do njego-
ve modrosti vam manjka še veliko sivih las.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Ugotovili boste, da
si po dolgem casu enolicne sivine zaslužite pi-
sano spremembo. Uredili se boste, zapustili lju-
bezensko gnezdece ter se podali v neznano.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Svojega bliznjega
boste podzgali z odkritimi izrazi ljubosumja, sa-
mo da bi ga odvrnili od sumov, ki jih goji do vaše
iskrenosti. Uspeh boste merili s sekundami.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Prejeli boste zavi-
dljivo kolicino denarja. Vsote ne boste nikomur
omenjali, najmanj pa tistemu, ki so mu mar
zgolj vsakdanji užitki.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Prvi krog novih na-
log je za vami. Oddahnili si boste in se predali
valovom neobveznega življenja. Ne počivajte
predolgo, sicer bodo naloge postale nadloge.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Nekoga boste navdu-
sili z lucidnostjo svojega prerokovalskega čuta.
Bodite dovolj prepričljivi, pa bo zares uresnicil
vase sugestije, vi pa boste znova triumfirali.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Ker bo v vašem umu vladala
sivina, na vaša ramena pa bodo pritisnile nove
težave, se boste oprli na mnenja drugih. Ce bo-
ste že nekritični, bodite vsaj previdni.

KRIŽANKA

Vodoravno:

1. mazač, 6. ime vodje kampucijskih Rdecih Kmerov
Pota, 9. južnoameriška travnata ravan, 10. figura pri
četvorki, 11. prazgodovinsko zavetišče pod skalnim
previsom, 12. vrsta socvetja, 13. domača oblika ime-
na Ignacij, 14. reka v srednji Bosni z mnozico traver-
tinskih slapov, 15. veznik, 16. plansar, 17. vzdrževa-
lec cest, 19. angleska površinska mera, aker, 20. Vis
v antiki, 24. napad, ataka, 26. bliznja sorodnica, 29.
začetnici angleskega deseterbojca Thompsona, 30.
luka na severu Cila, 31. ime finskega voznika rallyja
Vatanena, 32. čast, 33. črn ptic, 34. grobo domače su-
kno, 35. tropski sadež, 36. judovski kralj, 37. veliko
morje.

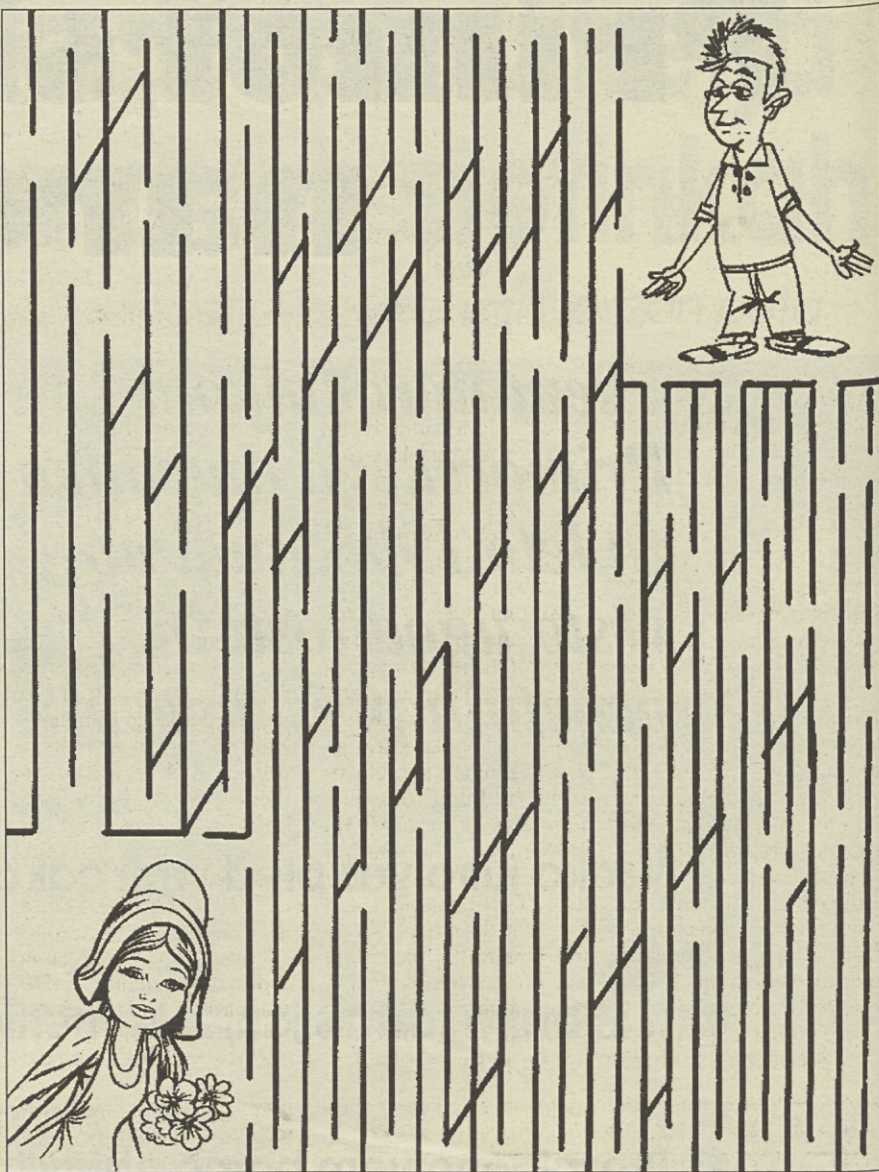
Navpicno:

1. dolina v Julijcih ob slovensko-italijanski meji, 2.
Siptar, 3. francoska filmska igralka (Mareille), 4. ju-
žnoameriška kukavica, 5. grška crka, 6. vrtna rastlina
s sivimi listi, 7. trava druge kosnje, 8. delavec v lesni
industriji, 12. redovnica svete Klare, 14. egipčanski
bog, Ptah, 16. kljunata sesajoča žuželka s smradnimi
zlezami, 18. kemijski znak za stroncij, 21. začetnici
sovjetskega politika Kirova, 22. globel, tokava, 23.
izotop radona, 25. Marijina mati po Svetem pismu,
26. mavec, 27. najstarejša doba zemeljskega srednje-
ga veka, 28. vzhodnoazijsko dvokolesno vozilo, 31.
ime ceskega literarnega kritika Novaka, 33. mesto se-
verno od Budimpešte, 35. kemijski znak za moli-
bden.

1	2	3	4	5		6	7	8
9						10		
11					12			
13				14				
15			16					
17		18						
19				20	21	22	23	
			24	25				
26	27	28				29		
30					31			
32				33				
34				35				
36				37				

Arta, Art, dika, vran, ras, mango, Asa, ocean
Vodoravno: padar, Pol, Llano, eke, acre, Issa, nasok, stina, DT,
va, in, stanar, cestar, abri, klas, Nec, Pl-
RESTITEV

Katera pot je prava?

ŠAH

Problem - mat v treh potezah /Z. Mostic - 1987

Na sahovnici je ostalo le malo figur in bele-
mu, ki je na potezi, ne bo težko matirati cr-
nega kralja - trenutno je v patu in obrambi
dveh figur. Pri pletenju matne mreže bosta
zato toliko bolj aktivna bela skakača, ki kon-
trolirata ključna polja v okolici črnega kralja.
Pa si oglejmo prvi skok belega skakača...!

Resitev naloge

Cilj belega skakača na polju e3 je v treh po-
tezah priskakati na polje f7 in matirati crne-
ga kralja, zato je prva poteza belega 1.Sg4
La1: /s potezo 1...Sf6 bi črni za eno potezo
podaljšal matiranje! 2.Sh6 in sedaj sledi na
morebitno potezo z lovцем, skakačem ali
kmetom, matiranje črnega kralja 3.Sf7 mat!

Silvo Kovac

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

182	POSTRV SARENKA	DODATEK MANJKAJO- CEGA	MESTO V JUŽNI TURČIJI	SL. ASTRO- LOGIJA MALUS	OKRAS MOSKEGA OBRAZA	GRSKI LADUSKI MOGOTEC (ARISTOTEL)	HENRIK IBSEN	PREKRITJE S STEKLOM	MAJHEN RT	RIBJE JAJCECE	CERNIGOJ AVGUST	AVTOR: SIMON BIZJAK	ANT. IME SPANSKE REKE GUADIANA	DEL NOGE POD GLEZNJEM	JAPONSKA LEPOTNA POSODOVKA, SCITOVKA	POZELENJE STRAST	TORINO	SL. SLIKAR SUBIC	AFRIŠKA KRAVJA ANTILOPA	SL. IGRALKA IN PEVKA KACIC	JAVOR (LAT.)	SOTOCNICA PIVE
SL. PROTEST. SLOVNICAR (»ZIMSKE URICE«)												OPTIČNO LE- ČJE, PROSTO ASTIGMA- TIZMA										
UMETNICA, KI SLEDI NOVIM SMEREM												PRVA STRAN REVUJE KMEČKO VOZILO										
JUŽNOAM. SADNO DREVO, AKAZU							TRACNICA PRIPRAVA ZA VESLANJE				SP. IGRA, METANJE KAMNOV H KLINU						SVIČARSKI MATEMATIK (LEONHARD)					
REKA V SVICI IN FRANČIJI, RHONE					SVETILO IZ VOSKA VINKO VODOPIVEC						BOS. PESNIK (JOSIP) ODOBRITEV (V DIPLOMAC.)					ZUŽELKA, KI BOLEČE PICI	RELIGIOZEN CLOVEK	JANKO LAVRIN	NADAV MUSLIMANS- KO M. IME			
JEZIK CRNCEV BANTU				VSEKANJE VZIDANA PEČ Z ODPRTIM KURIŠCEM				PRAVOSLAV- NA VERSKA PODOBA	ANDERS ZORN TRUD				REKLAMNO TV SPO- ROČILO	KRAJ PRI MOJSTRANI PROSTOZIDAR					JAP. GINEKO- LOG (METODA ZA PREPREC. ZANOSITVE)	INDUSTRIJ- SKO PRED- MESTJE SPLITA	TRAVNATA POVRŠINA	
KAREL NOVAČEK			NARODNI IZDAJALEC SPREMLJE- VALEC OGNJA									NASPROTJE ABSURDNOSTI										
VERDUJEVA OPERA					UPODABLJA- JOČI UM. GOETHEJEVA MATI							IZD. KOVINSKIH PREDMETOV KAMBOSKI GENERAL NOL						SL. PLAVALEC MAJČEN ORGAN VIDA				
MESTO V CADU						NEOBČUTLJI- VOST ZA DRAŽLJAJE ALUMINIJ										PRIPRAVA ZA NOSENJE NIKOLA TESLA						
VEDA O LASTNOSTIH IN SPREMEN- BAH SNOVI							LETALO Z ENIM MOTORJEM												KOS SUKANCA			
ALES VALIČ			KRALJEVIČ IZ MAHAB- HARATE				TROPSKI KUŠČAR (IZ CRK VRANA)						HRV. ZG. IN PUBLICIST NODILO (IZ CRK TANKO)						OŠEBNI ZAJMEK			

LHASA

Mesto sončne svetlobe, polno legend in mitov (2)

Tropi potepuških psov - Jezero in pet hudobnih zmajev

Pojavila pa se je tudi druga, malo manj prijetna značilnost. V nasprotju s Kitajsko, kjer nisem videl niti enega primerka pasje vrste, so se tu pojavili tro-pi psov. Ti neugledni ko-zuharji različnih velikosti in zmesi so se v skupinah preganiali po mestnih ulicah, ležali na dvoriščih pred svetilci, rencali po ozkih ulicah samostanskih mest ter patuljirali po mestnih krčmah. Skupna značilnost jim je bila ta, da niso imeli lastnikov in da so jih vsi dvonožci neizmerno tolerirali. Me-ne so prve dni, dokler se nanje nisem navadil, s svojo zanemarjeno zunanostjo in neposrednostjo navdajali s strahom. K temu je v doberšni meri pripomogla novica, da so psi okuzeni s steklino, ki se je

kakor hudoben demon plazila med belci po krčmah in hotelskih sobah. Ko je novica pršla do mojih ušes, je bil po znameniti logiki ljudskega sporočanja celoten tibetanski zivelj zaradi bolezni ze v zadnjih vzdihljajih.

Planota Tibet je s svojo povprečno nadmorsko višino 4500 metrov najvišja in največja planota na svetu. Po tibetanski legendi je bilo tu nekoč ogromno jezero, v katerem je prebivalo pet hudobnih zmajev. Ti so v svoji hudobiji razburkali jezersko gladino in s tem ogrozili lepoto obale, rastlinstvo in živalstvo. Pet dobrih vil, ki se jim je zasmilila narava, je sestopilo z neba, premagalo hudobne zmaje ter ukalezale morju, da odtece. V legendi je kanček resnice,

saj najdbe morskih fosilov potrjujejo, da je bilo tu nekoč morsko dno. Tam, kjer se danes dvigajo najvišje gore sveta, je se v začetku zemeljskega starega veka ležala mogočna morska kotlina Tetis. Na mestu tega morja sta se srečali ostanki stare celine Gondvane in Azijska plošča. Pod strasanskim pritiskom je nastal velikanski sistem današnje Himalaje. Zaradi močne erozije je doline med gorskimi gobami napolnil drobir s so-sednjih gora in tako je Tibet dobil obliko visoke planote.

V tem odmaknjenem svetu, obdanim s čudovitimi gorskimi vršaci, se je rodil in v stoletjih oblikoval narod, ki s svojo kulturo, religijo, obicaji, jezikom in zgodovino pred-

stavlja neprecenljiv dragulj svetovne zakladnice. Ni zanesljivih podatkov, od kod so Tibetanci s svojimi značilnimi potezami, ki jih locijo od drugih narodov, prisli na visoko planoto. Arheologi in antropologi menijo, da je bilo to pred 2500 leti, ko naj bi plodne vzhodne in južne obrobne pokrajine Tibeta naselila mongolska pastirska ljudstva, ki so govorila burmanskemu podobnem jeziku. Tibetanci sami pa menijo, da so potomci opicjega boga in ženskega demona. Iz njune zveze, ki so jo določili bogovi, se je rodilo šest otrok, ki simbolizirajo šest vrst bitij, upodobljenih na »kolesu življenja« - bogove, polbogove, ljudi, duhove, zivali in demone.

I. J. (Se nadaljuje)

MEH ZA SMEH

Judovske šale

Sodnik: »Prica, moram vas opozoriti, da lahko govorite le o rečeh, ki ste jih videli sami in s svojimi očmi, ne pa o tistih, za katere veste iz pripovedovanja drugih. Najprej pa vam moram zastaviti nekaj osnovnih vprašanj. Prica, povejte, kdaj ste se rodili.«

Rosenblum: »Gospod sodnik, o tem vem le iz pripovedovanja drugih.«

Ob koncu dobrodelnega kongresa je mična pevka pripravljena sodelovati v dražbi za poljube. Predsedujoči društva se povzpne na oder in začne: »Petdeset mark za poljub, kdo da šestdeset mark, sedemdeset mark, kdo nudi več, sedemdeset mark v prvo, sedemdeset mark v drugo...«

Soproga trgovca Goldbluma se ne more več zadržati in vpade vmes: »Trije poljubi za dvajset mark!«

Popotnik z avtomobilom obtiči v podolskem gnezdu. Vsa prizadevanja, da bi vozilo sam obudil k življenju, so brez uspeha. Tako pokliče judovskega vaskega kleparja. Ta odpre pokrov motorja, pogleda podenj, primaze motorju en sam udarec s kladivom - in motor spet steče.

»To stane dvajset zlotov,« pravi klepar.

Potnik: »Tako drago? Kako pridete do takšne vsote?«

»Preprosto,« pravi klepar in napiše račun:

Udarec po motorju 1 zlot

Vedeti kam, 19 zlotov

Skupaj 20 zlotov

GENIJI V ŠOLSKIH KLOPEH

Richard Wagner (1813-1883)

Podobno kot Albert Einstein, ki ga je Bertrand Russell krstil za »najspodobnejšega znanstvenika svoje generacije«, drugi pa kar za »genija stoletja«, sodijo tudi Richard Wagner, Wilhelm Busch, Justus von Liebig in George Gershwin v kategorijo slabih učencev. Tudi mnogi drugi, ki so se izkazali kot odrasli in ki so se uvrstili med znane osebnosti prejšnjega in tega stoletja, v solskih letih niso ravno blesteli ali pa vsaj niso veljali za marljive. To velja tudi za Adolfa Hitlerja, ki se je izkazal za nekaj začetnimi uspehi, vendar pa je potem postal izrazito slab učenec; seveda odgovornosti za to kasneje ni naprtil sebi, marveč očetu. V soli je odpovedal tudi nemski humanist in protifasist Carl von Ossietzky, ki je kasneje postal casnikar in je leta 1936 dobil Nobelovo nagrado za mir, potem pa je se pred izbruhom druge svetovne vojne umrl za posledicami mučenja v Hitlerjevem koncentracijskem taborišču. Pa tudi Nobelov nagrajenec iz leta 1973, nekdanji ameriški zunanji minister Henry Kissinger je v soli dosegal le zadovoljive rezultate.

Vendar pa so bili ti primeri v osnovi različni. Pri Richardu Wagnerju, ki se je rodil 22. maja 1813 v Leipzigu kot deveti otrok policijskega uradnika pri mestnem sodišču, je odločilno vlogo igrala strastna ambicija, da postane nekaj posebnega: »Ko sem bil star sele enajst let, sem hotel postati pesnik...po grškem vzoru. Zasnoval sem veliko tragedijo, ki je bila sestavljena približno iz Hamleta in Kralja Leara. Nacrt je bil skrajno veličasten. Skozi celotno dogajanje je umrlo dvainštirideset ljudi in pri izvedbi sem bil prisiljen večino teh vrniti nazaj v igro v podobi duhov, sicer bi mi v zadnjih dejanjih zmanjkalo oseb.«

Se nadaljuje

Vsakodnevno podkupovanje ali kako mažejo v Nemčiji (4)

In o sejemskem menedžerju, ob cigar imenu je bila na Beckerjevem seznamu zapisana vsota 200 tisoč nemških mark, se preiskovalci niso smeli niti pozanimati. Moski, ki zanika vsakršno sprejemanje podkupnine, je bil kot tehnični predstojnik premeščen na frankfurtsko letališče. Čeprav je imel opraviti z javnim kapitalom, menedžer v očeh zakona ni bil »funkcionar« - podjetja so organizirana kot zasebno gospodarstvo.

Tudi v javnem gospodarstvu bi lahko preiskovali npr. po zakonu o nelojalni konkurenci. Vendar pa ustrezni odstavek velja le za »podkupovanje uslužbencev« nekega podjetja, ne pa za vrhunskega menedžerja, ki je sedel v vodstvu firme.

Izplačevanje podkupnin, kot na primer tisto iz Beckerjevega seznama, bi se običajno zmanjšalo, če ne celo zaustavilo, če ne bi firme, ki plačujejo takšne »koristne stroške«, le-te lahko odstele od davka kot materialne stroške.

Tu se kaže dvojna morala javne roke. Kadar podkupnina koristi državnim blagajni, država se prerada zatisne obe ocesi. Dokler prejemnik za svoje nepošteno pridobljeno bogastvo plačuje davek, je zakonu zadoščeno.

Za obdajanje je po zveznem zakonu o dajtvah »irelevantno«, ali je plačilo »v nasprotju s kaksnim zakonskim določilom ali prepovedjo ali z zdravo moralno.« Javnim tožilcem morajo oblastni organi prijaviti le skorumpirane funkcionarje, ki

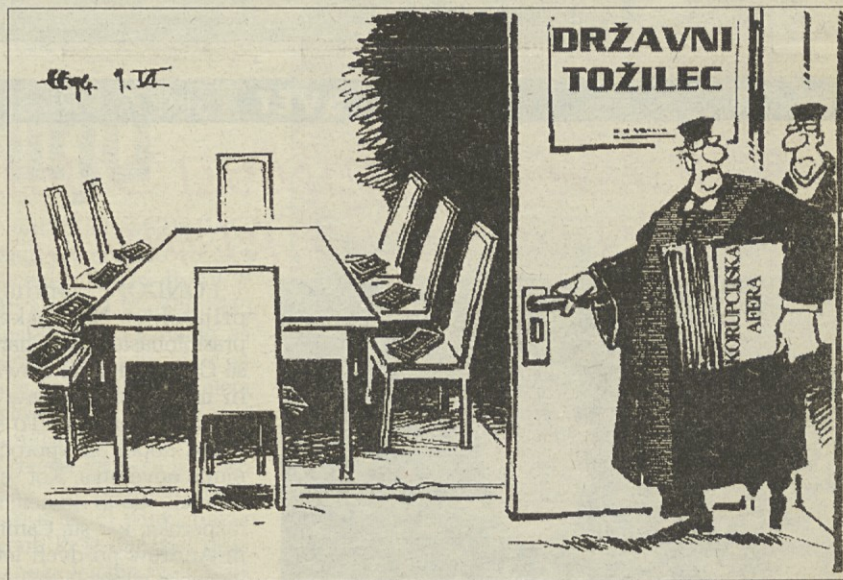
jih zalotijo pri izpolnjevanju službenih dolžnosti. Vendar to komajda zmanjšuje pripravljenost, da nastavijo odprto dlan - potem pač davek plača žena uslužbenca ali od nje ustanovljena firma.

Se v prejšnjem poletju je bonnska opozicija poskušala ukiniti davčne olajšave, kadar gre za podkupnine. Ta poskus se je ponesrečil zaradi vladne koalicije. Res da so krščanski liberalci finančni komisiji zveznega parlamenta zagotovili, da tudi oni ne odobravajo izplačevanja podkupnin. Vendar pa »narodna samostojna akcija« ne pride v postev, saj bi to nemško gospodarstvo »postavilo v slabši položaj« in »ogrozilo delovna mesta«.

Strokovnjaki se se vedno pripravljajo o tem, kaj korupcija sploh je. Se vedno imajo malenkostni konjunkturo, ki v podkupninah vidi normalen gospodarski pojav - »enostaven primer uporabe teorije o cenah«, ugotavlja ekonomist Erich Streissler.

Tako enostavno pa le ni: po mnenju strokovnjakov za korupcijo, kot je frankfurtski vrhovni tožilec Schaubenstein, obstaja povezava med narascajocim številom primerov podkupovanja in narascajocim številom zakonov in odlokov: kjer državne postopke za pridobitev dovoljenja upočasnjujejo različna preverjanja in predpisi, tam pri industrijskih zastopnikih narasca nagnjenje, da s podkupnino delujejo pospeševalno.

Se nadaljuje

Prav zanima me, s čim se bodo obtoženci branili.

tz München

M O J S T R I D E T E K T I V I

Maurice
Leblanc

Arsène Lupin (8)

Ganimard je vstal. Slaba volja ga je minila. Nekaj trenutkov je razmišljal, v mislih se enkrat pregledal vso zadevo in si prizadeval, da bi našel slabo točko. Potem je spregovoril z glasom, v katerem je bilo odkrito obcudovanje poznavalca:

»Hvalabogu, da ni ducat takih, kot si ti, sicer bi mi lahko kar nehali.«

Arsène Lupin se je naredil skromnega:

»Pih, nekako sem se pač moral raztežiti, si izpolniti čas ... predvsem pa se je stvar lahko posrečila samo, medtem ko sedim v zaporu.«

»Kako?« je vzkliknil Ganimard, »tvoj proces, obramba, preiskava, mar vse to ni dovolj, da bi te raztesnilo?«

»Ne, ker sem sklenil, da se svojega procesa ne bom udeležil.«

»Oho!«

Arsène Lupin je pretehtano ponovil:

»Svojega procesa se ne bom udeležil.«

»Res ne?«

»Ne, moj ljubi! Ali misliš, da bom

zgnil na vlažni slami? Zalis me. Arsène Lupin ostaja v zaporu samo tako dolgo, dokler mu je prav, in niti minute dlje.«

»Morda bi bilo pametnejše, ko se sploh ne bi bil dal zapreti,« je ironično odvrnil inspektor.

»A, gospod me zasmehuje? Gospod se spominja, da me je imel čast zapreti? Castivredni prijatelj, védi, da tudi ti ne bi bil mogel položiti roke name, če se jaz v tistem kritičnem hipu ne bi bil ukvarjal z veliko bolj zanimivo stvarjo.«

»Osupnil si me.«

»Pogledala me je neka zenska, Ganimard, in jaz jo ljubim. Ali razumes, kaj pomeni to preprosto dejstvo, da te pogleda zenska, ki jo ljubis? Prisegam, da mi je bilo pomembno samo to. Zato sem tukaj.«

»Že precej dolgo; to ugotovitev mi bos menda le dovolil?«

»Najprej sem hotel pozabiti. Ne smej se. Dogodivščina je bila tako ocarljiva, da se vedno z ganotjem mislim nanjo. Poleg tega imam malce

sibke živce. Dandanašnji je življenje tako hitro. V določenih trenutkih si mora človek privosciti malo zdravlilne odmaknjenosti. Ta kraj je za takšno življenje kot nalašč. Tukaj si človek res lahko opomore.«

»Arsène Lupin,« je pripomnil Ganimard, »za norca me imas.«

»Ganimard,« mu je zagotovil Lupin, »danes je petek. Prihodnje sredo ob starih popoldne bom pri tebi v Rue Pergolèse pokadil cigaro.«

»Arsène Lupin, pričakujem te.«

Stisnila sta si roki kot dobra prijatelja, ki cenita drug drugega, in stari kriminalist se je obrnil k vratom.

»Ganimard!«

Obrnil se je nazaj.

»Kaj pa je?«

»Ganimard, uro si pozabil.«

»Uro?«

»Da, zaslja je v moj zep.«

Vrnil mu jo je z opravičilom.

»Oprosti ... grda navada ... To, da so mi vzeli mojo, se zdalec ni razlog za to, da bi ti ukradel tvojo. Se manj zato, ker imam kronometer, nad kate-

rim se ne morem pritožiti, in ki popolnoma ustreza mojim potrebam.«

Iz predalčka je vzel veliko zlato uro, trdno in praktično, ki jo je krasi la težka veržica.

»In iz katerega zepa je ta?« je vprašal Ganimard.

Arsène Lupin je lagodno pogledal inicialki.

»J. B. ... Kdo, za vraga, bi bil to? A, sem se že spomnil. Jules Bouvier, moj preiskovalni sodnik, prijeten človek.«

II

Ko je Arsène Lupin pokosil in potegnil iz zepa čudovito cigaro z zlatim obročkom ter si jo zadovoljno ogledoval, so se odprla vrata njegove celice. Imel je ravno se toliko casa, da je cigaro vrgel v predalček in se odmaknil od mize. Vstopil je paznik, bil je čas za običajni sprehod.

»Pricakoval sem te, ljubi prijatelj!« je vzkliknil Lupin, ki je bil kot vedno dobre volje.

Odsla sta iz sobe. Komaj sta na ho-

dniku izginila za vogal, sta dva moza naglo stopila v celico in jo skrbno preiskala. Prvi je bil inspektor Dieuz, drugi inspektor Folenfant.

Končno so hoteli zatrdno vedeti kako in kaj. Ni bilo dvoma, da ima Arsène Lupin stike z zunanijm svetom in da si dopisuje s člani svoje tolpe. Se prejšnji dan je 'Le Grand Journal' objavil nekaj vrstic, namenjenih njunemu sodelavcu s pravosodja: *Spostovani gospod! Te dni je bil objavljen članek, v katerem ste se o meni izrazili na način, ki nikakor ni upravičen. Nekaj dni pred začetkom procesa proti meni Vas bom poiskal in zahteval zadoščenje.*

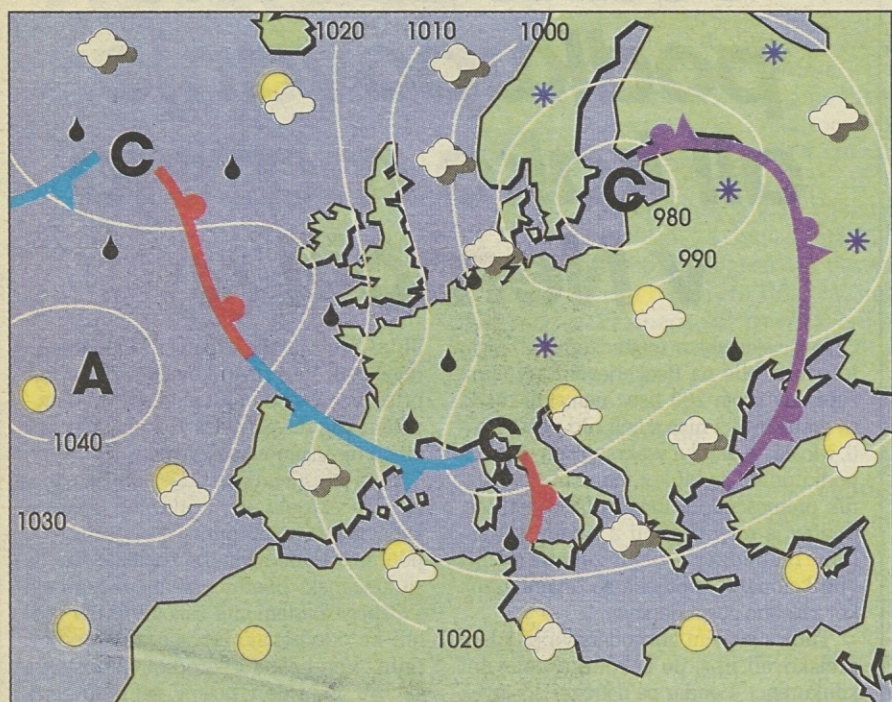
S spostovanjem
Arsène Lupin

Pismo je bilo napisano z Lupinovinim rokopisom. Torej posilja pisma in jih tudi prejema. Torej se zagotovo pripravlja na pobeg, ki ga je tako oholo napovedal.

Se nadaljuje

EVROPA / DEŽ IN SNEG, V SREDOZEMLJU SONČNO

Vremenska slika:

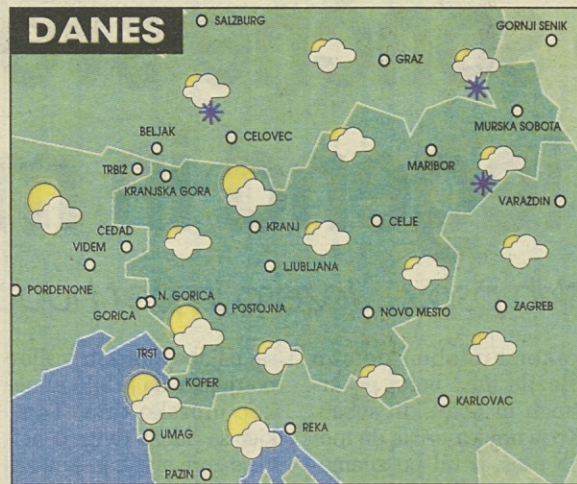
Nad večjim delom Evrope je območje nizkega zračnega pritiska. Frontalni valovi se ob močnih severozahodnih višinskih vetrovih pomikajo preko Alp in na vreme pri nas vplivajo predvsem z občasno povečano oblačnostjo.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

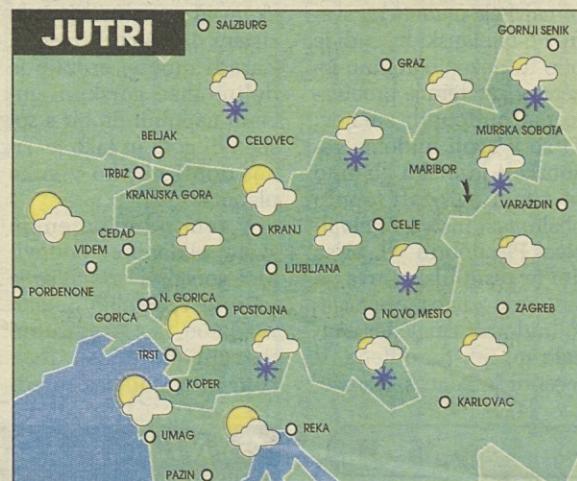
ALPE JADRAN / ALPE SNEG, JADRAN SONCE

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. Na severu je možno občasno rahlo sneženje. Temperature bodo od -1 do 4, na Primorskem okoli 7 °C.

Sosednje pokrajine: Na območju Alp in severno od njih bo snežilo. Drugod bo spremenljivo oblačno in večinoma suho vreme. Rahlo sneženje na Madžarskem.

V Sloveniji:

V četrtek bo delno jasno s spremenljivo oblačnostjo. V notranjosti Slovenije bodo posamezne snežne plohe.

Obeti:

V petek bo ponekod po Sloveniji še rahlo naletaval sneg. Hladno bo.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA	-6/0
TRST	3/5
CELOVEC	-10/-5
BRNIK	-7/-1
MARIBOR	-4/4
CELJE	-7/0
NOVO MESTO	-8/0
NOVA GORICA	-3/7
MUR. SOBOTA	-4/2
PORTOROŽ	-1/7
POSTOJNA	-6/5
ILIRSKA BISTRICA	-6/5
KOČEVJE	-7/-
ČRNOMELJ	-7/2
SLOV. GRADEC	-9/3
RATEČE	-8/2
VOGEL	-5/4
KREDARICA	-8/8
VIDEM	-3/5
GRADAC	-8/3
MONOSTER	-4/1
ZAGREB	-3/0
REKA	2/8

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI	0/1
STOCKHOLM	-2/2
MOSKVA	-14/-6
BERLIN	1/1
VARSAVA	-3/-2
LONDON	8/10
AMSTERDAM	7/7
BRUSELJ	6/7
PARIZ	6/7
DUNAJ	-2/0
ZÜRICH	-1/2
ZENEVA	-2/2
ŘIM	-3/10
MILAN	-4/4
BEOGRAD	-2/-1
BARCELONA	7/11
ISTAMBUL	5/8
MADRID	-3/11
LIZBONA	8/14
ATENE	9/14
BUCAREST	-2/0
MALTA	12/12
PRAGA	-3/-2

BIOPROGNOZA

Vremensko občutljivi ljudje bodo čutili zmerno vremensko obremenitev, ki se bo kazala z značilnimi vremenskimi pogojevalnimi težavami.

RAZMERE NA CESTAH

Ceste po Sloveniji so suhe in normalno prevozne. Na izpostavljenih mestih je nevarnost poledice. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih je tekoč.

SNEŽNE RAZMERE dne 10. 1. ob 8. 30 uri

Rogla	70 - 80	Kanin	15 do 50
Kope	40	Straža pri Bledu	do 30
Krvavec	do 30	Kobla	25 - 40
Vogel	45	Kandrase	do 50
Kranjska Gora	20 - 40	Zelenica	20 - 50
Mariborsko Pohorje	do 75	Liboje	do 15
Kalic	20	Cerkno	30 - 50
Rog - Črmosnjice	do 30	Sorška Planina	do 50

Na omenjenih smučiških napravah obratujejo. Na Libojah je nočna smuka do 19. in na Strazi do 20. ure. Tekaske proge so urejene na Mariborskem Pohorju, Golteh, Rogli, Kopah, Sorški Planini, Logarski Dolini, in Črmosnjicah. Dostop na Mariborsko Pohorje je mogoč samo z zimsko opremo. Smučarski avtobus vozi na Mariborsko Pohorje, Roglo, Cerkno in Koblo. Na Libojah je urejeno sankalstvo.

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.24 najvišje 30 cm, ob 13.13 najnižje -34 cm, ob 20.10 najvišje 8 cm.

Jutri: ob 0.03 najnižje 0 cm, ob 6.15 najvišje 33 cm, ob 13.44 najnižje -42 cm, ob 20.34 najvišje 15 cm.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Charlesova ljubica Camilla se bo ločila od svojega moža Andrewa

LONDON - Intimna prijateljica britanskega prestolonaslednika Charlesa Camilla Parker Bowles in njen mož Andrew se bosta razporočila. To sta včeraj dopoldne sporočila njuna odvetnika. Kot se je izvedelo, bo to domenijska razporedila, ker sta Camilla in Andrew po dveh letih ločenega življenja dokončno spoznala, da ju družita le otroka, ki pa sta že odrasla, saj ima Tom 20, Laura pa 16 let. Resnici na ljubo se je za razporedilo odločil brigadni general Andrew Parker Bowles, ki je bil sit natolcevanj in govoric o ljubezenskem razmerju med svojo ženo in princem Charlesom, ki je med drugim njegov osebni prijatelj. Usodni korak pa je storil ob svoji upokojitvi, »tako da bo lahko začel novo življenje« in ga ne bo več vojska dolžnost vezala na britansko krono.

Camilla Parker, ki jo Charles kličemo »Gladys«, za Diano pa je le »rotweil-

ler«, je na pogled običajna Angležinja, ki ne prednjači v lepoti, a ima nedvomno skrite vrline, če se je vanjo Charles kar trikrat zatelebanil. Prvic jo je mladi in plahi princ srečal leta 1970 na neki tekni pola. Takoj mu je bila všeč, ker je bila pravo nasprotje vseh žensk in deklet, ki jih je do tedaj spoznal. »Moja prababica je bila ljubica tvojega praprada«, je uvodoma izustila presenečenemu princu. Tako se je začela 25 let trajajoča ljubezen, vmes sta se tako Charles kot Camilla poročila, imele otroke, a nikoli nista pozabila drug na drugega. Kaj bo sedaj storil Charles, ni jasno, njegov predstavnik za tisk je včeraj izključil, da bi Charles sledil njenemu zgledu in od Diane zahteval razporedilo. Vsekakor pa ima sedaj bulvarski tisk dovolj strelišča za bodoče topovske salve proti Charlesu in angleški kroni.

Kitajska: za hišo je treba odšteti kar 35 letnih plač

PEKING - Nepremičninski sektor je bil na Kitajskem eden od najzibavnejših na začetku gospodarske reforme. Na podlagi uradnih podatkov pa je danes v državi kar 50 milijonov kvadratnih metrov površine praznih. Čeprav si ljudje močno želijo lastnega stanovanja, nimajo dovolj denarja, da bi si ga privoščili. Trisobno stanovanje veliko 55 kvadratnih metrov stane približno 35 povprečnih delavskih letnih dohodkov. Država, ki se je nameravala znebiti večine 2, 7 milijard kvadratnih metrov javnih stanovanj, mora pogosto odkupiti cele palače, da ne bi zapravila investicije.

Boljši življenjski pogoji in plače so omogočili, da so se mnogi predali potrošniški mrzlici. Nekoč so bogastvo merili po številu radijski sprejemnikov in sivalnih strojev v družini, danes pa ga merijo po številu računalnikov in mobilnih telefonov, medtem ko si stanovanje lahko privoščijo le redki: zasedaj samo slavni umetniki, podjetniki, največji trgovci in menedžerji pri multinacionalkah.

Na Kitajskem pet milijonov družin razpolaga s samo stiri kvadratnimi metri stanovanjskega prostora na osebo, kar 400.000 družin pa samo z dvema. Večkrat delijo stanisče z drugimi družinami in kuhajo kar na stopnišču. Stanovanja sicer obstajajo, vendar so zdaleč predraga, in to predvsem zaradi davkov. Gradbena podjetja in kupci morajo namreč vrh vsega plačati tudi 70 različnih davkov.

Brigitte Bardot za poljske volkove

VARSAVA - Francoska filmska igralka Brigitte Bardot, ki je na svojo stara leta postala goreča zagovornica živali, je v pismu poljskega predsednika Lecha Walensy zaprosila, naj prepriča pokol 100 volkov, ki živijo v gozdovih Bieszczadzja na meji z Belorusijo. Bardotova je ogorčena, da so na smrt obsodili volkove, ker so krivi, da lovci odvajajo njihov plen.

Royal Golf Club prizadela prava kengurujska kriza

SYDNEY - Elitni Royal Golf Club iz Canberre doživlja težke trenutke. Krajevne oblasti so mu dovolile, da likvidira 70 kengurjev, ki so si zaradi suše privoščili igranje na golf in s svojimi iztrebki in skakanjem motili ugledne goste. To so storili, ne da bi poklicali živonozdravnike društva za zaščito živali, ki bodo sedaj tožili klub zaradi krutosti.

Vojna napoved računalniškim igricam

WASHINGTON - Uradniki zveznega ministristva za delo in javni uslužbenci v Virginiji so prve žrtve vojne napovedi ameriških oblasti računalniškim igricam; programe igrice namreč sedaj državni funkcionarji kar brišejo iz računalnikov.

Islamski verniki molili za Bosno, Čečenijo in Kašmir

DAKA - Stirje milijoni vernikov so se udeležili tridnevnega romanja, na katerem so med drugim molili za muslimanske brate v Bosni, v Čečeniji in v Kašmiru. Romanje je uspelo, s prevozi pa imajo nekaj težav...

Z tekom opozorili na probleme Indijancev

TUCSON - Mladi indijanci plemena Tarahumara, ki živi v Severni Mehiki, sta z udeležbo na skoraj 200 kilometrov dolgem maratonskem teku v ZDA opozorili na težke pogoje, v katerih živijo Indijanci v Mehiki.

